

Народна банка на Република Македонија

**Квартален извештај
октомври, 2010**

СОДРЖИНА

Вовед	3
I. Макроекономски движења	6
1.1. Меѓународно економско окружување	6
1.2. Домашна понуда	14
1.3. Агрегатна побарувачка	19
1.3.1. Лична потрошувачка	21
1.3.2. Буџет и јавна потрошувачка	22
1.3.3. Инвестициска потрошувачка	23
1.3.4. Нето извозна побарувачка	24
1.4. Вработеност и плати	25
1.5. Биланс на плаќања	30
1.5.1. Тековна сметка	30
Прилог 1	33
Анализа на надворешнотрговската размена на стоки	33
1.5.2. Капитална и финансиска сметка	35
1.5.3. Бруто надворешен долг	38
1.5.4. Реален ефективен девизен курс (РЕДК)	41
1.6. Инфлација	42
II. Монетарна политика	47
2.1. Монетарни агрегати	50
2.2. Кредитна активност	56
2.3. Каматни стапки	61
III. Пазар на капитал	67
IV. Макроекономски проекции	70
Прилог 2	71
Претпоставки за егзогените варијабли	71
Прилог 3	75
Проекции за монетарни и кредитни агрегати	75
Прилог 4	78
Проекции на движењата на надворешниот сектор	78
V. Макроекономски проекции за 2011 година	80
5.1. Инфлација	80
5.2. Економска активност	82
5.3. Надворешен сектор	86
5.4. Монетарни движења	90
Статистички прилог	93

* Кварталниот извештај содржи анализи на расположливите податоци заклучно со 21.09.2010 година.

Вовед

Во текот на третиот квартал на 2010 година НБРМ продолжи да ги олеснува монетарните услови, при поволни движења на девизниот пазар и оцени за непостоење на зголемени ризици за стабилноста на девизниот курс. Така, по збирното намалување од 3,5 процентни поени во првата половина на 2010 година, основната каматна стапка на НБРМ во август дополнително беше коригирана за 0,5 процентни поени, со што се сведе на 4,5%, или на историско најниско ниво. Поволниот амбиент за монетарно олеснување се согледува преку показателите за економските и финансиските услови. Имено, во првата половина годината активност во домашната економија забележа пад на годишна основа. Очекувањата околу девизниот курс се стабилни, обезбедувајќи растечки приливи преку приватните трансфери и намалена евроизација во банкарскиот систем. Кредитната активност на банките, иако има растечка динамика, сепак не е доволно силна за да предизвика значителни притисоци врз стабилноста на девизниот курс. Иако каматните сигнали на НБРМ се пренесоа во намалување на цената на кредитите, а изворите на финансирање продолжија да се зголемуваат, сепак склоностите на банките за инвестирање во безризични инструменти сè уште се високи. Со тоа, банките новите извори не ги искористија целосно за поактивна финансиска поддршка на потрошувачката и инвестициите на приватниот сектор.

Последните ревизии на макроекономските проекции до крајот на годината и оцените за наредната година ја потврдуваат оправданоста на монетарното олеснување. Тие упатуваат на сличен амбиент како и досегашниот. Имено, се очекува дека закрепнувањето на економијата ќе продолжи засилено во текот на наредната година, што ќе доведе до стеснување на негативниот производствен јаз. Сепак, се оценува дека јазот и понатаму ќе остане во негативната зона, не создавајќи поголеми притисоци врз тековната сметка и инфлацијата. Во надворешниот сектор, иако до крајот на годината се очекува намалување на девизните резерви, сепак тие и понатаму ќе останат на соодветно ниво. Во следната година, се очекува дека обемот на капиталните приливи ќе биде доволно голем за да го покрие јазот во тековната сметка и да обезбеди дополнително зголемување на девизните резерви. При вакви очекувања, не се очекува дека прирастот на нови кредити, како учество во БДП, ќе биде значително поголем од овогодинашниот. **Сепак, неповолните ризици околу ова сценарио се присутни и главно се поврзуваат со две области** Прво, неостварувањето на претпоставениот обем на капитални приливи може негативно да се одрази на девизниот пазар. Второ, притисоците врз инфлацијата од увозните цени може да бидат поголеми, што потенцијално би ги дестабилизирале очекувањата околу девизниот курс.

Остварувањата во реалниот сектор во второто тримесечје на годината се во согласност со проекциите. По падот во претходното тримесечје, во вториот квартал беше забележан годишен раст на активноста од 0,4%. Извозниот сектор е главен двигател на растот, но во голема мера предизвикан од зголемената искористеност на капацитетите во металната индустрија, при поволна конјunktura на пазарите на метали. Имајќи ја предвид променливоста на движењата на овие пазари, постојат ризици од повторни неповолни промени. Втор поголем фактор на растот се домашните инвестиции, што во услови на индикации за намалени инвестиции во основни средства, укажува на зголемување на залихите, ефект што исто така може релативно брзо да се исцрпи. Од друга страна, приватната потрошувачка остана анемична, при побавен раст на доходот, нестабилни движења на пазарот на труд и недоволна кредитна поддршка. Во второто тримесечје на годината, јавната потрошувачка и натаму постојано се намалува. Ризиците околу темпото на економско закрепнување до крајот на оваа и во текот на наредната година произлегуваат од неколку сегменти. Така, најновите информации укажуваат на нееднакво економско закрепнување во глобални рамки, односно на забрзан раст во азиските земји, а бавно економско закрепнување на Европската унија, како наш најзначаен трговски партнер. Воедно, закрепнувањето кај нашите најважни извозни партнери е неизвесно заради постепено исцрпување на позитивните ефекти од монетарните и фискалните стимули и потребата за започнување на процесот на фискална консолидација во повеќето земји. Дополнителни ризици произлегуваат од движењата на пазарот на труд. Најновите податоци од пазарот на труд покажаа прекин на

падот на вработеноста, но сепак тие укажуваат на голема променливост и треба да се толкуваат со претпазливост. Во секој случај, пазарот на работна сила се јавува како потенцијален ограничувачки фактор за поголем раст на приватната потрошувачка. Перспективите на потрошувачката ќе зависат и од очекувањата на економските субјекти, коишто во изминатиот период беа во полза на зголемување на штедењето. Инвестициската активност се очекува да биде поддржана од растечката улога на државата во инвестицискиот циклус, влезот на нови странски директни инвестиции, како и од растот на кредитирањето на банките, како домашен извор на финансирање на домашната побарувачка. Сепак, сите овие три фактори се придружени со голема неизвесност, создавајќи ризици околу новата инвестициска активност.

Наспроти неизвесната траекторија на економскиот раст, движењата и прогнозите за инфлацијата се постабилни. Во третото тримесечје на 2010 година, под влијание на сезонските флукуации на цените на храната, општото ценовно ниво беше пониско за 0,4% на квартална основа, додека годишниот раст на цените достигна 1,8%. Освен придонесот на повисоките цени на нафтата и административните покачувања на цената на електричната и топлинската енергија, дополнителен придонес кон годишниот раст на цените, имаа и цените на храната. Ова укажа на исцрпување на дефлацискиот притисок од прехранбената компонента, којшто беше создаден во претходната година. Базичната инфлација забележа незначително засилување, додека забавен раст имаа цените на производителите на индустриски производи. Иако во наредниот период се очекува умерено засилување на инфлацијата, сепак засега не се претпоставуваат позначителни инфлациски притисоци. Притисоци за раст на цените се очекуваат преку увозните цени, додека домашната побарувачка, во услови на ниска искористеност на капацитетите, се оценува дека нема да создаде инфлациски притисоци. Сепак, ризиците околу оцените за инфлацијата се претежно нагорни. Оваа констатација, главно произлегува од растот на светските цени на храната којшто може да биде посилен и со поголеми ефекти врз прехранбената компонента на домашната инфлација.

Активноста на кредитниот пазар продолжи да расте и во текот на вториот и третиот квартал, при раст на депозитниот потенцијал, олеснување на кредитните услови и повисока побарувачка за кредити. Така, во услови на понатамошен раст на депозитниот потенцијал на банките (квартален раст од 4,6%), кредитната активност на банките се зголеми на квартална основа за 2,5% (наспроти 1,4% во претходното тримесечје). Ваквите промени укажуваат и на подобри согледувања на банките за ризиците, што придонесе за намалување на воздржаноста, карактеристична за време на кризниот период, кон зголемена активност на кредитниот пазар. Сепак, одредени показатели покажуваат дека, иако намалени, ризиците во банкарското работење сè уште претставуваат главен ограничувачки фактор за поголем кредитен раст. Така, соодносот кредити-депозити постојано се намалува, покажувајќи нецелосна распределба на новото финансирање во кредитна поддршка на приватниот сектор. Воедно, учеството на нискоризичната во вкупната актива на банките се зголемува, упатувајќи на сè уште присутна воздржаност за прифаќање поголеми ризици. Оттука, поумерената динамика на кредитен раст во анализираниот период веројатно се должи на тековните согледувања на банките за послабо закрепнување на финансиската позиција на компаниите и населението. Во наредниот период од клучно значење за активноста на кредитниот пазар ќе бидат согледувањата на банките за ризиците, врзани за финансиската позиција на клиентите и со тоа квалитетот на кредитната побарувачка.

Во надворешниот сектор, во второто тримесечје на 2010 година продолжи стеснувањето на дефицитот во тековната сметка, но при истовремено влошување на салдото во трговската размена. Така, дефицитот на тековната сметка во второто тримесечје на годината се сведе на 0,6% од БДП (од 1,1% од БДП во првото тримесечје на годината), во услови на исклучително поволна динамика на тековните трансфери, при стабилни очекувања околу девизниот курс. Од друга страна, трговскиот дефицит забележа влошување во овој период. Имено, поволната динамика на извозот, започната од почетокот на годината, продолжи и во второто тримесечје на годината, додека увозот, по шест квартали намалување, за првпат забележа годишен раст. Главни фактори за зголемената увозна побарувачка беа повисокиот

увоз на нафта и нафтени деривати¹, зависноста на производството што е насочено кон извоз од увоз и владините мерки за увоз на возила. Капиталните приливи, и покрај ниското ниво беа доволни за целосно финансирање на дефицитот на тековната сметка и за дополнително зголемување на девизните резерви. Во текот на јули и август дојде до дополнително зголемување на девизните резерви, коишто на крајот на септември достигнаа 1,689 милиони евра и беа на соодветното ниво, обезбедувајќи покриеност од 4,3 месеци на увозот на стоки и услуги од наредната година. Поголеми нарушувања во надворешната рамнотежа во наредниот период не се очекуваат. Дефицитот во тековната сметка е оценет во прифатливи рамки, но од големо значење е исполнувањето на претпоставката за оценетите капитални приливи. Оттука, во фокусот на монетарните одлуки и во наредниот период ќе биде оцената за ризиците во надворешниот сектор, чиешто зголемување или намалување во однос на првичните оценки ќе има клучно значење за промените во поставеноста на монетарната политика.

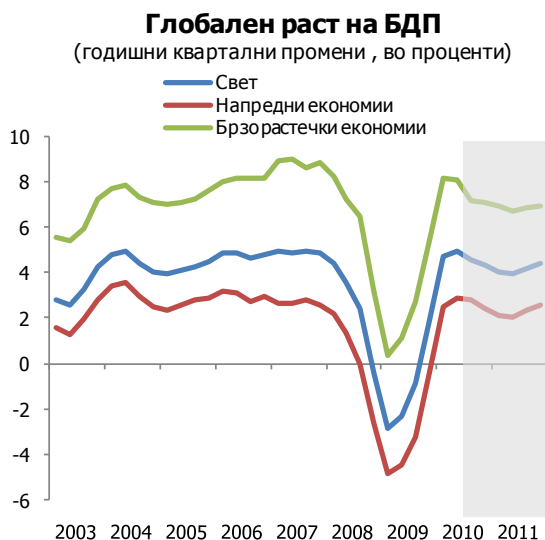
¹ Во услови на зголемена количинска побарувачка и увозна цена.

I. Макроекономски движења

1.1. Меѓународно економско окружување²

Во текот на второто тримесечје на 2010 година продолжи економското закрепнување на светската економија, предизвикано од високите стапки на раст на голем број брзорастечки економии и земји во развој. Поповолните остварувања од очекуваните³ доведоа до повторна нагорна ревизија на проекциите за глобалниот раст од 0,3 процентни поени, при што се очекува дека тој ќе достигне 4,8% во 2010 година. И покрај повољните економски остварувања, во глобалната економија и понатаму преовладуваат надолните ризици за растот, особено кај напредните економии. Тие се одраз на зголемената неизвесност околу одржливоста на јавниот долг (особено во земјите од јужна Европа), којашто на крајот на вториот квартал доведе до зголемена нестабилност на финансиските пазари. Стабилизацијата, односно намалувањето на јавниот долг, реформата на финансискиот систем и подобрувањето на условите на пазарот на труд и понатаму остануваат клучни фактори за остварување одржлив раст во наредниот период. Глобалната инфлација, со исклучок на некои земји, во текот на вториот и на почетокот на третиот квартал остана на релативно стабилно ниво, и понатаму одразувајќи го сè уште ниското ниво на искористеност на производните капацитети.

Извор: ММФ.

Економското закрепнување продолжи и во текот на вториот квартал на 2010 година. Имено, глобалната активност се зголеми за 4,9%, на годишна основа, при различно темпо на раст по одделни групи земји. Брзорастечките економии, коишто најмалку беа погодени од глобалната економска криза, остварија највисоки стапки на раст од 8,1% во текот на второто тримесечје, при висок раст на азиските (Кина и Индија) и јужноамериканските економии (Бразил). Во истиот период, растот во напредните економии достигна 2,9%, што претставува значителна, но сепак релативно ниска стапка на раст имајќи предвид дека овие економии излегуваат од најдлабоката рецесија по Втората светска војна. Во континуитет на ваквите остварувања, проектиран е раст на глобалната економска активност од 4,8% во 2010 година и 4,2% во 2011 година, со очекување за негово привремено забавување во втората половина на 2010 година и во првата половина на 2011 година. Притоа, проектираниот раст на светскиот бруто домашен производ од 4,8% во 2010 година претставува нагорна ревизија од 0,3 п.п., во

² Анализата се заснова на Светскиот економски преглед, јули и октомври 2010, августовскиот и септемврскиот месечен извештај на ЕЦБ и на економскиот квартален извештај на Европската комисија за земјите-кандидатки за влез во ЕУ и претпристапните земји.

³ Според Светскиот економски преглед на ММФ, јули 2010.

споредба со јулската проекција на ММФ, што во целост е резултат на подобрите остварувања во првата половина на 2010 година. Високиот раст на залихите и на вкупните инвестиции се главните двигатели на растот, при дивергентни движења кај личната потрошувачка во поодделни групи земји. Во брзорастечките економии личната потрошувачка и понатаму е на високо ниво, додека во напредните економии ниската доверба на потрошувачите, високата невработеност и стагнацијата/намалувањето на расположливиот доход доведуваат до раст, но не доволен за создавање простор за фискална консолидација. Притоа, пресвртот од стимулативните фискални позиции кон фискална консолидација, и отворањето простор за автономен раст на приватната побарувачка е еден од главните предизвици за овие економии, а посредно и за остварување на проектираниот глобален раст во наредниот период.

И покрај поволните остварувања, сепак, ризиците за растот и понатаму се во надолна насока и се однесуваат на неколку сегменти. Прво, силниот раст на азиските економии, којшто создава нагорен притисок врз цените на примарните производи. Последиците од повисоките цени на примарните производи произлегуваат од потенцијални инфлациски притисоци и соодветно затегнување на макроекономските политики коешто би довело до помал раст. Второ, консолидацијата на фискалната позиција и одржливоста на јавниот долг (особено во земјите од јужна Европа). Трето, реформирањето на финансискиот сектор. Четврто, трендовите на пазарот на труд, како потенцијален ограничувачки фактор на личната побарувачка.

Глобалната инфлација остана непроменета во вториот квартал на 2010 година и изнесуваше 3,4%, во просек. Во напредните економии, инфлацијата флукутираше околу 1,7%, движење коешто беше прекинато во првите два месеца од третото тримесечје кога стапката почна да забавува и се сведе на околу 1,3%. Во брзорастечките економии, инфлацијата остана на релативно стабилно, но повисоко ниво, и во периодот јануари-август 2010 година изнесуваше 5,7%, во просек. **Во однос на очекувањата, до крајот на 2010 година и во 2011 година се очекува задржување на инфлацијата на стабилно ниво.** Пазарните показатели укажуваат на стабилни цени на примарните производи во наредниот период,

коишто заедно со недоволно искористените капацитети и надолниот притисок на платите (заради високата стапка на невработеност) ќе доведе до инфлација во напредните економии на 1,3% во 2011 година, додека во брзорастечките економии и економиите во развој се очекува дека инфлацијата ќе изнесува 5,2%.

Реален раст на БДП во високоиндустријализираните економии
(квартални процентуални промени)

Извор: Еуростат.

Економската активност во еврозоната оствари највисокиот квартален раст од отпочнувањето на процесот на заздравување на економијата во третиот квартал на 2009 година. Реалниот БДП во вториот квартал на 2010 година забележа пораст од 1,0%⁴ на квартална основа⁵, што претставува значително засилување на растот во споредба со растот од 0,3% во првиот квартал на 2010 година и 0,2% во последниот квартал на 2009 година. Ваквиот раст беше поддржан од тековниот раст на глобално ниво, како и од домашни фактори, во најголем дел од привремен карактер. Домашната побарувачка имаше најголем придонес во растот, делумно заради растот на инвестициите по неповолните временски услови што преовладуваа во првиот квартал, а помал придонес кон растот имаа нето-извозот (што се должи на депрецијацијата на еврото) и залихите. Според септемвриските проекции на ЕЦБ, извршена е значителна нагорна ревизија на годишната стапка на раст на БДП за 2010 година, што главно го одразува ефектот на посилниот раст од очекуваниот во вториот квартал, како и индикациите за подобри движења од очекуваните во преостанатиот период од годината. Согласно со процените, се очекува дека растот на економската активност во евро-зоната ќе се движи во интервалот од 1,4% и 1,8% во 2010 година со претпоставка дека за остатокот на годината стапката на раст ќе забави, заради делумното исцрпување на факторите на растот (фискалните стимули и циклусот на залихите). За 2011 година се очекува реален раст на БДП во интервал од 0,5% до 2,3%. Притоа, се очекува дека тековниот глобален раст и неговото влијание врз извозот од евро-зоната, заедно со олеснетата монетарна политика и

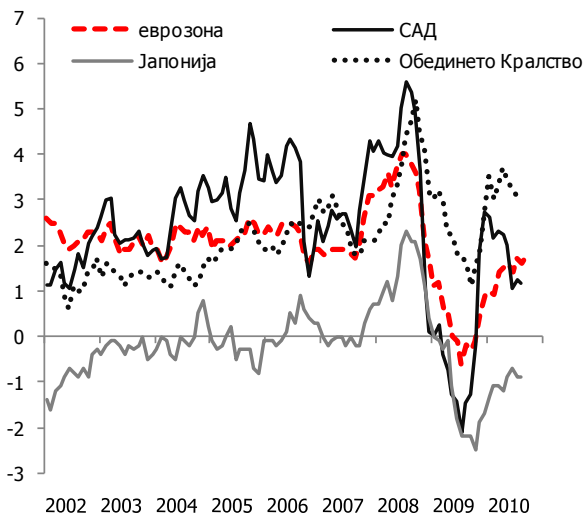
⁴ На годишна основа, во вториот квартал на 2010 година, економијата во евро-зоната оствари годишен раст од 1,9% (позитивен раст во два квартала по ред, во првиот квартал растот изнесуваше 0,8%).

⁵ Стапките се сезонски прилагодени. Во однос на останатите земји, посилно закрепнување бележат Германија, Финска, Австрија и Словачка чишто економии остварија позитивни квартални стапки на раст над 1,2% (сезонски прилагодени). Негативни стапки на квартален раст на БДП забележаа единствено Грција и Ирска.

преземените мерки во рамки на финансискиот систем и понатаму ќе бидат движечки фактори на растот. Од друга страна, се очекува дека процесот на прилагодување на билансите во неколку сектори (особено кај секторот „население“) и непроменетите изгледи на пазарот на труд, негативно ќе делуваат врз темпото на заздравување.

Стапки на инфлација во високоиндустријализираните економии (годишни процентуални промени; месечни податоци)

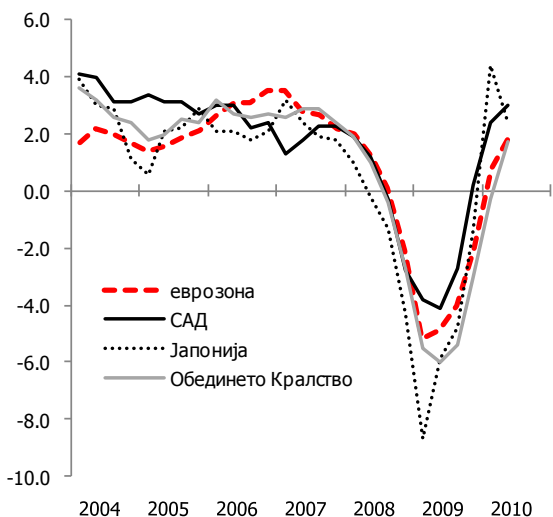

Извори: Еуростат и Национални податоци.

Потрошувачките цени во еврозоната во вториот и третиот квартал на 2010 година и натаму бележат умерен годишен раст. При стабилни инфлациски очекувања, стапката на инфлација од 1,5% и 1,7% во вториот и третиот квартал на 2010 година, соодветно, и натаму е резултат на исцрпувањето на базниот ефект од падот на цените на енергијата и на храната. Според септемвриските проекции на ЕЦБ, во просек за 2010 година, се очекува дека инфлацијата во евро-зоната ќе се движи во интервал од 1,5% до 1,7%, што е во рамки на среднорочната инфлациска цел на ЕЦБ од 2,0%. За 2011 година, ЕЦБ проектира инфлација во интервал од 1,2% до 2,2%.

Економската активност во САД забави во вториот квартал на 2010 година. Реалниот раст на БДП на квартална основа се зголеми само за 0,4%⁶ во вториот квартал на 2010 година, наспроти растот од 0,9% во првиот квартал на 2010 година и 1,2% во четвртиот квартал на 2009 година⁷. Ниската доверба на потрошувачите и непроменетата стапка на вработеност го објаснуваат скромниот раст на личната потрошувачка во вториот квартал на 2010 година. Од друга страна, приватните инвестиции продолжија значително да се зголемуваат. Исто така, вкупната економска активност беше поддржана од растот на јавната потрошувачка и од растот на залихите, којшто во споредба со претходните квартали почна да забавува. Растот на домашната побарувачка и залихите во голем дел беа надоместени од високиот негативен придонес на нето-извозот, согласно со високите стапки на раст на увозот. Во наредниот период, се очекува дека закрепнувањето на економијата на САД ќе продолжи со умерено темпо, коешто во голема мера ќе биде условено од растот на домашната побарувачка, особено на личната побарувачка. Очекувањата на економските субјекти, сумирани во септемвриските проекции

Реален раст на БДП во високоиндустријализираните економии (годишни процентуални промени; квартални податоци)

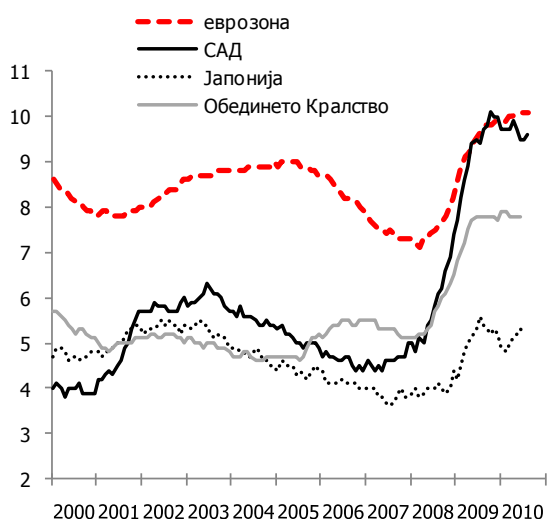
Извор: Еуростат.

⁶ На годишна основа, стапката на раст на БДП достигна 3,0% и претставува непрекинато позитивно остварување во низа од три квартали.

⁷ Податоците се сезонски прилагодени.

Стапка на невработеност во високоиндустријализираните економии (процент; сезонски прилагодени; месечни податоци)

Извор: Еуростат.

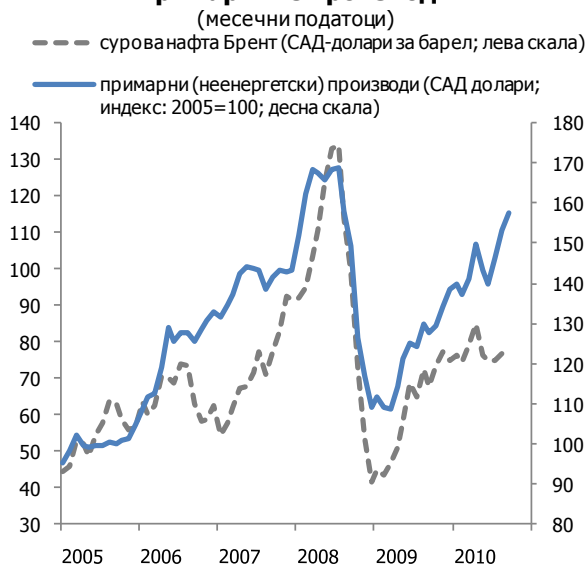
на „Консензус форкаст“, покажуваат годишен раст на БДП од околу 2,7% во 2010 година и 2,4% во 2011 година, што е стапка на раст блиска до онаа пред кризата. **Од аспект на ценовните движења**, годишната инфлација во вториот и третиот квартал постепено забавува и изнесува 1,8% и 1,2%, соодветно, по растот од 2,4% во првиот квартал на 2010 година.

Пазарот на работна сила во економиите на САД и евро-зоната не забележа поголеми промени во текот на вториот квартал на 2010 година. Така, во вториот квартал на 2010 година просечната стапка на невработеност во САД остана на истото ниво од претходниот квартал (9,7%). Во евро-зоната и понатаму продолжува надолното прилагодување на пазарот на труд, но овојпат со позабавено темпо. Така, сезонски прилагодената просечна стапка на невработеност во текот на вториот квартал на 2010 година се зголеми за 0,1 процентен поен во однос на првиот квартал на 2010 година и достигна 10,1%.

Во услови на различно темпо на закрепнување на економиите, промените во монетарната политика во одделни групи земји, во текот на вториот квартал од годината беа во различна насока. Така, во услови на бавно закрепнување и ризици околу идната патека на растот, ЕЦБ, ФЕД, Банката на Англија и Банката на Јапонија ги задржаа клучните каматни стапки на непроменето ниво. Од друга страна, дел од неконвенционалните мерки донесени за време на кризата, со цел да се обезбеди монетарен стимул и стабилизирање на финансиските пазари, продолжија да се повлекуваат. Така, ФЕД ги финализира повеќето од вонредните механизми (на 30 јуни беше одржана последната аукција од програмата за откуп на долгорочни хартии од вредност обезбедени со актива (TALF-Term Asset-Backed Securities Loan Facility), а исто така заврши и програмата за откуп на актива (asset purchase program). Сепак, имајќи ги предвид економските и финансиски показатели, ФЕД одлучи да ги реинвестира средствата од достасаните хартии од вредност обезбедени со хипотека (mortgage-backed securities) во долгорочни трезорски записи. Иако квантитативниот ефект на оваа мерка е ограничен, сепак тоа сигнализира дека ФЕД ќе продолжи со ликвидносната поддршка на економијата и во наредниот период. ЕЦБ ја финализира програмата за дефинитивен откуп

Движење на цените на суровата нафта и примарните производи

Извор: ММФ месечна база на податоци.

Движење на цените на храната и на металите

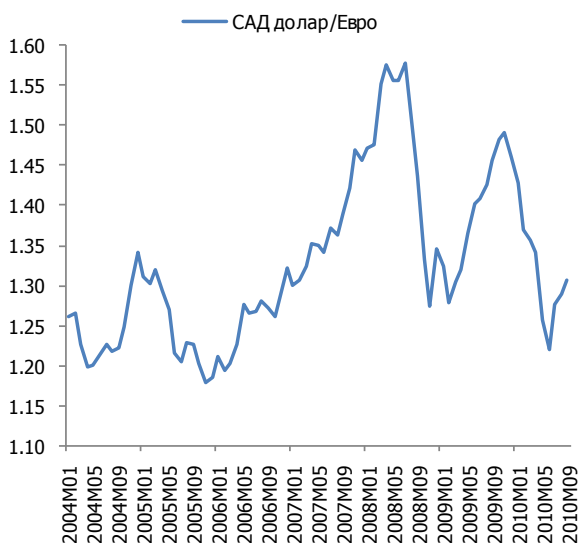

Извор: ММФ месечна база на податоци.

на обврзници (covered bonds) од евро-зоната, деноминирани во евра. Оваа програма, ЕЦБ ја вовеле во јули 2009 година, за подобрување на ликвидноста на пазарите од хартии од вредност и за поддршка на кредитната активност на банките. Согласно со програмата, предвидено беше ЕЦБ во период од една година да откупи обезбедени обврзници (covered bonds) од евро-зоната деноминирани во евра, во вкупен износ од 60 милијарди евра, ниво коешто беше достигнато на крајот на јуни 2010 година. Во текот на мај дојде до повторно дестабилизирање на финансиските пазари, заради проблемите со јавните финансии во неколку европски земји. Во насока на поддршка на пазарите на обврзници, ЕЦБ од 10.05.2010 година започна да спроведува операции на директен откуп на должнички хартии од вредност од земјите-членки на евро-зоната, издадени од приватниот и јавниот сектор. Ефектот од остварениот откуп беше неутрализиран преку операции за фино регулирање. Во неколку развиени економии централните банки⁸ ја затегнаа монетарната политика со зголемување на основните каматни стапки, но сепак тие и понатаму се пониски во однос на историските нивоа. Голем број од брзорастечките економии извршија затегнување на монетарната политика преку повеќе инструменти. Така, во Бразил и Индија, беше зголемена основната каматна стапка, во Кина, Индија, Турција беше извршено зголемување на обврската за издвојување на задолжителна резерва, а во Кина продолжија директните ограничувања на кредитниот раст. Имено, некои од овие економии се карактеризираат со силна приватна побарувачка, дополнително поддржана од високите капитални приливи, поттикнати од каматните разлики. Во вакви услови, ризиците за инфлацијата и надворешната позиција се зголемуваат што раѓа потреба за поостра монетарна политика.

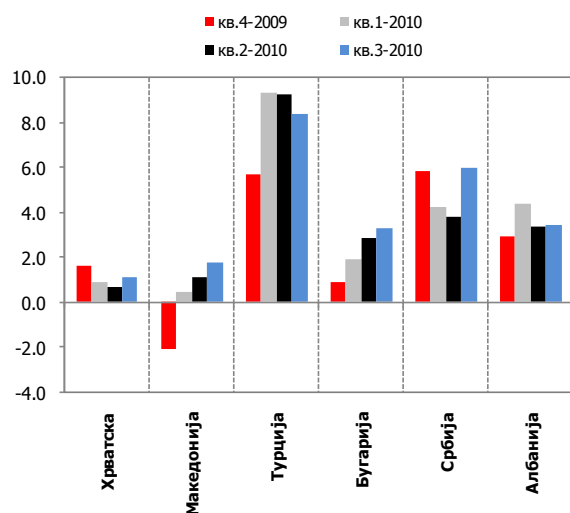
Во третиот квартал на 2010 година, беше забележан благ пад на цените на суровата нафта. Цената на суровата нафта од типот „брент“ постојано се зголемуваше до вториот квартал на 2010 година и достигна ниво од 78,7 САД-долари за барел, движење коешто беше прекинато во текот на третиот квартал. Така, цената на нафтата се сведе на 76,4 САД-долари за барел, во просек, што на квартална основа претставуваше пад од 2,9%, предизвикан од понискиот раст на

⁸ Централната банка на Австралија, Канада, Израел, Кореја, Нов Зеланд, Норвешка и Шведска.

Движење на девизниот курс
(месечни податоци)

Извор: ЕЦБ.

побарувачката. И покрај очекувањата за зголемена побарувачка до крајот на оваа и во текот на следната година, сепак, не се очекуваат драстични промени на цените на нафтата, што соодветствува со високата понуда на нафта, заради зголеменото производство на земјите-членки на ОПЕК (над таргетираното ниво) и порастот на залихите на нафта на земјите од ОЕЦД. **Ценовниот индекс на примарните (неенергетски) производи**⁹ во вториот и третиот квартал на 2010 година бележи квартално зголемување за 3,7% и 5,6%, соодветно, а на годишно ниво, индексот е повисок за 20,1% и 19,8%, соодветно. Засилениот квартален раст во третото тримесечје на 2010 година пред сè е предизвикан од силниот раст на цените на храната. Неповолните временски услови во најголемите земји-извозници на пченица предизвикаа притисоци и следствено повисоки цени на храна во текот на третиот квартал на 2010 година. И покрај тоа што условите на пазарот на пченица се поповолни во споредба со оние во 2007 и 2008 година кога беше забележано драстично ценовно зголемување, сепак овие движења претставуваат потенцијален фактор на ризик за инфлациските остварувања. Цените на металите, исто така забележаа раст во овој период, при најзначаителен квартален раст на цената на лимот и на бакарот.

Стапки на инфлација во земјите од регионот
(годишни процентуални промени, квартални податоци)

Извори: Национални статистички заводи и Еуростат.

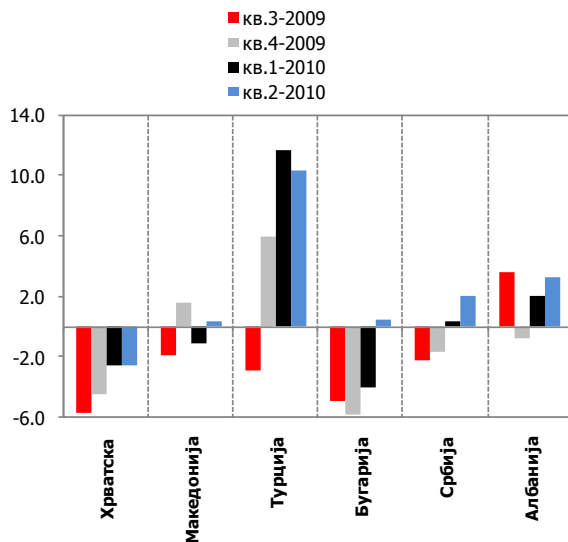
По силната депрецијација, којашто започна од почетокот на 2010 година, номиналниот девизен курс на еврото во однос на САД-доларот апрецира во текот на третиот квартал на 2010 година. Така, просечниот девизен курс на еврото во однос на американскиот долар во третиот квартал на 2010 година изнесуваше 1,29 долари за едно евро, што во споредба со претходниот квартал претставува апрецијација од 1,4%. Ваквите промени кај номиналниот девизен курс на еврото во однос на САД-доларот може да се објаснат со објавените послаби економски податоци од очекуваните за економијата на САД, коишто се однесуваат на вториот квартал на 2010 година, како и појавата на неколку сигнали за натамошно забавување на економското закрепнување на САД.

Најновите економски движења кај земјите-кандидати и аспиранти за членство во ЕУ во вториот квартал на

⁹ Ценовниот индекс на примарните производи ги вклучува: цените на храната, пијалациите, земјоделските сировини и металите.

Реален раст на БДП во земјите од регионот (годишни процентуални промени, квартални податоци)

Извори: Национални статистички заводи.

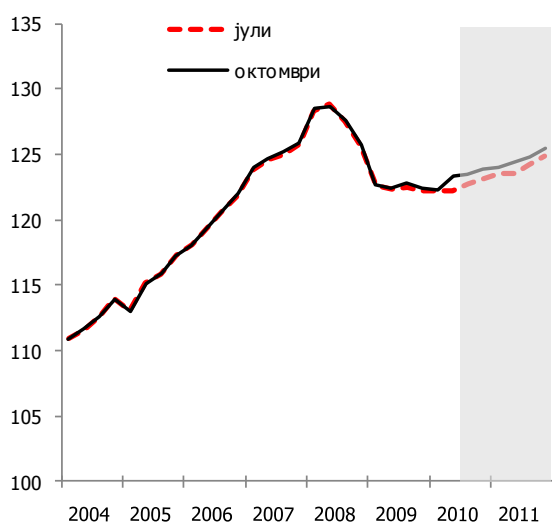
2010 година се прилично дивергентни. Имено, како и во првиот квартал хрватската економија бележи негативен економски раст, наспроти „бумот“ на економијата на Турција. Во останатите земји од Западен Балкан заздравувањето продолжува, но е бавно со скромни стапки на раст. Хрватската економија и понатаму е единствената земја во регионот којашто бележи негативна стапка на раст. Таа изнесува 2,5% на годишна основа во вториот квартал на 2010 година, при депрецирана лична потрошувачка. Спротивно, економијата на Турција бележи висок годишен раст од 10,3% во вториот квартал на 2010 година (11,7% во првиот квартал). Високиот раст се должи на инвестицискиот бум и високата лична потрошувачка. Во Србија е забележан годишен реален раст на БДП од 2% во вториот квартал на 2010 година, по скромниот раст од 0,4% во претходниот квартал. Притоа, постојаниот раст на индустриското производство и повисокиот извоз, поттикнат од постепено економско заживување на главните трговски партнери и од депрецијацијата на српскиот динар се главните двигатели на растот. Економијата на Црна Гора, којашто искуси длабок пад во 2009 година (-5,7%), постепено закрепнува, при раст на индустриското производство во вториот квартал. Истата констатација се однесува и на економијата на Босна и Херцеговина. Во Албанија, земја којашто најмалку беше погодена од кризата, во вториот квартал растот изнесуваше 3,3%, наспроти 2% во првиот квартал на 2010 година. Во отсуство на податоци за економијата на Косово, очекувањата на ММФ се дека реалниот раст на БДП ќе достигне 4,6% во 2010 година.

Ценовните движења кај земјите од регионот во вториот и третиот квартал на 2010 година останаа релативно стабилни без присуство на инфлациски притисоци. Поизразени инфлациски притисоци единствено беа забележани во Турција како резултат на порастот на цените на примарните производи и пораст на дел од администрираните цени. Сепак, во текот на третиот квартал како резултат на повисоките светски цени на храната беше забележано благо засилување на инфлацијата, при што најсилен раст бележи инфлацијата во Србија. Со оглед на вообичаено задоцнетите ефекти на економскиот циклус врз пазарот на труд, досега не е забележано значително подобрување на состојбата во анализираниите земји, со исклучок на Турција каде што е забележано намалување на стапката

на невработеност од 3,4 процентни поени. Трговските биланси и билансите на тековните сметки, главно се подобриени, што се должи на побавното прилагодување на увозната во однос на извозната побарувачка, со исклучок на Турција којашто согласно со високата домашна побарувачка остварува висок дефицит во билансот на плаќања. И покрај позитивните движења во надворешниот сектор, во Албанија и во Црна Гора во вториот квартал дефицитот на тековната сметка остана релативно висок, со што и понатаму претставува извор на макроекономска ранливост.

Странска ефективна побарувачка
(индекс: 2000=100; квартални податоци)

Извори: Еуростат, Консензус форкаст (Consensus Forecast) и пресметки на НБРМ.

Индексот на странската ефективна побарувачка¹⁰ за македонската економија во вториот квартал на 2010 година позитивно отстапува во однос на претходно очекуваниот. Така, како резултат на подобрите економски остварувања од очекуваните кај речиси сите најзначајни трговски партнери (освен Хрватска), странската побарувачка во вториот квартал на 2010 година, наместо пад од 0,1% (проектиран во јули), растеше со стапка од 0,8%. За целата 2010 година, проекцијата за странската ефективна побарувачка има нагорна ревизија во однос на јулската проекција (од 0,1% на 0,5%), како резултат на нагорната ревизија на очекувањата за втората половина на 2010 година (придонес од 0,3 процентни поени) и повисоките остварувања во првото полугодие (0,1 процентен поен). Во 2011 година, стапката на раст на извозната побарувачка е проектирана на 1,2%, што претставува позитивен поттик за домашната економија.

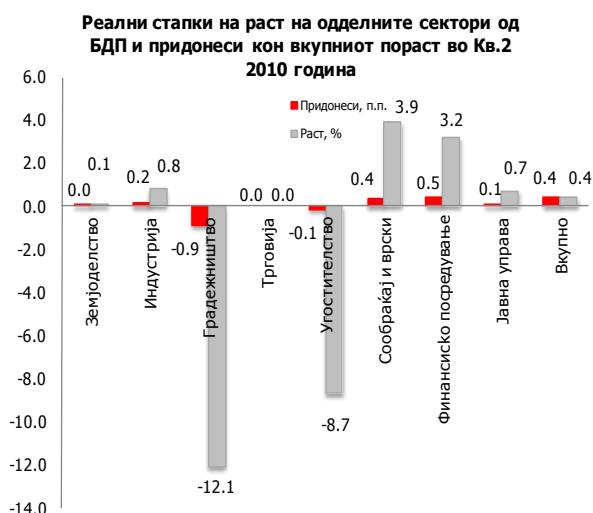
1.2. Домашна понуда

По падот во претходниот квартал, вкупната економска активност во второто тримесечје на 2010 година бележи реален годишен раст од 0,4%. Со исклучок на градежништвото и активноста во хотелите и рестораните, позитивни промени беа забележани во сите останати дејности. Сепак, пресвртот во трендот на економската активност во вториот квартал во целост е одраз на придвижувањето на индустријата во позитивна зона, како

¹⁰ Странската ефективна побарувачка е пресметана како збир од пондерирани индекси на бруто домашниот производ на најзначајните трговски партнери на Република Македонија. Пондерите се пресметани врз основа на учеството на овие земји во македонскиот извоз. Податоците за бруто домашниот производ за земјите-трговски партнери на Македонија се од базата на податоци на Еуростат (New Cronos database), додека проектираните податоци се од публикацијата „Консензус форкаст“, септември 2010 година и од ММФ (само за Бугарија). Во пресметката на индексот се вклучени Германија, Грција, Италија, Холандија, Белгија, Шпанија, Србија, Хрватска и Бугарија.

и на активноста во сообраќајот и врските. Поволните трендови забележани во индустријата, предизвикани од зајакнувањето на извозната побарувачка, укажуваат на големата условеност на домашното производство од интензитетот на закрепнување на глобалната економија. Сепак, во првите два месеца од третиот квартал, индустријата по јулскиот пораст веќе во август повторно се враќа во негативната зона што укажува на ризици околу континуитетот на економското закрепнување.

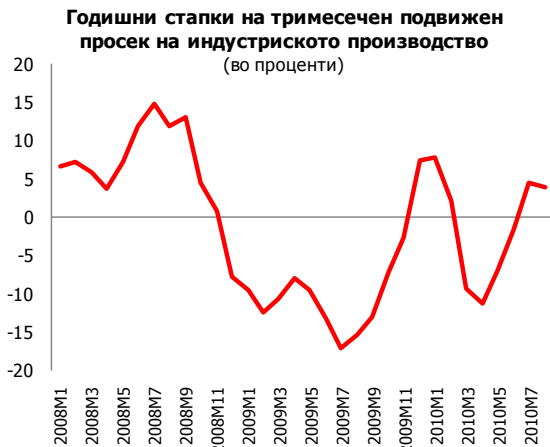

Извор: Државен завод за статистика и НБРМ.

Во второто тримесечје од годината беа забележани позитивни промени, коишто навестуваат изгледи за раст на економијата во втората половина на годината. БДП во вториот квартал оствари реален раст од 0,4% на годишна основа, а во споредба со претходниот квартал сезонски прилагодените податоци посочуваат на раст на БДП од 1%¹¹. Ваквата слика, во голема мера е одраз на заживувањето на надворешната побарувачка, којашто бележеше пад во текот на 2009 година.

Со исклучок на градежништвото и активноста во хотелите и рестораните, позитивни промени беа забележани во сите останати дејности. Индустријата, како гранка со највисоко индивидуално учество, позитивно придонесе кон растот на економската активност со 0,2 п.п., наспроти негативниот придонес од 0,5 п.п. во првиот квартал. Сепак, физичкиот обем на индустриското производство, како високофреквентен показател, од почетокот на годината за првпат во позитивната зона навлезе дури во јуни, а веќе во август повторно забележа годишен пад, што посочува на отсуство на стабилно заживување на индустријата. Градежништвото за првпат по шест квартала постојан раст, забележа реално намалување и негативен придонес од 0,9 п.п., што во најголем дел соодветствува со падот на државните капитални инвестиции (реален годишен пад од 26,5%). Од друга страна, активноста во хотелите и рестораните, од почетокот на 2009 година постојано негативно придонесува кон БДП, при што интензитетот на падот забави во текот на вториот квартал. Сепак, заради ниското учество во БДП, и покрај релативно поголемите варијации кај годишните стапки на промена, негативниот придонес на оваа гранка за целиот период на кризата варира од 0,1-0,2 п.п. **Споредбената анализа со земјите од регионот** покажува дека во вториот квартал, пад на економијата со непроменета динамика бележи Хрватска (2,5%), падот во Романија забавува (1,5%),

¹¹ Податоците за БДП за 2009 година, како и за кв.1 и кв.2 2010 година се проценети податоци на ДЗС.

Извор: Државен завод за статистика и пресметки на НБРМ.

Извор: Државен завод за статистика.

Извор: Државен завод за статистика, МФ и Блумберг.

додека Бугарија влегува во позитивната зона (раст од 0,5%). Од друга страна, во Србија растот на економската активност се засилува (раст од 2,0%). По растот од 2%, албанската економија во вториот квартал забележа раст од 3,3%, додека Турција и во вториот квартал остварува двоцифрена стапка на раст (10,3%) на годишна основа¹².

Наспроти падот во претходниот квартал, во второто тримесечје на 2010 година, додадената вредност во индустријата на годишна основа бележи раст од 0,8%¹³. Растот во најголем дел е предизвикан од позначителниот пораст на производството на електрична енергија, во услови на подобрен хидропотенцијал во земјата (што овозможи натамошно намалување на увозот на електрична енергија), како и од растот на производството на основни метали. Имено, зголемениот количински извоз на железо и челик, во услови на нагорен тренд на цените на металите и раст на побарувачката се фактори коишто го условија годишниот раст во оваа гранка (15,5%). Анализата по одделни гранки укажува на годишен пад на производството во петнаесет од вкупно дваесет и четири индустриски гранки, на кои отпаѓаат 53,2% од вкупното индустриско производство. Притоа, забележан е висок пад кај издавачката дејност, заради високата споредбена основа од 2009 година. Значаен пад бележи и производството на производи од неметални минерали, како и производството на електрични машини и апарати. **На квартална основа, додадената вредност во индустријата забележа раст од 10,4%**. Подобрувањето во индустријата во вториот квартал во целост соодветствува со оцените на раководителите на индустриски капацитети.

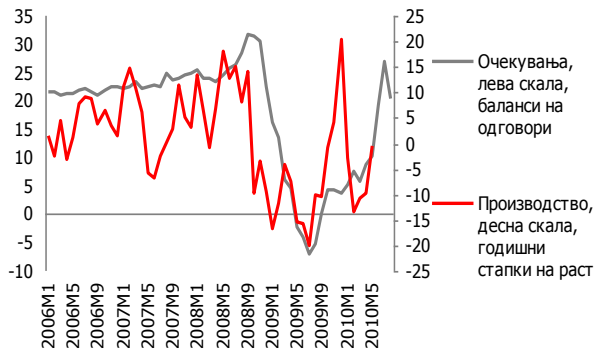
Поволните трендови во индустријата главно продолжуваат и во првите два месеца од третиот квартал, но падот на производството во август на годишна основа упатува на отсуство на постабилно заживување. Во првите два месеца од третото тримесечје на 2010 година, физичкиот обем на индустриското производство бележи годишен раст од 3,3%. Во однос на вториот квартал значително се намалува дисперзираноста на гранките со негативен придонес кон растот

¹² Извор: ЕУРОСТАТ, заводите за статистика на одделните земји.

¹³ Во исто време, годишниот пад кај физичкиот обем на индустриско производство во вториот квартал изнесуваше 1,6%.

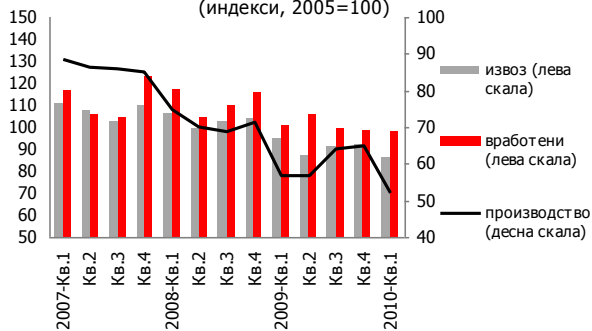

Индустриско производство и очекувања на менаџерите за идно производство

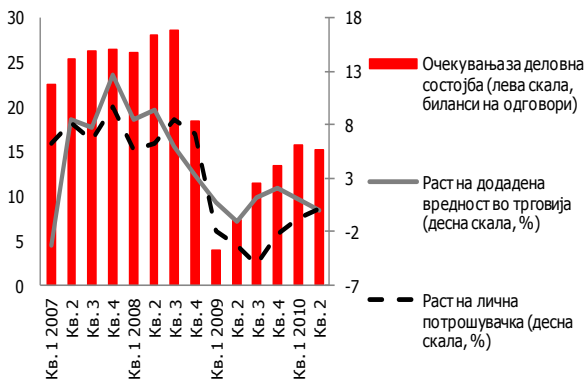
Извор: Државен завод за статистика.

Производство и извоз на текстил и вработени во текстилна индустрија (индекси, 2005=100)

Извор: Државен завод за статистика.

Трговијата, личната потрошувачка и очекувањата на раководителите

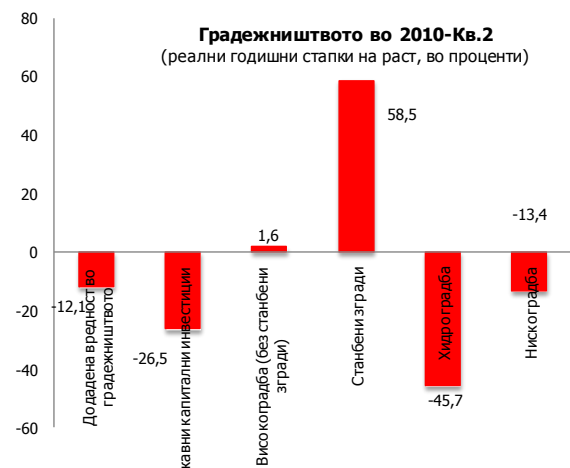
Извор: Државен завод за статистика.

(девет од вкупно дваесет и четири гранки на кои отпаѓаат 22,4% од индексот). Битен фактор за поповолните движења во индустријата претставува производството на основни метали коешто продолжи да расте, иако без засилување на стапката на раст. Дополнително, со оглед на енергетската интензивност, зголемената активност во оваа гранка, како и подобриот хидропотенцијал на земјата условија натамошен раст на домашното производство на електрична енергија, иако со намален интензитет, главно заради отпочнатиот процес на модернизација на производството во РЕК Битола¹⁴. Текстилната индустрија (облека и текстилни ткаенини) исто така бележи позитивен придонес на годишна основа (од 1,1 п.п.), при годишен раст на произведените количини за 13,1%. Ваквите движења соодветствуваат со постепено закрепнување на странската побарувачка и со годишниот раст на извезените количини на облека и текстилни производи забележан во периодот јули-август 2010 година. Во истиот анализиран период, најголемо индивидуално негативно влијание има производството на метални производи во металопреработувачка фаза (пад од речиси 40% и негативен придонес од 4,1 п.п. со оглед на високата споредбена основа од 2009 година). Негативниот придонес на сите останати гранки е значително помал и се движи од -0,1 п.п. до -0,4 п.п. Во последниот тримесечен период (односно од јуни до август) постојано се влошуваат очекувањата на раководителите на индустриски капацитети за обемот на производство за наредниот тримесечен период¹⁵, што би можело да се интерпретира како очекувања за влошување до крајот на годината. Очекувањата за пад на индустриското производство на годишна основа до крајот на годината се објаснуваат и со високата споредбена основа од 2009 година.

Додадената вредност во трговијата во второто тримесечје на 2010 година се задржа на нивото од истиот период на претходната година (при квартален пад од 0,7%). Стагнацијата на трговијата се одвива во услови на значително забавување на растот на расположливиот доход, пад на вработеноста и

¹⁴ Заради модернизација на турбоагрегатите во РЕК Битола, во август е исклучен првиот блок заради демонтажа на старата опрема и инсталација на нова опрема за негова целосна ревитализација и модернизација, што се очекува да заврши до 25 октомври 2010 година. Предвидено е модернизацијата на останатите два блока на РЕК Битола да се одвива во наредните две години.

¹⁵ Од Анкетата за деловните тенденции во преработувачката индустрија на ДЗС од август 2010 година.

Извор: Државен завод за статистика и Министерство за финансии.

пад на домашното производство на производи за широка потрошувачка.

Податоците за трговијата на мало и на големо во јули 2010 година покажуваат реален и годишен пораст од 15% и 15,7%, соодветно. Кај оцените на раководителите на трговски субјекти дадени во вториот квартал за деловната состојба во наредните шест месеци има благо влошување, што посочува на можност до крајот на годината сликата кај трговијата да остане речиси непроменета,¹⁶. Притоа, извесно влошување се очекува во сите сегменти на продажбата (порачки, цени и број на вработени). Истовремено, Анкетата за мислење на потрошувачите укажува на влошување кај показателот на доверба¹⁷ во третиот во однос на вториот квартал.

Градежништвото во второто тримесечје на 2010 година бележи реален годишен пад на додадената вредност од 12,1%. Ваквите движења се во согласност со намалената вредност на извршените градежни работи (реален годишен пад од 8,4%), падот на државните капитални инвестиции (реален годишен пад од 26,5%) и со намалениот број на вработени (за 0,3% на годишна основа). На квартална основа, градежништвото бележи висок реален раст од 42,6%, што е во согласност со оцената на раководителите за тековната деловна состојба на градежните претпријатија. Во рамки на тековната оценка, недоволната побарувачка сè повеќе се смета за ограничувачки фактор¹⁸, додека сè помалку како ограничување за тековната состојба во градежништвото ги наведуваат трошоците за камати, како и задоцнетите плаќања од клиентите. Притоа, благ годишен пораст е остварен кај високоградбите (без станбени згради) и висок пораст кај станбените згради (заради пониската споредбена основа под влијание на кризата од почетокот на 2009 година). Податоците за движењето кај државните капитални расходи коишто бележат удвојување (односно пораст од 2,2 пати) и покрај падот на производството на градежни материјали¹⁹ (од 5,1%) во периодот јули-август 2010 година посочуваат на можно подобро

¹⁶ Од Анкетата за деловните тенденции во трговијата на мало на ДЗС за второто тримесечје на 2010 година.

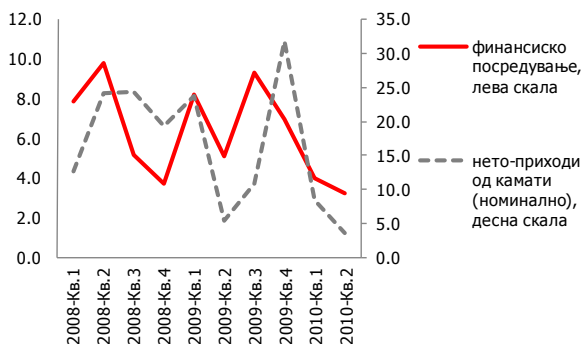
¹⁷ Од Анкетата за мислењето на потрошувачите на ДЗС од септември 2010 година, којашто започна да се објавува од мај 2010 година.

¹⁸ Од Анкетата за деловните тенденции во градежништвото на ДЗС за второто тримесечје на 2010 година.

¹⁹ Односно, производство на производи од други неметални минерали (дејност 26).

Додадена вредност во финансиско посредување и други деловни активности и нето-приходи од камати (годишни стапки на раст, во %)

Извор: Државен завод за статистика и НБРМ.

остварување во следниот период. Очекувањата на раководителите за третиот квартал на 2010 година се поповолни од аспект на порачките и вработувањата, а тоа се потврдува со расположливите податоци за вредноста на извршените градежни работи во јули 2010 година (реален годишен пораст од 56,9%).

Дејноста „финансиско посредување, активности со недвижен имот и други деловни и услужни активности“ бележи натамошно забавување на динамиката на раст, така што во вториот квартал оствари годишен раст од 3,2%. Од аспект на показателите за финансиското посредување (коешто сочинува една третина од вкупната дејност²⁰), во вториот квартал на 2010 година е забележано зајакнување на кредитната активност и соодветно на тоа номинален годишен раст кај нето-приходите на банките од камати (раст од 3,6%). Сепак, и покрај постепено зајакнување на кредитната поддршка од страна на банките во третото тримесечје (особено кон корпоративниот сектор), податоците за нето каматните приходи во третото тримесечје посочуваат на годишен пад од 4,2%. На квартална основа, оваа дејност бележи реален раст од 1,3%.

Сообраќајот и врските во 2010-Кв.2
(реални годишни стапки на раст, во проценти)

Извор: Државен завод за статистика.

Додадената вредност кај дејноста „сообраќај, складирање и врски“ во второто тримесечје на 2010 година оствари годишен раст од 3,9%. Позабележителен пораст е забележан кај превозот на патници во патниот сообраќај, кај товарниот патен превоз (согласно со зголемениот извоз на стоки), како и кај сообраќајот во мобилната телефонија. Најновите расположливи податоци за јули 2010 година покажуваат пораст кај речиси сите видови сообраќај, особено кај железничкиот превоз и кај мобилната телефонија. Покрај тоа, постепено закрепнување на индустриското производство и зголемениот извоз на стоки во периодот јули-август 2010 година, упатува на очекувања за пораст кај оваа дејност во третото тримесечје на 2010 година.

1.3. Агрегатна побарувачка

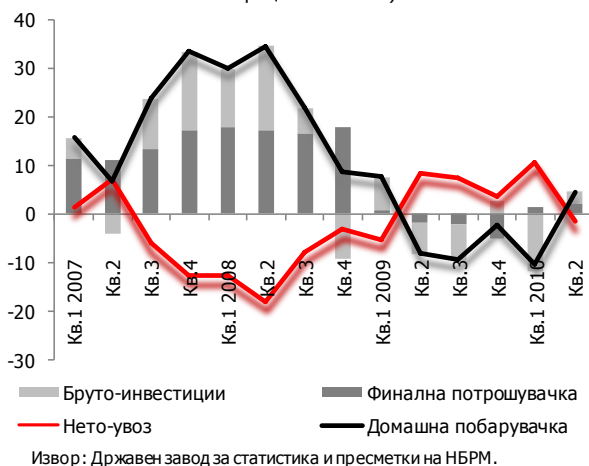
Наспроти падот во претходниот квартал, во второто тримесечје беше забележан раст на домашната побарувачка, со најголем придонес на растот на бруто-инвестициите. Во услови кога поголем дел од показателите за инвестициите не укажуваат на раст на новите инвестиции, овие промени

²⁰ Податокот се однесува на учеството пресметано врз основа на податоците на ДЗС за БДП за 2008 година.

можат да се објаснат со зголемување на залихите. Во вакви услови, можно е растот на инвестициската побарувачка да е од привремен карактер, со што за краток временски период би се исцрпеле позитивните ефекти. Во услови на постепено раздвижување на кредитирањето на населението и постабилни очекувања, личната потрошувачка покажа првични знаци на заздравување, при што имаше незначителен позитивен придонес кон вкупниот раст. Од друга страна, јавната потрошувачка бележи надолно прилагодување, неутрализирајќи половина од позитивниот придонес на инвестициите кон БДП. Закрепнувањето на странската ефективна побарувачка услови понатамошно зголемување на извозот. Притоа, увозната зависност на извозот и благото закрепнување на домашната потрошувачка доведоа до зголемување и на увозната побарувачка. Со тоа, за разлика од првиот квартал, во второто тримесечје нето-извозот имаше негативен придонес кон промената на вкупниот БДП. Се очекува дека растот од второто тримесечје ќе продолжи во третиот квартал на годината, при понатамошен раст на домашната и извозната побарувачка.

Домашна побарувачка и нето-извоз
(придонеси во номиналниот годишен раст на БДП во процентни поени)

Наспроти падот во првото тримесечје, во второто тримесечје на 2010 година е остварен мал годишен пораст на вкупната економска активност од 0,4% (пораст од 1% на квартална основа, сезонски прилагодено). Воедно, забележан е пресврт во насока на позитивен придонес на домашната побарувачка и негативен придонес на нето-извозот кон растот на БДП. Анализирани според структурата, годишниот раст во најголем дел произлегува од реалниот годишен пораст кај инвестициите од 11,5%, личната потрошувачка бележи незначително позитивно придвижување, а јавната потрошувачка и понатаму се намалува (пад од 9,3%). Во надворешниот сектор е забележано засилување на позитивната динамика на извозот, при реален годишен раст од 16,5%. Меѓутоа, со оглед на високата увозна зависност на извозот и заживеаната домашна побарувачка, за првпат по седум квартали и увозот забележа годишен раст (12,5%), што услови негативен придонес на нето-извозот кон растот на БДП.

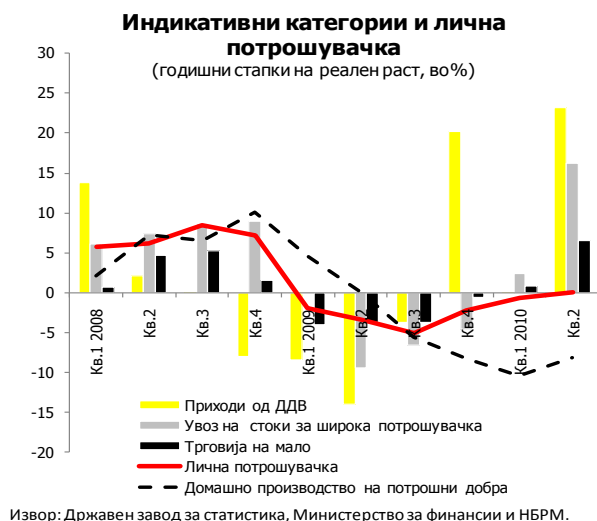
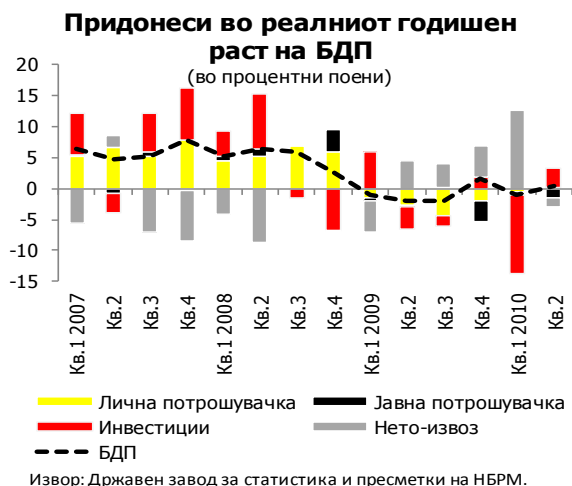

Годишни стапки на реален раст (во %)

	2008-Кв.1	2008-Кв.2	2008-Кв.3	2008-Кв.4	2008	2009-Кв.1	2009-Кв.2	2009-Кв.3	2009-Кв.4	2009	2010-Кв.1	2010-Кв.2
Лична потрошувачка	5.7	6.2	8.5	7.2	7.4	-1.9	-3.3	-5.1	-2.2	-3.1	-0.7	0.1
Јавна потрошувачка	3.0	6.4	0.8	21.4	10.6	-2.8	-0.2	1.4	-17.1	-5.4	-2.2	-9.3
Бруто инвестиции	24.6	49.9	-2.9	-19.5	5.4	34.5	-13.2	-10.7	1.2	0.5	-49.5	11.5
Извоз на стоки и услуги	-11.2	-12.5	-2.0	-2.9	-6.3	-15.9	-7.2	-7.3	-5.4	-8.8	12.4	16.5
Увоз на стоки и услуги	-0.8	4.5	-2.0	-1.6	0.8	-1.2	-11.4	-11.9	-11.0	-9.1	-14.6	12.5
Домашна потрошувачка	7.9	13.6	6.1	2.8	7.5	3.9	-5.1	-4.8	-3.8	-2.6	-11.2	1.2
Нето-извоз*	18.7	46.6	-2.0	0.6	14.7	19.4	-17.6	-23.9	-20.2	-9.9	-41.3	5.8
БДП	5.2	6.5	5.9	2.5	5.0	-1.1	-1.9	-1.9	1.6	-0.8	-1.1	0.4

* намалување на нето извозот означува стеснување на дефицитот
Извор: Државен завод за статистика и пресметки на НБРМ.

1.3.1. Лична потрошувачка

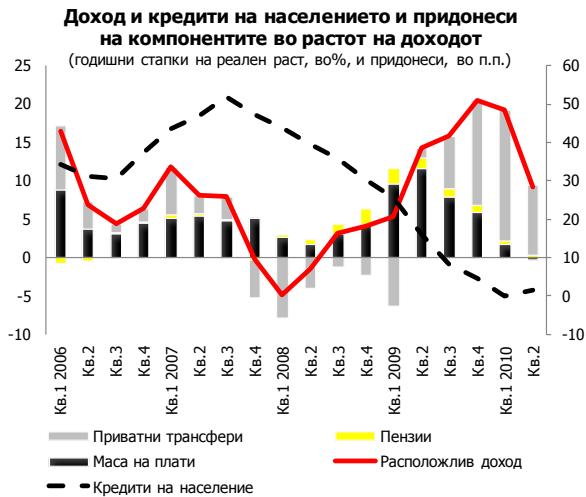

По пет последователни квартали со негативни стапки на раст, во второто тримесечје на 2010 година личната потрошувачка покажа знаци на закрепнување. Имено, во споредба со претходниот квартал личната потрошувачка се зголеми за 0,5% (сезонски прилагодено), остварувајќи минимален годишен раст од 0,1%. Растот е остварен во услови на зголемена кредитна активност и постабилни очекувања, наспроти забавениот раст на доходот. Иако во второто тримесечје на 2010 година на пазарот на труд продолжија неповолните движења но со забавено темпо, сепак во услови на поволни согледувања за идната економска активност кај банките, поолеснети услови за кредитирање и зголемена доверба на потрошувачите дојде до пораст на понудата и побарувачката за кредити²¹. Кредитирањето на населението забележа реален годишен пораст од 1,4%. Расположливиот доход на населението²² и натаму расте, но со значително забавена динамика, при негативен раст кај постојаната компонента на доходот. Имено, реалните нетоплати бележат натамошно забавување на растот од 1,1% годишно, при засилување на падот кај бројот на вработени (1,4%).

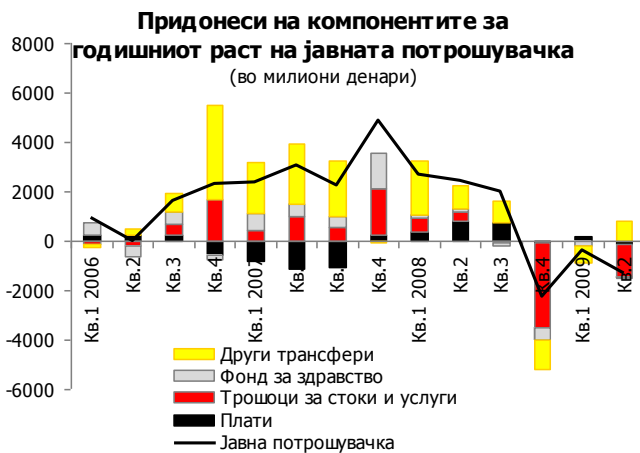
Поголем дел од индикативните категории за потрошувачката покажуваат позитивни остварувања во вториот квартал на 2010 година. Трговијата на мало бележи засилување на растот (реален годишен раст од 1,5%, во споредба со 0,9% во првиот квартал). Слична динамика бележи и увозот на

²¹ Според Анкетата за кредитната активност на НБРМ, од јули 2010 година.

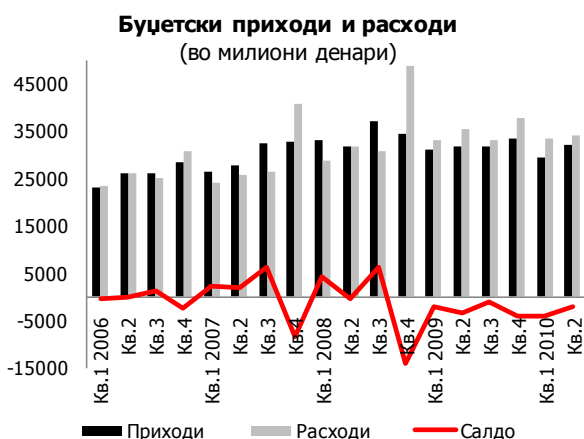
²² Пресметка на НБРМ.

Извор: Државен завод за статистика, Министерство за финансии и НБРМ

Извор: Државен завод за статистика и Министерство за финансии.

Извор: Министерство за финансии.

стоки за широка потрошувачка, со раст од 16,2% (2,4% во првиот квартал). Домашното производство на стоки за потрошувачка е единствена категорија во второто тримесечје со годишен пад, но со забавено темпо (8,1%).

Во третото тримесечје се очекува потрошувачката да се одржи во зоната на позитивни стапки на промена. Ваквата динамика е во согласност со реалниот раст на кредитирањето на населението од 1,6%, очекувањата за стабилизирање на пазарот на труд, умерениот пораст на приватните трансфери од странство, а воедно во периодот јули-август 2010 година е забележан пораст на исплатените социјални трансфери. Исто така, сите индикативни категории²³ укажуваат на пораст на личната потрошувачка во наредното тримесечје. Значаен реален годишен пораст остварија увозот на стоки за широка потрошувачка од 20,4%, трговијата на мало од 15% и приходите од ДДВ од 10,9%. Исто така, по подолго време, позитивни придвижувања во првите месеци од третото тримесечје забележа и домашното производство на стоки за широка потрошувачка, остварувајќи годишен раст од 7,6%. Сепак, показателот на доверба на потрошувачите, во третиот квартал²⁴ покажува влошување на довербата, пред сè заради влошување на финансиската состојба на домаќинствата, што укажува на ризик за склоноста кон потрошувачка во наредниот период.

1.3.2. Буџет и јавна потрошувачка

Јавната потрошувачка повторно забележа пад, така што во второто тримесечје на 2010 година се намали за 9,3%, реално (квартален раст од 0,5%, сезонски прилагодено). Дефицитот во консолидираниот буџет изнесува 2 милијарди денари, односно 0,5% од БДП²⁵, што е помалку за речиси 45% или за 0,4 п.п. од БДП, во однос на дефицитот остварен во истиот квартал на 2009 година. Ваквата динамика е остварена при номинален пораст на приходите во буџетот (1,7%, годишно), при номинален пад на расходите (3%, годишно). Најголем придонес за порастот на приходите

²³ Податоците за домашното производство на стоки за потрошувачка, за увозот на потрошни добра, приходите од ДДВ и кредитите на населението се заклучно со август, додека податоците за трговија на мало се заклучно со јули.

²⁴ Анкета за мислењето на потрошувачите на ДЗС, од септември 2010.

²⁵ Податокот за БДП за 2010 година е според проекциите на НБРМ.

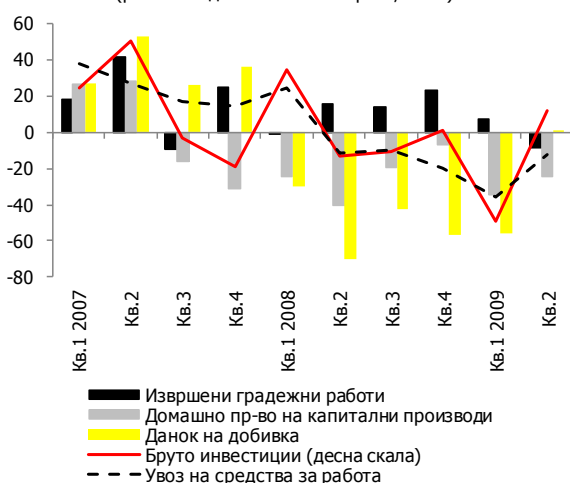

**Годишна промена на буџетските
расходи и придонеси на тековни и
капитални трошоци кон промената**
(во % и во процентни поени)

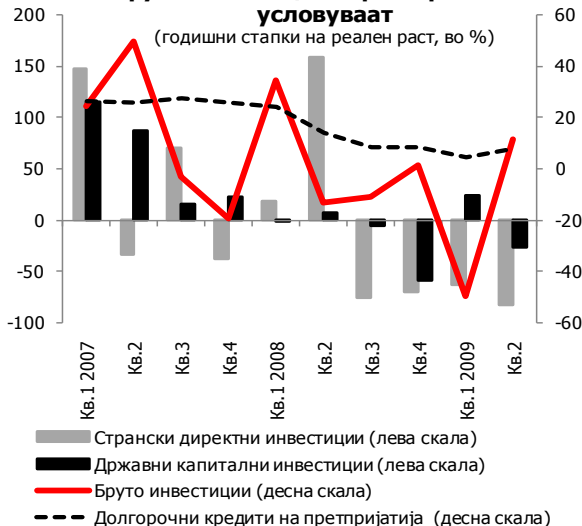
Извор: Министерство за финансии.

**Бруто инвестиции и индикативни
категории**
(реални годишни стапки на раст, во %)

Извор: Државен завод за статистика и Министерство за финансии.

**Бруто инвестиции и фактори кои ги
условуваат**
(годишни стапки на реален раст, во %)

Извор: Државен завод за статистика, Министерство за финансии и НБРМ.

имаат зголемените даночни приходи (пред сè кај ДДВ), додека падот на буџетските расходи во најголем дел се должи на значително намалените капитални трошоци (за 25,6%). Тековните трошоци, како најзначајна расходна ставка, и понатаму бележат пад (0,4%), што произлегува пред сè од намалените трошоци за стоки и услуги, делумно неутрализирани со порастот на трансферите.

Имајќи ги предвид остварувањата кај консолидираниот буџет во периодот јули-август, во третото тримесечје е можен реален пад на јавната потрошувачка, додека за државните капитални инвестиции се очекува дека ќе придонесат кон пораст на вкупните инвестиции во економијата.

1.3.3. Инвестициска потрошувачка

Главен фактор за растот на БДП во второто тримесечје е инвестициската побарувачка. Во второто тримесечје на 2010 година инвестициите се зголемија за 11,5%, наспроти падот од 49,5% во претходниот квартал (реално, годишно). Позитивни поместувања се забележани и на квартална основа, при што во вториот квартал е остварен висок квартален раст од 40,4% (сезонски прилагодено). Имајќи предвид дека во првото тримесечје инвестициите забележаа висок пад, ваквите промени упатуваат на постоење на голема променливост кај оваа категорија и неможност да се согледа непрекинатиот во нивното движење.

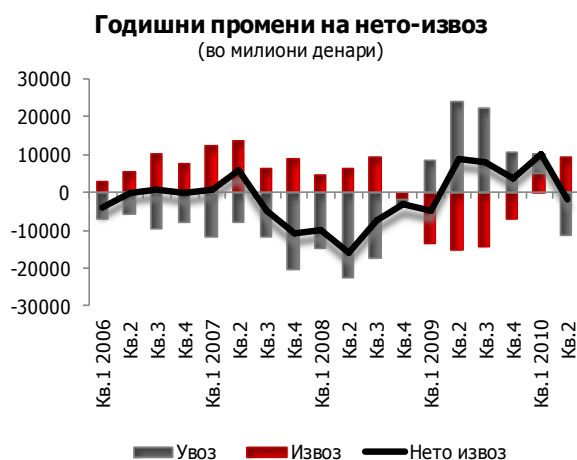
Годишниот раст кај инвестициите не е поддржан од движењето кај поголемиот број индикативни категории. Имено, намалената буџетска потрошувачка за капитални инвестиции (26,5%, реално), што воедно придонесе за пад на градежната активност (12,1%), како и падот кај домашното производство и увозот на капитални производи (24,9% и 12,4%, соодветно), не упатуваат на зголемена инвестициска активност од страна на домашните субјекти. Истовремено, сè уште присутната одбивност кон ризик кај странските инвеститори, надополнети со неизвесноста околу динамиката на домашниот економски раст, придонесоа за реален годишен пад на СДИ во акционерски капитал од 83,4%. Ова упатува на заклучокот дека порастот на инвестициите не се одраз на зголемени инвестиции во фиксен капитал, туку најверојатно произлегува од растот на залихите. Имено, во анализираниот период,

единствено позитивно влијание врз инвестициите има реалниот пораст на кредитите на претпријатијата (7,8%), коишто во најголем дел се насочени кон инвестиции во залихи и обртен капитал и реструктурирање на долг. Сепак, треба да се напомене дека од почетокот на годината фактор за зголемување на побарувачката на кредити на претпријатијата се и инвестициите во основни средства²⁶, што дава позитивен сигнал за вкупната инвестициска активност во идниот период.

Во третиот квартал од годината, може да се очекува натамошен пораст на инвестициската активност, со оглед на порастот на државните инвестиции и на домашното кредитирање. Државните капитални расходи реално се повисоки за 2,2 пати, на годишна основа, додека корпоративните кредити на долг рок бележат реален годишен раст од 7,4%. На позитивни движења упатуваат и извршените градежни работи, коишто во јули бележат висок реален годишен раст од 56,9%, како и остварените приходи од данокот на добивка, коишто од второто тримесечје излегува од зоната на негативни годишни промени. Истовремено, забавување на падот се забележува кај увозот на средства за работа (1,8%) и кај домашното производство на капитални производи (20,1%)²⁷. Од друга страна, странските директни инвестиции во акционерски капитал во јули повторно остварија реален пад од 62,5%.

1.3.4. Нето извозна побарувачка

Извор: Државен завод за статистика.

По четири последователни квартали на позитивен придонес, нето-извозот во второто тримесечје на 2010 година забележа негативен придонес кон растот на БДП, во услови на раст на двете компоненти на надворешната размена на стоки и услуги. Имено, странската ефективна побарувачка, од вториот квартал на 2010 година навлезе во зоната на позитивни стапки на раст, при што заедно со повисоките цени на металите и енергенсите стимулативно влијаеше врз извозот, којшто оствари раст од 16,5%. Слични движења беа забележани и на квартална основа, при што извозот порасна за

²⁶ Според Анкетата за кредитната активност на НБРМ, од јули 2010 година.

²⁷ Податоците за извршените градежни работи и за странските директни инвестиции се заклучно со јули, додека останатите податоци се заклучно со август.

11,3%, сезонски прилагодено. Сепак, високата зависниот на извозот од увоз и благото закрепнување на домашната потрошувачка условија зголемување на увозната побарувачка, којашто за првпат по седум квартали забележа реален раст од 12,5%. Анализата на квартална основа покажува висок раст на увозот од 18,9%, сезонски прилагодено, така што нето-извозот и на квартална основа имаше негативен придонес.

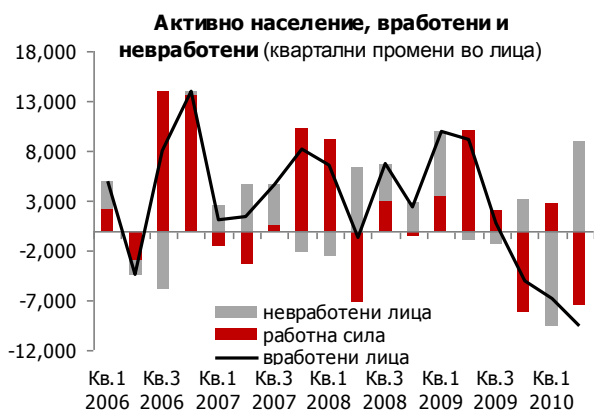
Извор: Државен завод за статистика.

Растот на извозот и увозот продолжи и во третото тримесечје на 2010 година. Во првите два месеца од кварталот, извозот и увозот на стоки, бележат номинален годишен раст од 22,3% и 16,3%, соодветно, при што трговскиот дефицит се прошири за 8,3%. Покрај тоа, во третото тримесечје се очекува понатамошен годишен пораст на увозот, заради ниската споредбена основа во 2009 година. Истовремено, кај извозот се очекува забавување на растот. **Следствено, и во третото тримесечје би се очекувало продолжување на негативниот придонес на нето-извозот кон растот на БДП.**

1.4. Вработеност и плати

По две тримесечја на намалување на вработеноста, во вториот квартал беше забележан повторен квартален раст на бројот на вработени лица. Подобрувањето на условите на пазарот на труд соодветствува со реалниот раст на БДП во овој период. Сепак овие тенденции се спротивни на очекувањата за подолготрајно влошување на условите на пазарот на работна сила, во услови на пад на економијата во претходната година и оцени за бавно економско закрепнување. Ваквите промени укажуваат на нестабилни трендови на пазарот на труд, што го прави овој пазарен сегмент еден од главните пунктови на неизвесност за наредниот период. На годишна основа, стапката на вработеност и понатаму се намалува, додека стапката на невработеност расте, но со забавено темпо. Зголемената економска активност во вториот квартал во услови на намален број на вработени доведе до годишен раст на продуктивноста. При натамошен забавен годишен раст на платите, овие промени доведоа до намалување на трошоците за труд по единица производ, коишто од почетокот на 2009 година бележеа силен раст.

По влошувањето во претходните два квартала, во второто тримесечје на 2010 година на пазарот на труд е забележана позитивна квартална динамика. Така, позитивни поместувања се забележани кај вработеноста, при истовремен пад кај

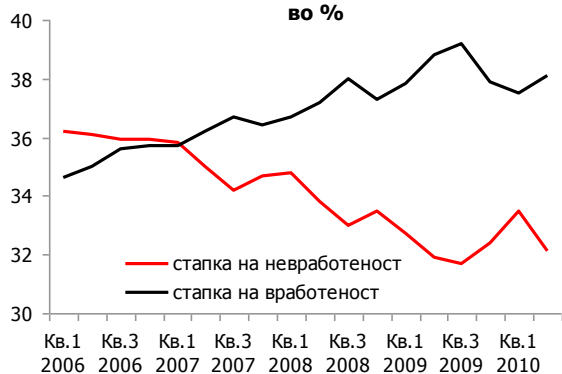
*На графиконот позитив на промена кај невработените лица значи намалување на невработеноста и влијае во насока на пораст на вработеноста.
Извор: Државен завод за статистика, Анкета за работна сила.

Придонеси на најзначајните сектори кон кварталниот пораст на вкупниот број на вработени лица во Кв.2 2010 година (во процентни поени)

Извор: Државен завод за статистика.

Стапка на вработеност и невработеност, во %

Извор: Државен завод за статистика, Анкета за работна сила.

невработеноста²⁸. Во вториот квартал на 2010 година бројот на вработени лица бележи минимален пораст од 1,2% (7.397 лица) во однос на претходното тримесечје. Од друга страна, бројот на невработени лица се намали за 2,9% (9.017 лица), при што стапката на невработеност се намали за 0,7 процентни поени.

Анализата по дејности покажува квартален пораст на бројот на вработени лица во поголем дел од дејностите. Притоа, најголем придонес кон порастот на вкупната вработеност во економијата има туризмот (квартален пораст од 31,2% и придонес од 0,8 п.п.) и земјоделството (придонес од 0,5 п.п.). Наспроти тоа, намалена вработеност е забележана пред сè кај трговијата (пад од 3,2% и негативен придонес од 0,5 п.п.), а потоа следуваат градежништвото и преработувачката индустрија).

На годишна основа, во вториот квартал на 2010 година продолжи трендот на намалување на бројот на вработени, што започна во претходниот квартал. Истовремено, и кај бројот на невработени лица продолжи трендот на пад, којшто накратко беше прекинат со годишниот раст во претходниот квартал. Така, бројот на вработени се намали за 1,4% (9.027 лица) во однос на истиот период од претходната година, додека бројот на невработени се намали за 0,5% (1.528 лица). Притоа, стапката на вработеност бележи засилување на годишниот пад од 0,3 п.п. во претходниот квартал на 0,7 п.п. во второто тримесечје на 2010 година и изнесува 38,1%. Од друга страна, иако на годишна основа бројот на невработени се намали, сепак во услови на поголемо намалување кај работна сила, стапката на невработеност се зголеми за 0,2 п.п. и изнесува 32,1%.

Годишниот пад на вработеноста главно се објаснува со намалениот број на вработени лица во трговијата (годишен пад од 7,1%, со придонес од 1,1 п.п.), во преработувачката индустрија (годишен пад од 4,9%, со придонес од 1 п.п.) и во сообраќајот и комуникациите (годишен пад од 7,2%, со придонес од 0,4 п.п.). Од друга страна, во половина од дејностите е

²⁸ Анализата на кварталната динамика на вработеноста и невработеноста е направена со сезонски прилагодени податоци. Сезонско прилагодување не е направено единствено кај вкупното работоспособно население.

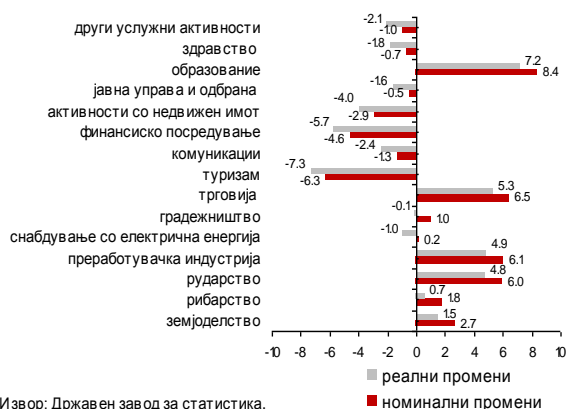

*На графиконот позитивна промена кај невработените лица значи намалување на невработеноста и влијае во насока на пораст на вработеноста.
Извор: Државен завод за статистика, Анкета за работна сила.

забележан пораст на бројот на вработени, при што најголем придонес имаат јавната управа и одбрана, дејноста „активности со недвижен имот“, дејноста „други услужни активности“ и рударството. Притоа, во рударството за првпат по пет квартали е забележана позитивна годишна стапка на раст кај вработените, што е во согласност со динамиката на производството во оваа дејност.

Движењата на пазарот на труд во наредниот квартал тешко може да се проценат. Имајќи го предвид подолгото временско задоцнување и помалиот интензитет на прилагодување на пазарот на труд во споредба со други економии, засега не би се очекувало продолжување на позитивните поместувања од второто тримесечје. Што се однесува до очекувањата на економските субјект, тие даваат мешани сигнали за вработеноста во наредниот период. Така, во прилог на натамошно подобрување на условите на пазарот на труд одат резултатите од анкетите за деловни тенденции. Имено, очекувањата за бројот на вработените во третиот квартал на компаниите од преработувачката индустрија, градежништвото, и трговијата на мало упатуваат на позитивни сигнали за движењата на пазарот на труд во наредниот период²⁹. Од друга страна, според Анкетата за мислење на потрошувачите³⁰, очекувањата за невработеноста во наредните 12 месеци од мај наваму главно се влошуваат.

Годишни промени во просечната исплатена нето-плата по сектори во Кв.2 2010 година (во %)

Извор: Државен завод за статистика.

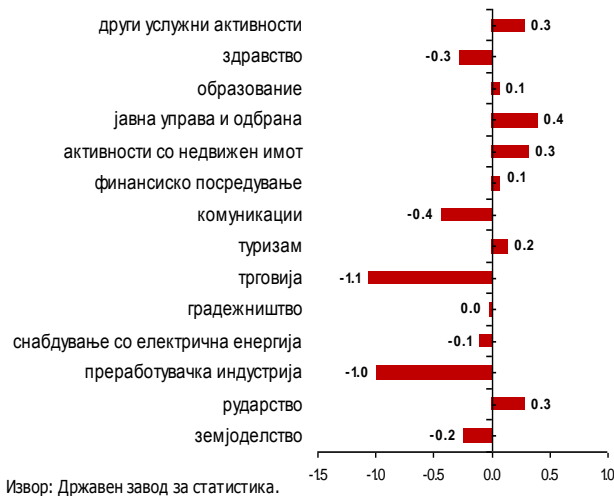
Кварталната анализа укажува на умерен пораст на платите. Номиналните нето-плати и бруто-плати во второто тримесечје на 2010 година пораснаа за 1,3% и 1,2%, соодветно. Притоа, за разлика од претходниот квартал кога платите во половината од дејностите бележеа раст, во овој квартал платите во речиси сите дејности бележат позитивни стапки на промена. Највисоки стапки на раст се забележани кај нето-платите во градежништвото (6,1%) и во образованието (4,1%). Реалните нето и бруто-плати, како показатели за куповната моќ на економските субјекти, во второто тримесечје на годината бележат идентична стапка на раст од 0,5%.

²⁹ Извор: Државен завод за статистика, анкети за деловните тенденции во градежништвото, во преработувачката индустрија и во трговијата на мало.

³⁰ Извор: Државен завод за статистика, Анкета за мислењето на потрошувачите.

Придонеси на најзначајните сектори кон годишниот пад на вкупниот број на вработени лица во Кв.2 2010 година (во процентни поени)

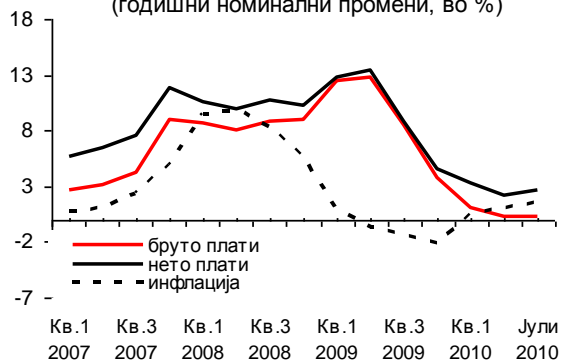

Извор: Државен завод за статистика.

Годишната динамика на платите во вториот квартал на 2010 година, покажува продолжување на трендот на забавен раст, што започна во третиот квартал од претходната година. Номиналната нето-плата бележи годишен раст од 2,2%, додека номиналната бруто-плата е повисока за 0,3%³¹. Доколку се исклучи ценовниот ефект, просечната нето-плата е сè уште во зоната на позитивен раст (1%), меѓутоа бруто-платите за првпат по подолго време бележат реален пад од 0,8%.

Неповолни трендови во годишната динамика се забележани кај поголемиот број дејности, при што половината од нив бележат негативни стапки на раст, а помал дел имаат забавен раст. Највисок годишен пораст на номиналната нето-плата е забележан во образованието и во трговијата, коишто воедно бележат раст со засилено темпо. Повисоки стапки, но со тренд на забавување се забележани во рударството и во преработувачката индустрија. Од друга страна, најголем негативен пресврт бележи секторот „финансиско посредување“ (од раст од 4,4% во првиот квартал на пад од 4,6% во вториот квартал).

Просечна исплатена бруто и нето плата (годишни номинални промени, во %)

Извор: Државен завод за статистика.

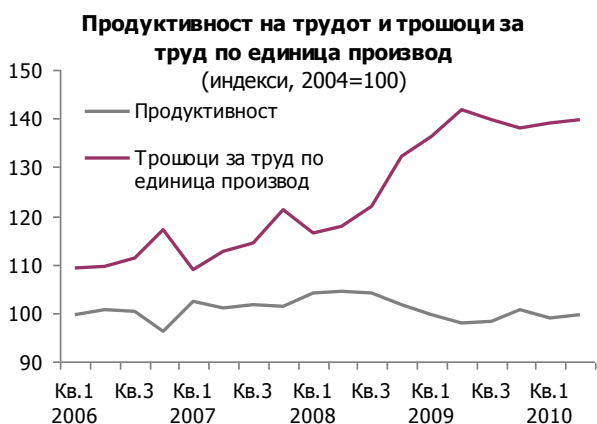
Податоците за јули 2010 година покажуваат мало засилување на годишниот раст на номиналните нето-плати на 2,7%, додека бруто-платите го задржуваат растот од 0,3%. Реалната нето-плата во јули е повисока за 1,2%, додека бруто-платата е пониска за 1,2%.

Во второто тримесечје на 2010 година, кај стапката на продуктивност забавува кварталниот пад, додека на годишна основа е прекинат трендот на опаѓање, присутен во пет последователни квартали. Имено, во второто тримесечје на 2010 година продуктивноста се намали на квартална основа за 0,1% (пад од 1,7% во

³¹ Разликата во стапката на раст на нето и бруто-платите се должи на натамошно намалување на придонесите за задолжително социјално осигурување. Така, придонесот за пензиско осигурување од постојните 19% во 2009 година се намалува на 18% во 2010 година, придонесот за здравствено осигурување се намалува од 7,5% на 7,3%, придонесот за вработување се намалува од 1,4% на 1,2%, додека придонесот за професионално здравствено осигурување останува ист (0,5%). Со овие промени, оптоварувањето на бруто-платата со придонесите за задолжително социјално осигурување се сведе на 27% од 28,4% во 2009 година („Службен весник на РМ“ бр. 156 и „Службен весник на РМ“ бр. 142/2008).

претходниот квартал), во услови на посилен пораст на вработените од порастот на БДП. На годишна основа, согласно годишниот пораст на вкупната економска активност и намалувањето на бројот на вработени, продуктивноста на трудот се зголеми за 1,9%, прекинувајќи го дотогашниот тренд на опаѓање. По дејности, зголемена продуктивност (на квартална и на годишна основа) се забележува во сообраќајот, трговијата и во индустријата, при што на годишна основа кај сите три дејности е остварен раст во производството при пад на вработеноста.

Извор: Државен завод за статистика и пресметки на НБРМ.

Трошоците за труд по единица производ, по падот во втората половина на 2009 година, од почетокот на 2010 година повторно се во зоната на позитивни квартални промени. Така, во вториот квартал на 2010 година трошоците за труд бележат квартален раст од 1,4% (0,7% во првото тримесечје). Ова е резултат на порастот на бруто-платите при минимален пад кај продуктивноста. Пораст е забележан кај поголем дел од дејностите, а најмногу кај туризмот и градежништвото, во услови на пораст на платите и пад на продуктивноста. Кај секторот на разменливи производи, по два последователни квартала на пад, во вториот квартал на 2010 година е забележан квартален раст на трошоците за труд. Слични движења се забележани и во секторот на неразменливи производи, така што трендот на пад започнат од третиот квартал на 2009 година беше прекинат во второто тримесечје³².

Во услови на натамошен забавен раст кај платите и пораст на продуктивноста, трошоците за труд по единица производ во второто тримесечје забележаа годишен пад од 1,5%. Годишниот пад на трошоците за труд по единица производ се објаснува со падот на трошоците за труд по единица производ кај сообраќајот, трговијата и во индустријата. Намалени трошоци за труд по единица производ на годишна основа се забележуваат во секторот на разменливи производи (0,3%), каде што продолжува динамиката на пад присутна од последниот квартал на 2009 година, но со забавено темпо, што упатува на

³² Во секторот на разменливи производи се вклучени секторите: земјоделство, лов и шумарство, рибарство, рударство и вадење на камен, преработувачка индустрија, и секторот снабдување со електрична енергија, гас и вода. Сите останати дејности се вклучени во секторот на неразменливи производи.

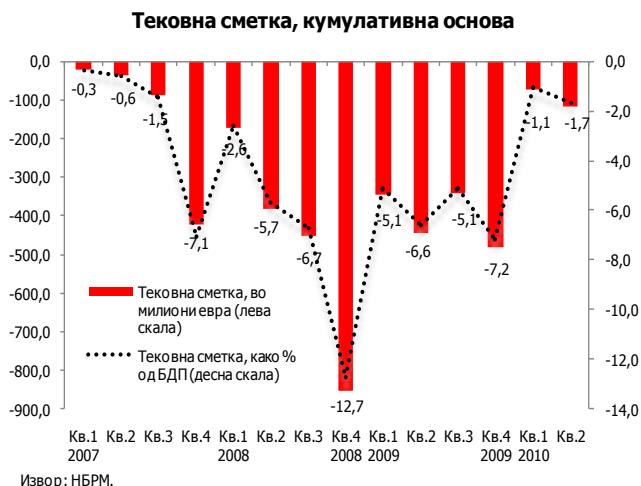

постепено намалување на конкурентноста на домашната работна сила со останатите земји. Во секторот на неразменливи производи, намалувањето на трошоците за труд започнато од претходниот квартал продолжи со посилно темпо (1,1%).

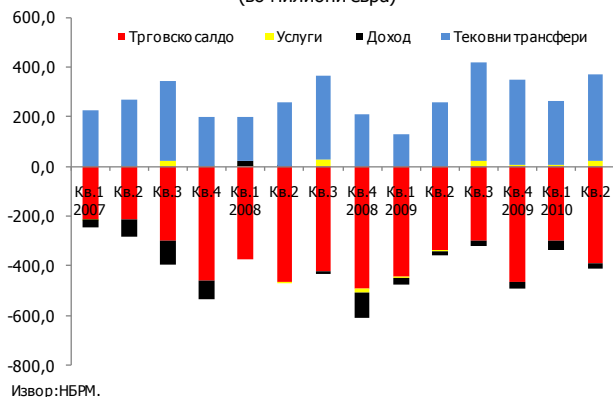
1.5. Биланс на плаќања

Во второто тримесечје, негативниот јаз на тековната сметка и понатаму продолжи да се намалува (0,6% наспроти 1,1% од БДП во првиот квартал). Најголем придонес за помалиот дефицит во тековната сметка имаше растот на приватните трансфери, којшто покажува постојано подобрување на очекувањата за стабилноста на девизниот курс. Од друга страна, трговскиот дефицит се прошири. Растот на цените на енергенсите, релативно високата зависност на извозот од увоз, мерките на Владата што го поттикнаа увозот на возила и исцрпувањето на базниот ефект делуваа стимулативно врз увозната побарувачка. Така, и покрај закрепнувањето на извозот, што произлезе од подобрата конјunktura на пазарот на метали и растот на странската ефективна побарувачка, посилниот пораст на увозот доведе до проширување на трговскиот дефицит. Закрепувањето на капиталните приливи во второто тримесечје овозможи целосно финансирање на дефицитот на тековната сметка и дополнителен раст на девизните резерви. До крајот на годината се очекува сезонско проширување на дефицитот во тековната сметка и намалување на девизните резерви, за коишто и покрај падот, се очекува дека ќе се задржат на соодветно ниво.

1.5.1. Тековна сметка

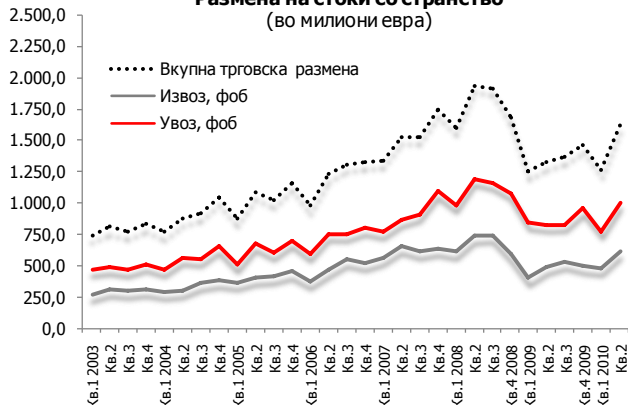
Во второто тримесечје на 2010 година, дефицитот на тековната сметка на билансот на плаќања изнесуваше 43,1 милион евра, или 0,6% од БДП. Од аспект на кварталната динамика, трендот на стеснување на дефицитот на тековната сметка продолжи и во вториот квартал. Имено, во споредба со претходното тримесечје, негативното салдо на тековната сметка се намали за 0,4 п.п. од БДП. Ваквата промена се должи пред сè на поволните движења кај нето-приливите од приватните трансфери, на зголемениот суфицит кај услугите и намалениот дефицит кај доходот. Од друга страна, значително проширување на негативниот јаз беше забележано кај трговската сметка. Во споредба со вториот квартал на 2009 година, подобрувањето на дефицитот на тековната сметка изнесува 0,9 п.п. од БДП. Позитивната годишна промена главно произлегува од зголемените нето-приливи од тековни трансфери (за 1,1 п.п. од БДП), што се должи на ниската споредбена основа од претходната година кога динамиката на приватните трансфери беше исклучително неповолна.

Основни компоненти на тековната сметка
(во милиони евра)

Извор: НБРМ.

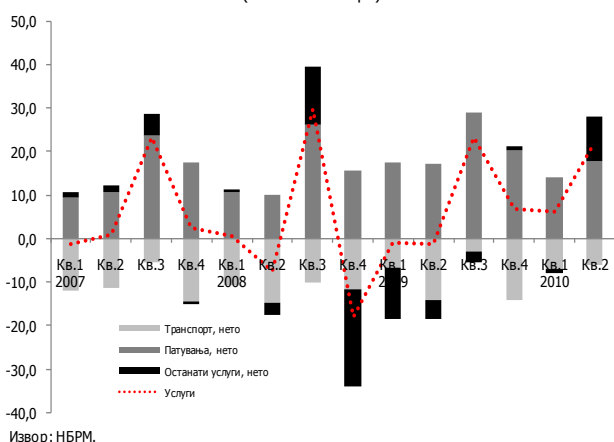
Придонес во насока на намалување на дефицитот има и позитивното салдо остварено кај услугите, додека дефицитот кај доходот остана речиси непроменет.

Во вториот квартал на 2010 година, во рамките на **размената на стоки со странство** беше забележан дефицит од 391,8 милиони евра, или 5,6% од БДП, што во еден дел претставува сезонско проширување, од 32,1% на квартална основа. Раст е забележан и *на годишна основа, (15,5%), во услови на позабрзан пораст на увозот во однос на извозот на стоки*. Притоа, годишното продлабочување на трговскиот дефицит делумно го отсликува понискиот базен ефект од претходната година, односно брзата реакција на извозот и задоцнетото надолно прилагодување на увозот на стоки на глобалната рецесија.

Размена на стоки со странство
(во милиони евра)

Извор: НБРМ.

Трендот на остварување суфицити во размената на **услуги** со странство, што започна од втората половина на 2009 година, продолжи и во второто тримесечје на 2010 година. Така, остварениот суфицит кај услугите изнесува 22,1 милион евра³³, што претставува квартален пораст од 3,6 пати, којшто во најголем дел е резултат на зголемените приливи врз основа на деловни услуги, конкретно работите за посредување. *Позитивната промена кај услугите е забележана и на годишна основа од 23,3 милиони евра*. Главна причина за повољните движења на годишна основа е позитивното салдо кај другите деловни услуги, коешто гледано историски назазад речиси секогаш било во негативната зона. Значаен придонес во годишната промена има и намалениот дефицит од транспортните услуги, додека нето-приливите од патувања се минимално повисоки.

Подбиланс на услуги
(во милиони евра)

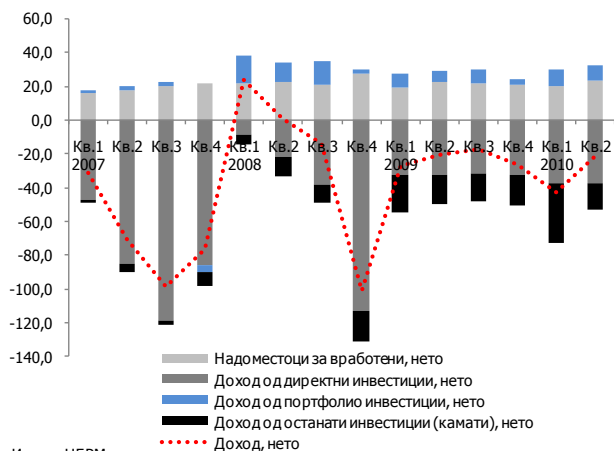
Извор: НБРМ.

Кај подбилансот на **доход**, во анализираниот период е забележано негативно салдо од 21,2 милиона евра. Во услови на забележани нето позитивни надоместоци за вработени и приливи од доход од портфолио-инвестиции, дефицитот е резултат на доходот од директни инвестиции и од нето-одливите остварени врз основа на останати инвестиции. Кварталната анализа, покажува пониско ниво на дефицит кај доходот за 50,3%, што произлегува од пониското ниво на нето-одливи

³³ Што е спротивно на вообичаените дефицити остварени во овој период од годината, од 2003 година наваму (со исклучок на 2007 година).

Компоненти на подбилансот на доход (во милиони евра)

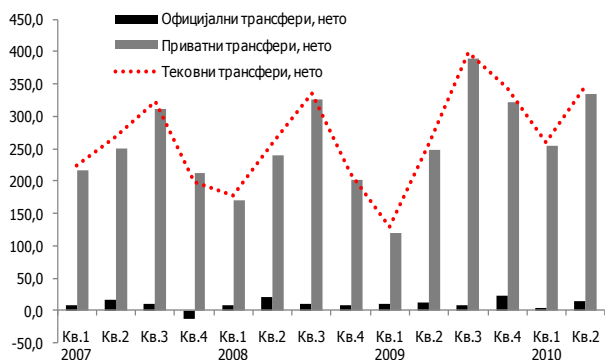

Извор: НБРМ.

кај доходот од останати инвестиции (камати³⁴). На годишна основа, дефицитот на доходот бележи минимален пораст од 4%.

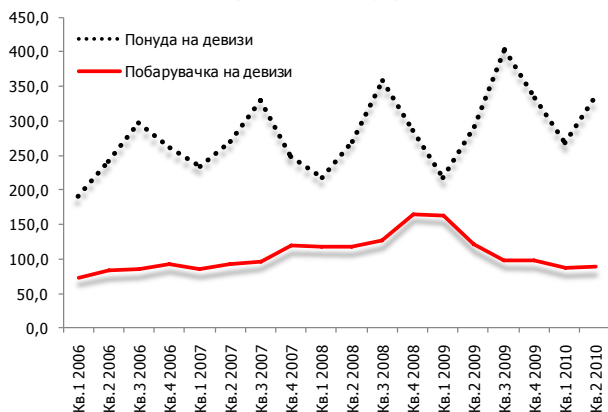
Во второто тримесечје на 2010 година, нето-приливите од **тековните трансфери** изнесуваа 347,8 милиони евра, или 5% од БДП. Анализата на квартална основа, покажува дека по остварените негативни стапки на промена во последниот квартал на 2009 година и првото тримесечје на оваа година, тековните трансфери забележаа зголемување од 34,3%. Од аспект на годишната динамика, задржан е континуитетот на поволните движења, коишто започнаа во второто тримесечје на 2009 година. Така, во услови на постепено заживување на извозот на стоки и стабилизирани очекувања на домашните економски субјекти за стабилноста на домашната валута, нето-приливите од тековни трансфери забележаа годишен пораст од 33,5%. Во рамки на тековните трансфери, и двете составни компоненти, официјалните и приватните трансфери, остварија годишен пораст од 9,9% и 34,7%, соодветно. Зголениот суфицит кај приватните трансфери овозможи висока покриеност на дефицитот во размената на стоки со странство (од 85,2%). Според последните расположливи податоци, поволната динамика кај приватните трансфери продолжува и во третото тримесечје на 2010 година, но со значително послабо темпо, како резултат на исцрпувањето на базниот ефект. Во третото тримесечје на годината, нето-приливот од менувачкиот пазар достигна 308,3 милиони евра, што претставува пораст од 1,3% на годишна основа.

Составни компоненти на тековните трансфери (во милиони евра)

Извор: НБРМ.

Трансакции на менувачки пазар (во милиони евра)

Извор: НБРМ.

Поволните движења во тековната сметка на билансот на плаќања продолжија и во текот на јули 2010 година. Имено, во јули 2010 година, во тековната сметка е забележано позитивно салдо од 25,1 милион евра. Во најголем дел ваквите движења произлегуваат од продолжената позитивна тенденција кај тековните трансфери (месечен пораст од 25,4%) и стеснувањето на трговскиот дефицит (за 8,4%). На годишна основа, суфицитот во тековната сметка останува речиси непроменет. Притоа, во рамки на тековната сметка се забележува стеснување на трговскиот дефицит

³⁴ Висока споредбена основа, каде што високиот износ на одливи врз основа на каматни отплати во првиот квартал од годината претставува еднократен ефект од капитализација на камата, извршена во јануари годинава. Ова претставува статистичко евидентирање на фиктивна отплата на камата (којашто е префрлена и ќе биде исплатена како главница на долг).

(за 6,7%) и зголемување на тековните трансфери (за 5,6%). Од друга страна, повисок дефицит е забележан кај доходот (за 3,3 пати), а помали приливи се забележани и кај услугите (за 23,5%).

Прилог 1

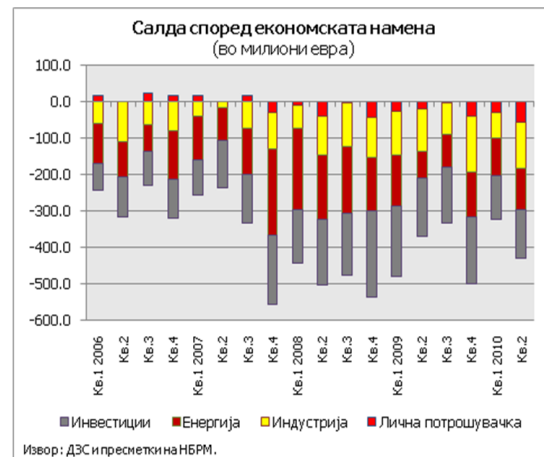
Анализа на надворешнотрговската размена на стоки³⁵

Во второто тримесечје, надворешнотрговската размена на стоки забележа квартален раст, наспроти намалувањето во претходниот квартал. Така, вредноста на вкупната размена забележа пораст од 28,8% (или 372,6 милиони евра) на квартална основа, во услови на посилен раст на увозот од извозот на стоки (29,6% и 27,5%, соодветно). Ваквата динамика на компонентите на размената доведе до проширување на трговскиот дефицит за 32,7%. Сезонски прилагодените податоци даваат слична слика. Така, увозот бележи квартален раст од 15,6%, наспроти падот во претходното тримесечје. Од друга страна, растот на извозот од 6,8% е послаб и има забавена динамика во споредба со претходниот квартал. Раст на надворешнотрговската размена е забележан и на годишна основа (за 22,7%), при годишно проширување на негативното трговско салдо за 16,1%.

Кварталното проширување на трговскиот дефицит во второто тримесечје од

годината, во најголема мера, произлегува од зголемениот дефицит во размената на индустриски набавки. Притоа, проширениот дефицит во размената на **индустриски набавки**

(со придонес од 53% во зголемувањето на вкупниот дефицит) во најголема мера се должи на намалениот суфицит кај металната руда и металните отпадоци, којшто придонесува со 7,8 п.п. во повисокото негативно салдо. Воедно, забележано е проширување на дефицитот во размената на текстил и предива (придонес од 6,9 п.п.), како резултат на порастот на увозот на овие суровини. Зголемениот увоз соодветствува со зголеменото производство на облека во анализираниот период. Од друга страна, позитивен импулс доаѓа од размената на железо и челик. Во размената на овие производи е забележан повисок суфицит (за 73,6%), главно под влијание од заживувањето на извозот, при што 76,9% од неговиот раст се објаснува со ценовниот ефект, а преостанатиот дел со зголемените извезени количини. Квартален раст на дефицитот е забележан и кај размената на **стоки за широка потрошувачка** (придонес од 7,7 п.п.), главно предизвикан од повисокиот увоз на друмски возила (како продолжен ефект од одлуката за намалување на увозните давачки за употребувани возила³⁶) и намалениот извоз на облека, којшто укажува на сè уште ниска странска лична потрошувачка. Во размената на **инвестициски стоки** е забележан квартален пораст на дефицитот (придонес од 4,2 п.п.), што соодветствува со растот на инвестициската побарувачка. Во рамки на размената на **енергија**, кон зголемувањето на трговскиот дефицит

³⁵ Според Методологијата за надворешнотрговска размена, податоците за извозот на стоки се објавуваат на ф.о.б., а за увозот на стоки на ц.и.ф. основа.

³⁶ Со измените на Законот за акцизи од 11.03.2010 година се намалуваат и се менуваат прогресивно стапките на акциза на патнички автомобили соодветно на нивната вредност. Воедно, со изменувањето на Законот за царинска тарифа од 12.03.2010 година се намалуваат царинските давачки при увоз на употребувани патнички возила од постојните 10% на 5%, односно се врши изедначување на царинската давачка за нови и стари патнички автомобили.

(придонес од 3,3 п.п.) на квартална основа најмногу придонесува порастот на увозот на нафта и производи од нафта, што при ниска споредбена основа претставува повеќе количински³⁷ отколку ценовен ефект. Сепак, стеснетите дефицити во размената на електрична енергија и гас делумно го неутрализираа влијанието од движењата кај нафтата и производите од нафта. **Анализирано на годишна основа, енергентите и стоките за широка потрошувачка најмногу придонесоа за зголемување на негативното салдо на годишна основа (за 16,1%), додека промената на салдото во размената на инвестициските стоки делуваше во спротивна насока.** Годишното проширување на дефицитот во размената на енергија придонесува со 10,5 п.п. и главно се објаснува со зголемениот увоз на нафта и производи од нафта (за 58,1%), којшто во поголем дел го одразува значителниот годишен раст на светската цена на нафтата. Проширувањето на дефицитот кај **стоките за широка потрошувачка** (со придонес од 9,3 п.п. за зголеменото вкупно негативно салдо), во основа, се објаснува со ефектот од повисокиот увоз на друмски возила. Годишната промена на салдото во размената на **индустриски набавки** придонесува со 3,2 п.п. во повисокиот вкупен дефицит. Ваквата промена на негативното салдо главно е предизвикана од проширениот дефицит во размената на неорганиско-хемиски производи, како резултат на зголемениот увоз на една странска компанија. Во спротивна насока делува преминувањето на салдото кај хемиските материји и производи од дефицит во суфицит, како резултат на повисокиот извоз. Неутрализирачки ефект врз зголемениот дефицит кај индустриските набавки, исто така, има повисокиот суфицит во размената на железо и челик, односно зголемениот извоз на овие производи (за 62,7%), којшто е поткрепен од поволните ценовни движења и закрепнувањето на странската ефективна побарувачка. Од друга страна, дефицитот кај **инвестициските стоки** има годишен придонес од 7 п.п. во насока на намалување на негативното салдо, главно заради стеснетиот дефицит кај индустриските машини. Ваквото намалување е помалку изразено во тековниот отколку во претходниот квартал, во услови на благ раст на домашната инвестициска активност.

Годишниот раст на размената со странство продолжи и во периодот јули-август 2010 година. Во овој период беше забележан посилен раст на увозот од растот на извозот на стоки, што доведе до годишно проширување на трговскиот дефицит од 8,3%. Растот на трговскиот дефицит и понатаму се должи на зголемениот дефицит во размената на индустриски набавки и на стоки за широка потрошувачка, додека енергетското трговско салдо забележа стеснување, главно заради помалиот дефицит во размената на електрична енергија.

Анализата на размената според надворешнотрговските партнери покажува подобрување на размената на годишна основа со Европската унија (ЕУ) и со земјите од Европската заедница на слободна трговија (ЕФТА) во вториот квартал на 2010 година. Од друга страна, влошена е размената со земјите во развој, неразвиените земји, Западен Балкан и со останатите развиени земји. Негативното салдо во размената на стоки со ЕУ забележа годишно стеснување (придонес од 9,2 п.п. во насока на намалување на вкупниот дефицит), во услови на подобрена размена со осумнаесет држави од вкупно дваесет и седум членки на ЕУ. Ваквата динамика на размената во голем дел е резултат на позитивните тенденции во размената со Шпанија, Италија и Белгија, заради зголемениот извоз на фероникел кон овие земји, и со Словенија (пораст на извозот на електрична енергија). Истовремено, дефицитот во размената со Грција се прошири за 83,1% (или за 10,1 милион евра) на годишна основа. Имено, извозот кон Грција во второто тримесечје од годината се намали за 14,4% на годишна основа (по минималниот пад од 1,6% во претходниот квартал). Од друга страна, увозот на стоки од Грција се одликува со минимален годишен раст (од 1,6%). Во периодот април-јуни, негативното салдо во размената со земјите во развој забележа проширување во споредба со истиот период од 2009 година (придонес од 18,1 п.п. во зголемениот вкупен дефицит), што главно произлегува од зголемените дефицити со Русија (пораст на увозот на сурова нафта) и Украина (во услови на повисок увоз на топловалани производи).

³⁷ Во март е забележан низок количински увоз на нафта и нафтени деривати заради прекин на работа на домашната рафинерија (заради ремонт).

Во периодот јули-август 2010 година, дефицитот во размената на стоки со ЕУ се одликува со незначително зголемување на годишна основа (придонес од 0,4 п.п. во повисокиот вкупен дефицит), при остварување позитивно салдо во размената со шест земји-членки. Притоа, забележително е проширувањето на дефицитот во размената со Велика Британија, што го отсликува повисокиот увоз на благородни метали од страна на претходно споменатата компанија ориентирана кон извоз. Наспроти тоа, негативното салдо со Германија и Италија забележа стеснување, што влијае со 3,7 п.п. и 3,2 п.п., соодветно, во насока на намалување на вкупниот дефицит. Во анализираниот период, дефицитот во размената со Грција беше намален за 27,5%, во услови

Салда по трговски партнери	кв.2 2009	кв.2 2010	годишна промена		придонеси	
	во милиони евра	во милиони евра	во милиони евра	%	процентни поени	%
ВКУПНО	-372.5	-432.5	-60.0	16.1	16.1	100.0
Европска унија	-214.8	-180.4	34.4	-16.0	-9.2	-57.4
Германија	-19.3	-9.7	9.6	-49.7	-2.6	-16.0
Грција	-12.1	-22.2	-10.1	83.1	2.7	16.8
Шпанија	-5.3	12.2	17.6	-329.4	-4.7	-29.3
Италија	-42.8	-25.8	17.0	-39.8	-4.6	-28.4
Словенија	-26.4	-15.0	11.4	-43.2	-3.1	-19.0
Бугарија	-7.4	0.6	8.0	-108.0	-2.2	-13.4
Белгија	-2.6	9.2	11.8	-458.5	-3.2	-19.7
Велика Британија	-4.2	-43.2	-39.0	930.6	10.5	65.0
Останати развиени земји*	-40.3	-46.1	-5.8	14.3	1.5	9.6
ЕФТА	-16.2	-11.3	5.0	-30.6	-1.3	-8.3
Западен Балкан	88.3	75.8	-12.5	-14.2	3.4	20.9
Земји во развој**	-193.4	-260.9	-67.5	34.9	18.1	112.5
Неразвиени земји	3.9	-9.7	-13.6	-349.7	3.7	22.7

* САД, Јапонија, останати развиени земји

** Русија, Украина, Турција, останати земји во развој

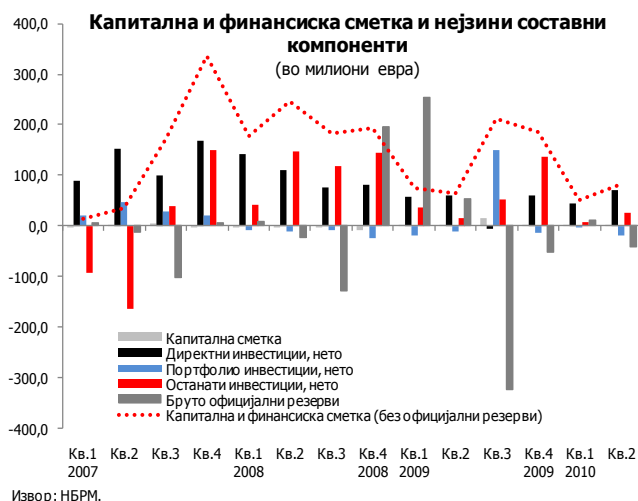
Извор: ДЗС.

на поголем пад на увозот (од 15,9%), отколку на извозот (од 11,1%). Истовремено, РМ оствари подобра размена со Западен Балкан (пораст на суфицитот) и ЕФТА (стеснет дефицит), коишто придонесуваат со 3,5 п.п. и 2,4 п.п., соодветно, во насока на намалување на вкупното негативно салдо. Од друга страна, влошување во размената имаше со земјите во развој (проширено негативно трговско салдо и придонес од 12 п.п. во зголемиот вкупен дефицит), што всушност и го предизвикува проширувањето на вкупниот трговски дефицит.

1.5.2. Капитална и финансиска сметка

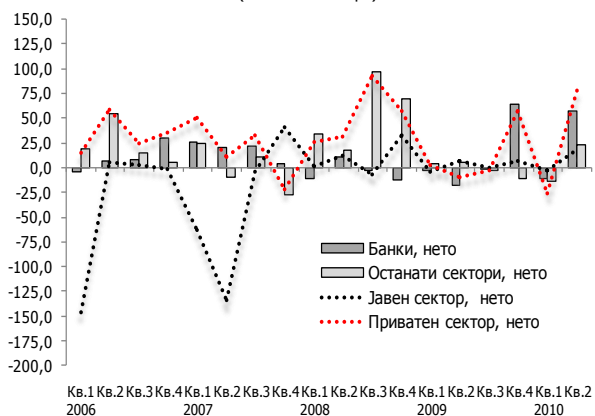
Во второто тримесечје на 2010 година, во капиталната и финансиска сметка беа забележани нето-приливи во износ од 81,3 милиони евра, или 1,2% од БДП. Капиталните приливи овозможува целосно финансирање на дефицитот на тековната сметка и дополнителен раст на девизните резерви. Структурната анализа покажува дека најголем дел од капиталните приливи се однесува на задолжување во странство, странски директни инвестиции, трговски кредити и останати инвестиции. Од друга страна, нето-одливи се забележани кај категориите „валути и депозити“ и „портфолио-инвестиции“. Нивото на капитални приливи оствари пораст на квартална и на годишна основа, за 60,6% и 27,6%, соодветно. Притоа, ваквите промени пред сè се должат на зголеменото задолжување во странство, главно од страна на банкарскиот сектор.

Вкупните нето-заеми достигнува износ од 99,3 милиони евра, или 1,4% од БДП, што претставува највисок позитивен квартален износ од 2003 година наваму. Секторската анализа на заемите покажува дека во овој

Поделба на нето-заемите, по должници
(во милиони евра)

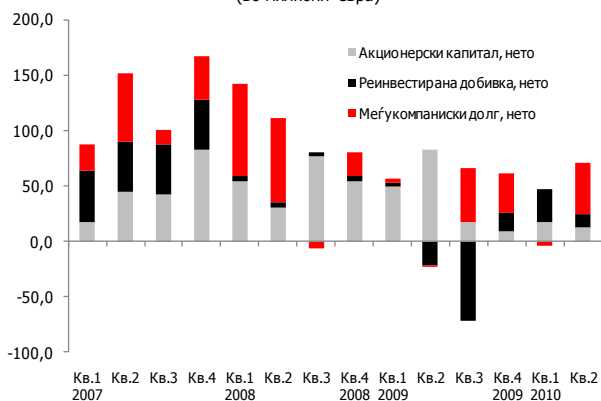

Извор: НБРМ.

период се најзастапени нето-повлекувањата на приватниот сектор (учество од 82% во вкупните нето-заеми). Притоа, во рамки на приватниот сектор, на долг рок (структурно учество од 80,6% во вкупниот приватен сектор), приливите во целост потекнуваат од задолжувањето на банките³⁸, во услови на нето-отплати кај останатите сектори во економијата (корпоративниот сектор). Обратна ситуација се јавува кај краткорочните нето-заеми на приватниот сектор, каде што повлекувањата во целост се однесуваат на корпоративниот сектор, наспроти нето-отплатите на банките. *Нивото на нето-заемите е значително повисоко и на годишна основа.* Основни фактори за наведените промени се првенствено зголемените повлекувања на банкарскиот сектор на долг рок, потоа повисоките краткорочни повлекувања и намалените отплати на корпоративниот сектор. Кај **трговските кредити** беа забележани нето-приливи од 28,1 милион евра, главно како резултат на остварувањата во првиот месец од кварталот.

Приливите од **странски директни инвестиции**, во второто тримесечје на годината изнесуваат 71 милион евра, или 1% од БДП. Во рамки на структурата на директните инвестиции најзастапено беше меѓукомпаниското задолжување со 46,4 милиони евра, додека акционерскиот капитал и реинвестираната добивка остварија скромни износи од 13,2 милиони евра и 11,4 милиони евра, соодветно. Остварените приливи од директни инвестиции се зголемени за 63,2%, во однос на претходниот квартал, што укажува на постепено нормализирање на овие текови. *Во споредба со второто тримесечје на 2009 година, директните инвестиции остварија стапка на пораст од 17,7%.* Ваквата годишна промена, во најголем дел се должи на влезот во позитивната зона на меѓукомпанискиот долг и реинвестираната добивка, но во услови на значителен пад на акционерскиот капитал. Паралелно со остварените нето-приливи од заеми, странски директни инвестиции и трговски кредити, во второто тримесечје на 2010 година нето-приливи се забележани и кај **останатите инвестиции**, и тоа во износ од 7,3 милиони евра.

Структура на директни инвестиции, нето
(во милиони евра)

Извор: НБРМ.

Највисоки нето-одливи во капиталната и финансиска сметка се забележани кај

³⁸ Подготовка за отплата на дивиденда на едно поголемо домашно претпријатие кон домашни и странски инвеститори.

категоријата **валути и депозити** во износ од 108 милиони евра (наспроти нето-приливите од 29 милиони евра од претходниот квартал). Ваквите движења се резултат на зголемувањето на девизните средства на банките на сопствените сметки во странство и остварените нето-одливи кај „валутите и депозитите“ на останатите сектори во економијата (главно, населението), што во голема мера е одраз на склоностите за штедење во домашна валута. Врз основа на **портфолио-инвестициите** во овој период беа остварени нето-одливи од 19 милиони евра. Во најголем дел нето-одливите се однесуваат на обврските врз основа на должничките хартии од вредност на државата, односно купување од страна на резиденти (главно пензиските фондови) на должнички хартии од вредност на државата издадени во странство.

Во јули 2010 година, во капиталната и финансиската сметка беа забележани нето-одливи во износ од 41 милион евра. Во најголем дел, нето-одливите се однесуваат на странските директни инвестиции (48 милиони евра), коишто произлегуваат од зголемувањето на побарувањата од директните инвеститори, кај меѓукомпанискиот долг. Помали нето-одливи бележат и категориите „трговски кредити“, „валути и депозити“ и „портфолио-инвестиции“. Од друга страна, капитални приливи се забележани кај задолжувањето во странство на нето-основа во износ од 32,5 милиони евра. Остварениот износ речиси во целост е резултат на користените краткорочни кредити од страна на домашните банки од 30,0 милиони евра. *На годишна основа, остварените нето-одливи не се споредливи со високите капитални приливи во јули 2009 година*, кога во рамки на портфолио-инвестициите беше евидентирана втората емисија на еврообврзници од страна на државата (од 175 милиони евра). Сепак, доколку се изолира ефектот на еврообврзниците, капиталните одливи се повисоки за 2,3 пати однос на оние од претходната година.

Фактори на промена на бруто девизните резерви во Кв.2 2010 година
(во милиони евра)

Позитивните движења во билансот на плаќања влијаеја во насока на зголемување на понудата на девизи на девизниот пазар. Во такви околности Народната банка интервенира со откуп на девизи што, заедно со ефектот од позитивните курсни разлики, услови раст на **девизните резерви**³⁹ од 101,7 милион евра во

³⁹ Во девизните резерви е вклучено монетарното злато и курсните разлики. Во методологијата на билансот на

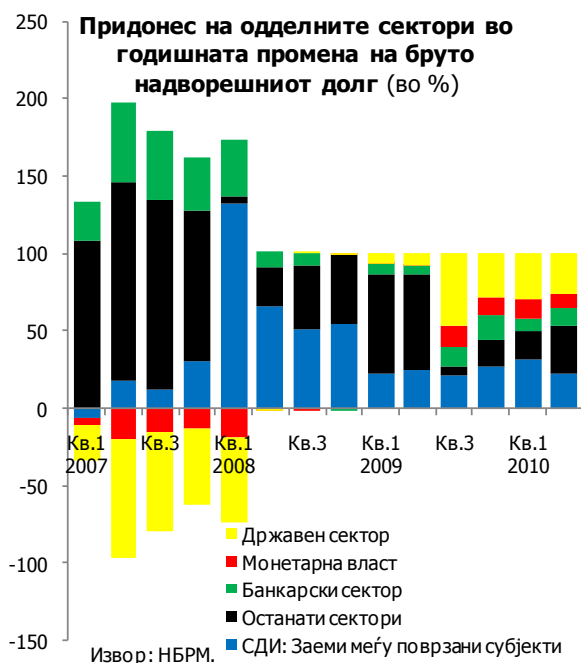

вториот квартал на годината. Така, на 30.06.2010 година, бруто девизните резерви изнесуваа 1.708,3 милиони евра, што овозможи покриеност од 4,3 месеци на увозот на стоки и услуги од наредната година. Во согласност со последните расположливи податоци, состојбата на девизните резерви на крајот на септември изнесуваше 1.689,3 милиони евра, што во споредба со крајот на 2009 година претставува пораст од 91,7 милиони евра. Ова ниво на девизните резерви обезбедува покриеност од 4,3 месеци на увозот на стоки и услуги од наредната година.

1.5.3. Бруто надворешен долг

Во второто тримесечје дојде до значителен пораст на бруто надворешниот долг⁴⁰. Така, на 30.06.2010 година, нивото на долгот достигна износ од 4.106,8 милиона евра и на квартална основа забележа раст од 272,3 милиони евра, или раст од 7,1%. Кварталното зголемување на надворешната задолженост на економијата е посилено за 4,5 пати од просечниот квартален раст во претходните шест квартали⁴¹, период во којшто ефектите од глобалната рецесија почнаа директно да се чувствуваат во домашната економија. Иако станува збор за краток рок, сепак ваквите промени даваат сигнал за постепено зголемување на финансиските потреби во домашната економија и полесен пристап до екстерно финансирање.

Од секторски аспект, најголем придонес за кварталниот раст на надворешниот долг имаат „останатите сектори“⁴² (придонес од 47,2%), што во најголема мера произлегува од поголемото користење краткорочни комерцијални кредити. Зголеменото задолжување преку ваков тип кредити соодветствува со растот на надворешнотрговската размена. Меѓукомпаниското задолжување

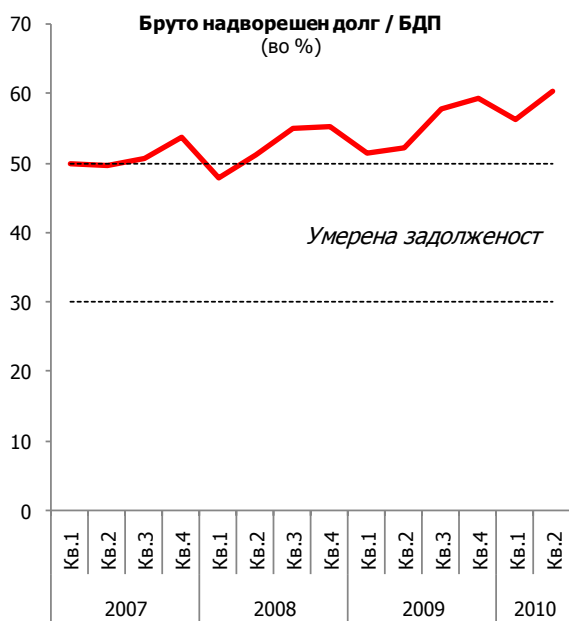

плаќања, девизните резерви се прикажуваат без вклучување на овие две ставки.

⁴⁰ Од 2007 година, НБРМ започна да изготвува и да објавува податоци за бруто надворешниот долг. Анализата на бруто надворешниот долг е направена врз основа на податоците за бруто надворешниот долг изразен по пазарна вредност.

⁴¹ Од пресметката е исклучено задолжувањето на државата преку издавање еврообврзница.

⁴² Во останати сектори спаѓаат: небанкарските финансиски посредници, нефинансиските трговски друштва, домаќинствата и непрофитните институции.

Извор: НБРМ.

придонесе за кварталниот раст на вкупниот долг со 20,6%, при што во последните пет квартали се забележуваат релативно стабилни износи на ново задолжување во оваа форма. Имено, странските матични компании, по почнувањето на кризата покажаа воздржаност за обезбедување дополнителен капитал на своите компании-ќерки. Сепак, по релативно краток временски период финансиските текови преку овој канал повторно се стабилизираа, обезбедувајќи дополнителна финансиска поддршка на корпоративниот сектор. Сличен придонес кон растот на вкупниот долг (17,4%) имаше и новото задолжување на **банкарскиот сектор**. Генерално, поголемата изложеност на банките кон странските кредитори упатува на поголемо користење дополнителни средства од страна на банките за распределба на капитал во домашната економија. По стагнацијата во претходниот квартал, во вториот квартал беше забележан раст на долгот на **државниот сектор**, којшто придонесе за растот на вкупниот долг со 12,7 %. Во најголем дел новото повлекување на државата се однесува на Заемот за развојни политики (ДПЛ) од Меѓународната банка за обнова и развој.

Во споредба со 30.06.2009 година, состојбата на бруто надворешниот долг е повисока за 729,3 милиони евра, или за 21,6%. Од секторски аспект, најголем придонес во растот на надворешната задолженост има долгот на останатите сектори (30,2%), државниот сектор (25,7%) и заемите помеѓу поврзани субјекти (22,6%). Годишниот раст на долгот на државниот сектор (од 187,7 милиони евра) се должи на зголемените долгорочни заеми и на издавањето на втората емисија на еврообврзницата на меѓународните финансиски пазари, додека растот на долгот на монетарната власт (од 70,3 милиони евра) се должи на распределбата на СПВ од Меѓународниот монетарен фонд во втората половина на 2009 година. За разлика од долгорочното задолжување на државниот сектор и монетарна власт, растот на задолженоста на останатите сектори (на годишна основа), се должи на зголемувањето (од 241,5 милиони евра) на краткорочните комерцијални кредити и достасани неплатени обврски, при истовремен пад на долгорочното задолжување. Надворешното задолжување на банкарскиот сектор е зголемено за 85,6 милиони евра на годишна основа (или 21,7%), при раст на долгорочните заеми и долгорочните валути и депозити (за 106,6 и за 23,9 милиони

евра, соодветно) и истовремен пад (од 54,7 милиони евра) на обврските по краткорочни валути и депозити кон нерезиденти. Заемите меѓу поврзани субјекти забележаа пораст од 165,1 милион евра.

Од аспект на структурното учество на секторите во бруто-долгот, поголеми поместувања не се забележани. Така, долгот на останатите сектори⁴³ којшто пред сè се однесува на долгот на корпоративниот сектор и понатаму е најголем. Учеството на овој сектор во бруто-долгот на крајот на второто тримесечје на 2010 година изнесува 60%, при што подолг временски период е релативно стабилно. Учеството на државниот сектор изнесува 26,7% и не отстапува значително од просекот од претходните две години (27,6%). Слична е констатацијата и за учеството на надворешниот долг на банкарскиот сектор, којшто на крајот на јуни 2010 година изнесува 11,3% (просечно учество од 11,6% во претходните две години).

Од аспект на **инструментите**, најзастапен облик на задолжување во странство се заемите⁴⁴ со 64,9% учество во бруто-долгот. Сепак, во споредба со второто тримесечје на 2009 година, структурното учество на заемите е намалено (за 3,3 процентни поени), додека зголемено учество имаат должничките хартии од вредност (од 2,4 п.п. заради издадената втора еврообврзница) и останатите обврски врз основа на должнички инструменти (од 2,4 п.п.). Од аспект на **рочноста**, поголем дел од долгот (65,6%) се однесува на задолжување на долг рок.

Показателите за надворешната задолженост даваат различна слика за висината на долгот во однос на референтните интервали. Така, учеството на бруто надворешниот долг во номиналниот БДП⁴⁵ се зголеми и достигна 60,2%. Со тоа, овој показател ја става македонската економија во групата на високо задолжени економии. Сепак, имајќи предвид дека околу 40% од вкупните обврски се однесуваат на трговски кредити и меѓукомпаниско задолжување, може да се каже дека степенот на надворешна чувствителност на економијата е помал од оној што овој

⁴³ Ги вклучува „останатите сектори“ (вклучително и јавни претпријатија) и вкупниот меѓукомпаниски долг.

⁴⁴ Се однесува на заемите од меѓународни билатерални и мултилатерални кредитори и меѓукомпаниските заеми.

⁴⁵ Тригодишен просек, според методологијата на Светската банка.

показател го покажува. Воедно, останатите показатели за степенот на надворешна задолженост⁴⁶ (односот помеѓу бруто надворешниот долг и приливите од извозот на стоки и услуги, односот помеѓу сервисирањето на долгот и приливите од извозот на стоки и услуги и односот помеѓу отплатите на камата и приливите од извозот на стоки и услуги), укажуваат на помала надворешна задолженост на македонската економија.

Индикатори за надворешна задолженост	Кв.1 2007				Кв.1 2008				Кв.1 2009				Кв.1 2010	
	Кв.2	Кв.3	Кв.4	Кв.1	Кв.2	Кв.3	Кв.4	Кв.1	Кв.2	Кв.3	Кв.4	2010	Кв.2	
Бруто надворешен долг / БДП (критериум: умерена задолженост 30-50%)	51.1	50.6	51.7	54.8	48.7	52.1	56.1	56.3	52.0	52.6	58.4	59.8	56.2	60.2
Бруто надворешен долг / Извоз на стоки и услуги (критериум: помала задолженост 0-165%)	95.3	94.5	96.5	102.4	87.6	93.7	100.9	101.3	100.3	101.5	112.7	115.3	116.2	124.4
Сервисирање на долг / Извоз на стоки и услуги* (критериум: умерена задолженост 18-30%)	15.9	15.9	15.9	15.9	6.6	6.6	6.6	6.6	10.2	10.2	10.2	10.2	7.1	7.1
Отплати на камата / Извоз на стоки и услуги* (критериум: помала задолженост 0-12%)	2.3	2.3	2.3	2.3	1.9	1.9	1.9	1.9	2.1	2.1	2.1	2.1	2.1	2.1

*Податоците за сервисирањето на долгот и отплатите на камата не се ревидирани.

Извор: НБРМ.

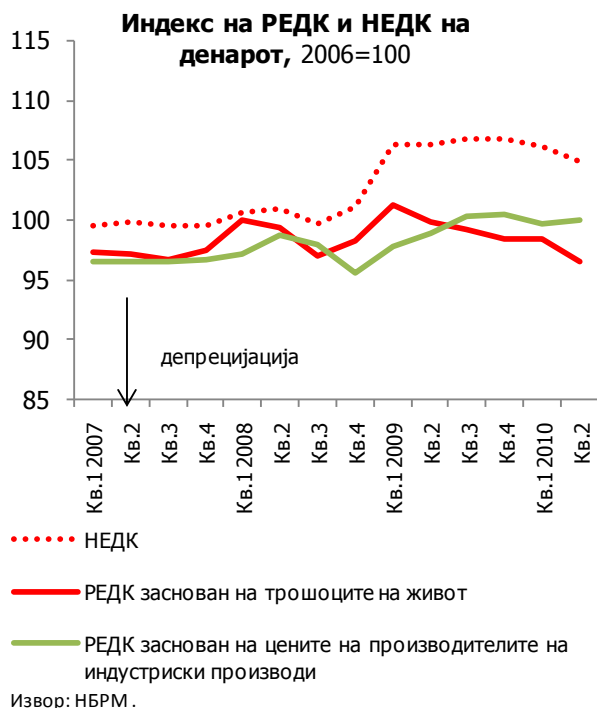
1.5.4. Реален ефективен девизен курс (РЕДК)

Извор: НБРМ и ДЗС.

Показателите на ценовната конкурентност во второто тримесечје на 2010 година дадоа различни индикации за промената на ценовната конкурентност на домашната економија. Така, во услови на депрецијација на номиналниот ефективен девизен курс (НЕДК) од 1,1% на квартална основа, реалниот ефективен девизен курс пресметан според трошоците на живот (РЕДК-ТЖ) депрецира за 2,0%, а РЕДК според цените на индустриските производители (РЕДК-ИП) забележа минимална апрецијација од 0,3%. На годишна основа, по осум тримесечја на апрецијација, РЕДК-ТЖ веќе второ тримесечје бележи депрецијација (3,4% во вториот квартал, или за 0,6 п.п. повисока депрецијација од претходното тримесечје). Тоа во поголем дел се должи на поволниот ценовен однос, односно на побрзиот раст на странската од домашната инфлација (за 3,3%, наспроти 1,1%), и на депрецијацијата на НЕДК (за 1,3% на годишна основа). Од друга страна, во второто тримесечје на 2010 година, индексот на РЕДК-ИП апрецира за 1,0% на годишна основа, што во услови на депрецијација на НЕДК, се должи на повисокиот раст на домашните од растот на странските цени на производителите на индустриски производи (за 9,6%, наспроти 7,1%).

⁴⁶ Според Методологијата на Светската банка.

Во јули и август 2010 година, индексот на НЕДК, во споредба со второто тримесечје од оваа година, бележи просечна апрецијација од 0,8%, додека на годишна основа бележи депрецијација од 0,9%, при депрецијација на денарот во однос на руската рубља, турската лира, САД-доларот, хрватската куна и бугарскиот лев. Во споредба со второто тримесечје, во јули и август просечниот РЕДК-ТЖ бележи минимална апрецијација од 0,1% предизвикана од апрецијацијата на НЕДК, но гледано на годишна основа, депрецијацијата на НЕДК и посилен раст на странските од домашните цени придонесоа за годишна депрецијација на РЕДК-ТЖ од 2,8%. Слична е динамиката и на другиот показател за ценовната конкурентност (РЕДК-ИП). Во споредба со второто тримесечје, во јули и август просечниот РЕДК-ИП бележи апрецијација од 0,3%, предизвикана од апрецијацијата на НЕДК. Од друга страна, на годишна основа, просечниот РЕДК-ИП депрецира за минимални 0,1%, со што годишната депрецијација на НЕДК е речиси целосно неутрализирана од неповолниот ценовен однос (повисок раст на домашните во однос на растот на странските цени).

Од почетокот на годината до август 2010 година, во однос на истиот период од 2009 година, РЕДК-ТЖ продолжи да депрецира и бележи депрецијација од 3,0%, што во поголем дел се должи на поволниот ценовен однос, и во помал дел на депрецијација на НЕДК (од 0,8%). Од друга страна, збирниот РЕДК-ИП од јануари до август бележи апрецијација и во август збирно апрецира за 1,1% на годишна основа, што пред сè се должи на неповолниот ценовен однос.

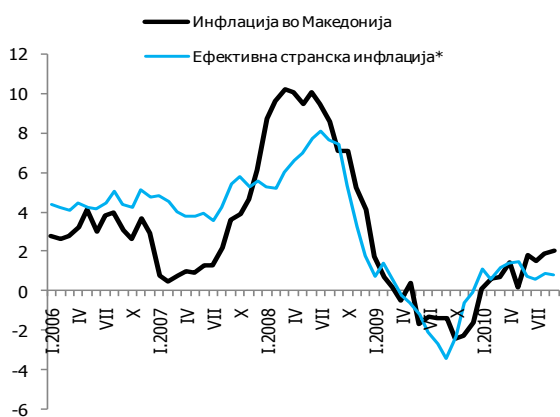
1.6. Инфлација

По умерениот раст во претходното тримесечје, во третиот квартал беше забележан квартален пад на цените, главно како последица на сезонското намалување на цената на свежиот зеленчук. Годишната стапка на инфлација продолжи да расте со умерен интензитет и во третото тримесечје на 2010 година, при што достигна 1,8%. Главни фактори за инфлацијата во овој период се повисоките цени на енергенсите, заради зголемување на регулираната цена на електричната и топлинската енергија од почетокот на годината и заради растот на цената на нафтата на светските берзи. Притоа, како дополнителен фактор од третиот квартал се јавува и позитивниот придонес на цената на храната. Базичната инфлација се одржува во позитивната зона со незначително засилување на растот, а пораст, но со забавен интензитет е забележан и кај цените на производителите на индустриски производи. Во согласност со ваквите движења и имајќи ја

предвид ниската споредбена основа од претходната година, до крајот на годината се очекува натамошно засилување на инфлацијата на годишно ниво. Со оглед на растечките увозни цени на храната и неизвесноста околу нивната динамика, ризиците околу проекцијата на инфлацијата се оценуваат како претежно нагорни.

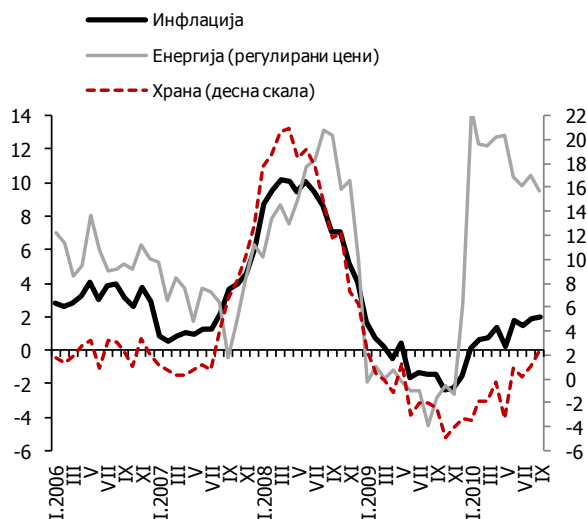
Домашна инфлација и странска ефективна инфлација (годишни стапки на раст, во %)

* Ефективната странска инфлација е добиена како пондеризиран збир од инфлациите во земјите најзначајни трговски партнери на РМ.
Извор: ДЗС, Еуростат и пресметки на НБРМ.

Општото ниво на цените во третиот квартал на 2010 година бележи квартален пад од 0,4% (раст од 0,4% според сезонски прилагодените податоци). Главен фактор за падот се пониските цени на храната (за 1,3%), поради пониските цени на свежиот зеленчук (за 25,6%, односно за 3,2% сезонски прилагодено). Ваквите движења се очекувани, со оглед на вообичаената сезонска флукуација кај цените на свежата храна. Во иста насока делуваа и пониските цени на сообраќајните средства (за 2,2%), на горивата (за 1,1%) и на обувките (за 1%). Во текот на овој квартал беше извршена нагорна корекција на цената на топлинската енергија⁴⁷, што доведе до квартален пораст на цените во категоријата „греење и услуги“ од 1,9%, што сепак имаше само минимален позитивен придонес во вкупната инфлација (0,1 процентен поен).

Инфлација и цени на храната и енергијата (годишни промени, во %)

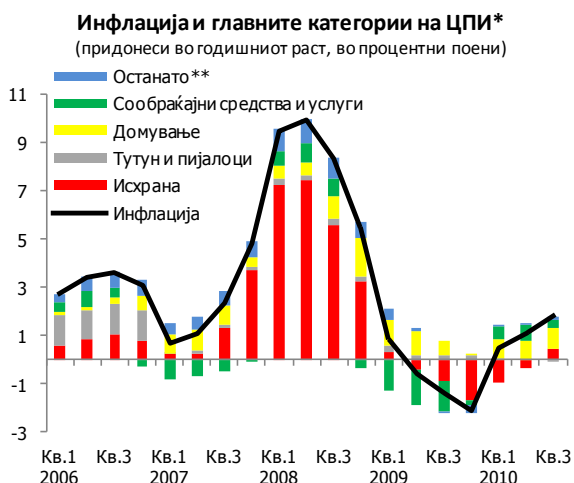
Извор: Државен завод за статистика и пресметки на НБРМ.

Во однос на истиот период од претходната година, трошоците на живот во третиот квартал на 2010 година се повисоки за 1,8%, што претставува засилување на инфлацијата (1,1% во вториот квартал). При помал придонес на повисоките цени на енергенсите, засилувањето на инфлацијата се јавува како последица на исцрпувањето на дефлацискиот притисок од цената на храната. Странската ефективна инфлација во третиот квартал изнесува 0,8% и бележи забавување на динамиката на растот (во споредба со 1,5% во вториот квартал).

На збирна основа, во периодот јануари-септември 2010 година трошоците на животот се зголемени за 1,1%, во однос на истиот период од претходната година.

Цените на енергенсите и во третиот квартал имаа најголем придонес кон годишниот пораст на порошувачките цени (1,2 п.п.), и покрај благото забавување на динамиката на растот во однос на вториот квартал (годишен раст од 9,9%). Растот на цената на нафтените деривати од 13,1% е резултат на повисоката

⁴⁷ На 29 јули 2010 година, Регулаторната комисија за енергетика донесе одлука за зголемување на цената на испорачаната топлинска енергија од „Скопје Север“ АД-Скопје и „Топлификација“ АД-Скопје за 15% и 11,3%, соодветно, важечка од 1. август 2010 година.

*CPI- Consumer price index (Индекс на потрошувачки цени) претставува мерка за инфлацијата.

**Останато ги инкорпорира категориите: облека и обувки, хигиена и здравје, образование култура и разонода, ресторани и хотели и останати услуги и неспомнати на друго место.

Извор: Државен завод за статистика и пресметки на НБРМ.

цена на нафтата на светските берзи заради базни ефекти, а во согласност со постепеноста заживување на глобалната економија. Повисоките цени на електричната енергија (за 9,8%) и на греењето и услугите (за 7,2%) се должат на зголемувањето на цената на струјата од јануари 2010 година и на двократното зголемување на цената на централното греење (во јануари и во август 2010 година).

Цените на храната, кои пет квартали по ред постојано се одржуваа во негативната зона, во третото тримесечје од 2010 година делуваа инфлациски, со годишен раст од 1,2%. Позитивниот придонес на цените на храната од 0,4 п.п. произлегува од повисоките цени на млекото и млечните производи, преработките од месо, растителните масти, овошјето и зеленчукот и лебот и печивата.

Табела 1
Одделни категории цени (годишни промени во %)

	2008	Кв.1 2009	Кв.2 2009	Кв.3 2009	Кв.4 2009	2009	Кв.1 2010	Кв.2 2010	Кв.3 2010
Инфлација (CPI)	8.3	0.8	-0.6	-1.4	-2.1	-0.8	0.5	1.1	1.8
Храна	15.4	0.9	-1.0	-2.2	-4.2	-1.6	-2.4	-0.9	1.2
Свежа храна	19.7	1.0	1.9	-0.2	-5.3	-0.6	-3.0	-2.4	0.2
Преработена храна	12.0	1.4	-3.0	-3.4	-3.6	-2.2	-1.9	0.4	2.0
Енергија	9.3	-1.6	-1.9	-3.4	-1.1	-2.0	12.6	11.8	9.9
Нафтени деривати	14.6	-27.1	-27.7	-24.6	-4.0	-20.9	26.0	23.5	13.1
Електрична енергија	2.6	13.1	13.1	13.1	4.0	10.8	9.9	9.8	9.8
Топлинска енергија за греење	16.0	4.2	3.6	-4.9	-6.2	-0.9	6.4	5.3	7.2
Храна и енергија (волатилни цени)	13.9	0.3	-1.2	-2.5	-3.4	-1.7	1.1	2.1	3.3
Стоки	9.2	0.8	-0.7	-1.3	-2.0	-0.8	0.6	1.4	2.0
Услуги	5.1	1.2	0.0	-1.8	-2.4	-0.7	-0.2	-0.2	0.6
Базична инфлација (без храна и енергија)	2.6	1.5	0.3	0.1	-0.6	0.3	-0.2	0.1	0.2
Цени на производители на индустриски производи	10.4	-6.2	-8.8	-10.1	-0.5	-6.4	7.5	9.7	7.7

Извор: Државен завод за статистика и пресметки на НБРМ.

Табела 2
Придонеси кон инфлацијата (во п.п.)

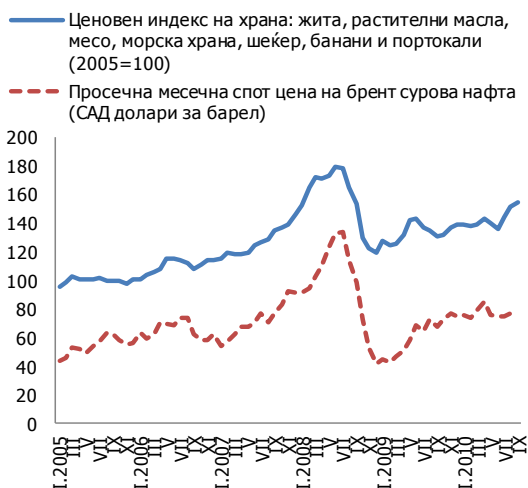
	2008	Кв.1 2009	Кв.2 2009	Кв.3 2009	Кв.4 2009	2009	Кв.1 2010	Кв.2 2010	Кв.3 2010
Инфлација (CPI)	8.3	0.8	-0.6	-1.4	-2.1	-0.8	0.5	1.1	1.8
Храна	5.9	0.4	-0.4	-0.9	-1.7	-0.7	-1.0	-0.4	0.4
Свежа храна	3.5	0.2	0.4	0.0	-1.0	-0.1	-0.6	-0.4	0.0
Преработена храна	2.5	0.3	-0.6	-0.7	-0.8	-0.5	-0.4	0.1	0.4
Енергија	1.2	-0.2	-0.2	-0.4	-0.1	-0.3	1.5	1.4	1.2
Нафтени деривати	0.6	-1.1	-1.1	-1.0	-0.2	-0.9	0.7	0.7	0.4
Електрична енергија	0.2	0.7	0.7	0.7	0.2	0.6	0.6	0.6	0.6
Топлинска енергија за греење	0.5	0.1	0.1	-0.2	-0.2	0.0	0.2	0.2	0.2
Храна и енергија (волатилни цени)	7.1	0.2	-0.6	-1.3	-1.8	-0.9	0.5	1.1	1.7
Базична инфлација (без храна и енергија)	1.3	0.7	0.2	0.0	-0.3	0.2	-0.2	0.1	0.1

Извор: Државен завод за статистика и пресметки на НБРМ.

Долгорочната компонента на инфлацијата во третото тримесечје бележи годишен раст од 0,2%, што претставува минимално засилување во однос на вториот квартал. Збирно, во периодот јануари-септември 2010 година

Цена на сурова нафта и храна

Извор: ММФ - цени на примарни производи (IMF Primary Commodity Prices).

Инфлација и базична инфлација (годишни промени, во %)

Извор: Државен завод за статистика и пресметки на НБРМ.

Инфлација и цени на производителите на индустриски производи (годишни стапки на раст, во %)

Извор: Државен завод за статистика и пресметки на НБРМ.

базичната инфлација изнесува 0,1%, во однос на истиот период од претходната година. Минималниот годишен пораст на базичната инфлација, во најголема мера, се јавува како последица на повисоките цени на средствата за образование (годишен раст од 1,3%), коишто целосно го неутрализираа ефектот од падот на цените на услугите за образование (намалување на партиципацијата за студирање на државните универзитети во септември). Воедно, во третиот квартал, во зоната на позитивните придонеси навлегоа и цените на угостителските услуги. Минималните позитивни поместувања кај базичната инфлација упатуваат на сè уште бавно заживување на домашната побарувачка, како и на засега мали преносни ефекти од поскапувањето на енергенсите.

Движењата кај инфлацијата во третиот квартал главно се совпаѓаат со очекувањата на економските субјекти.

Така, според резултатите од Анкетата за инфлациските очекувања на НБРМ од јули, најголем дел од испитаниците (42%) очекувале годишната стапка на инфлација на крајот на третото тримесечје на 2010 година да остане непроменета во однос на јунското ниво, додека 27% очекувале таа да биде пониска (само 24% од испитаниците имале позитивни инфлациски очекувања). Притоа, економските агенти очекувале годишната инфлација во септември да изнесува околу 1,8%, што е мошне блиско ниво во однос на остварената инфлација од 2%. Очекувањата за движењето на инфлацијата до крајот на 2010 година, според октомвриската анкета, се во насока на нејзин пораст (57% од испитаниците очекуваат засилување на инфлацијата во последниот квартал)⁴⁸, под влијание на постепено заживување на домашната побарувачка, ниската споредбена основа од претходната година, очекувањата за раст на светските цени на храната и нафтата, како и пренесените ефекти од порастот на цените на енергијата. Испитаниците очекуваат дека просечната инфлација во 2010 година ќе достигне околу 1,4%, што е во согласност со проекциите на НБРМ.

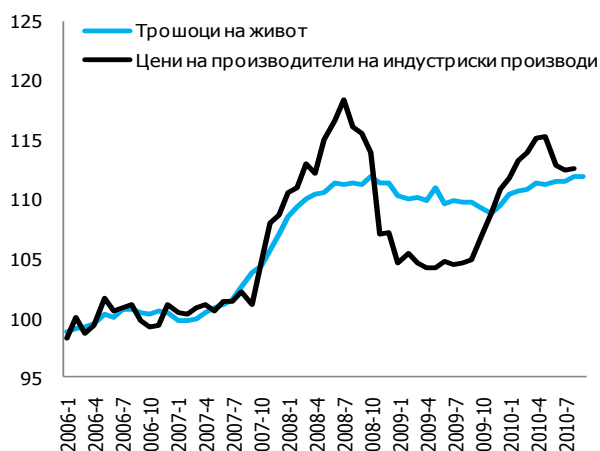
Цените на производителите на индустриски производи во третиот

⁴⁸ Од вкупниот број испитаници, 36,7% очекуваат дека инфлацијата ќе се задржи на постојното ниво, 4,1% очекуваат дека таа ќе се намали, а 2% сметаат дека е тешко да се одреди.

Трошоци на живот и цени на производители на индустриски производи

(десезонирани базни индекси, 2006=100)

Извор: Државен завод за статистика и пресметки на НБРМ.

Трошоци за труд по единица производ

(годишни стапки на раст, во %)

Извор: Државен завод за статистика и пресметки на НБРМ.

квартал на 2010 година се повисоки за 0,4% на квартална основа (пониски за 1,5%, според сезонски прилагодените податоци). Најголем придонес за кварталниот раст имаат цените на прехранбените производи и пијалаци, со индивидуален придонес од 0,8 п.п., којшто во значителен дел е неутрализиран од негативниот придонес на цените на енергентите и основните метали (-0,4 п.п. збирно за двете категории). **На годишна основа, цените на производителите на индустриски производи бележат раст од 7,7%,** во најголем дел под влијание на порастот на цените на нафтните деривати, на електричната енергија, основните метали и на прехранбените производи и пијалаци. **Сепак, растот забавува во однос на вториот квартал (9,6%),** што пред сè е резултат на намалениот позитивен придонес на цените на енергенсите и на основните метали. **Од аспект на производствените цени коишто влијаат врз домашната компонента на инфлацијата,** пад е забележан кај цените на енергијата (чијшто индивидуален негативен придонес изнесува 0,3 п.п.), додека цените на производите за широка потрошувачка растат и придонесуваат позитивно со 0,5 п.п.⁴⁹. Ова упатува на потенцијални инфлациски притисоци од страна на цените на трајните и нетрајните потрошни добра, имајќи предвид дека тие се составен дел на потрошувачката на домаќинствата.

Во вториот квартал беше забележан пад на трошоците за труд по единица производ во второто тримесечје од 1,6%, како резултат на забавувањето на растот на платите и падот на вработеноста, при нагорно поместување на БДП.

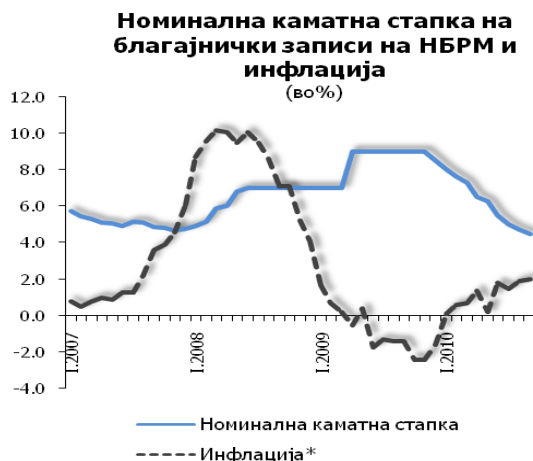
Проекциите до крајот на годината упатуваат на умерен пораст на општото ниво на цени. Во услови на ниска споредбена основа од претходната година, се очекува благо засилување кај годишната стапка на инфлација во последниот квартал на годината. Сепак, ризиците околу проекцијата на инфлацијата се претежно во нагорна насока, главно како последица на можниот посилен раст на увозните цени на храната во однос на очекуваниот.

⁴⁹ Трајните производи за широка потрошувачка бележат пораст од 0,9%, додека нетрајните, коишто имаат поголем пондер, имаат раст од 1,4%.

II. Монетарна политика

Во третото тримесечје на 2010 година продолжи олабавувањето на монетарната политика. По збирното намалување од 3,5 п.п. во првата половина на годината, во август 2010 година НБРМ повторно ја намали основната каматна стапка (за 0,5 процентни поени), односно каматната стапка на благајничките записи се сведе на историски најниското ниво од 4,5%. Олабавувањето на монетарната политика произлезе од најновите показатели за економските движења, поволните движења на девизниот пазар и оцената за намалени ризици во наредниот период. Имено, показателите за реалниот сектор упатија на бавно закрепнување на домашната побарувачка. Очекувањата околу девизниот курс и понатаму беа стабилни, што се потврди со поволната динамика на приватните трансфери и валутните склоности кај новото штедење. Склоностите на банките за инвестиции во безризични инструменти се зголемуваа, со што новите извори на финансирање на банките нецелосно беа искористени за поактивно кредитирање на приватниот сектор. Истовремено, повторната оценка на макроекономските проекции во текот на јули не укажа на зголемени ризици во однос на стабилноста на девизниот курс, во споредба со претходните оценки. Во вакви услови, промените во монетарната поставеност беа во насока на побрзо стеснување на негативниот производствен јаз. До крајот на годината не се очекуваат притисоци врз побарувачката на девизниот пазар, поголеми од вообичаените за овој период. Притоа, се очекува дека нивото на девизните резерви и понатаму ќе се одржува на соодветно ниво.

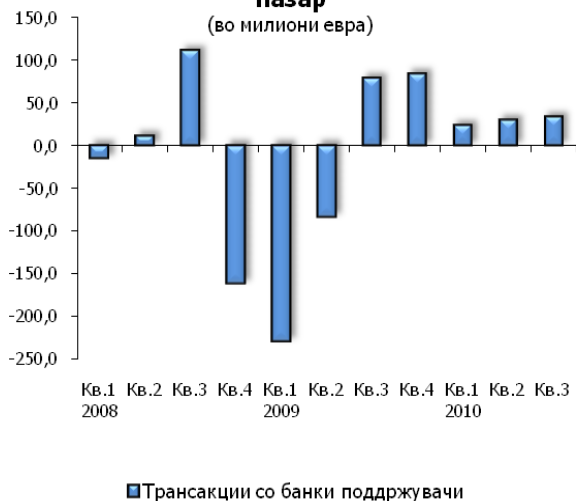
*Тековен месец во однос на истиот месец од претходната година.
Извор: ДЗС и НБРМ.

Одлуката за дополнително намалување на основната каматна стапка на НБРМ (за 0,5 процентни поени) донесена на 13.08.2010 година беше овозможена од натамошното задржување на релативно стабилни изгледи во поглед на девизниот курс, при умерено раздвижување на кредитниот пазар и индикации за бавно закрепнување на економскиот раст. Појавата на повторни превирања на меѓународниот финансиски пазар, предизвикани од ескалацијата на грчката должничка криза и сомнежите околу способноста за постигнување на фискална консолидација во уште неколку земји-членки на ЕУ⁵⁰ немаа позначителни дестабилизирачки ефекти врз домашната економија. Така, и во текот на третиот квартал НБРМ продолжи да интервенира со нето-откуп на девизи на девизниот пазар во вкупен износ од околу 33,2 милиони евра. Ова е во согласност со движењата остварени во реалниот сектор. Истовремено, поместувањата на кредитниот пазар покажаа нецелосно искористување на примарните извори на финансирање за финансиска поддршка на приватниот сектор.

⁵⁰ Забележани како потенцијален фактор на ризик во претходниот извештај.

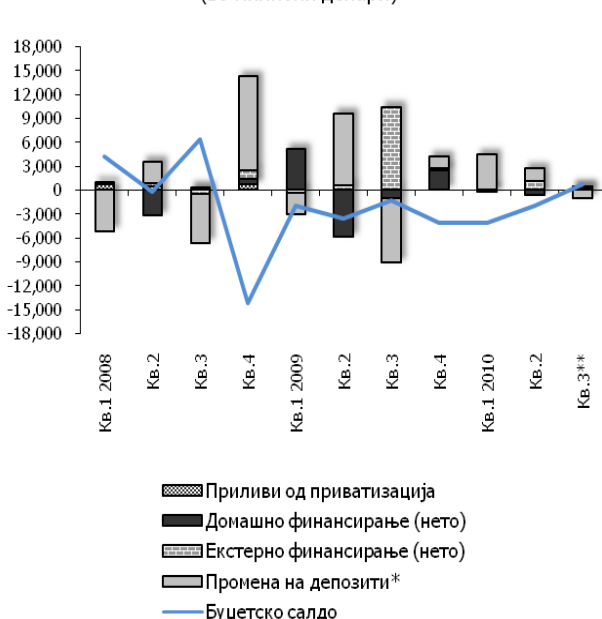

Интервенции на НБРМ на девизиот пазар

Извор: НБРМ.

Финансирање на буџетското салдо

* Позитивна промена - повлекување депозити; негативна промена - кумулирање депозити.

** Се однесува на јули и август 2010 година.

Извор: Министерство за финансии на Република Македонија

Ваквите услови отворија простор за дополнителен монетарен поттик во насока на стимулирање на овој канал на финансирање на побарувачката. Во прилог на ваквата монетарна реакција одеа и најновите оценки за макроекономската рамка во 2010 година, коишто укажуваа на побавно економско закрепнување во однос на претходно очекуваното, при натамошно одржување на задоволително ниво на девизни резерви.

За разлика од домашната монетарна политика којашто беше во насока на натамошно олабавување на монетарните услови во земјата, ЕЦБ и во текот на третиот квартал на 2010 година ја задржа основната каматна стапка на нивото од 1%, поставено во мај 2009 година. Ваквата монетарна поставеност произлезе од оцените за усогласеност на постојното ниво на каматната стапка со тековните остварувања во евро-зоната и оцените за динамиката на клучните макропоказатели на среден рок⁵¹. Следствено, каматниот распон помеѓу основните каматни стапки на НБРМ и ЕЦБ продолжи да се стеснува и во септември 2010 година изнесуваше 3,5 процентни поени (наспроти 4,5 процентни поени на крајот на вториот квартал). На европскиот финансиски пазар, кај пазарните каматни стапки ЕУРИБОР, од сите рочности, во текот на јули и август 2010 година беа забележани тенденции за раст на месечна основа, а во септември беше остварена умерена надолна корекција. Според ЕЦБ, релативно високата променливост на пазарните каматни стапки во овој период делумно може да се објасни со пролонгираната загриженост на учесниците на финансиските пазари поврзана со одржливоста на јавните финансии во одредени земји-членки на ЕУ и покрај поволните ликвидносни услови на пазарот⁵². Во домашната економија, намалувањето на основната каматна стапка се пренесе на пазарот на пари, со надолно прилагодување на пазарната каматна стапка СКИБОР⁵³. Во вакви услови, трендот на стеснување на каматниот распон помеѓу едномесечниот СКИБОР и едномесечниот ЕУРИБОР продолжи и во текот на третиот квартал, при што од 5,4 процентни

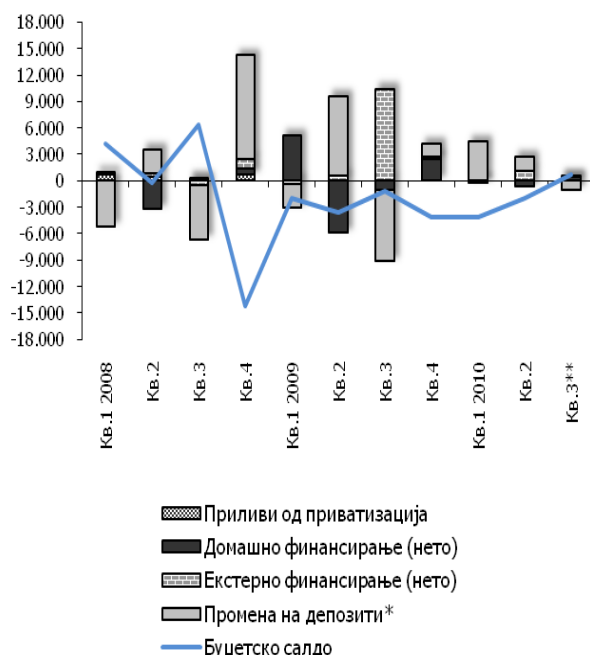
⁵¹ Забележан раст на БДП и во текот на вториот квартал, при оценки за негово забавување во текот на втората половина на годината и одржување на инфлацијата на прифатливо ниво на среден рок (ECB staff macroeconomic projections for the euro area, September, 2010).

⁵² ECB Monthly Bulletin, September 2010.

⁵³ Меѓубанкарска каматна стапка за денарски депозити, пресметана од котациите на референтните банки.

Финансирање на буџетското салдо (во милиони денари)

* Позитивна промена - повлекување депозити; негативна промена - кумулирање депозити.

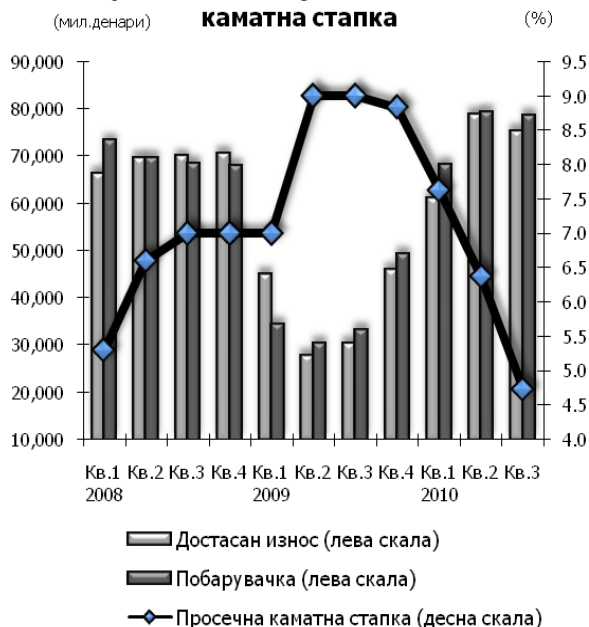
** Се однесува на јули и август 2010 година.

Извор: Министерство за финансии на Република Македонија

поени колку што изнесуваше во јуни, во септември се сведе на 4,3 процентни поени.

Од аспект на факторите што делуваат врз ликвидноста на банкарскиот сектор, во текот на третиот квартал на 2010 година државата делуваше во насока на повлекување ликвидни средства, со вкупен ликвидносен ефект (промена на трезорската сметка на државата кај НБРМ и девизни трансакции за сметка на државата) од 2.537 милиони денари. Притоа, согласно со последните расположливи податоци, во текот на јули и август 2010 година во рамки на консолидираниот државен буџет беше остварен суфицит од 662 милиона денари, на збирна основа. Ваквите поместувања во голем дел може да се објаснат со исплатата на дивиденда од страна на една домашна компанија, којашто придонесе за остварување висок месечен раст на вкупните буџетски приходи во јули. Согласно со остварениот вишок на приливи во државниот буџет во овој период, вкупните депозити на државата во текот на јули и август 2010 година остварија пораст од 1.048 милиони денари⁵⁴, на збирна основа.

Аукции на благајнички записи и каматна стапка

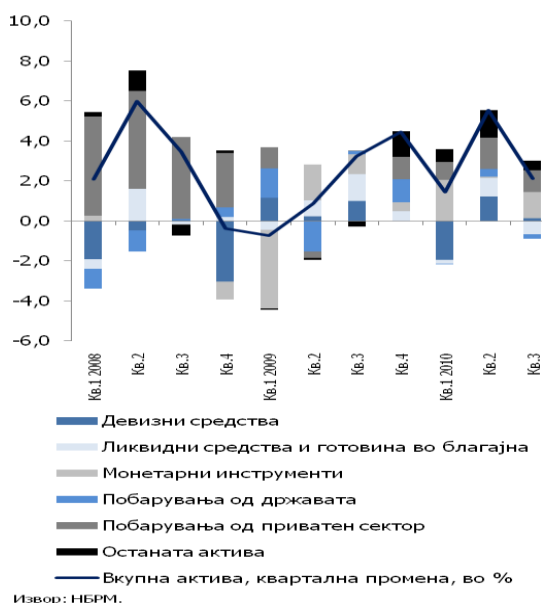
Извор: НБРМ.

И покрај дополнителното намалување на основната каматна стапка, во текот на третиот квартал, банките ја зголемија побарувачката за благајнички записи, при што побаруваа износ на благајнички записи повисок за 4,2% од достасаниот. Со тоа, во текот на третиот квартал, преку благајничките записи на НБРМ беше повлечена ликвидност од вкупно 3.155 милиони денари, што значеше и зголемен придонес на монетарните инструменти во кварталниот раст на вкупната актива на банките во третиот, во споредба со вториот квартал. Ваквите поместувања покажуваат дека во услови на посткризен период, експанзивната монетарна политика, иако е значаен, не е и доволен фактор за стимулирање на кредитната активност и следствено, на побарувачката преку тој канал. Со оглед на капацитетот за наплата на долгови и квалитетот на банкарското портфолио, банките природно стануваат порезервирани во поглед на кредитирањето, при што е потребно време за враќање на довербата и повторно заживување на кредитната активност.

⁵⁴ Се однесува на промена на депозитите на државата кај НБРМ согласно со податоците од фискалната табела за август 2010 година.

Придонес во кварталната промена на вкупната актива на банките (во процентни поени)

Извор: НБРМ.

Придонес во годишната промена на примарните пари (во процентни поени)

Извор: НБРМ.

Во третиот квартал, просечната дневна ликвидност на банките оствари квартален пораст од 6,4%. Вишокот издвоени ликвидни средства над обврската за задолжителна резерва (во денари)⁵⁵ во третиот квартал изнесуваше 3,1%, во просек, наспроти 1,4% во вториот квартал. Во однос на третиот квартал на 2009 година, вишокот над обврската за задолжителна резерва е повисок за 1,7 процентни поени. Во текот на третиот квартал, примарните пари⁵⁶ остварија пораст од 1,1% во просек, на квартална основа, додека просечната годишна стапка на раст (во однос на третиот квартал од 2009 година) изнесуваше 10,6%.

Најновите макроекономски оценки укажуваат на тоа дека по остварениот умерен раст на БДП во вториот квартал, и во текот на втората половина на годината, домашната економска активност ќе продолжи да закрепнува, но со бавна динамика. При вакви претпоставки, позначително влошување на салдото во трговската сметка не се очекува, имајќи предвид дека депрецираната домашна побарувачка ќе продолжи да го инхибира растот на увозната компонента. Во тој контекст, посериозни притисоци врз девизните резерви од поместувањата во екстерниот сектор во следниот период, засега не се очекуваат. Од аспект на инфлацијата, иако во последниот период, ризиците незначително се поместија на нагорната страна, очекувањата и натаму се во насока на контролиран раст на општото ценовно ниво. Следствено, и во следниот период може да се очекува релативно стабилен амбиент за спроведување на монетарната политика.

2.1. Монетарни агрегати

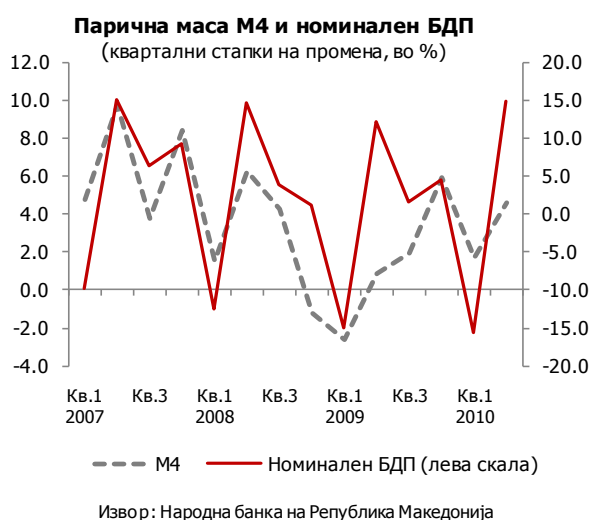
Во текот на второто тримесечје на 2010 година беше забележано забрзување на монетарниот раст на квартална основа, во услови на подобри остварувања во реалниот и надворешниот сектор и засилена кредитна активност. Притоа, продолжи трендот на пораст на придонесот на денарските депозити, во услови на постабилни очекувања на домашните субјекти. Од секторски аспект, забележано е забавување на кварталниот

⁵⁵ За период на одржување (исполнување) на обврската за задолжителна резерва на банките се смета периодот од 11. ден во тековниот месец до 10. ден во следниот месец.

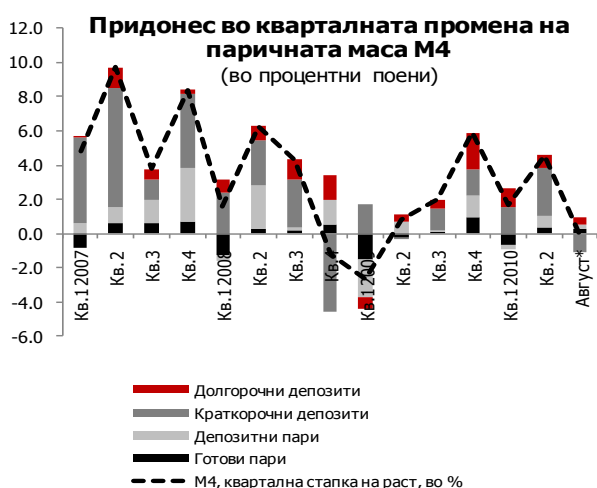
⁵⁶ Ја вклучува и задолжителната резерва во девизи.

раст кај депозитите на населението, и покрај дополнителниот прилив како резултат на редовната априлска исплата на обврзницата за старото девизно штедење. Од друга страна, депозитите на претпријатијата забележаа квартален пораст, за разлика од намалувањето во претходниот период, што е показател за постепено заживување на економската активност. Во јули и август, е забележано забавување на растот на вкупниот депозитен потенцијал, главно како резултат на еднократен ефект, односно исплатата на дивиденда од страна на една поголема компанија кон државата и странскиот инвеститор. До крајот на годината се очекува натамошно проширување на паричната маса, чијшто интензитет во голема мера ќе зависи од движењата во надворешниот сектор и темпото на закрепнување на домашната економија.

Во вториот квартал на 2010 година, најшироката парична маса М4 забележа квартален раст од 4,6%, наспроти 1,7% во претходниот квартал. Значителното забрзување на монетарниот раст е поддржано од позитивните квартални остварувања во реалниот, надворешниот и монетарниот сектор. Тоа пред сè се однесува на остварувањата во индустријата и трговијата, остварениот квартален пораст на приватните трансфери и на капиталните приливи, како и на засилувањето на кредитната активност. Дополнителен прилив на депозитните сметки на населението е остварен и преку редовната априлска исплата на обврзницата за старото девизно штедење. Сепак, во јули позитивните движења на најширокиот монетарен агрегат беа прекинати со одливот на средства од депозитните сметки на претпријатијата поради исплата на дивиденда на една поголема компанија кон државата и кон странскиот инвеститор. При вакви движења, на крајот на август 2010 година паричната маса беше пониска за 0,2%, во однос на крајот на вториот квартал. Анализирани на годишна основа, растот на најшироката парична маса во август 2010 година изнесуваше 12,4% (14,8% во јуни), наспроти падот од 0,8% во август 2009 година.

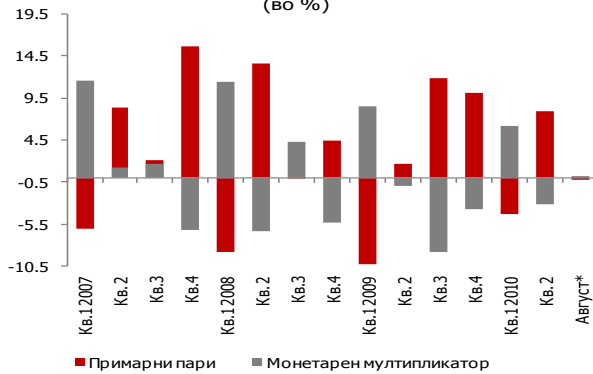

*промена во однос на јуни 2010 година.
Извор: НБРМ.

Анализата на главните категории на најшироката парична маса, во второто тримесечје на 2010 година покажува пораст на сите нејзини компоненти. И покрај тоа што краткорочните депозити и натаму се главни двигатели на порастот на паричната маса, сепак на квартална основа е забележано намалување на нивниот придонес во растот од 89,8% на 59,9%. Кај депозитите на долг рок е забележано забавување на кварталната стапка на раст, при истовремено намалување на нивниот придонес во проширување на паричната маса (од 66,3% на 16,7% на квартална основа). Од друга страна,

Декомпозиција на кварталната стапка на промена на паричната маса М4 (во %)

*Се однесува на промената во однос на јуни 2010 година.
Извор: НБРМ.

зголемено е учеството на компонентите на најликвидната парична маса М1. Имено, за разлика од првото тримесечје кога готовите пари во оптек и депозитните пари остварија квартален пад, во второто тримесечје е забележан нивен пораст, што доведе и до зголемување на нивното учество во порастот на најшироката парична маса (вкупен придонес од околу 23%). Зголемувањето на депозитните пари во овој период беше условено од порастот на средствата на трансакциските сметки на приватните претпријатија, во услови на постепено заживување на економската активност и подобри остварувања во надворешниот сектор.

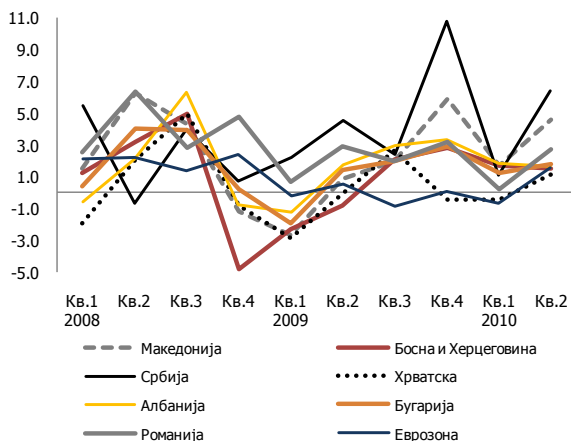
Главни компоненти на најшироката парична маса М4

	I-VIII.2010 Просечно учество во М4	квартални стапки на раст (во %)						
		Кв.1 2009	Кв. 2	Кв.3	Кв.4	Кв.1 2010	Кв.2	Август
Готови пари во оптек	7.3	-16.8	-3.0	1.7	12.5	-8.7	5.5	3.5
Депозитни пари	16.8	-12.0	4.0	0.1	7.5	-1.5	4.1	1.4
М1	24.1	-13.5	1.8	0.6	9.0	-3.7	4.5	2.0
Вк. краткорочни депозити	64.6	2.7	0.0	2.0	2.4	2.3	4.2	-1.7
М2	88.7	-2.2	0.5	1.6	4.1	0.6	4.3	-0.7
Вк. долгорочни депозити	11.3	-7.3	5.0	5.9	24.2	10.8	6.8	3.7
М4	100	-2.6	0.8	2.0	5.9	1.7	4.6	-0.2

* се однесува на промена во однос на јуни 2010 година.
Извор: НБРМ.

Во текот на второто тримесечје е забележано умерено забавување на монетарната мултипликација, при што монетарниот мултипликатор на паричната маса М4 изнесува 4,6% во јуни, наспроти 4,8% во март. Забавувањето на монетарниот мултипликатор се објаснува со побрзиот пораст на примарните пари, во услови кога мал дел од новокреираната ликвидност беше повлечена преку монетарните инструменти (околу 15%). Во наредните два месеца, монетарниот мултипликатор се задржа на истото ниво како и на крајот од второто тримесечје.

Квартални стапки на раст на најшироката парична маса по земји (во %)

Извор: интернет страни на централните банки

Споредбената анализа на динамиката на монетарните агрегати покажува слични движења и во останатите земји од регионот и пошироко. Во рамки на анализираните земји, во второто тримесечје, најголем квартален раст на најшироката парична маса е забележан во Србија од 6,4% (наспроти 1,1% во претходниот период). Исто така, подобрување во монетарниот раст е забележано во Романија, каде што во јуни е остварен квартален раст од 2,7% (наспроти 0,2% во првото тримесечје). За

разлика од првите три месеци на 2010 година, кога монетарниот раст во Хрватска и еврозоната забележа негативни стапки на раст, во второто тримесечје е забележан умерен пораст од 1,1% и 1,6%, соодветно.

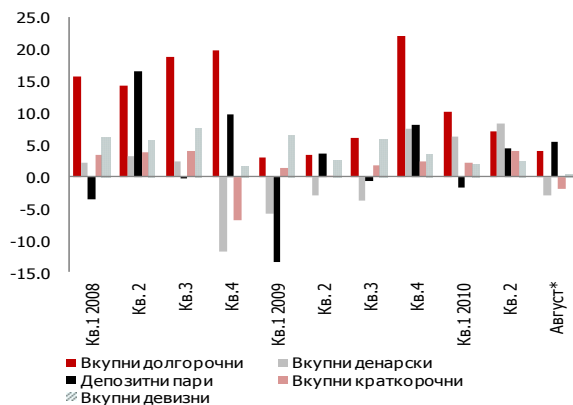
Во второто тримесечје на 2010 година, вкупниот депозитен потенцијал на банките⁵⁷ продолжи да се зголемува, остварувајќи квартален раст од 4,6% во јуни 2010 година (3,5% во претходниот квартал). Исто како и во претходниот квартал, и во второто тримесечје денарските депозити⁵⁸ продолжија да растат со посилна динамика (од 8,4%) во однос на растот на депозитите во странска валута (од 2,4%). Постојаното зголемување на кварталниот придонес на денарските депозити во порастот на вкупните депозити што започна во последното тримесечје на 2009 година, продолжи и во второто тримесечје на 2010 (придонес од 66,3%, наспроти 62,7% и 53% во претходните два квартала), при тренд на намалување на придонесот на девизните депозити. Со тоа, и степенот на евроизација⁵⁹ од 53,3% во март 2010, се намали на 52,2% во јуни што е показател за постабилни очекувања на домашните субјекти. Анализираниот аспект на рочната структура, депозитите на краток рок и натаму се најголема категорија во зголемувањето на депозитниот потенцијал со придонес од 75,1% во второто тримесечје, наспроти 56,4% во првиот квартал. Сепак, во јули е забележан пад на краткорочните и денарските депозити, заради споменатата исплата на дивиденда, додека во август тие повторно остварија пораст. На годишна основа, во август 2010 година вкупните депозити се повисоки за 13,9%⁶⁰ (16,3% во јуни), наспроти падот од 0,8% во август 2009 година.

Квартални промени на депозитите* на домаќинствата и претпријатијата (во %)

*Депозитите не вклучуваат депозитни пари.
**Промена во однос на јуни 2010 година.
Извор: НБРМ.

категории на депозити (во %)

*Промена во однос на јуни 2010 година.
Извор: НБРМ.

⁵⁷ Се однесува на вкупните депозити без депозитните пари. Доколку се вклучат депозитните пари, кварталниот раст на вкупните депозити во јуни 2010 година изнесува 4,6%, наспроти 2,6% во претходниот квартал.

⁵⁸ Се однесува на денарските депозити без депозитните пари.

⁵⁹ Мерен преку учеството на девизните депозити во вкупниот депозитен потенцијал.

⁶⁰ Со вклучување на депозитните пари, годишната стапка на раст на вкупните депозити во август изнесува 13,5%.

Просечно учество во вкупните депозити, на квартална основа, во %

	2008				2009				2010		
	Кв.1	Кв.2	Кв.3	Кв.4	Кв.1	Кв.2	Кв.3	Кв.4	Кв.1	Кв.2	Кв.3*
Вкупни денарски депозити	46.4	45.5	44.8	42.6	39.4	36.7	33.9	35.1	35.7	36.9	36.5
Домаќинства	28.4	26.8	25.4	25.7	22.0	19.5	19.0	19.5	21.1	22.4	24.1
Претпријатија	16.3	17.2	18.0	15.2	13.8	13.5	10.9	10.9	9.9	9.7	7.6
Вкупни девизни депозити	53.6	54.5	55.2	57.4	60.6	63.3	66.1	64.9	64.3	63.1	63.5
Домаќинства	39.8	40.5	41.3	43.5	46.9	50.9	53.3	52.3	52.2	50.0	50.6
Претпријатија	13.6	13.9	13.7	13.6	12.9	11.5	11.9	11.7	11.2	12.3	12.1
Вкупни депозити	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

*се однесува на јули и август

** вкупните депозити и денарските депозити не вклучуваат депозитни пари

Во второто тримесечје на 2010 година, кај депозитите на домаќинствата (без депозитни пари)⁶¹ е забележано забавување на растот, којшто на квартална основа изнесува 3,3%, наспроти 5,5% во првото тримесечје. И покрај априлската исплата на редовната рата од обврзницата за старото девизно штедење, во второто тримесечје е забележан речиси двојно помал износ на нови депозити на населението во однос на претходниот период. Ваквите поместувања можат делумно да се протолкуваат и како последица на постојаното намалување на каматните стапки на депозитите од страна на банките, во првата половина на 2010 година. Од аспект на валутната структура, денарските депозити⁶² се зголемија за 10,6% на квартална основа (13,5% во претходниот квартал), придонесувајќи со 94,4% во растот на вкупните депозити на домаќинствата. Од друга страна, стапката на раст на девизните депозити продолжи да забавува до 0,3% во второто тримесечје на 2010 година, наспроти 2,5% во претходниот период. Од аспект на рочната структура, во услови на позабавен пад на долгорочните наспроти падот на краткорочните каматни стапки, како и постабилни очекувања за идните економски движења, е забележано зголемување на придонесот на депозитите на долг рок во порастот на депозитниот потенцијал на населението (од 30,6% на 42,5% на квартална основа). Во второто тримесечје е забележано забавување и на кварталните стапки на раст кај краткорочните и кај долгорочните депозити од 2,3% и 8%, соодветно (наспроти 4,6% и 10,1% во првите три месеци на 2010 година). Во јули и август продолжи забавувањето на растот на вкупните депозити на населението, при што во август остварија пораст од 1,8%, во однос на крајот од

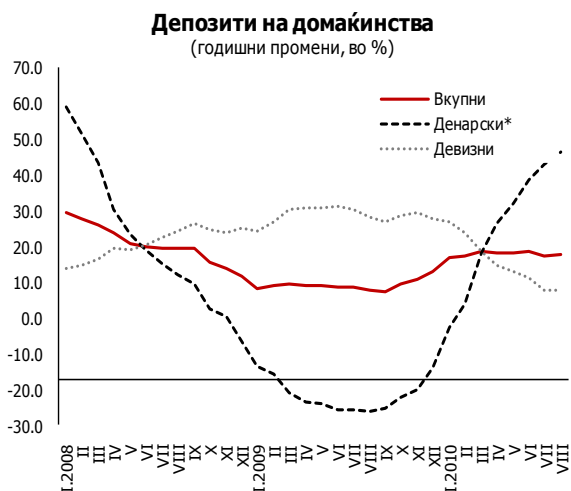

*Не вклучуваат депозитни пари.

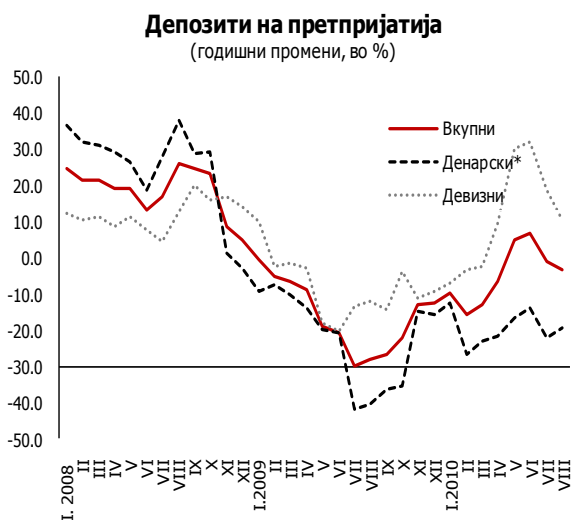
Извор: НБРМ.

⁶¹ Со вклучување на депозитните пари, кварталната стапка на раст на вкупните депозити на домаќинствата во јуни 2010 година изнесува 3%, наспроти 5% во претходниот квартал.

⁶² Се однесува на денарските депозити, без депозитните пари. Со вклучување на депозитните пари, кварталниот раст изнесува 7,9%, наспроти 9,8% во претходниот квартал.

*Денарските депозити не вклучуваат депозитни пари.
Извор: НБРМ.

*Денарските депозити не вклучуваат депозитни пари.
Извор: НБРМ.

второто тримесечје. Притоа, во овој период послабото штедење на населението може да се објасни и со сезонскиот ефект, односно зголемените издатоци во време на годишните одмори. На годишна основа, депозитите на населението во август остварија раст од 18%, наспроти 18,7% на крајот од второто тримесечје (7,7% во август 2009 година).

Во текот на второто тримесечје на 2010 година е забележан пораст на вкупните депозити на претпријатијата⁶³ од 11,9%, наспроти падот од 4,2%, во претходниот период, што претставува највисок квартален пораст во последниве три години. Повисоките депозити на претпријатијата соодветствуваат со растот на БДП на квартална основа, при поволни движења на индустриското производство, трговијата, како и подобрите остварувања во надворешниот сектор. Позитивни поместувања се забележуваат кај сите компоненти на вкупните корпоративни депозити, за разлика од претходниот период кога главно сите забележаа пад на квартална основа. Притоа, порастот на депозитите на претпријатијата првенствено е резултат на зголемувањето на девизните депозити од 14,9% (со учество од 67,3% во порастот на корпоративните депозити), при пораст од 8,4% кај денарските депозити. Од аспект на рочната структура, најголем дел од средствата на претпријатијата на банкарските сметки се на краток рок (учество од 96,7% во порастот на вкупните депозити) со квартален пораст од 12,2%, наспроти 7,5% на долгорочните депозити. Јулската исплата на дивиденда од страна на една поголема компанија кон државата и кон странскиот инвеститор доведе до намалување на депозитите на претпријатијата. При вакви движења, на крајот од август 2010 година, во однос на крајот од вториот квартал, депозитите на претпријатијата беа пониски за 11%. На годишна основа, вкупните депозити на претпријатијата (без депозитни пари)⁶⁴ во август забележаа пад од 3,3%, наспроти порастот од 6,7% на крајот од второто тримесечје (пад од 28,1% во август 2009 година).

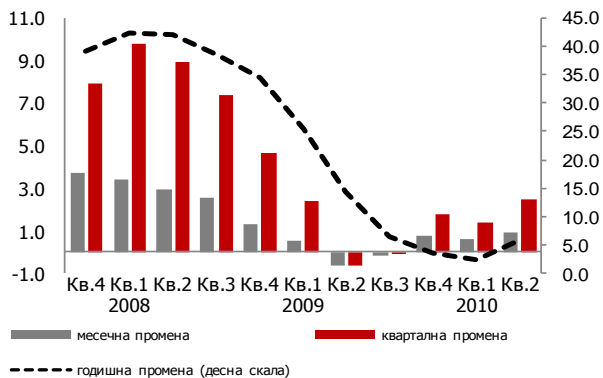
⁶³ Се однесува на вкупните депозити без депозитните пари. Со вклучување на депозитните пари, кварталниот раст изнесува 9,6%, наспроти падот од 4,1% во претходниот квартал.

⁶⁴ Со вклучување на депозитните пари, вкупните депозити на претпријатијата во август 2010 година на годишна основа се намалија за 1,2%, наспроти порастот од 4,1% во јуни.

2.2. Кредитна активност

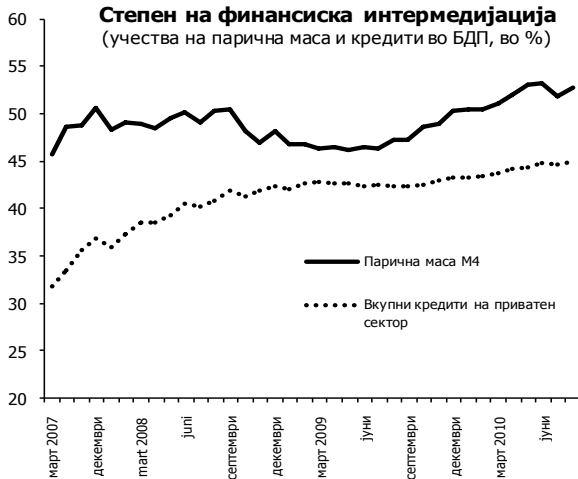
Движењето на кредитната активност на банките во текот на вториот квартал соодветствуваше со подобрувањето на макроекономските трендови, општите очекувања на економските субјекти, како и со промените во монетарната политика. Согласно со постабилните очекувања на банките, позитивни промени се забележани и кај кредитните услови и кај обемот на кредитна понуда. Притоа, натамошниот нагорен тренд кај корпоративното кредитирање е главен двигател на растот, но поволни движења бележат и кредитите кај населението. До крајот на годината се очекува дека кредитите на банките кон приватниот сектор ќе продолжат да растат. Сепак, водени од потребата за одржување стабилност и сигурност при управувањето со активата, обемот на кредити кон приватниот сектор во голема мера ќе зависи од квалитетот на кредитните барања и од финансискиот капацитет на кредитобарателите.

Промени на вкупните кредити (во %)

Извор: НБРМ.

Степен на финансиска интермедијација
(учества на парична маса и кредити во БДП, во %)

Извор: НБРМ.

Во вториот квартал на 2010 година, банкарското кредитирање продолжи да расте, обезбедувајќи умерена, но постојана поддршка на приватниот сектор во започнатиот процес на економско ревитализирање. Кварталната стапка на раст порасна до 2,5% наспроти 1,4% во првиот квартал. На годишна основа, во август кредитирањето се зголеми за 7,1%, наспроти 5,8% и 2,5% во јуни и март. Ваквите движења се случуваат во релативно стабилен амбиент, којшто го подобри односот на банките кон ризиците и позитивно придонесе за пренасочување на банките од воздржаност, карактеристична за време на кризниот период, кон зголемена активност на кредитниот пазар. Во иста насока делуваше и растот на депозитниот потенцијал којшто отвора простор за поактивно кредитирање. На нормализирање на кредитниот пазар укажува и Анкетата за кредитната активност за вториот квартал на годината, од којашто се согледува дека заострувањето на кредитните услови практично запре, додека кредитната побарувачка веќе втор квартал по ред се движи во нагорна линија. Поволни се и движењата кај функционалното портфолио⁶⁵ на банките, коешто по трите последователни месеци на годишен пад, во вториот квартал на годината, забележа умерен раст којшто продолжи позасилено и во јули и август.

Кредитниот ризик сè уште претставува главен ограничувачки фактор за поголема кредитна експанзија од страна на банките. На ваква насока

⁶⁵ Се однесува на вкупните кредити без сомнителните и спорни побарувања.

Извор: НБРМ

упатуваат и согледувањата на банките дадени во Анкетата за кредитната активност за вториот квартал на 2010 година каде што, и покрај позитивните поместувања и надолното прилагодување на каматните стапки, најголемиот дел од банките укажуваат на главно непроменета кредитна политика. Премијата за ризик и понатаму се одржува на високо ниво, при што интересот за инвестирање во безризични хартии од вредност (благајнички записи), и покрај намалениот принос, и натаму е висок.

Од аспект на валутната структура, позитивни квартални промени остварија и денарските и девизните кредити. Сепак, изразено посилна динамика на раст од почетокот на годината е забележлива кај девизните кредити, чијашто квартална стапка на раст двојно се зголеми во вториот квартал и изнесуваше 7,3%. Наспроти ваквите остварувања кај девизните кредити, растот на денарските кредити беше поумерен, а стапката на раст на квартална основа изнесуваше 1,1% (0,9% во првиот квартал). Со тоа, придонесот на девизните кредити во порастот на вкупните кредити се зголеми и изнесуваше 65,2% (52,7% во претходниот квартал). Слична е состојбата кај валутната структура и **на годишна основа**. Наспроти слабиот раст на денарските кредити (стапката на раст остварена на крајот на 2009 година од 4,1% беше надмината дури во јули 2010 година кога таа изнесуваше 4,4%), девизните кредити имаа брзо темпо на раст коешто достигна 14,1% во август (13,1% и 2,4% во јуни и март, соодветно).

Од аспект на рочноста⁶⁶, поголемо раздвижување е забележано кај долгорочните кредити, во услови кога растот на кредитите на краток рок беше речиси идентичен како и во претходниот квартал. Долгорочните кредити остварија посилна стапка на раст на квартална основа (од 2,5%, наспроти 0,1% во претходниот квартал), додека краткорочните кредити пораснаа за 1,5% (1,3% во претходниот квартал). Како резултат, поголем придонес во порастот на вкупните кредити имаа кредитите на долг рок (со придонес од 60,1%), наспроти придонесот на краткорочните кредити којшто изнесуваше 18,1%. **На годишна основа**, трендот на негативни годишни промени кај краткорочните кредити, којшто започна во октомври 2009 година, се задржа до август 2010 година кога

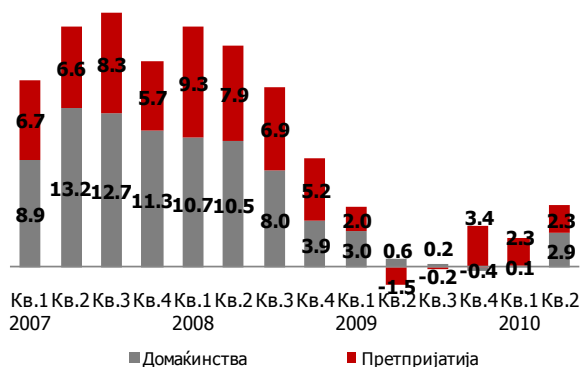

Извор: НБРМ и интернет страници на одделните централни банки.

⁶⁶ Од рочната анализа на кредитите исклучени се сомнителните и спорни побарувања и пресметана камата.

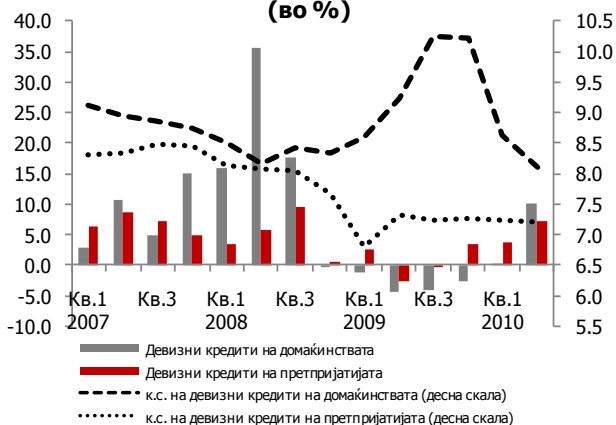
Вкупни кредити на домаќинства и претпријатија (квартална промена, во %)

овие кредити умерено пораснаа за 0,5%. Од друга страна, растот на долгорочните кредити продолжи, и во август изнесуваше 6,9% (5,8% и 1,1% во јуни и март, соодветно). Од аспект на придонесите, во август 2010 година долгорочните кредити придонесоа со 57,6% во годишната промена на вкупните кредити, а умерен позитивен придонес од 2,1% имаа и краткорочните кредити.

Од аспект на секторската распределба, посилна динамика бележи корпоративното кредитирање. Сепак треба да се истакне и дека по неколкумесечно стагнирање и кредитирањето на населението покажува знаци на закрепнување. Кредитите на населението во јуни се зголемија за 2,9% на квартална основа (0,1% во март). Кај валутната структура, и покрај тоа што придонесот на денарските кредити во порастот на вкупните кредити на населението и натаму е силен (81,3%), сепак за одбележување е растот на девизните кредити којшто, од умерени 0,3% во првиот квартал, достигна 10,1% во вториот квартал. Истовремено, денарските кредити се зголемија за 2,5%, наспроти 0,1% во претходниот квартал. Од аспект на рочноста, по кварталниот пад на двете компоненти во првиот квартал, во вториот квартал на годината долгорочните кредити на населението остварија побрз раст од 2,9% (во споредба со падот од 0,2% во март), при истовремен раст од 0,3% (во споредба со падот од 1,1%) кај краткорочните кредити.

Вкупни девизни кредити по сектори и просечна девизна каматна стапка (во %)

Извор: НБРМ

Вкупни денарски кредити по сектори и просечна денарска каматна стапка (во %)

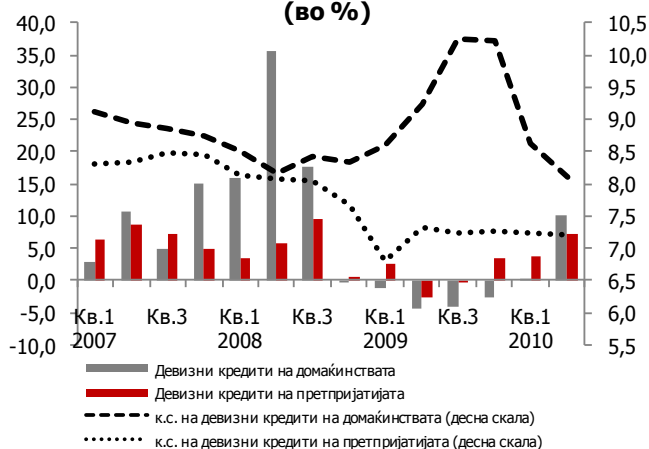
Извор: НБРМ

Од аспект на одделните типови кредити на домаќинствата, станбените кредити продолжија да растат и во вториот квартал на 2010 година, со стапка на раст од 3,4% (1,9% во првиот квартал), во услови на намалена каматна стапка и зголемена побарувачка за овие видови кредити⁶⁷. Всушност, резултатите од Анкетата за кредитната активност упатуваат на сè поголема заинтересираност на населението за овие кредити, во услови на зголемена доверба на потрошувачите и подобрени перспективи на пазарот за станбена изградба. На страната на понудата пак, поголемата подготвеност на банките за кредитирање преку овој тип кредити, според Анкетата, е предизвикана од подобрите согледувања за кредитната способност на клиентите, но и помалите ограничувања во поглед на финансиските

⁶⁷ Анкета за кредитната активност на банките, јули 2010 година.

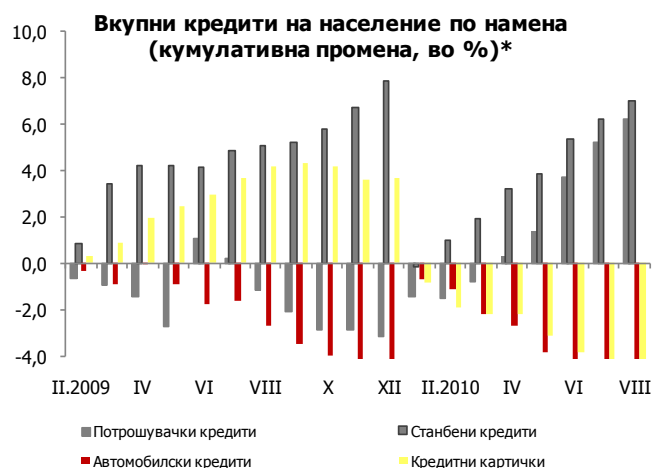

Вкупни девизни кредити по сектори и просечна девизна каматна стапка (во %)

Извор: НБРМ

трошоци и билансните позиции. Истите фактори на страната на понудата делуваа и на потрошувачките кредити, коишто за разлика од претходните три квартали, во вториот квартал на 2010 година се вратија на позитивната патека и остварија квартален раст од 4,5%. Фактор којшто придонесе за раст на побарувачката е потребата за трошење трајни добра. Растот на потрошувачките кредити во овој квартал имаше позитивен придонес за забележаниот пораст на личната потрошувачка (0,5% на квартална основа). Нагорни поместувања се видливи и кај негативните салда на тековните сметки коишто се зголемија за 8,2%. Од друга страна, и натаму негативни беа промените кај автомобилските кредити и кредитните картички, коишто се намалија за 2,2% и 1,7%. Во однос на квалитетот на кредитното портфолио, забележано е влошување на квалитетот на квартална основа. Така, сомнителните и спорни побарувања се зголемија за 9,6% (наспроти падот од 5,3% во претходниот квартал).

*До декември 2009 кумулативна промена во однос на јануари 2009. Од јануари 2010 година кумулативната промена е во однос на декември 2009 година.

Извор: НБРМ.

Кварталната насока на движење кај кредитите кон населението е отсликана и **на годишна основа**, каде што по неколкумесечната стагнација, е забележано засилување на растот до 3,7% во август (2,8% во јуни и 0,6% во март). И покрај позитивните придвижувања, активноста на овој пазарен сегмент е значително помала во споредба со просекот од претходната година. Според согледувањата на банките, ризикот од неостварување на обезбедувањето и понатаму е фактор којшто придонесува за ваквите движења. Ова јасно укажува дека релативно повисокиот степен на ризик поврзан со населението не е значително променет од почетокот на годината. Тоа и понатаму ја ограничува подготвеноста на банките за поголема кредитна изложеност кон овој сектор и ги потврдува очекувањата за бавно закрепнување на овој пазарен сегмент.

Во вториот квартал, банките го зголемија корпоративното кредитирање за 2,3% на квартална основа, при што од аспект на валутата, остварената промена во целост произлегува од поголемото кредитирање во девизи. Така, девизните кредити се зголемија за 7,1% (3,7% во претходниот квартал), при квартален пад од 0,2% кај денарските кредити. Во услови кога кредитирањето на квартална основа во целост беше во девизи, денарските кредити остварија негативен придонес од 4,4%. **Од аспект на**

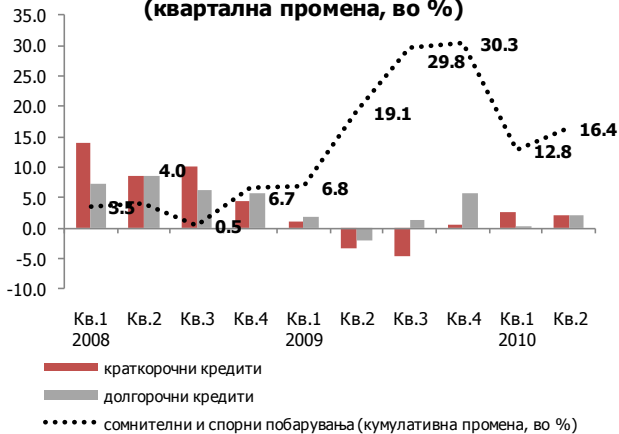

Кредити на население и фактори што влијаат врз нивните движења (годишна промена, во %)

* Увозот вклучува храна и пијалоци, патни моторни автомобили и стоки за широка потрошувачка.
Извор: НБРМ

Кредити на претпријатија (квартална промена, во %)

Извор: НБРМ.

Кредити на претпријатија и фактори што влијаат врз нивните движења (годишна промена, во %)

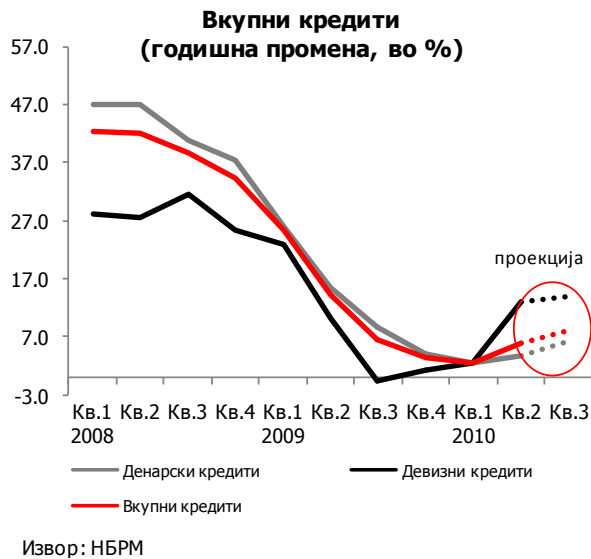
* Увоз за инвестиции вклучува увоз на производи за инвестиции и транспортна опрема, делови и додатна опрема.

Извор: НБРМ.

рочноста, краткорочните и долгорочните кредити пораснаа за идентични 2,2%, но сепак, во споредба со претходниот квартал банките посилно кредитираа на долг рок. Така, придонесот на долгорочните кредити во растот на вкупните корпоративни кредити изнесуваше 53,8%, наспроти придонесот на краткорочните кредити од 32,3%. Овие остварувања соодветствуваат со одговорите на банките во Анкетата за кредитната активност, во која два последователни квартала, потребата за инвестирање во основен капитал се јавува како фактор којшто го движи растот на страната на побарувачката. Анализата на динамиката покажува дека паралелно со процесот на ревитализирање на економијата, корпоративните кредити постојано растат. Ова придонесува кон задоволување на зголемените финансиски потреби на фирмите за обртни средства, исплаќање на достасаните обврски и инвестирање во основни средства во оваа фаза на економскиот циклус.

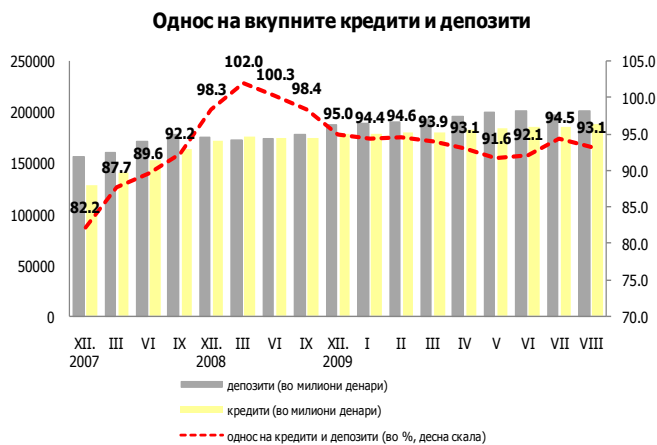
На годишна основа, растот на корпоративните кредити се засили до 9,4% во август (7,9% во јуни), при истовремен раст на денарската и девизната компонента. Најголемо засилување на растот на девизните кредити е забележано во мај и јуни кога се зголемија за 14,5% и 10,3%, соодветно (наспроти 6% во април), додека во наредните два месеца, стапката се одржуваше околу нивото постигнато во јуни. Поголема променливост во годишната стапка на раст по месеци е забележана кај денарските кредити, но сепак трендот и кај овие кредити во анализираниот период беше нагорен. Така, во август, стапката на раст на овие кредити изнесуваше 6,9%, наспроти 4,6% во јуни. Од рочен аспект, кредитите на долг рок беа главен двигател на растот на вкупните корпоративни кредити, при што пораснаа за 10,1% и 9,4% во јули и август. Сепак за одбележување е и растот на краткорочните кредити од 2,4% во август, којшто доаѓа по негативниот тренд што започна од септември 2009 година. И покрај главно подобрениите кредитни услови, во текот на вториот квартал согледувањата на банките за идната економска состојба, како и неизвесноста околу остварувањето на обезбедувањето се појавија како фактори коишто придонесуваат за заострување на кредитните услови на овој пазарен сегмент⁶⁸. Ваквите согледувања покажуваат дека надолните ризици за економското заздравување на домашен и

⁶⁸ Согласно со одговорите на банките во Анкетата за кредитната активност во вториот квартал на 2010 година.

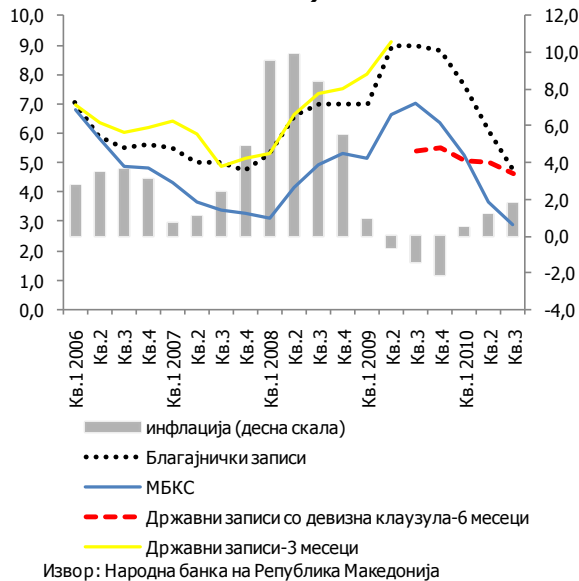
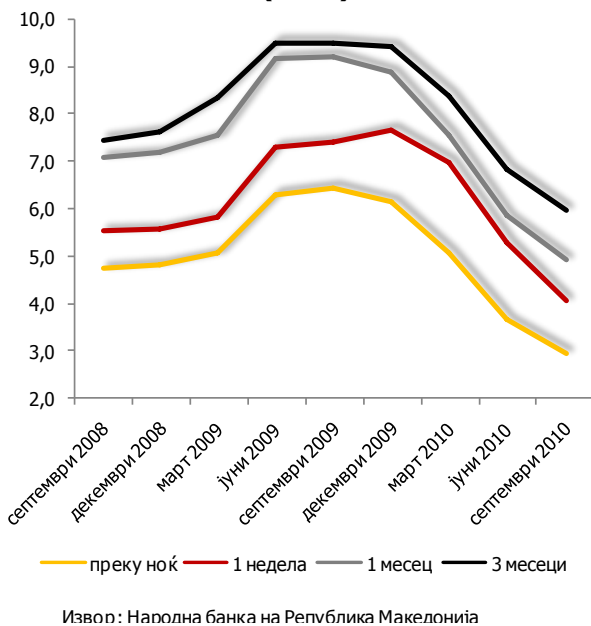
глобален план сè уште се значаен фактор на кредитната политика на банките.

Сумирано, поволните движења во економијата и подобрите изгледи во наредниот период, заедно со олабавувањето на монетарната политика, обезбедија соодветна основа за зголемување на кредитната активност на банките во анализираниот период. Банкарските согледувања во поглед на ризиците почнаа да се стабилизираат, што во услови на зајакнати извори на финансирање ги охрабри банките за поголемо кредитирање. Кредитните услови продолжија да се олеснуваат, што ја зголеми пристапноста до кредити и позитивно делуваше врз кредитната побарувачка. **Оценувајќи дека тековниот амбиент на помали ризици и подобрената позиција кај изворите на финансирање на банките ќе продолжи понатаму, се очекува дека кредитите ќе го одржат стабилниот нагорен тренд и во наредниот период.** Истовремено, имајќи го предвид очекуваното закрепнување на економијата, се очекува дека кредитната побарувачка исто така ќе продолжи да расте. **Сепак, темпото со кое кредитната активност ќе се зголемува до крајот на годината веројатно ќе биде умерено, главно под влијание на движењата во реалната економија и нивниот ефект врз кредитокорисниците.** Притоа, се очекува дека банките и понатаму ќе бидат водени од потребата за обезбедување стабилност и постојан принос на своите портфолија, оставајќи ги квалитетот на кредитната побарувачка и финансиската позиција на клиентите во фокусот при носењето на кредитните одлуки.

2.3. Каматни стапки

Во вториот квартал на 2010 година каматните стапки се движееа во надолна линија, а ваквиот тренд продолжи и во текот на третиот квартал. Овие движења претставуваат реакција на банките на постабилниот амбиент и монетарните промени, на подобрите идни изгледи, како и на постојаното зајакнување на изворите за финансирање и подобрените билансни позиции. Сепак, согласно со последната Анкета за кредитната активност, банките покажуваат воздржаност од натамошно намалување на каматните стапки во наредниот период, што се поврзува со сè уште присутните ризици во нивното работење. Во овој контекст, натамошното одржување на кредитниот ризик на повисоко ниво од вообичаеното може да делува ограничувачки на идното намалување на каматните стапки на банките.

Каматни стапки и годишна инфлација (квартален просек, во %)**Просечна каматна стапка SKIBOR (во %)**

По намалувањето на основната каматна стапка во неколку наврати во првата половина на годината, во август 2010 година НБРМ донесе одлука за повторно намалување на основната каматна стапка за дополнителни 50 базични поени. Монетарниот стимул доаѓа во услови на претежно стабилни движења на девизниот пазар, задоволително ниво на девизни резерви и стабилни очекувања. Согласно со промените на основната каматна стапка, каматната стапка на ломбардниот кредит⁶⁹ исто така беше намалена и изнесува 6%.

На финансиските пазари, меѓубанкарската каматна стапка (МБКС)⁷⁰, како најчувствителна на промените во монетарната политика, ја следеше насоката на движење на основната каматна стапка и во септември 2010 година се сведе на 2,61% (3,27% во јуни). Ваквото надолно прилагодување забележано од крајот на 2009 година се одвива со стабилна месечна динамика. Овие промени соодветствуваат со монетарните промени и стабилната ликвидносната позиција во банкарскиот систем. Во вакви услови, прометот на меѓубанкарскиот пазар на депозити во третиот квартал на 2010 година беше поголем за 50% во однос на тргуваниот износ во истиот квартал 2009 година. Надолен тренд е карактеристичен и за меѓубанкарската каматна стапка за склучени трансакции преку ноќ (МКДОНИА), којашто се сведе на 2,62% во септември (3,23% во јуни и 4,45% во март).

Во третиот квартал, надолните промени кај котираната меѓубанкарска каматна стапка на пазарот на депозити (СКИБОР) беа помали во однос на претходниот квартал, што соодветствува со големината на промените на каматната стапка на основниот монетарен инструмент во двата периода. Имено, како резултат на поголемото намалување на основната каматна стапка во вториот квартал, меѓубанкарската каматна стапка СКИБОР забележа поостар квартален пад, во интервал од 1,4-1,7 процентни поени, во зависност од

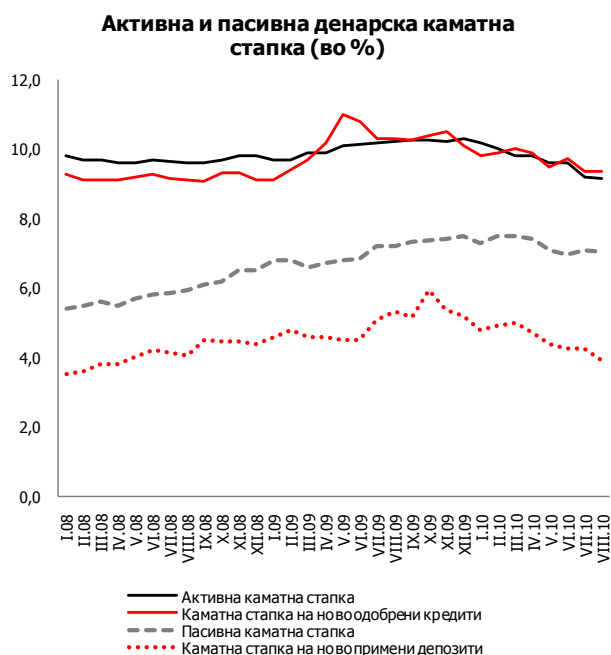
⁶⁹ Според Одлуката за каматни стапки на НБРМ којашто се применува од август 2009 година, каматната стапка на ломбардниот кредит се добива со додавање на 1,5 процентни поени на каматната стапка налагајничките записи.

⁷⁰ МБКС-просечна каматна стапка на меѓубанкарскиот пазар на пари за сите рочности.

рочноста. Во третиот квартал, намалувањето на меѓубанкарската каматна стапка на пазарот на депозити СКИБОР беше во интервал од 0,7-1,2 процентни поена, во зависност од рочноста.

Во третиот квартал на годината, на примарниот пазар на државни хартии од вредност, освен шестмесечните државни записи со девизна клаузула, за првпат од почетокот на годината беа понудени и шестмесечни државни записи без девизна клаузула. Притоа, Министерството за финансии продолжи да ги организира аукциите на принципот „тендер со износи и фиксна каматна стапка“. Од вкупно пет одржани аукции на државни записи во текот на третиот квартал, државните записи без девизна клаузула беа понудени на две аукции (во август и септември) со каматни стапки од 5% и 4,7%, соодветно. На останатите три аукции, државните записи со девизна клаузула се тргуваа по каматни стапки од 4,7%, 4,7% и 4,4% во јули, август и септември, соодветно. Интересот за овие хартии од вредност и понатаму се одржува на високо ниво, со степен на остварување на понудениот износ во третиот квартал од 87,6% (97% во претходниот квартал). **Во однос на насоката на движење, каматните стапки на примарниот пазар на државни хартии од вредност покажуваат натамошно надолно прилагодување.**

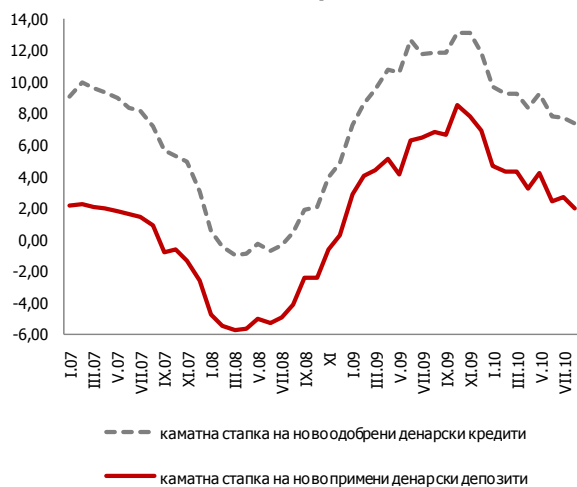

Извор: Народна банка на Република Македонија

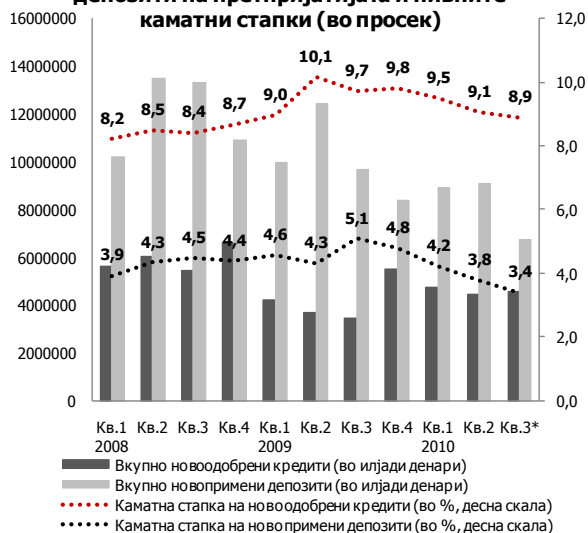
Во услови на постојано намалување, во август 2010 година активните каматни стапки на банките го достигнаа или се најдоа блиску до историски најниското ниво. Каматната стапка на вкупните денарски кредити од 9,8% во март се намали на 9,6% во јуни, а во август се сведе на историскиот минимум од 9,2%. Во иста насока, каматната стапка на новоодобрените денарски кредити⁷¹ од 10% во март се намали на 9,7% во јуни, додека во јули и август таа се сведе на 9,4%. Постабилниот макроекономски амбиент и зајакнатите извори за финансирање имаат значителен ефект врз каматната политика на банките. Во оваа насока говорат и согледувањата на банките дадени во Анкетата за кредитната активност⁷² којашто покажува дека банките како одговор на отпочнатиот

⁷¹ Промените на каматните стапки на новоодобрените кредити и на новопримените депозити се понагласени бидејќи на нив влијае типот на кредити или депозити, коишто во текот на соодветниот месец биле најзастапени, а тие може значително да се разликуваат од претходната структура на кредити и депозити.

⁷² Анкета за кредитната активност, јули 2010 година.

**Реална активна и пасивна каматна стапка
(на новоодобрени кредити и новопримени
депозити), во %**

Извор: Народна банка на Република Македонија

**Новоодобрени кредити и новопримени
депозити на претпријатијата и нивните
каматни стапки (во просек)**

*се однесува на јули и август

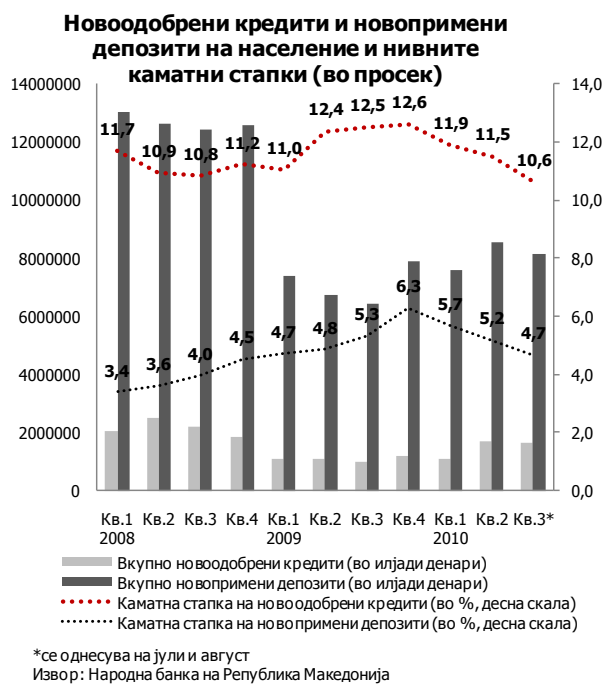
Извор: Народна банка на Република Македонија

процес на закрепнување на економијата ги олеснуваат или не ги заоструваат условите за одобрување кредити. Од аспект на конкретните фактори коишто влијаат врз ваквото однесување, банките укажале дека трошоците за финансирање и билансните ограничувања повеќе не создаваат значителен притисок врз нивното работење и создаваат простор за олеснување на кредитните услови. Со тоа, се отвора поголема можност за задоволување на повисоката кредитна побарувачка, што е особено значајно во оваа фаза на ревитализирање на економијата. Меѓу причините за поострото намалување на активните каматни стапки на почетокот на третиот квартал се и законските одредби со кои се воспоставува механизам за регулирање на највисоката договорна каматна стапка⁷³.

Динамиката на пасивните денарски каматни стапки во анализираниот период соодветствува со движењето на активните денарски каматни стапки. Каматната стапка на вкупните денарски депозити од 7,5% во март се намали на 7% во јуни, умерено се зголеми во јули, а во август се врати повторно на нивото од 7%. Слична тенденција е забележана и кај каматната стапка на новопримените депозити, којашто од 5% во март опаѓаше до 4,3% во јуни и се сведе на 3,9% во август 2010 година.

Намалување на активната каматна стапка беше забележано и за секторот „население“ и за корпоративниот сектор.

⁷³ Со Законот за изменување и дополнување на Законот за облигациони односи, применуван од 1 февруари 2010 година, се изврши промена во начинот на утврдување на казнената каматна стапка, а воедно е утврдена обврска договорните каматни стапки на банкарските кредити да не ја надминуваат казнената каматна стапка. Стапката на казнената камата се определува за секое полугодие, и тоа во висина на каматната стапка на благајничките записи што важела на последниот ден од полугодие што му претходело на тековното полугодие, зголемена за десет процентни поени во трговските договори и договорите меѓу трговци и лица на јавното право, односно зголемена за осум процентни поени во договорите во кои барем едното лице не е трговец (претходно оваа каматна стапка се утврдуваше според есконтната каматна стапка на НБРМ). НБРМ е должна на секој 2 јануари и на секој 1 јули да ја објави референтната стапка на својата веб-страница и таа се применува за тековните шест месеци (до крајот на полугодие). Имајќи предвид дека дел од каматните стапки што банките ги наплаќаа на кредитите на населението во овој период беа повисоки од договорната каматна стапка, тие беа принудени да ги прилагодат согласно со новите прописи. Од 01.07.2010 година до 31.12.2010 година, референтната стапка за пресметување на стапката на казнена камата изнесува 5%.

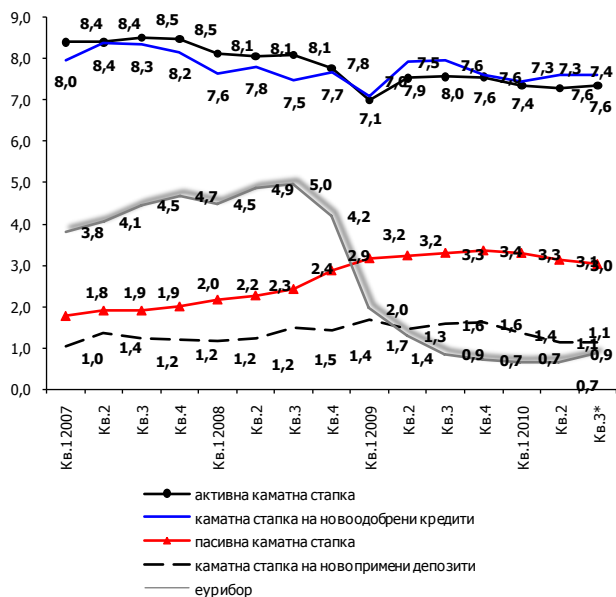
Кај корпоративниот сектор, просечната агрегирана каматна стапка на новоодобрените кредити во вториот квартал изнесуваше 9,1% во просек (9,5% во првиот квартал), додека во јули и август таа се сведе на 8,9%. И покрај очигледниот надолен тренд, до крајот на годината не се очекува поголемо намалување на оваа каматна стапка, имајќи ја предвид воздржаноста на банките од позначителна промена на кредитните услови дадена во Анкетата за кредитната активност. Според Анкетата, банките укажуваат на тоа дека при согледување на ризиците, главни фактори коишто придонесуваат за нивното поконзервативното однесување се: очекувањата за вкупната економска активност, очекувањата за перспективите на гранката на која ѝ припаѓа претпријатието и ризикот од неостварување на обезбедувањето. **Од аспект на пасивните каматни стапки, забележан е надолен тренд на каматната стапка на новопримените депозити,** при забележан пад од 0,5 процентни поени во вториот квартал, при што за вториот квартал таа изнесуваше 3,8% во просек. Овој тренд, продолжи и во јули и август, при што оваа каматна стапка се сведе на нивото од 3,4% во просек.

Кај каматните стапки на населението се забележани слични движења како и кај корпоративниот сектор. Во второто тримесечје е забележан квартален пад од 0,4 процентни поени на просечната агрегирана каматна стапка на новоодобрените кредити, при што таа изнесува 11,5%. Како фактори коишто влијаат во оваа насока, банките ја посочиле подобрената кредитна способност на потрошувачите и поповолните очекувања за вкупната економска активност⁷⁴, во услови на помали билансни ограничувања и трошоци за финансирање кај одделни банки. На збирна основа, од почетокот на годината до август 2010 година, надолното прилагодување на активните каматни стапки на секторот „население“ е поголемо во споредба со корпоративниот сектор. Имено, збирната промена кај цената на новоодобрените корпоративни кредити изнесува 0,7 процентни поени, за разлика од каматната стапка на новоодобрените кредити за населението којашто се намали за 1,9 процентни поени. Намалувањето во овој период, особено во јули и август, е забележано кај краткорочните и долгорочните денарски каматни стапки без

⁷⁴ Анкета за кредитната активност, јули 2010 година.

Каматна стапка на девизни кредити и депозити и меѓународна тримесечна каматна стапка Еурибор (квартален просек, во %)

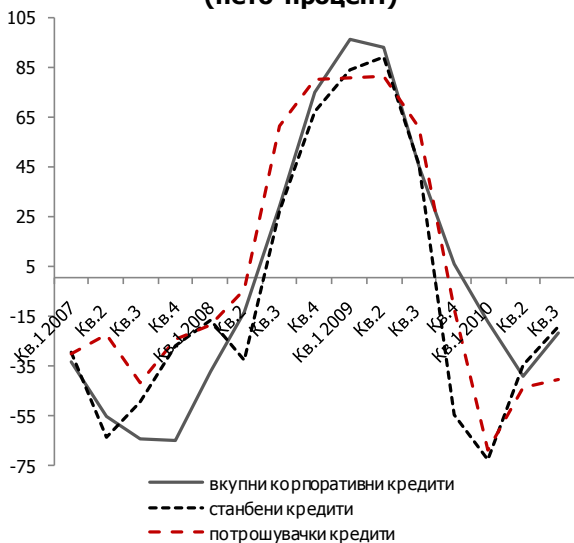

* се однесува на јули и август
Извор: Народна банка на Република Македонија

валутна клаузула⁷⁵. Имајќи го предвид сè уште присутниот ризик поврзан со секторот „население“⁷⁶ и очекувањата на банките за непроменетост на кредитните услови, каматната политика на банките на овој сегмент не се очекува позначително да се промени до крајот на годината. **Кај агрегираната каматна стапка на новопримените депозити** на населението во вториот квартал на годината е забележан пад од 0,5 процентни поени со што оваа каматна стапка изнесуваше 5,2% во просек. Натомошно намалување следеше и во јули и август кога оваа каматна стапка се сведе на 4,7% во просек.

Во доменот на каматните стапки на девизните кредити, речиси непроменетото ниво на меѓународните каматни стапки во вториот квартал на 2010 година, пред сè на ЕУРИБОР⁷⁷, придонесе кон тоа вкупната активна девизна каматна стапка да остане речиси непроменета во споредба со претходниот квартал. Каматната стапка на вкупните девизни кредити во текот на целиот квартал се одржа на нивото од март и изнесуваше 7,3%, а на почетокот на третиот квартал оваа камата умерено се зголеми за 0,1 процентен поен. Кај каматната стапка на новоодобрените девизни кредити, и покрај непроменетото ниво на крајот од првиот и вториот квартал (од 7,8%), сепак динамичката анализа упатува на изразена променливост по месеци во двете насоки. На крајот на јули и август, оваа каматна стапка изнесуваше 7,5% и 7,7%, соодветно. Од друга страна, кај каматните стапки на девизните депозити е забележан умерен надолан тренд, при што во јули и август вкупната каматна стапка на девизните депозити изнесуваше 3% (3,1% во јуни и 3,2% во март). Каматната стапка на новопримените депозити, од 1,5% во март се сведе на 1,1% во јуни, додека во август забележа благ пораст од 0,1 процентен поен.

Одговори на банките за очекувањата за промена на кредитните услови (нето-процент)*

*Нето-процент е разлика помеѓу збирот на процентите значително ќе се заострат и делумно ќе се заострат и збирот на процентите делумно ќе се олеснат и значително ќе се олеснат. Негативниот нето-процент претставува дека поголем број на банки очекуваат олеснување на кредитните услови, како и обратно.
Извор: Народна банка на Република Македонија

До крајот на годината, малку е веројатно да се остварат позначителни промени во каматната политика на

⁷⁵ Врз забележаната промена во јули и август определено влијание веројатно имаше и потребата за прилагодување на каматната политика на банките согласно со Законот за изменување и дополнување на Законот за облигациони односи.

⁷⁶ Според Анкетата, нереализирањето на обезбедувањето и понатаму е фактор кој ги ограничува банките и влијае во насока на заострување на кредитните услови кај населението.

⁷⁷ Минимален раст на ЕУРИБОР од 0,1 процентен поен е забележан во мај 2010.

банките. Главни фактори за начинот на однесувањето на банките и понатаму ќе бидат квалитетот на кредитните портфолија и кредитната способност на клиентите. Евентуалното зголемување на кредитниот ризик би можело да ја ограничи подготвеноста на банките за натамошно намалување на каматните стапки. Во оваа смисла, се очекува дека домашниот ризик, поврзан со закрепнувањето на економијата, како и очекувањата за глобалната економија и понатаму ќе бидат во фокусот на банките при носењето на каматните одлуки. Во секој случај, досегашното намалување на каматните стапки несомнено позитивно се одрази на достапноста до кредити за приватниот сектор, а се очекува дека позитивен придонес во иста насока ќе имаат и помалите билансни ограничувања и постепено подобрување на показателите за банкарскиот систем⁷⁸.

III. Пазар на капитал

По падот во претходното тримесечје, во вториот квартал е забележан квартален пораст на вкупниот берзански промет, при значителен пораст на прометот преку класично тргување. Сепак, од овие краткорочни сигнали тешко е да се оцени дали закрепнувањето на пазарот на капитал ќе продолжи и понатаму, особено имајќи ги предвид негативните годишни промени. Имено, на годишна основа, берзанскиот промет подолг временски период бележи пад, укажувајќи на постојано намалување на интересот за инвестиции во финансиски инструменти на овој пазарен сегмент. И покрај индикациите за умерено закрепнување на економијата, берзанските индекси продолжија да се намалуваат и во текот на вториот квартал. Од аспект на движењата во регионот, карактеристична е ниската ликвидност на одделни берзи, што ја одразува сè уште присутната одбивност кон ризик. Имено, инвеститорите и натаму се резервирани при донесувањето одлуки за вложување, во услови кога се очекува дека закрепнување на европските економии ќе биде бавно.

Опаѓањето на вредноста на берзанските индекси и сè уште релативно нискиот промет се главни карактеристики на домашниот пазар на капитал во второто тримесечје на 2010 година. Ваквите движења на берзата се под влијание на

⁷⁸ Во вториот квартал на 2010 година, показателот за ликвидносен ризик (учеството на ликвидносната актива во вкупната актива) изнесуваше 27,6% (25,6% во првиот квартал) наспроти 20,5% колку што изнесуваше во вториот квартал 2009 година. Умерено подобрување се забележува и кај показателот за профитабилност (РОАЕ) којшто од 1,1% во првиот квартал на 2010 година се зголеми на 3,2% во вториот квартал. Извор: Податоци за банкарскиот систем на Република Македонија на 30.06.2010 година, веб-страница на Народната банка на Република Македонија.

МБИ 10, МБИД и берзански промет остварен со класично тргување

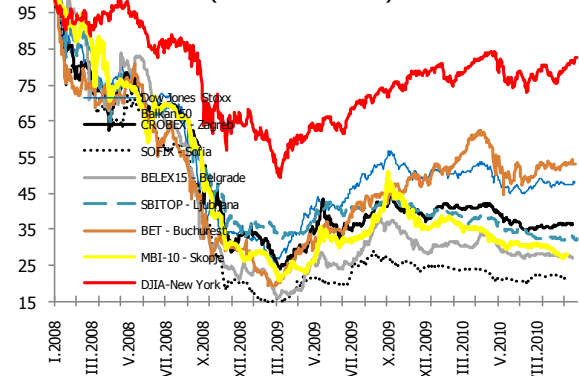

Извор: Македонска берза АД, Скопје.

сè уште присутната одбивност кон ризик на инвеститорите. Во овие услови, МБИ-10 се движеше во надолна насока, сведувајќи се на минимум во средината на јуни, и во текот на кварталот загуби 10,5% од вредноста на која беше поставен на 31.03.2010 година. Индексот на јавно поседувани друштва (МБИД) се одликува со опаѓање на вредноста за 9,8%.

На крајот на вториот квартал, сите анализирани берзански индекси од регионот се сведоа на пониски нивоа во однос на 31.03.2010 година. Покрај загриженоста на инвеститорите за економската состојба на Грција и европскиот финансиски систем, воопшто, неповолните тенденции се резултат и на послабите од очекуваните економски показатели во САД. Најголем пад имаше подгоричкиот МОСТЕ (од 20,6%) и букурешкиот БЕТ (од 20,5%). Истовремено, забележителен е падот и на хрватскиот КРОБЕКС (13,4%), будимпештанскиот БУКС (13,2%) и софискиот индекс СОФИКС (11,5%).

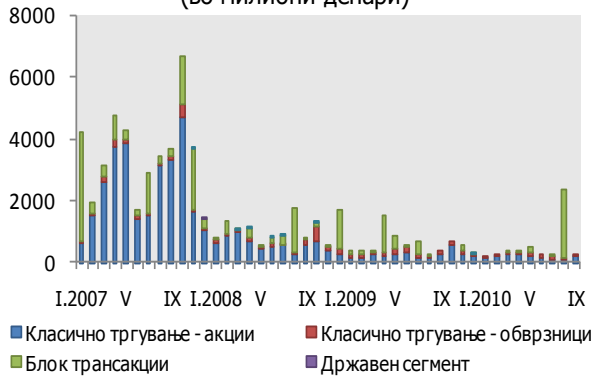
Движења на индексите на одбрани берзи (01.01.2008=100)

Извор: Блумберг, Македонска берза АД Скопје, национални берзи.

Прометот на домашниот пазар на капитал во периодот април-јуни 2010 година бележи извесно заживување. Во вториот квартал, **вкупниот берзански промет (вклучувајќи ги блок-трансакциите и државниот сегмент)** изнесува 1.105,5 милиони денари и е зголемен за 56,5% во споредба со претходното тримесечје. Поконкретно, прометот преку блок-трансакции е повисок за 9,6 пати на квартална основа (при ниска споредбена основа), додека растот на прометот остварен со класично тргување изнесува 26,6%.

Структура на берзанскиот промет по месеци (во милиони денари)

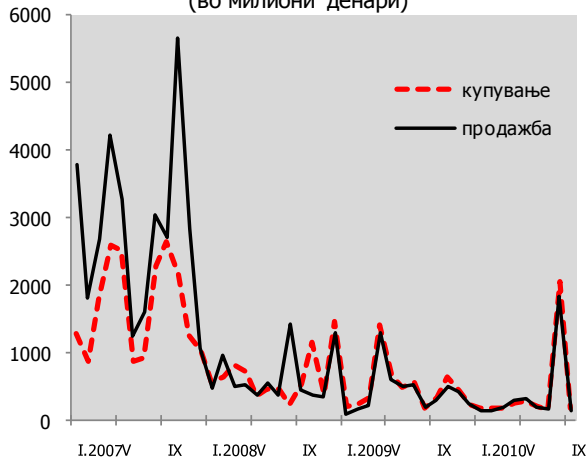

Извор: Македонска берза АД, Скопје

Движењето на берзанскиот промет во анализираниот период и понатаму главно се должи на активноста на домашните инвеститори. Сепак, за разлика од претходниот квартал, во второто тримесечје нерезидентите остварија нето-инвестиции во хартии од вредност. Имено, во периодот април-јуни 2010 година, странските инвеститори на нето-основа купија хартии од вредност на Македонската берза во износ од 89,1 милион денари, за првпат по постојаното дезинвестирање во последните шест квартали. **На крајот на второто тримесечје, странските инвеститори учествуваа со 25,88% во вкупната главница на друштвата и 3,04% во вкупната номинална вредност на**

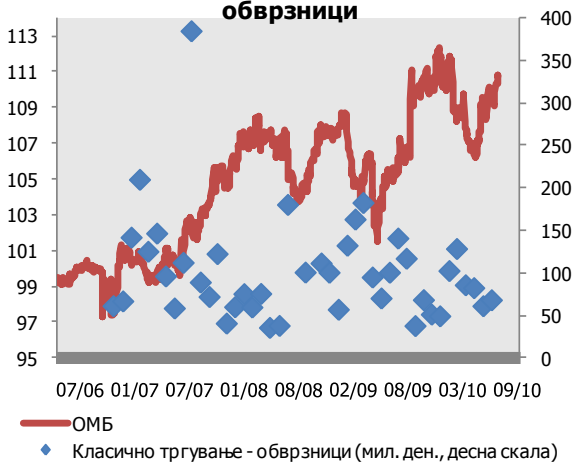

Трансакции на резидентите (во милиони денари)

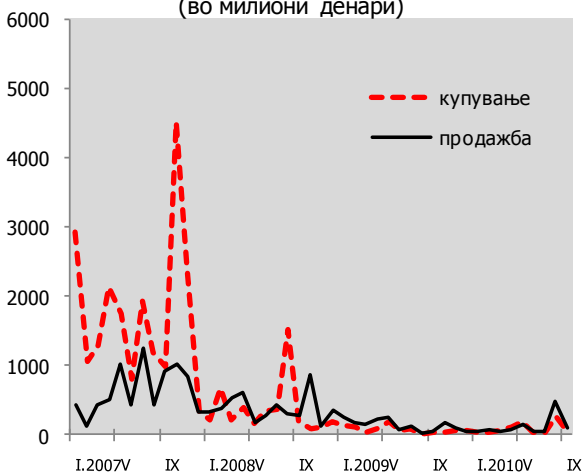
Извор: Македонска берза АД, Скопје и НБРМ.

Индекс на обврзниците на Македонската берза (ОМБ) и класично тргување со обврзници

Извор: Македонска берза АД, Скопје.

Трансакции на нерезидентите (во милиони денари)

Извор: Македонска берза АД, Скопје и НБРМ.

обврзниците (26,86% и 3,54%, соодветно, на 31.03.2010 година⁷⁹).

Остварениот промет со обврзници⁸⁰ на официјалниот пазар на Берзата во второто тримесечје изнесува 315,9 милиони денари, бележејќи раст од 88% на квартална основа. Најзастапена во прометот (со 79,3%) беше новоиздадената обврзницата за денационализација од деветтата емисија. Во текот на кварталот, ОМБ има главно опаѓачки тренд почнувајќи од последната декада на април, со исклучок на краткотрајната нагорна корекција на вредноста на почетокот на јуни. На 30.06.2010 година, ОМБ беше понизок за 3,1% од нивото на коешто се наоѓаше на крајот на претходниот квартал.

Во текот на вториот квартал, на пазарот преку шалтер беше остварена само една трансакција со државни записи во номинален износ од 0,1 милион денари, при што не беа остварени трансакции со благајнички записи, за разлика од претходното тримесечје. Во анализираниот период не се остварени и трансакции со државни обврзници, што е случај и во првиот квартал на 2010 година. Забележаното тргување со хартии од вредност на овој пазарен сегмент е минимално, наспроти тргувањето во претходниот квартал чијашто номинална вредност изнесуваше 383,7 милиони денари.

Во третиот квартал, пазарот на капитал се одликува со одредено заживување на прометот, но и натамошно опаѓање на македонскиот берзански индекс. На 30.09.2010 година, македонскиот берзански индекс забележа пад од 14% на квартална основа. Од друга страна, во овој период вкупниот берзанскиот промет забележа раст од 2,5 пати, пред сè заради растот на блок-трансакциите, (додека класичното тргување се намали за 29,8% на квартална основа). Индексот ОМБ се постави на ниво повисоко за 3,7% во однос на крајот на претходното тримесечје. Во текот на тримесечјето, странските инвеститори на нето-основа продаваа хартии од вредност на берзата во износ од 255,4 милиони денари.

Во следниот период не се очекуваат поголеми раздвижувања на берзанската

⁷⁹ Извор: ЦДХВ.

⁸⁰ Во април 2010 година беше остварена нова деветта емисија на обврзници за денационализација.

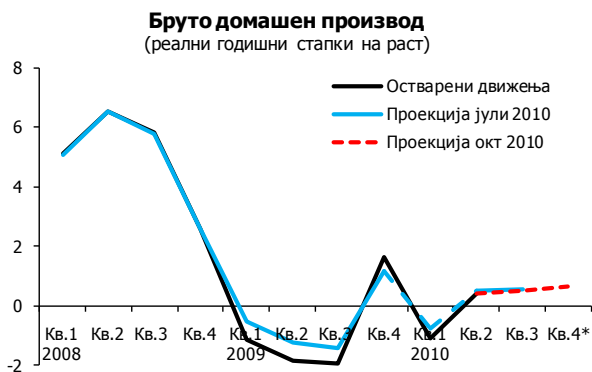

активност. Се очекува дека главниот поттик ќе дојде од инвестициите на странските инвеститори, коишто и понатаму се воздржани, при оценки за бавно закрепнување на глобалната економија. Во вакви услови, можноста за поголеми добивки на краток е рок е помала. Од друга страна, со оглед на потценетите цени на акциите на одделни компании, постои веројатност за умерени добивки, но на среден рок, што претпоставува поголем ризик и следствено, воздржаност од вложувања и врз оваа основа. Се очекува дека овие фактори ќе преовладуваат во наредниот период, не дозволувајќи замена на инвестициите со приноси коишто се намалуваат (како на пример депозитите) со инвестиции во инструменти на пазарот на капитал.

IV. Макроекономски проекции

Остварениот годишен раст на БДП во второто тримесечје од 2010 година од 0,4% е во согласност со претходната проекција. Сепак, надолната ревизија на податоците за падот на активноста во првото тримесечје доведе до подлабок пад во првата половина на годината од претходно очекуваниот (0,4%, наспроти оцените за пад од 0,2%). Воедно, значителни отстапувања се забележани во структурата на растот, со најголем придонес на домашната побарувачка, наспроти оцените за нејзино намалување и во текот на вториот квартал. Се очекува дека ваквата динамика на домашната побарувачката ќе продолжи до крајот на годината. Ова, заедно со очекуваниот посилен раст на извозот, како резултат на пооптимистичките изгледи за странската побарувачка, подразбира посилни увозни притисоци до крајот на годината од претпоставените во претходната проекција. Засега проекциите за економскиот раст во 2010 година остануваат непроменети. Така, за 2010 година е проектиран годишен раст на БДП од околу 0,6%. Сепак, наспроти претежно надолните ризици во претходната проекција, според сегашните оценки ризиците, во основа, се благо позитивни. Нагорни ризици постојат во однос на претпоставките за пазарот на труд. Имено, сегашните проекции претпоставуваат стагнација на пазарот на труд во втората половина на годината, и покрај поволните промени од второто тримесечје. Од друга страна, надолни ризици за растот произлегуваат од проекцијата на инвестициите и главно се поврзани со неизвесноста околу остварувањето на странските директни инвестиции. Во однос на инфлацијата, остварената годишна стапка од 1,8% во третиот квартал е во согласност со јулската проекција. Сепак, заради очекувањата за посилен раст на цените на храната во последното тримесечје од претходно предвидениот, направена е мала нагорна ревизија на просечната инфлација за целата 2010 година. Така, во 2010 година се очекува просечен пораст на цените од 1,6%, наспроти 1,5%.

Во второто тримесечје беше забележан умерен економски раст од 0,4% на годишна основа. Овие остварувања се во согласност со јулската проекција за реален раст од 0,5%. Сепак,

Извор: Државен завод за статистика и проценки на НБРМ
* Проекции на НБРМ

во структурата на растот имаше значителни отстапувања од јулските процени. Имено, последните податоци укажуваат на бруто-инвестициите како клучен фактор на растот, наспроти проекциите за понатамошен пад на инвестициската активност во второто тримесечје. Силниот раст на инвестициската побарувачка не може да се објасни со промените кај индикативните категории за инвестициите. Оттаму, се оценува дека растот на бруто-инвестициите одразува пред сè кумулирање залихи, додека инвестициите во основни средства веројатно и понатаму се релативно ниски. Од друга страна, придонесот на личната потрошувачка беше неутрален, наспроти оцените за понатамошни негативни движења на овој фактор. Умерено подобрите движења на личната потрошувачка можат да се објаснат со зголеменото кредитирање од страна на банките, како и со помалиот пад на вработеноста и посилниот раст на приватните трансфери во однос на претходните очекувања. Јавната потрошувачка имаше умерено посилен негативен придонес од претходните очекувања. Подобрите остварувања на економиите на најзначајните трговски партнери придонесоа за значително повисок раст на извозот од претходните оценки. Растот на извозот и на домашната побарувачка доведоа до исклучително висок реален раст на увозот, наспроти очекуваниот пад. Како резултат на овие движења, структурата на растот во второто тримесечје беше различна од јулските оценки. Имено, растот беше предизвикан од закрепнувањето на домашната побарувачка, додека придонесот на нето-извозот беше негативен, за првпат по четири квартали.

Прилог 2 Претпоставки за егзогените варијабли⁸¹

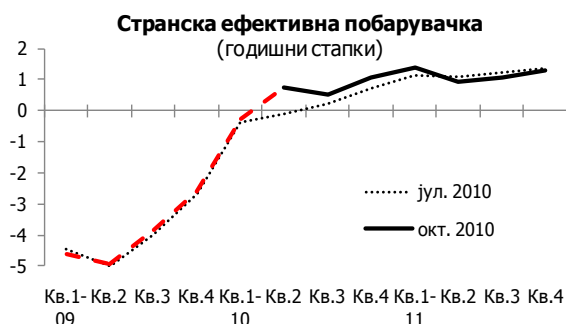
Подобрите остварувања на **странската ефективна побарувачка⁸²** во вториот квартал на 2010 година условија нагорни ревизии на очекувањата за економскиот раст на нашите главни трговски партнери до крајот на 2010 година. Наспроти претходно очекуваниот раст од 0,1%, се очекува дека странската ефективна побарувачка во 2010 година ќе се зголеми за 0,6%. Во вториот квартал на 2010 година, наспроти претходните оценки за умерен пад од 0,1%, странската побарувачка оствари раст од 0,8%, при што се очекува позитивниот тренд да се задржи до крајот на годината, односно се очекува годишен раст 0,6% и 1,1% во третиот и

⁸¹ Како извори на историските податоци за странската побарувачка, за странската инфлација и за курсот САД-долар/евро се користи ЕУРОСТАТ и државните статистички заводи на земјите, а за цените на нафтата се користи Агенцијата за информации за енергетиката (ЕИА) на САД. Проециите на странската побарувачка, на странската инфлација и на курсот САД се засноваат на „Консензус форкаст“, додека проекциите на цените на нафтата се засноваат на проекциите на ЕИА.

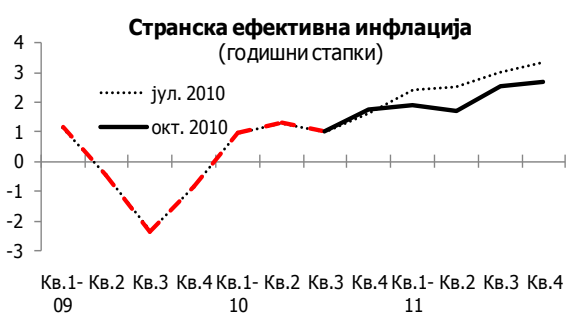
⁸² Овој показател се пресметува како збир од пондерирани индекси на БДП на најзначајните земји-увозници од Република Македонија, преку нормализираното учество на овие земји во извозот во периодот 2006-2009 година. Во пресметката на овој показател се вклучени следниве земји: Германија, Грција, Италија, Холандија, Белгија, Шпанија, Србија, Хрватска и Бугарија. Извор: „Консензус форкаст“, јули и октомври 2010 година.

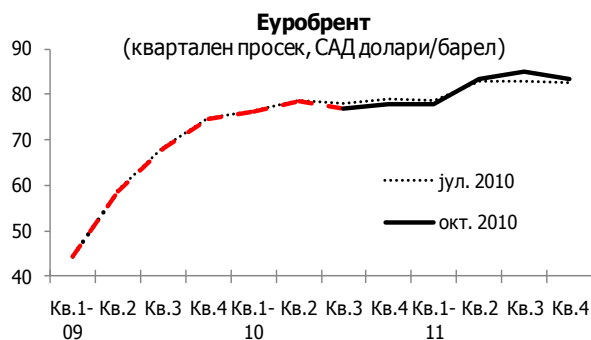
четвртиот квартал, соодветно. Притоа, нагорната ревизија на растот во 2010 година се должи на подобри остварувања и попозитивни очекувања за речиси сите земји коишто го сочинуваат примерокот за пресметка на овој показател. Се очекува дека растот на странската ефективна побарувачка за 2011 година и понатаму ќе изнесува 1,2%.

Извор: Статистички заводи и Consensus Forecast (јули 2010 и октомври 2010); со црвено се означени остварените движења заклучно со вториот квартал на 2010 година

Извор: Статистички заводи и Consensus Forecast (јули 2010 и октомври 2010); со црвено се означени остварените движења заклучно со третиот квартал на 2010 година

Извор: Energy Information Agency; со црвено се означени остварените движења заклучно со третиот квартал на 2010 година

Просечната **цена на нафтата** во третиот квартал беше малку пониска од проектираната во јули (76,4 наспроти 80 САД-долари за барел). Притоа, беше направена умерена нагорна ревизија на очекуваната цена на нафтата во последниот квартал на 2010 година (од 83,5 на 84,3 САД долари за барел). Од друга страна, се очекува дека просечната цена на нафтата во 2011 година ќе изнесува 85,9 САД-долари за барел, што е незначително повисоко од претходните проекции за просечна цена од 86,4 САД-долари за барел.

Странската ефективна инфлација⁸³ во третиот квартал изнесуваше 1%, што е во согласност со претходните очекувања. Очекувањата за побрзо закрепнување на глобалната економија условија умерена нагорна ревизија на очекуваната странска инфлација во четвртиот квартал на 1,8%. Поради ова, сега се очекува умерено повисока стапка на странска инфлација во текот на целата 2010 година (1,3% наспроти 1,1% претходно). Од друга страна, според најновите проекции се очекува дека странските цени во 2011 година ќе бидат повисоки за 2,3%, што претставува понизок раст на цените од претходно очекуваната стапка од 2,8%.

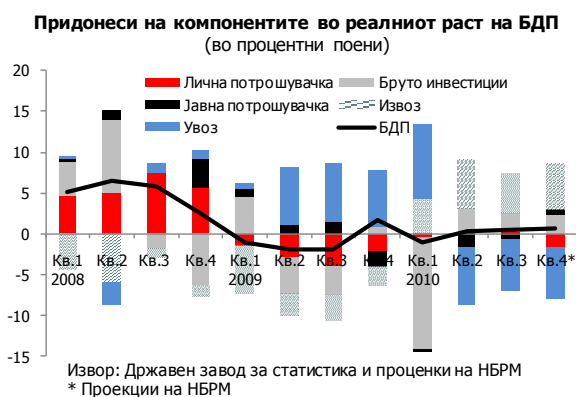
За третиот квартал се очекува дека реалниот раст на економијата ќе изнесува 0,5% (или квартален раст⁸⁴ од 0,7%), што е непроменета оцена во однос на претходната проекција. Сепак,

⁸³ Овој показател се пресметува како збир од пондерирани ценовни индекси на најзначајните земји-извозници на производи за широка потрошувачка во Република Македонија, преку нормализираното учество на овие земји во увозот во периодот 2006-2009 година. Во пресметката на овој показател се вклучени Бугарија, Германија, Грција, Франција, Италија, Австрија, Словенија, Хрватска, САД и Србија. Извор: „Консензус форкаст“, јули и октомври 2010 година.

⁸⁴ Сезонски прилагодена промена.

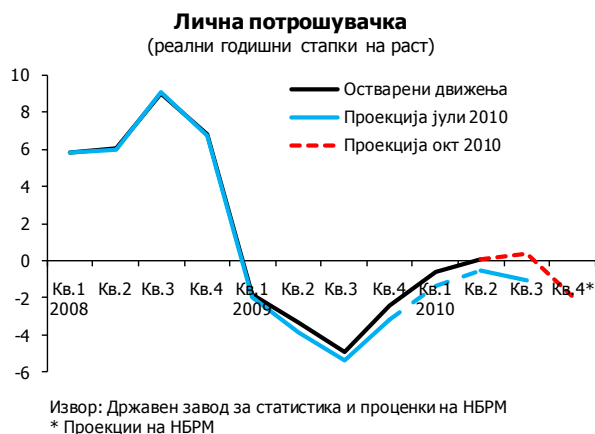

отстапувањата во вториот квартал имаат силно влијание врз структурата на БДП до крајот на 2010 година. Така, сега се оценува дека структурата на растот е различна од претходните очекувања, односно домашната побарувачка е главен двигател на растот, додека нето-извозот има негативно влијание. Притоа, се оценува дека ќе продолжат **позитивните движења на личната потрошувачка со реален годишен раст од 0,3%, наспроти претходните очекувања за пад од 1,1%**. Ваквите оцени се поддржани и со растот на кредитирањето од страна на банките. Притоа, се предвидува дека и во третиот квартал падот на вработеноста ќе биде помал од претходните очекувања, што делумно го објаснува позитивното отстапување на потрошувачката. Сепак, неизвесноста околу одржливоста на закрепнувањето на потрошувачката на домаќинствата е сè уште голема. Од друга страна, подобрите остварувања кај инвестициите во вториот квартал придонесуваат за **значителна нагорна ревизија на бруто-инвестициите во третиот квартал, односно реален годишен раст од 12,3%, наспроти претходно очекуваниот пад од 4,6%**. Притоа, покрај продолженото зголемување на залихите, се очекува дека растот ќе произлезе и од зголемувањето на инвестициите во основни средства. Имено, во третиот квартал се очекува висок раст на јавните капитални инвестиции и на странските инвестиции, а воедно се очекува и зголемување на кредитната поддршка од страна на банките. Покрај ова, заживувањето на странската побарувачка претставува дополнителен силен сигнал за зголемување на инвестициите. Од аспект на **јавната потрошувачка, во третиот квартал се очекува реален годишен пад од 3,5%, наспроти претходните очекувања за пад од 0,9%**. Се очекува дека заживувањето на домашната (особено инвестициската) побарувачка, како и растот на извозот ќе доведат до продолжување на трендот на висок раст на увозот. Имено, **реалниот годишен раст на увозот во третиот квартал изнесува 11,4%, значително надминувајќи ги јулските проекции за раст од 0,8%**. Од друга страна, подобрите остварувања на светската економија условија **нагорна ревизија на годишниот раст на извозот во третиот квартал на 13,2%, на годишна основа (од 7,7% според јулската проекција)**.

Се очекува дека закрепнувањето на домашната економија ќе продолжи и во текот на последното тримесечје на 2010 година, при реален годишен и квартален раст на економијата од 0,6% и од 1,7%, соодветно. Притоа, структурата на растот останува иста како и во претходните два квартала. Се предвидува дека позитивен придонес ќе има домашната побарувачка, главно предизвикан од растот на инвестициите. Наспроти позитивниот придонес на личната потрошувачка во претходните два квартала, се очекува дека во последното тримесечје таа ќе има негативен придонес кон растот. Сепак, кварталната динамика упатува на задржување на континуитетот на благ пораст на потрошувачката на домаќинствата до крајот на годината. Од аспект на нето извозната побарувачка, и покрај високиот реален раст на извозот, силниот пораст на увозната побарувачка доведува до нејзин негативен придонес кон растот.

Во четвртото тримесечје на 2010 година, на годишна основа се очекува реален пад на личната потрошувачка од 1,9%, додека на квартална основа се оценува понатамошен умерен пораст од 0,4%. Ваквите оценки делумно произлегуваат од високата споредбена основа од претходната година⁸⁵. Сепак, падот на личната потрошувачка може да се објасни и со претпоставените движења на пазарот на труд и кај вкупниот расположив доход. Имено, на пазарот на труд до крајот на годината се очекува квартална стагнација на вработените и платите, што доведува до натамошен годишен пад на вработеноста и забавување на растот на платите. На ваков начин, неочекуваните позитивни сигнали од пазарот на работна сила од второто тримесечје на годината се третираат како привремени. Во вакви услови се претпоставува натамошно забавување на растот на расположливиот доход. Дополнителен негативен ефект врз динамиката на доходот има и оцената за годишен пад на приватните трансфери во овој квартал. Од друга страна, се очекува дека кредитната активност на банките до крајот на годината ќе се засили. Со тоа од кредитите, како алтернативен извор за финансирање се очекува позитивно влијание врз потрошувачката.

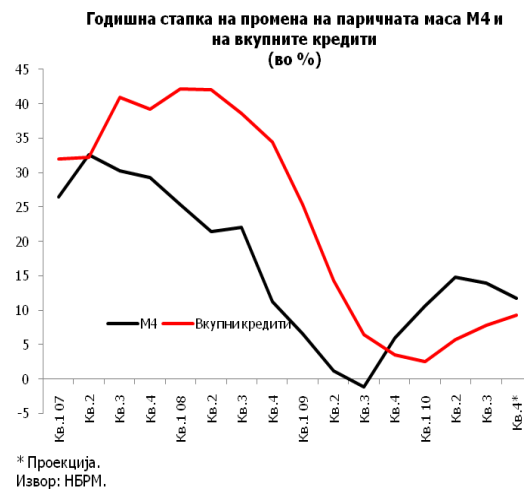
⁸⁵ Имено, во четвртиот квартал на 2009 година нивото на личната потрошувачка беше пониско за само 1,2% во однос на просечното ниво во текот на цела 2008 година, година во која е остварена една од највисоките реални стапки на раст на потрошувачката на домаќинствата.

Прилог 3 Проекции за монетарни и кредитни агрегати

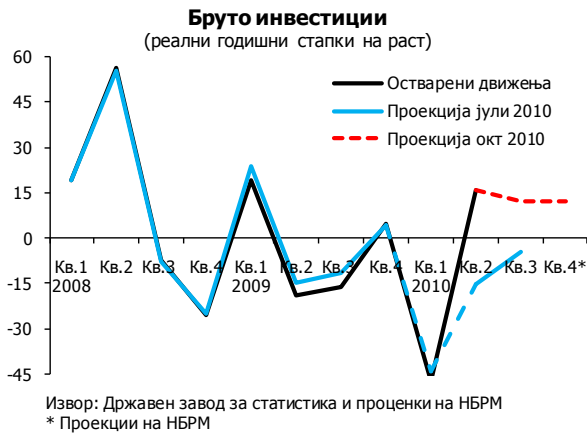
Растот на паричната маса продолжи и во третото тримесечје на 2010 година, во услови на релативно поволни трендови во реалниот и надворешниот сектор и посилен раст на кредитите. Годишната стапка на монетарен раст на крајот на септември изнесува 13,4%, што е малку под јулската проекција, според која проектираниот раст изнесуваше 14,5%. Во четвртото тримесечје се очекува дека позитивните трендови кај паричната маса М4 ќе продолжат, при што се предвидува дека кварталниот прираст ќе биде посилен во однос на оној од претходниот квартал. Се очекува дека овие промени ќе доведат до годишна стапка на монетарен раст на крајот на годината од 11,6% (наспроти 11,9% во јулската проекција). Забавувањето во однос на септемврскиот годишен раст, во најголема мера претставува одраз на високата споредбена основа, односно високиот квартален пораст на паричната маса во последното тримесечје на 2009 година. Ризиците околу проекцијата на паричната маса во голема мера се условени од претпоставките за темпото на закрепнување на домашната економија и движењата во екстерниот сектор. Притоа, еден од главните причинители за неизвесноста е пазарот на труд. Имено, и покрај позитивните сигнали од второто тримесечје, постојат ризици закрепнувањето да е од привремен карактер. Евентуалното повторно влошување на условите на пазарот на работна сила негативно би делувало врз расположливиот доход и капацитет и склоноста за штедење на домаќинствата. Истовремено, неизвесната динамика на заздравување на реалниот сектор има ефекти врз готовинските текови на претпријатијата, условувајќи го со тоа темпото на раст на нивните депозити.

Натамошното задржување на претежно позитивни трендови во домашната и светската економија, заедно со преземените монетарни мерки и подобрените очекувања на банките за намалување на ризиците, овозможија натамошен раст на кредитната активност на банките и во текот на третиот квартал. Имено, подобрувањето на економскиот амбиент придонесе за натамошно јакнење на финансискиот капацитет на банките, отворајќи простор за поактивна кредитна поддршка на приватниот сектор. Истовремено, продолжи процесот на постепено подобрување на очекувањата на банките и на приватните субјекти, што се согледува преку Анкетата за кредитната активност за вториот квартал, којашто покажува запирање на трендот на заострување на кредитните услови, при натамошен раст на побарувачката за кредити. **Во вакви услови, движењата на кредитниот пазар во рамки на третиот квартал главно беа во согласност со јулската проекција, при што на крајот на септември 2010 година беше остварена годишна стапка на раст на вкупните кредити од 7,7%, што е блиску до проектираните 8%.** Се очекува дека позитивните движења на кредитниот пазар ќе продолжат и во наредниот период, а со тоа и натамошната финансиска поддршка на процесот на економско закрепнување, од страна на банкарскиот сектор. **Притоа се очекува дека на крајот на 2010 година кредитната активност ќе забележи раст од 9,4% на годишна основа (9,5% во јулската проекција),** што би значело одредено засилување на кредитната активност во последниот квартал во однос на кварталните промени од претходните три квартали. Ваквите очекувања произлегуваат од оцените за поголем раст и на понудата и на побарувачката на кредити. Сепак, претпазливиот пристап на банките кон кредитирањето веројатно ќе остане како карактеристика на кредитниот пазар и во следниот период. Имено, и покрај главно подобрените трендови, ризиците коишто ја ограничуваат можноста за поголема промена во кредитната активност на банките се сè уште присутни. Во прв план и натаму останува кредитниот ризик, директно поврзан со темпото на закрепнување на домашната економија. Бавното темпо на

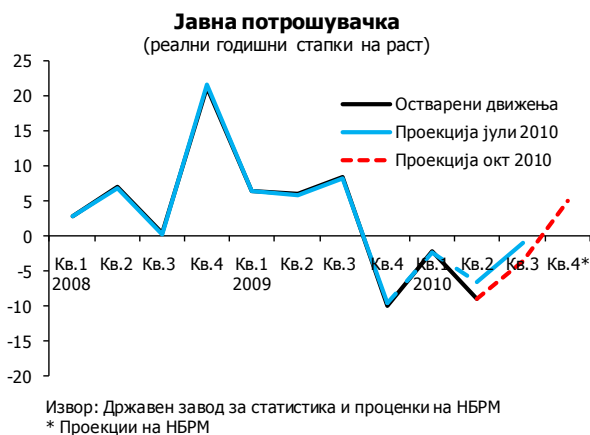

економски раст може да придонесе за одржување на премијата за ризик на високо ниво, со што може да се каже дека надолните ризици околу проекцијата на кредитниот раст и понатаму се присутни.

Се очекува дека главен фактор на растот и во четвртиот квартал на годината ќе биде зголемената инвестициска побарувачка. Во последните три месеци од годината се очекува реална годишна стапка на раст на бруто-инвестициите од **12,1%**. Умерена позитивна стапка на раст се очекува и на квартална основа. Порастот на инвестициската активност во последните три месеци од годината може да се објасни со продолжување на трендот на раст на залихите, но и на нови инвестиции во фиксен капитал. Притоа, се очекува дека побарувачката за фиксен капитал во четвртиот квартал ќе биде предизвикана од неколку фактори. Прво, стимулативни ефекти се очекуваат од постојаниот раст на извозот, при подобрување на извозната побарувачка. Второ, дополнителен позитивен придонес кон растот на инвестициите во основни средства се очекува од државните капитални инвестиции, коишто се проценети на повисоко ниво од претходната година. Трето, во согласност со оцените за намалени ризици на финансиските пазари и подобрување на глобалните економски текови, повисоки приливи во последниот квартал на годината се очекуваат и преку странските директни инвестиции. Воедно, се очекува дека инвестициите на корпоративниот сектор ќе бидат дополнително поддржани од растот на кредитната активност.

Се очекува дека јавната потрошувачка ќе има позитивен придонес кон економскиот раст во последниот квартал од годината. **Врз основа на податоците од буџетот, се очекува реален годишен раст на јавната побарувачка во четвртиот квартал од 5%**, при сличен пораст и на квартална основа.

Се очекува дека во четвртиот квартал извозната побарувачка ќе продолжи да расте, во услови на оцени за понатамошно глобално закрепнување. Истовремено, имајќи ги предвид оцените за раст на домашната и извозната побарувачка, преносни ефекти се очекуваат и врз увозот. Во вакви услови, проценето е дека и во последното тримесечје нето извозната побарувачка ќе има негативен придонес кон растот. **Се очекува дека во четвртиот квартал на 2010 година извозот ќе расте со реална годишна стапка од 15,4%**, а

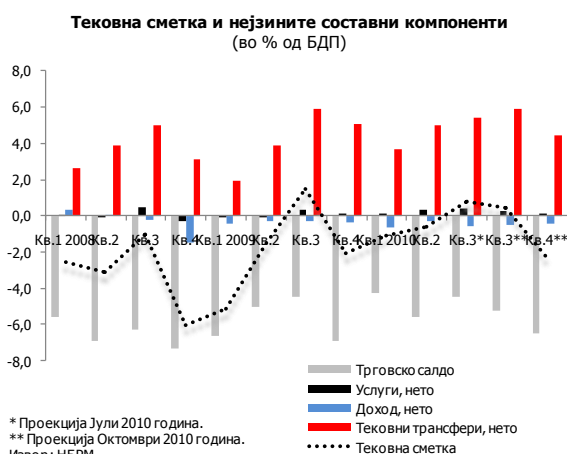

воедно се претпоставува продолжување на континуитетот на позитивните квартални промени. Овие оценки се засноваат на подобрената странска побарувачка за домашни производи. Ризиците околу ваквите очекувања се условени од исполнувањето на претпоставената динамика на закрепнување на економиите на нашите најважни трговски партнери до крајот на годината. Во согласност со промените кај домашната и извозната побарувачка, **се очекува дека во четвртиот квартал од годината реалната годишна стапка на раст на увозот ќе изнесува 11,8%**, при позитивна промена и на квартална основа.

Имајќи ги предвид ваквите оценки за втората половина на годината, **оцената за реалниот раст на БДП за 2010 година останува непроменета во однос на проекцијата од јули. Така за 2010 година се очекува реален раст на БДП од околу 0,6%**. Од аспект на структурата, и покрај промените во оцените од второто тримесечје до крајот на годината, во целата 2010 година задржана е истата оценка како и во претходната проекција. Така, се очекува негативен придонес на домашната побарувачка и позитивен придонес на нето-извозот, што во целост произлегува од остварувањата во првиот квартал на годината. **Ризиците околу проекцијата на растот се оценуваат како благо позитивни.** Нагорни ризици се присутни околу проекцијата на личната потрошувачка, коишто главно се однесуваат на два сегмента. Прво, во четвртиот квартал можно е динамиката на приватните трансфери да биде поповолна од очекувањата, со позитивен ефект врз расположливиот доход и очекувањата. Второ, наспроти нашите оценки за привремен карактер на позитивните движења на пазарот на труд во второто тримесечје, тие можат да продолжат и во наредниот период. Ова би значело позитивен поттик за приватната потрошувачка и подобри остварувања во однос на очекуваните. Од друга страна, постојат надолни ризици околу проекцијата на инвестициите. Тие во голема мера се поврзани со неизвесноста околу времетраењето на зголемувањето на залихите, како и со евентуално помалите приливи на странски инвестиции во однос на очекуваните.

Прилог 4 Проекции на движењата на надворешниот сектор

Се очекува дека тековната сметка на билансот на плаќања, во третото тримесечје од годината, ќе оствари суфицит од 0,5% од БДП, што претставува намалување во однос на јулската проекција, кога нивото на позитивното салдо беше проектирано на 0,8% од БДП. Ваквата корекција на тековната сметка во најголем дел произлегува од зголемениот трговски дефицит, за којшто во третиот квартал се проценува дека ќе изнесува 5,2% од БДП (во споредба со 4,4% од БДП со јулската проекција). Влошувањето на салдото во размената на стоки со странство произлегува од оцената за поголема увозна побарувачка од претходно очекуваната, при помало позитивно отстапување кај извозот на стоки. Се очекува дека увозот на стоки во анализираниот период ќе оствари пораст од 22,5% на годишна основа (наспроти годишен пораст од 13,5% очекуван со јулската проекција), условен од заживувањето на домашната економска активност, зависноста на извозот од увоз и мерките на Владата што го стимулираа увозот на возила. Повисок увоз се забележува кај категориите руди, возила, опрема и машини, доработки и останат увоз на стоки. Истовремено, во третиот квартал, се очекува дека извозот на стоки ќе забележи годишна стапка на промена од 23,2% (во споредба со 19,7% од јулската проекција). Зголемениот извоз главно се должи на повисокиот извоз на електрична енергија, текстил, руди и останат извоз. Повисокиот трговски дефицит во третиот квартал, во однос на јулската проекција, се очекува дека ќе биде во голема мера неутрализиран од зголемените приливи врз основа на тековни трансфери, за коишто е проектирано дека ќе изнесуваат 5,9% од БДП (во споредба со 5,4% од БДП со јулската проекција). Имено, нето-откупот на менувачкиот пазар, како најзначајна компонента на тековните трансфери, во третиот квартал оствари позитивна годишна стапка на промена од 1,5%, наспроти очекуваното намалување од 10,8% на годишна основа, според јулската проекција.

Во последното тримесечје на 2010 година, се очекува дека дефицитот на тековната сметка на билансот на плаќања ќе изнесува 2,4% од БДП, што во однос на истиот период од 2009 година претставува проширување од 0,3 п.п. од БДП. Ваквата проекција главно се заснова на планираното годишно намалување на приливите врз основа на тековните трансфери (за 9,4%), заради високата споредбена основа од претходната година и постепено исцрпување на износот на средства, коишто по повлекувањето во текот на кризата повторно се враќаат во системот. Од друга страна, се очекува дека трговскиот дефицит ќе се намали за 2,2% на годишна основа. Во рамките на размената на стоки со странство, кај извозот на стоки се проектира годишен раст од 26,9%, којшто се очекува да биде воден од релативно стабилното високо ниво на светските цени на метали (главно никелот) и закрепнувањето на странската ефективна побарувачка. На страната на увозот на стоки се очекува годишна стапка на пораст од 12,9%, којашто се должи првенствено на зголемениот увоз на енергија (зголемени светски цени на сурова нафта), како и на зголемен увоз на опрема и машини и неорганско хемиски производи, којшто произлегува од очекувањата за заживување на домашната побарувачка и извозната активност.

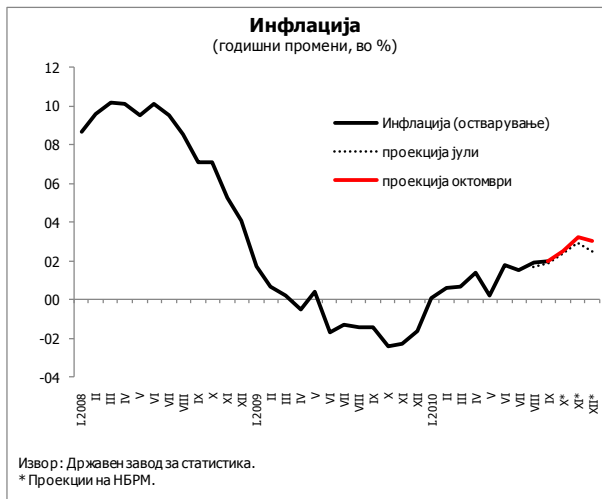

Во согласност со овие претпоставки се очекува дека дефицитот на тековната сметка во 2010 година ќе изнесува 3,6% од БДП, наспроти 3,9% со јулската проекција). Со тоа, на годишна основа, дефицитот на тековната сметка во 2010 година ќе забележи подобрување од 3,6 п.п. од БДП. Притоа, **се очекува дека ќе негативното трговско салдо во 2010 година ќе изнесува 21,6% од БДП** (наспроти 20,7% од БДП со јулската проекција), што претставува стеснување во однос на 2009 година од 1,4 п.п. од БДП. **Во рамки на капитално-финансиската сметка за целата 2010 година се очекуваат нето-приливи од околу 2,8% од БДП, при што се очекува дека девизните резерви ќе останат на соодветно ниво.**

Годишната стапка на инфлација во третиот квартал на 2010 година достигна 1,8% (1,1% во вториот квартал). Главни фактори за инфлацијата и во овој период се повисоките цени на енергентите (зголемување на регулираната цена на електричната и топлинската енергија и раст на цената на нафтата на светските берзи). Сепак, нивниот придонес за инфлацијата во третиот квартал забавува, а засилувањето на инфлацијата се должи на исцрпувањето на дефлацискиот притисок од цената на храната. Остварената годишна стапка на инфлација во третото тримесечје на 2010 година минимално ја надминува јулската проекција (за 0,1 п.п.). Отстапувањето во најголем дел произлегува од посилниот раст кај цените на храната во однос на проектираниот, во услови на пониски остварувања кај цените на непрехранбените производи.

Во четвртиот квартал на 2010 година се очекува годишен пораст на општото ценовно ниво од 2,9%, што претставува **нагорна ревизија** во однос на јулската проекција (2,6%). Главна причина за ваквата ревизија е проекцијата за **повисок раст на цените на храната**, имајќи го предвид: а) позитивното отстапување кај цените на храната во претходниот квартал; и б) посилниот раст на светските цени на храната (пред сè на пченицата) во изминатиот квартал и нагорните ревизии на проекциите за до крајот на годината.

Во согласност со ваквите промени, умерена нагорна ревизија е направена и за инфлацијата за целата 2010 година. **Така, во 2010 година се очекува просечна инфлација од 1,6%, наспроти претходната проекција за просечен пораст на цените од околу 1,5%.** Притоа, ризиците за инфлацијата до крајот на 2010 година и понатаму се во нагорна насока и главно произлегуваат од евентуално посилен пренесен ефект од порастот на светските цени на храната врз домашните цени, како и од евентуалните пренесени ефекти од порастот на

регулираните цени врз цените на останатите производи и услуги.

V. Макроекономски проекции за 2011 година

Макроекономските проекции за 2011 година упатуваат на релативно поволен амбиент за спроведување на монетарната политика. Оцените за надворешната позиција на економијата покажуваат мало проширување на дефицитот во тековната сметка во 2011 година и негово задржување на релативно ниско ниво. Истовремено, сегашните очекувања се во насока на висок раст на капиталните приливи, главно директни инвестиции и задолжување на јавниот сектор, коишто ќе бидат доволни за финансирање на тековната сметка и ќе овозможат дополнителен раст на девизните резерви. Малото проширување на дефицитот во тековната сметка е во согласност со претпоставката за остварување на умерена стапка на економски раст за 2011 година. Имено, не се очекува дека ваквото темпо на економско закрепнување ќе предизвика сериозни увозни притисоци, коишто би довеле до дестабилизирање на надворешната позиција. Во однос на инфлациските движења, во 2011 година се очекува умерено засилување на растот на цените. **Девизниот курс и во 2011 година останува посредна монетарна цел, односно номинално сидро за одржување на ценовната стабилност.**

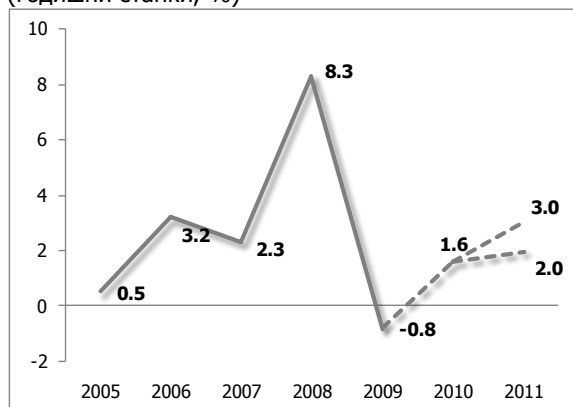
Сепак, проекциите се придружени со одредени ризици и нивното остварување може да значи влошување на условите за спроведување на монетарната политика. Главните ризици произлегуваат од два сегмента. Прво, висината на капиталните приливи, којашто е неизвесна и тешко предвидлива компонента. Неостварувањето на претпоставките за новите капитални приливи во економијата може да значи намалена понуда на девизи и зголемени притисоци на девизниот пазар. Второ, проекцијата на инфлацијата е придружена со неизвесност околу динамиката на раст на светските цени на храната и интензитетот на преносните ефекти врз домашните цени. Евентуалното поголемо зголемување од очекуваното може да влијае на очекувањата, зголемувајќи ја побарувачката на девизи. Имајќи ја предвид неизвесноста и ризиците околу проекциите, нивното следење ќе биде постојано, со цел да се преземат потребните мерки и успешно да се остварат монетарните цели.

5.1. Инфлација

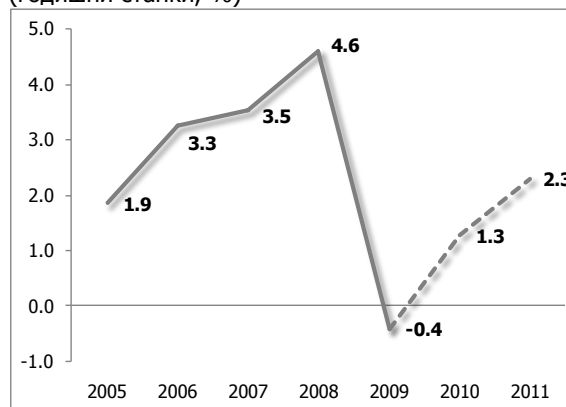
Во 2011 година се очекува дека просечната инфлација ќе се движи во интервал од 2 до 3%. Како и во претходната година, се очекува дека најголемо влијание врз ценовните движења ќе имаат факторите на страната на понудата. Проекциите за понатамошно закрепнување на светската економија и на економиите на нашите најзначајни трговски партнери подразбираат и релативно повисоко инфлациско ниво во овие земји во однос на претходната година. Притоа, се очекува дека најголем ефект врз домашната инфлација ќе има растот на светските цени на храната, којшто започна во третиот квартал на годината. Истовремено, се очекува дека глобалниот раст ќе доведе до пораст на цената на нафтата, иако значително поумерен во споредба со растот од претходната година. Од аспект на побарувачката, и покрај оцените за заживување на домашната активност во 2011 година, сепак се очекува дека растот на економијата и понатаму ќе биде помал од потенцијалниот раст. Со тоа, засега не се очекуваат притисоци врз инфлацијата од побарувачката. Инфлациските очекувања за 2011 година, согласно со Анкетата за инфлациските очекувања од октомври 2010 година, покажуваат оценки за просечен раст на цените од околу 2%. Очекувањата за зголемување на инфлацијата во споредба со претходната година главно се објаснуваат како ефект од растот на увозните цени.

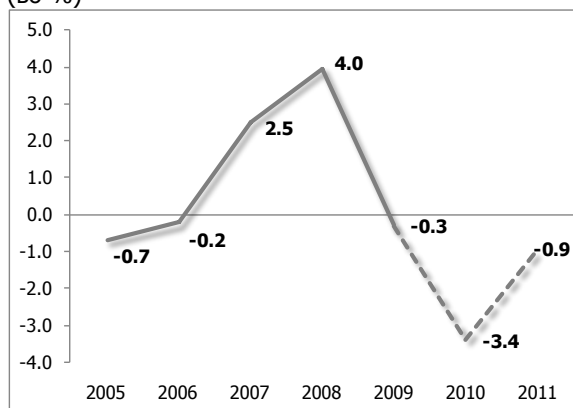
Проекција на инфлацијата (годишни стапки, %)

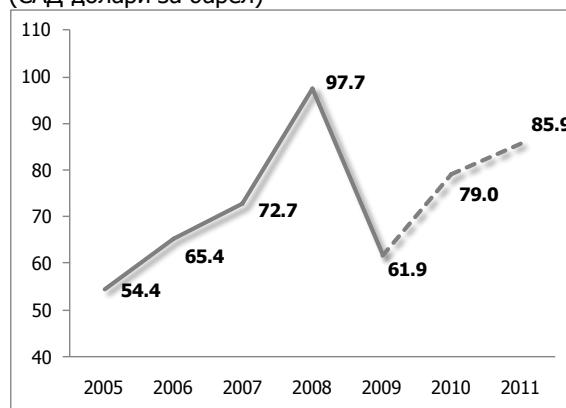
Ефективна странска инфлација⁸⁶ (годишни стапки, %)

Производен јаз (во %)

Цени на нафтата (САД-долари за барел)

Извор: Државен завод за статистика, ЕУРОСТАТ, Консензус форкаст (Consensus Forecast), Блумберг и пресметки на НБРМ.

Од аспект на поодделните фактори, **се очекува дека растот на цените во глобални рамки, што започна во 2010 година, ќе продолжи и во 2011 година. Се смета дека овој фактор ќе има најголем придонес за проектираната стапка на инфлација во 2011 година.** Според најновите прогнози за растот на цените во најзначајните земји-извознички во Македонија, во 2011 година се очекува странска ефективна инфлација од 2,3%, наспроти 1,3% во 2010 година. Имајќи ги предвид очекувањата за остварување пониска стапка на инфлација во развиените земји од 1,3% во 2011 година, нагорното поместување е главно условено од очекувањата за повисоки цени во Србија, Бугарија и Грција. Во овој контекст, најголеми притисоци се очекуваат од светските цени на храната. Имено, овие цени забележаа висок годишен пораст во третиот квартал, а се очекува дека ова темпо на раст ќе продолжи и во последното тримесечје на 2010 година. Годишен пораст на светските цени на храната, иако со послаба динамика се очекува и во првата половина на 2011 година. **Еден дел од порастот на домашните цени во 2011 година се должи на очекуваното зголемување на светските цени на нафтата, предизвикано од повисоката побарувачка за нафта. Имено,** се очекува дека цената на суровата нафта „брент“ ќе достигне 86,25 САД-долари за барел на крајот на 2011 година. Ефект врз повисокото ниво на цени во 2011 година се очекува да има и претпоставеното зголемување на регулираните цени. **И покрај очекувањата за заживување на економската активност, во текот на 2011 година не се очекуваат притисоци од страна на домашната побарувачка.** Сепак, позитивните придвижувања кај домашната побарувачка значат и постепено стеснување на негативниот производен јаз и со тоа, намалување на дефлациските притисоци врз инфлацијата.

⁸⁶ Ефективната странска инфлација е добиена како пондериран збир од инфлациите во земјите најзначајни трговски партнери на РМ.

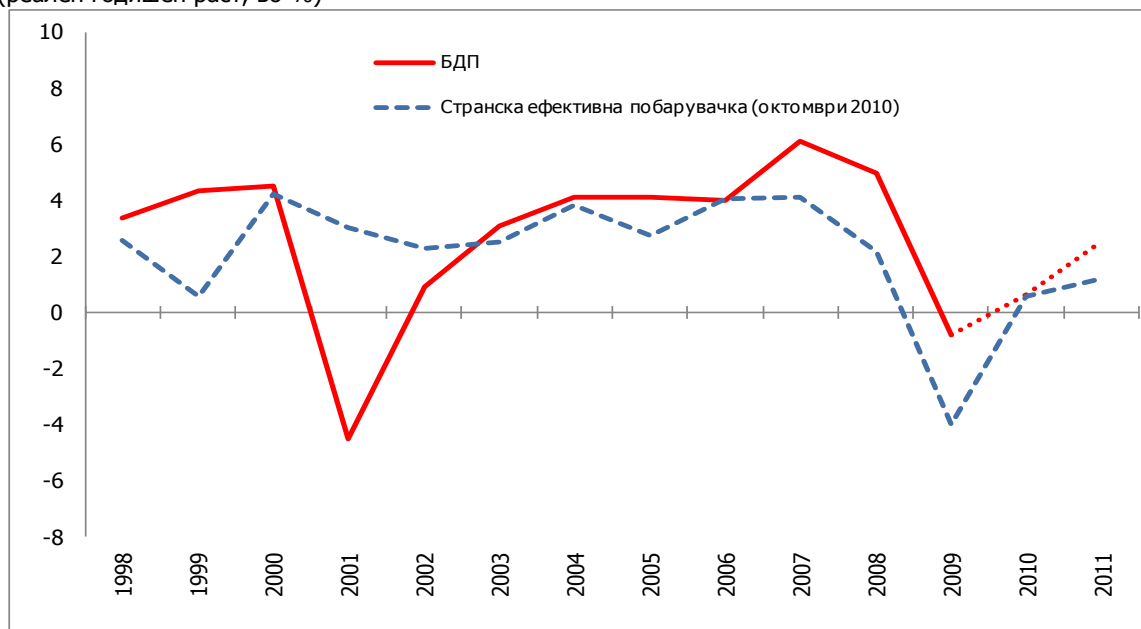

Ризиците за инфлацијата за 2011 година се претежно во нагорна насока. Тие главно произлегуваат од можниот повисок раст на светските цени на храната и нивното влијание врз прехранбената компонента во ценовниот индекс. Дополнителен извор на ризици во нагорна насока е и можноста за повисоко нагорно прилагодување на регулираните цени од предвиденото. Индиректното влијание на регулираните цени претставува ризик за повисоки цени и кај останатите категории на ценовниот индекс и за главно повисоко општо ниво на цените. Од аспект на надолните ризици, евентуално побавниот глобален раст би значел и помали притисоци врз домашната инфлација од увозните цени.

5.2. Економска активност

Се очекува дека процесот на закрепнување на домашната економија ќе продолжи и во текот на 2011 година. Проекциите упатуваат на реален годишен раст на БДП во 2011 година во интервал од 2% до 3%, што претставува засилување на растот во споредба со претходната година. Овие оценки, главно произлегуваат од неколку фактори. Прво, значително закрепнување се очекува кај инвестициската побарувачка, главно предизвикано од предвидените фискални стимули, предвидениот пораст на индустриското производство и оцените за раст на странските инвестиции, при оценки за нормализирање на глобалните финансиски текови. Второ, во текот на 2011 година се очекува засилување на растот на странската ефективна побарувачка, што ќе значи поттик за понатамошно зголемување на активноста на домашниот извозен сектор. Трето, иако мал, сепак позитивен придонес се очекува и преку каналот на личната потрошувачка, под претпоставка за мали поволни поместувања на пазарот на труд и полесен пристап до дополнително финансирање преку банкарски кредити. Воедно дополнителен позитивен придонес кон растот на економската активност во 2011 година се очекува и од јавната потрошувачка.

Странска ефективна побарувачка и домашен БДП
(реален годишен раст, во %)

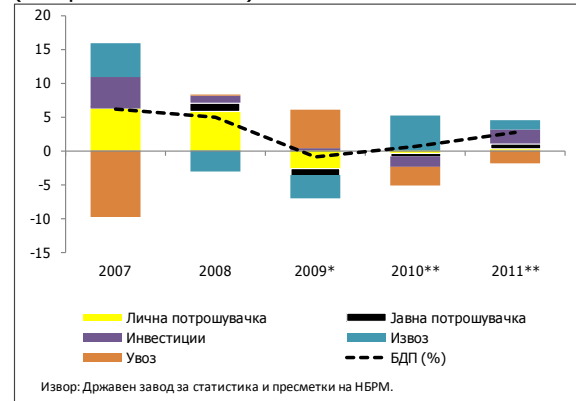
Гледано од структурен аспект, во 2011 година позитивни ефекти врз промената на БДП се очекуваат преку домашната побарувачка, додека нето-извозот има негативен придонес кон растот. Ваквата структура на растот е карактеристична и за поголемиот дел од 2010 година, со исклучок на првото тримесечје. Во 2011 година се очекува дека најголем придонес за растот ќе имаат инвестициите. Се оценува дека извозната побарувачка ќе продолжи да расте, но со поумерено темпо во однос на претходната година. Се очекува дека претпоставените поместувања кај домашната и извозната побарувачка ќе имаат

преносни ефекти врз увозот, при што се очекува дека придонесот на нето-извозот кон промената на БДП во 2011 година ќе биде негативен.

Во 2011 година се очекува умерен годишен реален раст на потрошувачката на домаќинствата од 0,4%. Закрепнувањето на приватната потрошувачка, главно произлегува од очекувањата за постепено подобрување на условите на пазарот на труд од втората половина на годината. Ваквите оценки за позитивни поместувања кај вработеноста и расположливиот доход се во согласност со претпоставките за засилување на растот на глобалната економија и на домашната инвестициска активност. Во вакви услови, постои голема веројатност за зголемување на побарувачката на труд и умерено нагорно придвижување на цената на трудот. Подобрувањето на условите на пазарот на труд има ефекти и врз тековниот доход, но и врз очекувањата за идниот доход, што подразбира можност и за зголемување на склоноста за потрошувачка во споредба со претходната година. Дополнителна финансиска поддршка на потрошувачката се очекува и преку олеснетиот пристап до финансирање преку банкарски кредити. Се очекува дека олеснувањето на каматните услови во текот на 2010 година, како и растот на побарувачката на кредити ќе обезбедат дополнителен поттик за личната побарувачка во 2011 година.

Придонеси на расходните компоненти во реалниот раст на БДП (во процентни поени)

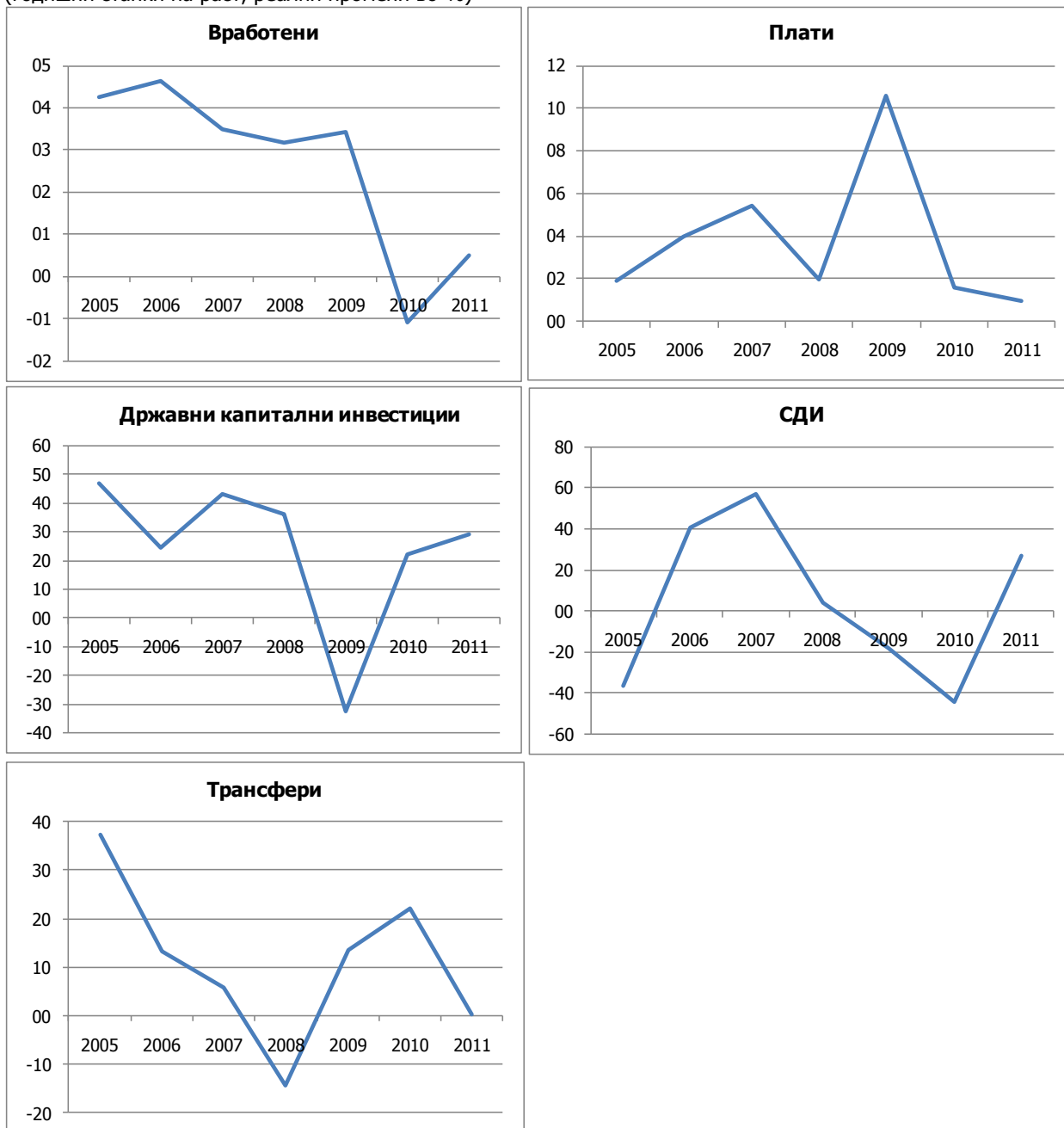

* претходни податоци.

** проекции.

Движењето на дел од егзогените претпоставки за проекцијата на БДП за 2011 година

(годишни стапки на раст, реални промени во %)

Во текот на 2011 година се очекува значително закрепнување на инвестициската активност, при што се оценува дека таа ќе биде главен двигател на економскиот раст. Прогнозите за реален раст на бруто-инвестициите од околу 10% во 2011 година се засноваат на планираното значително зголемување на инвестициската компонента на буџетот за 2011 година. Така, во 2011 година согласно со фискалната стратегија се очекува зголемување на учеството на капиталните инвестиции во БДП за околу 1 процентен поен. Дополнително, во 2011 година умерен раст се очекува и кај индустриското производство, што значи и дополнителен поттик за нови инвестиции во текот на годината. Во оваа насока делуваат и оцените за раст на странските директни инвестиции и се очекува дека нивното учество во БДП ќе се зголеми за околу 1 процентен поен од БДП. Се очекува дека нови инвестиции ќе бидат обезбедени и преку домашниот банкарски систем имајќи го предвид закрепнувањето на кредитната поддршка на банките на корпоративниот сектор од крајот на 2009 година, за што се очекува дека ќе продолжи и во текот на 2011 година. Засега сепак

останува неизвесна можноста за создавање нова инвестициска побарувачка, врз основа на профитната позиција на корпоративниот сектор во 2010 година. Во секој случај, исполнувањето на претпоставката за зголемување на инвестициите во 2011 година, во најголема мера, зависи од закрепнувањето на глобалната економија. Овој фактор има директни ефекти врз инвестициите, преку можноста за обезбедување дополнително финансирање, но и индиректни, преку согледувањата и идните очекувања на домашните инвеститори.

Се очекува дека јавната потрошувачка во 2011 година ќе оствари реален раст од 4,2%. Се очекува дека главната компонента на јавната потрошувачка, расходите за плати и надоместоци номинално ќе се зголемат за 1,9%, при примена на политика на замрзнување на платите во јавниот сектор и во 2011 година. Предвидениот раст на трошоците за стоки и услуги изнесува 6,9%.

Во согласност со претпоставката за раст на странската побарувачка, се оценува дека извозот ќе продолжи да расте и во 2011 година со годишен раст од 3,6%. Оваа промена значи забавување на растот во однос на истиот од претходната година. Имено, се очекува дека позитивните преносни ефекти од посилен раст на странската побарувачка во 2011 година ќе бидат делумно ублажени од исцрпувањето на високиот раст на побарувачката на метали од претходната година, што ќе доведе до забавување на реалниот раст на извозот. Поумерениот раст на извозот воедно соодветствува и со помалото подобрување на релативните извозни цени во однос на претходната година. **Имајќи ги предвид претпоставените поместувања кај домашната побарувачка и извозот, во 2011 година се очекува реален раст на увозот од 3,0%.** Секако, евентуалното отстапување на движењето на домашната и извозната побарувачка од проектираната траекторија ќе значи и отстапување на увозот од проектираната динамика.

Ризиците околу проекцијата на растот за 2011 година, примарно произлегуваат од претпоставката за закрепнување на глобалната економија. Доколку растот на странската побарувачка се одвива со побавно темпо⁸⁷ од очекуваното, негативните последици врз домашната економија можат да се пренесат преку повеќе канали. Понискиот глобален раст подразбира **побавен раст на извозната побарувачка** и помал степен на искористување на капацитетите во извозниот сектор. Овие негативни сигнали потенцијално може да значат повторно **зголемување на воздржаноста на домашните субјекти за поголема потрошувачка и инвестициска активност.** Неповолните глобални движења може да делуваат ограничувачки врз кредитните текови во домашната економија, со што и **кредитната поддршка на приватниот сектор би била пониска од очекуваната.** Воедно, при вакво сценарио веројатноста за зголемена воздржаност на инвеститорите и конзервативна оценка на ризиците се зголемува, со што и **приливот на странски инвестиции може да биде понизок од проектираниот.** **Дополнителен фактор на ризик е и фискалната позиција во 2011 година.** Се очекува дека во 2011 година голем дел од растот ќе биде поддржан од државните капитални инвестиции. Евентуалната неможност за нивно целосно остварување ќе значи стеснување на просторот за посилен економски раст, поради помалите директни и мултипликативни ефекти на фискалната политика врз домашната економија. Ризиците за растот коишто произлегуваат од **пазарот на труд** во оваа проекција се претежно нагорни, бидејќи основното сценарио за растот за БДП во 2011 година се заснова на релативно конзервативни претпоставки за поместувањата на овој сегмент.

⁸⁷ Сегашните оценки на меѓународните институции укажуваат на сè уште големи надолни ризици околу проекциите за глобалниот раст. Ова, пред сè се однесува на проекциите за растот на развиените економии.

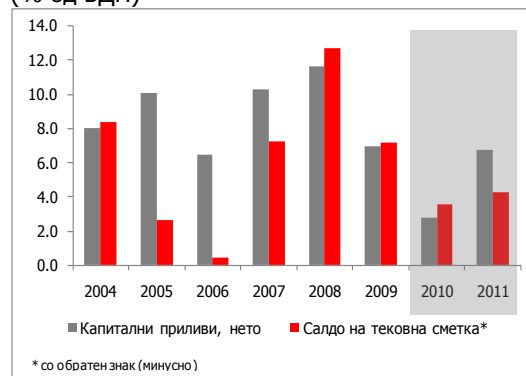
	РИЗИЦИ ОКОЛУ ПРОЕКЦИЈАТА НА БДП	
Расходни компоненти на БДП	Ризици во надолна насока	Ризици во нагорна насока
Лична потрошувачка	Побавно закрепнување на глобалната економија од очекуваното може да биде сигнал за поголема воздржаност од потрошувачка и поголемо штедење, како и за помала кредитна поддршка	Поповолни поместувања на пазарот на труд, во насока на поголем раст на вработените и доходот; попозитивни очекувања и поголема склоност кон потрошувачка
Јавна потрошувачка	Проблеми со финансирањето на буџетска потрошувачка и потреба од намалување на трошењето	
Бруто инвестиции	Побавно закрепнување на глобалната економија од очекуваното; поголема воздржаност за инвестирање; пониски странски инвестиции; помала кредитна поддршка; помала реализација на предвидените државни капитални инвестиции заради недоволни извори за финансирање	
Извоз	Побавно закрепнување на странската побарувачка од очекуваното	Посилен раст на релативните извозни цени од очекуваниот; посилен раст на странската побарувачка
Увоз	Помал раст на домашната и извозната побарувачка од очекуваното	Поголем раст на извозната побарувачка од очекуваното

5.3. Надворешен сектор

Проекцијата на билансот на плаќања упатува на релативно поволен амбиент за монетарната политика и во текот на 2011 година. Во 2011 година се очекува мало проширување на дефицитот во тековната сметка, додека капиталните приливи се оценети на значително повисоко ниво од 2010 година. При вака проектирани текови во билансот на плаќања, во 2011 година се очекува раст на девизните резерви, коишто би се одржале на соодветно ниво.

По две години на надолна корекција, во 2011 година се очекува дека дефицитот во тековната сметка ќе се прошири за 0,7 п.п. и ќе изнесува 4,3% од БДП. Главен фактор за влошување на дефицитот во тековната сметка е очекуваниот намален суфицит кај приватните трансфери, согласно со оцените за значително забавен раст на трансферите во 2011 година и намалување на нивното учество во БДП. Од друга страна, кај трговскиот дефицит се очекува минимално проширување. Ова сценарио е во согласност со оцените за умерен раст на домашната економија во текот на 2011 година, којшто не би предизвикал поголеми поместувања во трговскиот дефицит. Воедно, наспроти големите ценовни шокови, карактеристични за претходните години, во текот на 2011 година промените во извозните и увозните цени се оценети како умерени. Со тоа, во овој период ќе изостанат поголеми флукуации во извозот и увозот предизвикани од ценовните движења на светските пазари.

Структура на билансот на плаќања
(% од БДП)

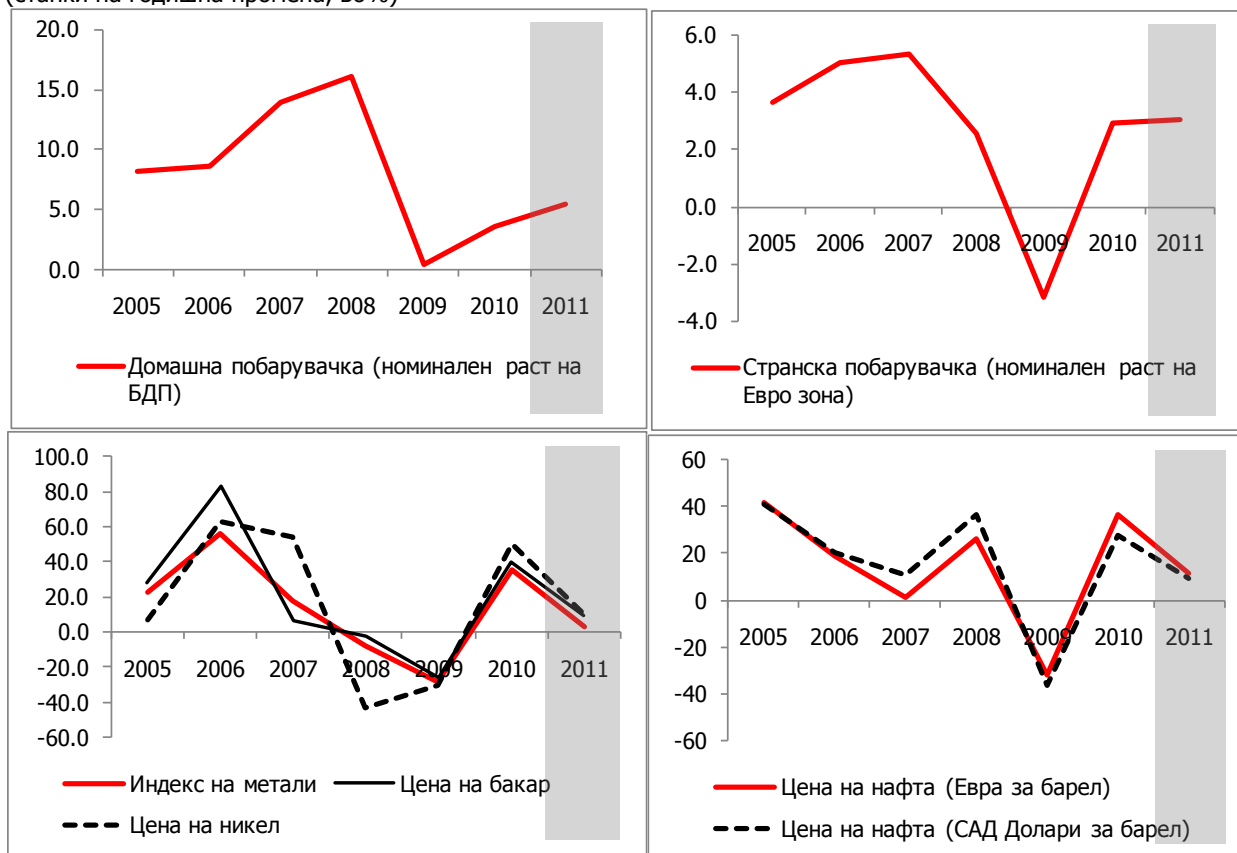
Наспроти релативно малото проширување на дефицитот во тековната сметка, во 2011 година се очекува висок раст на капиталните приливи, за коишто се оценува дека од 2,8% од БДП во 2010 година ќе достигнат 6,8% од БДП. Закрепнувањето на светската економија, стабилизирањето на глобалните финансиски текови, зголемената доверба на странските инвеститори, но и растечката потреба за дополнителни финансии се фактори што ќе делуваат во насока на раст на приватните финансиски текови (пред сè странски директни инвестиции).

Воедно, значителен раст се очекува кај задолжувањето на државата, во согласност со проектираниот буџетски дефицит и финансиската конструкција за негово финансирање.

Влезни компоненти во проекцијата на билансот на плаќања за 2011 година

(стапки на годишна промена, во%)

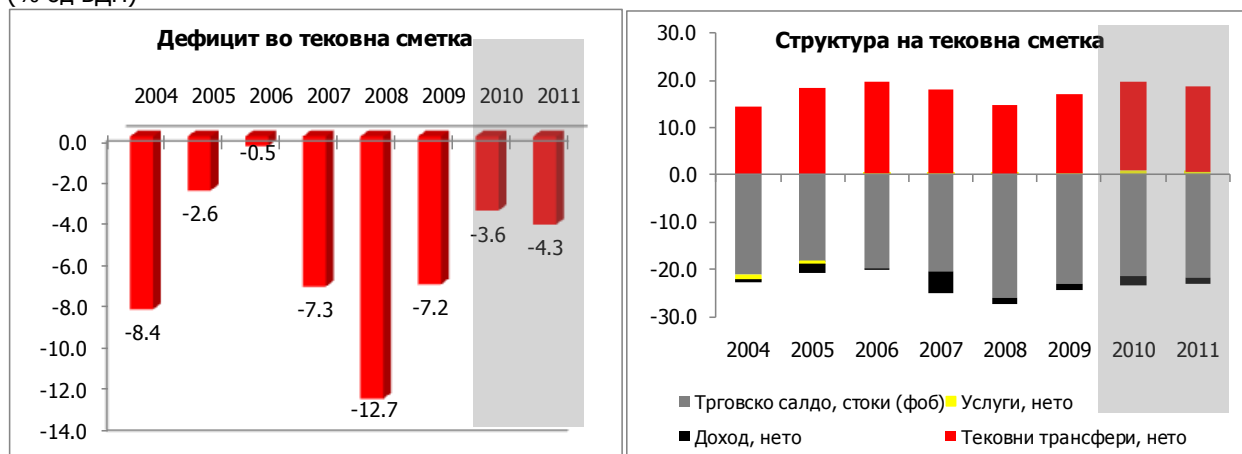

Извор: Блумберг; Консензус форкест, октомври 2010; СЕП, октомври 2010.

Ваквото „умерено“ сценарио е придружено со повеќе ризици. Прво, и покрај оцените за забрзување на растот на **странската ефективна побарувачка** (од 0,5% во 2010 година на 1,2% во 2011 година), ризиците околу проекцијата се во надолна насока. Ваквата констатација најнапред произлегува од неизвесноста околу автономното зголемување на приватната побарувачка по повлекување на фискалните стимули во повеќето земји, неизвесноста околу здравувањето на финансиските системи, како и околу времетраењето на надолното прилагодување на пазарот на труд. Второ, можноста за **посилен раст на домашните цени** од проектираниот може неповолно да делува врз очекувањата. Тоа понатаму може да создаде притисоци врз побарувачката за девизи, што има негативни ефекти врз динамиката на приватните трансфери. Трето, проекцијата на **капиталните приливи**, вообичаено е придружена со висок степен на ризик. Евентуалното неисполнување на претпоставките за големината на капиталните текови може да ги промени условите за спроведување на монетарната политика.

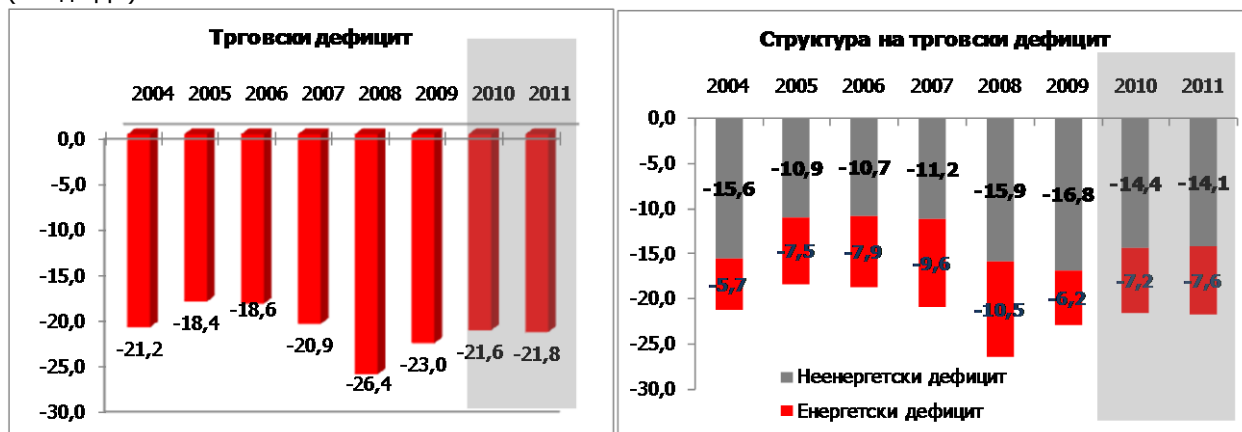
Дефицит на тековната сметка и негова структура (% од БДП)

Извор: НБРМ.

Анализата на тековната сметка од аспект на одделните компоненти покажува речиси непроменет трговски дефицит во 2011 година во однос на 2010 година. Така, во 2011 година трговскиот дефицит е оценет на 21,8% од БДП, наспроти 21,6% од БДП во 2010 година. На извозната страна, не се очекува промена на учеството на извозот во БДП и е проценето на 34,2%. Иако, главно се очекува дека растот на странската побарувачка ќе создаде позитивни импулси врз извозниот сектор, овие остварувања се неутрализирани главно од намалениот извоз на енергија и тутун. Наспроти позитивниот придонес на извозот на енергија во претходната година, во текот на 2011 година, во услови на зголемени домашни потреби за енергија, се очекува дека овие позитивни ефекти ќе се исцрпат. Воедно, наспроти поголемиот позитивен придонес на извозот на железо и челик во 2010 година, во 2011 година неговото значење за вкупните извозни остварувања се намалува. Ваквите оценки се во согласност со очекувањата за послаби позитивни поместувања на светскиот пазар на метали во 2011 година, во споредба со претходната година, кога дојде до значителна нагорна корекција на цените и побарувачката на метали. Од аспект на увозната побарувачка, во 2011 година се очекува нејзино минимално нагорно поместување, со што увозот би изнесувал 55,9% од БДП, наспроти 55,8% од БДП во 2010 година. Иако во текот на 2011 година се очекуваат притисоци врз увозот од растот на инвестициската и личната потрошувачка, сепак се очекува дека голем дел од нив ќе бидат апсорбирани од помалиот увоз на возила. Имено, во 2010 година преземените фискални мерки делуваа стимулативно врз оваа увозна компонента, при што се очекува дека ваквите ефекти ќе се исцрпат во текот на 2011 година.

Трговски дефицит, неенергетски и енергетски дефицит (% од БДП)

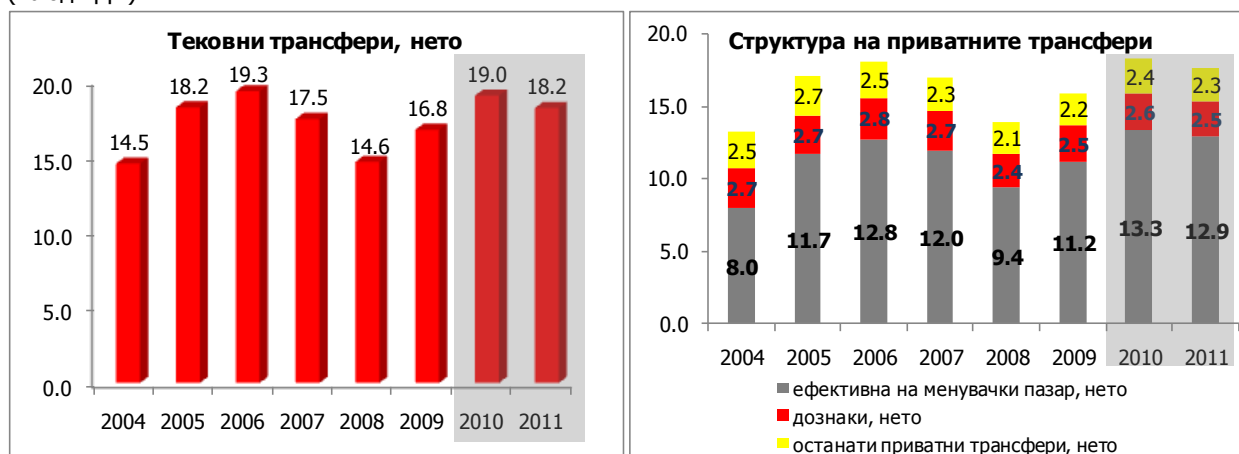
Извор: НБРМ.

Се очекува дека нивото на тековните трансфери и во 2011 година ќе биде релативно високо и ќе изнесува 18,2% од БДП. Со тоа, како и досега поголем дел од трговскиот дефицит ќе биде финансиран преку приливите од тековните трансфери. Сепак, проекциите за 2011 година покажуваат значително забавување на номиналниот раст на трансферите и намалување на нивното учество во БДП за 0,8 п.п. на годишна основа. Ваквата претпоставка за динамиката на приватните трансфери е заснована на очекувањата за постепено исцрпување на високиот раст започнат од средината на 2009 година. Имено, со стабилизирање на амбиентот и очекувањата, валутните склоности на економските субјекти започнаа повторно да се менуваат во насока на поголема склоност за располагање со домашна валута, што доведе до висок раст на приватните трансфери.

Тековни трансфери и структура на приватните трансфери

(% од БДП)

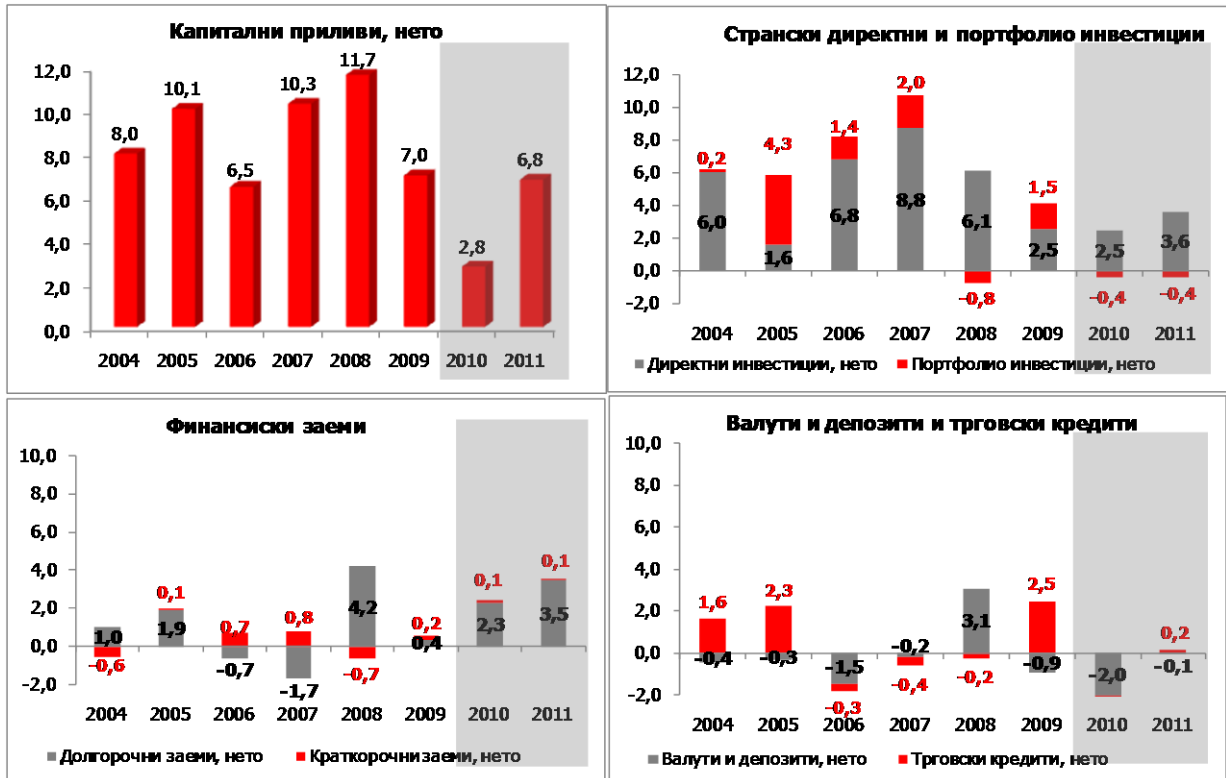

Извор: НБРМ.

Капиталните приливи во 2011 година се проектирани на 6,8% од БДП, овозможувајќи целосно покривање на дефицитот во тековната сметка и дополнителен раст на девизните резерви. Структурното расчленување покажува дека околу половина од новите капитални приливи се однесува на директни инвестиции (3,6% од БДП), за коишто се оценува дека ќе бележат раст од околу 1 п.п. од БДП на годишна основа. Ваквата претпоставка се заснова на оцените за поповолен глобален амбиент за инвестирање, односно за пониска воздржаност на инвеститорите во носењето на инвестициските одлуки во однос на претходната година. Се очекува дека дополнителен импулс ќе обезбеди и финансирањето на компаниите-мајки на постојните резидентни компании со најголем странски капитал. Овие финансиски текови, коишто на почетокот на кризата привремено беа намалени, во текот на 2010 година се стабилизираа и овозможуваат значителна финансиска поддршка во период на отежнат пристап до останатите видови капитал. Се оценува дека нето-задолжувањето на државата ќе има високо учество во новите капитални приливи во 2011 година (2,7% од БДП). Имено, сегашните претпоставки за фискалната позиција за 2011 година укажуваат на најголема улога на странските извори на финансирање на буџетскиот дефицит, што подразбира и повисоки девизни приливи во економијата. Се очекува дека олеснетиот пристап до надворешно финансирање ќе овозможи позитивни нето-приливи и преку задолжување на приватниот сектор. Кај останатите текови, согласно со големата неизвесност, поголеми промени во 2011 година не се очекуваат.

Нето-приливи на капиталната и финансиска сметка

(% од БДП)

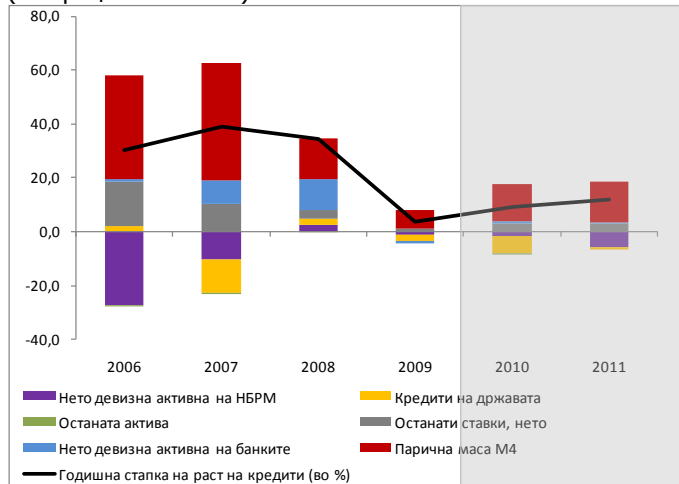
Извор: НБРМ.

5.4. Монетарни движења

Се очекува дека позитивните трендови на кредитниот пазар од 2010 година ќе продолжат и во текот на 2011 година. Сегашните проекции укажуваат на годишен раст на кредитите од 12,1%, или прираст на учеството на кредитите во текот на годината од 2,8 п.п. од БДП (наспроти 2,2 п.п. од БДП во текот на 2010 година). Со тоа, се очекува дека постепеното закрепнување на домашната економија и активоста на приватниот сектор во 2011 година ќе бидат поддржани и од растот на кредитите на банките. Ваквите очекувања се поткрепени и со сегашната динамика на активоста на кредитниот пазар. Имено, главно подобриот макроекономски амбиент во 2010 година, како и промените во монетарната политика, овозможува постепено закрепнување на кредитната активност. Во вакви услови, согледувањата за ризиците во работењето од страна на банките се подобрија, што придонесе за зголемување на активността на кредитниот пазар. Имајќи ги предвид оцените за постабилен амбиент и поголем раст во 2011 година, се очекува дека кредитирањето на приватниот сектор ќе продолжи со посилен раст, во споредба со претходната година.

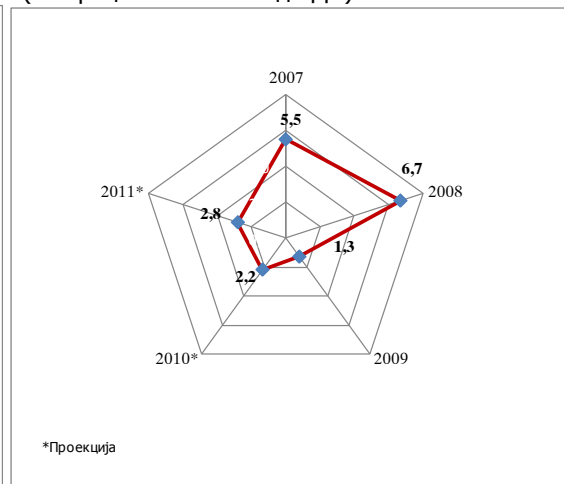

Придонес во годишната промена на кредитите на приватниот сектор (во процентни поени)

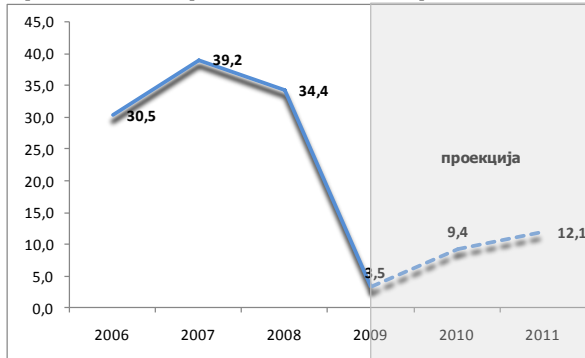
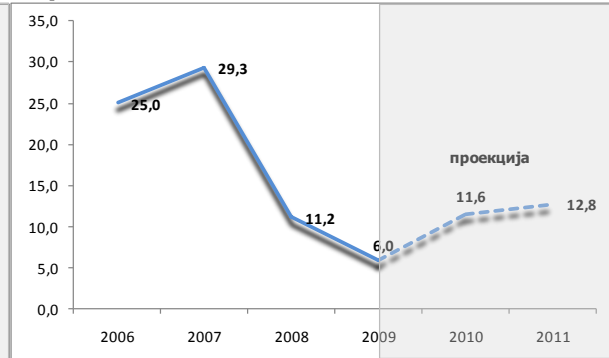
Извор: Народна банка на Република Македонија.

Промени во степенот на финансиско посредување (во процентни поени од БДП)

*Проекција

Се очекува дека порастот на кредитирањето на приватниот сектор во 2011 година ќе биде остварен при раст на кредитната понуда и раст на побарувачката на кредити. Зголемената активност во реалниот сектор се очекува позитивно да делува на финансискиот капацитет на претпријатијата и доходните приливи на населението, а со тоа и на способноста за нивно дополнително задолжување. Следствено, се очекува банките да се соочат со помал кредитен ризик во однос на 2010 година што ќе придонесе за зголемување на кредитната понуда. Со тоа, се очекува дека кредитниот пазар ќе даде позитивен придонес во заздравувањето на економијата, обезбедувајќи поддршка за инвестирање и потрошувачка. Од аспект на кредитната побарувачка, се очекува дека подобрените економски текови ќе го зголемат интересот и способноста за инвестирање на претпријатијата и ќе делуваат кон зголемување на корпоративната побарувачка. Кај населението, се очекува дека зголемената склоност кон потрошувачка исто така ќе делува во насока на раст на побарувачката за кредити. Овие констатации се поткрепени и со резултатите од анкетите за кредитната активност во текот на 2010 година. Имено, тие упатуваат на постојан раст на кредитната побарувачка, како реакција на економските субјекти на намалената неизвесност и првите сигнали за закрепнување на економијата. Оттука, се очекува дека подобрените согледувања на приватниот сектор, во услови на помала неизвесност за иднината и проектирана нагорна патека на движење на економијата, ќе ја зголемат кредитната побарувачка и во 2011 година. Воедно, намалувањето на активните каматни стапки во текот на 2010 година ја зголеми достапноста до кредити за приватниот сектор, што дополнително ја зголемува можноста за понатамошен раст на побарувачката во текот на 2011 година.

Годишни стапки на промена, во проценти
Кредити на приватниот сектор**Парична маса М4**

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Од аспект на изворите за финансирање, оценуваме дека кредитниот раст во 2011 година, како и досега, во најголем дел ќе биде финансиран преку депозитниот потенцијал на банките. Проектираниот раст на паричната маса за 2011 година изнесува 12,8%, при што новокреираната парична маса во текот на годината изнесува 3,7 п.п. од БДП. Се очекува дека зголеменото штедење на приватниот сектор ќе биде предизвикано од растот на готовинските текови кај претпријатијата и населението, што е во согласност со проектираниот раст на економската активност. Од аспект на валутните склоности за штедење на приватниот сектор, во текот на 2011 година се очекува дека ќе продолжи посилниот раст на штедењето во денари, во услови на стабилни очекувања и поголем принос од овој вид инвестирање. Сигналите од меѓународните пазари на капитал укажуваат на тоа дека довербата на меѓународниот финансиски пазар почна да се враќа. **Раздвижувањето на глобалните финансиски текови отвора можност за поголемо надворешно задолжување на домашните банки во наредниот период, што дополнително ќе го зајакне финансискиот капацитет на банките за кредитирање.**

Ризици околу проектираните монетарни и кредитни текови сепак постојат и се претежно во надолна насока. Имено, очекувањата за понатамошен кредитен раст во текот на 2011 година во голема мера се условени од остварувањето на претпоставката за континуитет во закрепнувањето на домашната и глобалната економија. Оваа претпоставка има ефекти врз исполнувањето на проекциите за изворите на финансирање на банките, како и за согледувањата за ризик од страна на банките. Движењата во текот на претходните две години покажаа дека согледувањата и очекувањата на банките за идните економски трендови имаат голема улога при водењето на кредитната политика. Евентуално послабите остварувања на реалниот сектор директно би се одразило на финансиската состојба на претпријатијата и населението, а оттука и на квалитетот на кредитните портфолија на банките и на нивните согледувања за ризик. Имајќи предвид дека банките и понатаму ќе бидат водени од потребата за одржување стабилност и сигурност при управувањето со активата, ова би можело да доведе до помало кредитирање во однос на планираното.

Статистички прилог

Табели од реалниот сектор

Табела 1: Бруто домашен производ	94
Табела 2: Цени	95
Табела 3: Индекс на индустриското производство и индекс на продуктивноста во индустријата	96
Табела 4: Вработеност и продуктивност во целата економија	97
Табела 5: Плати	98
Табела 6: Државен буџет	99

Табели од монетарниот сектор

Табела 7: Биланс на Народна банка	100
Табела 8: Биланс на останатите депозитни институции - банки и штедилници	102
Табела 9: Преглед на депозитни институции - НБРМ, останати депозитни институции (ОДИ-банки и штедилници)	106
Табела 10: Кредити на недржавен сектор дадени од банки и штедилници	108
Табела 11: Монетарни агрегати и нивните компоненти (недржавен сектор)	110
Табела 12: Побарувања на останати депозитни институции (банки и штедилници)	112
Табела 13: Обврски на останати депозитни институции (банки и штедилници)	116
Табела 14: Пондерираны каматни стапки на банките за примени депозити и вкупно дадени кредити	118
Табела 15: Каматни стапки на Народна банка на Република Македонија	120
Табела 16: Задолжителна резерва на банки и штедилници	121
Табела 17: Каматни стапки на државни хартии од вредност	122

Табели од надворешнотрговскиот и девизен сектор

Табела 18: Платен биланс на Република Македонија - Агрегатни податоци	123
Табела 19: Платен биланс на Република Македонија - Агрегатни податоци	124
Табела 20: Платен биланс на Република Македонија - услуги	125
Табела 21: Платен биланс на Република Македонија - доход	126
Табела 22: Платен биланс на Република Македонија - тековни трансфери	127
Табела 23: Платен биланс на Република Македонија - капитална и финансиска сметка	127
Табела 24: Надворешнотрговска размена на Република Македонија по сектори на СМТК и по економска намена	129
Табела 25: Надворешнотрговска размена на Република Македонија по земји	130
Табела 26: Состојба на странски директни инвестиции во Република Македонија по земји на инвеститори	131
Табела 27: Состојба на странски директни инвестиции во Република Македонија по дејности - 1997 - 2008	133
Табела 28: Меѓународна инвестициона позиција на Република Македонија - состојби	134
Табела 29: Меѓународна инвестициона позиција на Република Македонија - состојби	135
Табела 30: Бруто надворешен долг на Република Македонија - состојба	136
Табела 31: Бруто надворешни побарувања на Република Македонија - состојба	137
Табела 32: Нето надворешен долг на Република Македонија - состојба	138
Табела 33: Девизни резерви	139
Табела 34: Девизен курс на денарот (просек за периодот)	140
Табела 35: Среден девизен курс на денарот (на крај на периодот)	141
Табела 36: Индекси на ефективен девизен курс на денарот	142

Методолошки објаснувања

143

Табела 1

Бруто домашен производ

во милиони денари (1997=100) и годишни стапки на реален раст (во %)

Година	БДП вкупно	%	Земјоделство, лов, шумарство и рибарство		Вадење руди и камен, преработувачка индустрија и снабдување со елек. енергија, гас и вода		Градежништво		Трговија на големо и трговија на мало		Хотели и ресторани		Сообраќај, складирање и врски		Финансиско посредување, активности во врска со недвижен имот и други деловни и услужни дејности		Јавна управа и одбрана	
			А+Б	%	В+Г+Д	%	Г	%	Е	%	Ж	%	З	%	Ѕ+И+Љ	%	Ј+К+Л+Х	%
1997	186018	1.4	20411		45317		9867		21297		2819		11372		26002		27067	
1998	192308	3.4	21083	3.3	45969	1.4	10626	7.7	21377	0.4	3025	7.3	14385	26.5	26002	0.0	27395	1.2
1999	200669	4.3	21273	0.9	46750	1.7	11732	10.4	22025	3.0	3771	24.7	16854	17.2	26499	1.9	28519	4.1
2000	209777	4.5	21489	1.0	51122	9.4	12037	2.6	22695	3.0	3345	-11.3	18282	8.5	27215	2.7	28546	0.1
2001	200284	-4.5	19169	-10.8	48786	-4.6	10300	-14.4	22505	-0.8	3195	-4.5	16761	-8.3	27783	2.1	27876	-2.3
2002	201993	0.9	18779	-2.0	48390	-0.8	10364	0.6	23725	5.4	3726	16.6	16467	-1.8	26758	-3.7	28843	3.5
2003	207690	2.8	19686	4.8	50845	5.1	11741	13.3	24146	1.8	4085	9.6	16539	0.4	25787	-3.6	30262	4.9
2004	216164	4.1	20908	6.2	50439	-0.8	12610	7.4	27933	15.7	3623	-11.3	15745	-4.8	28817	11.8	30068	-0.6
2005	225035	4.1	20941	0.2	51803	2.7	12725	0.9	29243	4.7	3675	1.4	17387	10.4	28283	-1.9	31476	4.7
2006 ^{1/2}	233819	4.0	21994	5.0	53033	2.4	14369	12.9	31378	7.3	3951	7.5	19222	10.6	30947	9.4	32185	2.3
2007	248143	6.1	21663	-2.9	59750	12.6	14786	3.3	33363	6.6	4290	8.5	21233	10.5	32211	4.1	32951	2.4
2008	260533	5.0	22941	5.7	61202	2.4	13934	-5.5	35556	6.5	4544	5.9	23824	12.2	34324	6.6	34435	4.5
2009 ³	258406	-0.8	23815	3.8	56821	-7.1	15213	9.1	35844	0.8	4195	-7.7	23405	-1.8	36860	7.4	35708	3.7
2005 Кв.1	51487	3.0	5064	1.2	11358	0.6	2003	-4.1	6500	2.7	783	-1.3	3988	10.7	7010	-2.9	7847	3.7
Кв.2	56655	5.1	5251	0.7	13210	8.7	3337	-3.3	7328	5.0	905	3.2	4343	11.8	7042	-2.4	7834	3.4
Кв.3	57353	4.2	5341	-0.1	13112	1.8	3684	3.0	7225	5.4	1056	3.2	4517	12.4	7058	-1.9	7847	5.1
Кв.4	59540	4.0	5285	-1.0	14123	0.0	3701	6.0	8190	5.4	931	0.1	4539	7.1	7173	-0.3	7948	6.5
2006 Кв.1	54937	6.7	5186	2.4	11267	-0.8	2728	36.2	8054	23.9	832.3	6.3	4734	18.7	7346	4.8	8035	2.4
Кв.2	58581	3.4	5697	8.5	13302	0.7	4331	29.8	7277	-0.7	984.6	8.8	4712	8.5	7711	9.5	7936	1.3
Кв.3	60106	4.8	5699	6.7	13846	5.6	3990	8.3	7948	10.0	1136	7.6	4793	6.1	7848	11.2	8004	2.0
Кв.4	60195	1.1	5412	2.4	14617	3.5	3320	-10.3	8100	-1.1	998	7.2	4984	9.8	8041	12.1	8210	3.3
2007 Кв.1	58508	6.5	5559	7.2	13498	19.8	2633	-3.5	7788	-3.3	855	2.7	5008	5.8	7596	3.4	8156	1.5
Кв.2	61393	4.8	5760	1.1	14659	10.2	4305	-0.6	7895	8.5	1119	13.6	5089	8.0	7842	1.7	8134	2.5
Кв.3	63292	5.3	5408	-5.1	15397	11.2	4189	5.0	8559	7.7	1264	11.2	5214	8.8	8241	5.0	8212	2.6
Кв.4	64950	7.9	4936	-8.8	16196	10.8	3658	10.2	9120	12.6	1053	5.5	5921	18.8	8531	6.1	8448	2.9
2008 Кв.1	61550	5.2	5637	1.4	14699	8.9	2443	-7.2	8450	8.5	970	13.5	5750	14.8	8196	7.9	8474	3.9
Кв.2	65384	6.5	6163	7.0	15568	6.2	4043	-6.1	8629	9.3	1153	3.1	5985	17.6	8611	9.8	8468	4.1
Кв.3	67026	5.9	6111	13.0	15921	3.4	3720	-11.2	9064	5.9	1325	4.9	5861	12.4	8669	5.2	8614	4.9
Кв.4	66574	2.5	5029	1.9	15014	-7.3	3728	1.9	9412	3.2	1095	4.0	6229	5.2	8847	3.7	8879	5.1
2009 ³ Кв.1	60873	-1.1	5789	2.7	13053	-11.2	2629	7.6	8517	0.8	928	-4.4	5715	-0.6	8868	8.2	8754	3.3
Кв.2	64141	-1.9	6416	4.1	13996	-10.1	4593	13.6	8543	-1.0	1079	-6.4	5811	-2.9	9050	5.1	8849	4.5
Кв.3	65752	-1.9	6405	4.8	14233	-10.6	3988	7.2	9173	1.2	1239	-6.5	5849	-0.2	9476	9.3	8925	3.6
Кв.4	67639	1.6	5205	3.5	15539	3.5	4004	7.4	9610	2.1	948	-13.4	6029	-3.2	9466	7.0	9181	3.4
2010 ³ Кв.1	60203	-1.1	6078	5.0	12779	-2.1	2831	7.7	8602	1.0	788	-15.0	5641	-1.3	9223	4.0	9104	4.0
Кв.2	64398	0.4	6422	0.1	14108	0.8	4037	-12.1	8543	0.0	986	-8.7	6038	3.9	9339	3.2	8911	0.7

^{1/1} Национална класификација на дејности.

^{1/2} Реалната вредност на БДП и додадената вредност по сектори од 2006 наваму е пресметана врз база на годишните стапки на раст.

^{1/3} Проценети податоци.

Извор: Државен завод за статистика.

 Табела 2
 Цени
 годишни стапки на раст (во %)

	Индекс на трошоци на живот (стапки на раст)														Индекс на цени на производителите на индустриски производи (стапки на раст)		
	Вкупно Стоки Услуги			По категории													
				Исхрана	Тугун и пијалаци	Облека и обувки	Домување					Хигиена и здравје	Култура и разонода	Сообраќајни средства и услуги		Ресторани и хотели /1	Останати услуги /1
							Вкупно	Стан (станарина, вода, услуги)	Огрев и осветление	Покукнина	Куќна опрема						
1997	2.6	2.2	3.8	4.2	-3.9	-1.6	1.7	0.3	3.8	1.6	-0.5	-8.6	19.4	-	-	4.2	
1998	-0.1	0.0	-0.4	-0.2	3.6	2.4	0.4	0.0	0.4	2.0	0.1	-10.3	2.4	-	-	4.0	
1999	-0.7	-1.1	0.5	-1.6	0.2	1.2	0.3	0.1	1.1	-1.9	-1.4	-2.2	-0.8	-	-	-0.1	
2000	5.8	5.2	8.9	-0.4	13.9	-2.3	19.3	8.8	27.4	1.7	-1.7	-1.6	22.4	-	-	8.9	
2001	5.5	4.5	10.9	6.9	2.3	1.3	5.5	11.3	3.9	0.1	-0.7	1.9	9.5	-	-	2.0	
2002	1.8	1.2	5.0	1.8	1.0	6.8	1.7	4.1	1.0	-0.6	-3.8	3.6	2.1	-	-	-0.9	
2003	1.2	0.3	5.9	-1.4	3.4	2.2	3.9	3.9	4.4	1.1	3.9	2.2	4.2	-	-	-0.3	
2004	-0.4	-1.1	3.3	-3.1	1.1	0.9	2.2	-0.3	3.0	4.2	0.4	1.3	4.0	-	-	0.9	
2005	0.5	0.3	1.3	-1.2	5.5	2.2	0.4	0.3	1.0	-1.2	-3.5	0.9	3.7	-	-	3.2	
2006	3.2	3.7	1.3	2.2	17.8	0.2	2.0	-0.7	3.7	-0.8	2.0	6.4	1.8	-	-	7.3	
2007	2.3	3.0	-0.3	3.9	1.8	1.8	4.7	6.3	5.8	-0.7	0.3	2.4	-3.1	4.7	8.6	2.6	
2008	8.3	9.2	5.1	15.3	4.0	1.8	6.0	6.1	7.3	1.4	1.5	0.2	3.2	11.4	2.2	10.3	
2009	-0.8	-0.8	-0.8	-1.6	4.0	0.0	4.5	2.0	6.3	1.7	2.1	-3.8	-7.9	2.2	-5.8	-6.5	
2006 Кв.1 ^{1/2}	2.7	3.2	0.9	1.6	17.7	-0.5	0.9	-0.2	1.6	-0.5	0.3	6.0	2.6	-	-	7.7	
Кв.2	3.4	3.8	2.0	2.3	17.5	0.3	1.1	0.2	1.9	-0.5	1.9	6.8	3.8	-	-	9.1	
Кв.3	3.6	4.0	1.9	2.9	17.9	0.5	1.7	-0.6	3.2	-0.9	2.7	6.9	2.3	-	-	7.6	
Кв.4	3.1	3.7	0.4	2.1	17.9	0.6	4.2	-2.2	7.9	-1.1	2.9	5.7	-1.5	-	-	4.9	
2007 Кв.1	0.7	1.3	-1.1	0.7	0.1	1.8	5.1	1.6	8.8	-1.8	0.0	3.5	-5.0	3.0	-2.8	1.1	
Кв.2	1.1	1.6	-0.5	0.7	2.2	1.0	5.9	6.6	7.8	-0.9	0.5	3.1	-4.3	3.6	11.6	0.7	
Кв.3	2.4	3.0	0.2	3.8	2.3	1.1	5.2	7.5	6.0	-0.1	0.9	3.6	-3.1	3.9	12.5	1.4	
Кв.4	4.9	6.2	0.4	10.4	2.4	3.5	2.8	9.6	1.1	0.0	0.0	-0.5	-0.6	8.0	13.0	7.0	
2008 Кв.1	9.5	11.0	3.9	19.0	4.2	1.6	3.6	8.5	2.7	0.4	1.5	-0.3	4.4	11.8	16.7	10.5	
Кв.2	9.9	11.4	4.5	19.5	3.5	3.6	3.4	4.7	3.7	1.0	1.1	0.5	5.8	12.0	1.9	13.6	
Кв.3	8.4	9.0	6.1	14.7	4.1	1.9	6.3	5.7	7.9	1.6	1.2	-0.2	5.1	13.1	-1.1	15.2	
Кв.4	5.5	5.4	5.8	8.6	4.3	0.3	10.4	5.8	14.4	2.7	2.1	0.9	-2.4	8.9	-6.6	2.2	
2009 Кв.1	0.9	0.8	1.2	0.9	4.5	1.6	7.4	3.8	9.9	3.8	2.1	-1.7	-9.1	5.1	-7.3	-6.2	
Кв.2	-0.6	-0.7	0.0	-1.0	4.2	-0.9	6.7	2.4	9.7	2.4	2.7	-2.3	-10.9	3.1	-8.6	-8.8	
Кв.3	-1.4	-1.3	-1.8	-2.2	3.8	0.2	4.1	1.3	6.2	1.0	2.3	-4.4	-9.1	1.0	-5.8	-10.1	
Кв.4	-2.1	-2.0	-2.4	-4.2	3.3	-0.8	0.2	0.6	0.3	-0.3	1.4	-6.9	-2.1	-0.1	-0.9	-0.4	
Јануари	1.7	1.5	2.7	2.3	4.9	1.5	7.9	5.5	10.1	4.0	1.8	-0.6	-8.4	6.5	-6.4	-5.8	
Февруари	0.7	0.6	0.9	0.4	4.5	1.9	7.1	3.2	9.7	3.6	2.4	-2.0	-8.9	4.6	-7.6	-5.1	
Март	0.2	0.2	0.1	-0.1	4.1	1.3	7.2	2.7	10.0	3.8	2.1	-2.6	-10.1	4.2	-7.8	-7.6	
Април	-0.5	-0.5	0.0	-1.2	4.1	0.0	6.8	2.6	9.6	2.8	2.3	-2.7	-9.7	3.8	-8.2	-7.1	
Мај	0.4	0.4	0.3	1.3	4.3	-1.5	6.8	2.6	9.8	2.4	3.0	-1.7	-11.0	3.0	-8.8	-9.3	
Јуни	-1.7	-2.0	-0.3	-3.0	4.3	-1.2	6.4	1.9	9.6	2.0	2.9	-2.4	-12.1	2.4	-8.8	-9.9	
Јули	-1.3	-1.5	-0.4	-2.1	4.2	0.0	6.2	1.5	9.5	1.5	2.6	-3.0	-11.5	1.0	-8.1	-11.5	
Август	-1.4	-1.2	-2.7	-2.0	3.7	0.1	3.2	1.4	4.6	1.0	2.5	-3.4	-9.6	0.8	-8.1	-9.8	
Септември	-1.4	-1.2	-2.2	-2.5	3.5	0.4	3.0	0.9	4.5	0.4	1.7	-6.7	-6.1	1.2	-1.2	-9.0	
Октомври	-2.4	-2.4	-2.2	-5.0	3.4	0.0	2.9	0.8	4.6	-0.1	1.6	-6.5	-6.0	0.8	-0.8	-5.9	
Ноември	-2.3	-2.2	-2.8	-4.1	3.3	0.0	-1.7	0.7	-2.9	-0.3	1.3	-7.6	-1.5	-0.6	-1.0	1.4	
Декември	-1.6	-1.5	-2.3	-3.4	3.3	-2.5	-0.5	0.4	-0.8	-0.5	1.2	-6.5	1.1	-0.6	-1.0	3.2	
2010 Кв.1	0.5	0.6	-0.2	-2.4	1.2	-0.4	4.9	0.3	8.7	-0.2	1.2	-0.1	4.0	-0.4	-2.3	7.5	
Кв.2	1.1	1.4	-0.2	-0.9	0.1	0.9	4.7	-0.2	8.3	0.2	-0.3	0.8	5.2	-0.1	-7.1	9.7	
Кв.3	1.8	2.0	0.6	1.2	-0.2	1.1	5.2	0.0	8.9	0.7	0.0	1.6	2.6	0.5	-6.8	7.7	
Јануари	0.1	0.1	0.2	-3.5	2.4	-1.2	5.4	0.4	9.5	-0.2	1.2	-0.5	3.7	-0.4	-0.2	6.5	
Февруари	0.6	0.8	-0.3	-1.9	0.7	-0.3	4.8	0.3	8.6	-0.3	0.9	-0.3	4.0	-0.4	0.8	7.4	
Март	0.7	0.9	-0.6	-1.9	0.5	0.4	4.5	0.3	7.9	-0.2	1.6	0.4	4.2	-0.5	-7.6	8.7	
Април	1.4	1.8	-0.5	-0.3	0.3	0.7	4.7	0.0	8.3	0.0	0.2	1.1	5.4	-0.5	-7.4	10.5	
Мај	0.2	0.3	-0.7	-3.4	0.0	1.1	4.7	-0.3	8.3	0.2	-0.4	0.0	5.7	-0.1	-6.9	10.9	
Јуни	1.8	2.0	0.7	0.9	0.0	1.0	4.6	-0.4	8.2	0.4	-0.6	1.2	4.5	0.3	-6.9	7.6	
Јули	1.5	1.6	0.8	0.2	-0.2	1.0	4.7	-0.2	8.2	0.6	-0.1	2.1	3.6	0.6	-7.1	7.5	
Август	1.9	2.0	1.4	1.0	-0.3	1.2	5.5	-0.2	9.5	0.7	-0.1	3.0	2.8	0.7	-6.8	7.7	
Септември	2.0	2.5	-0.3	2.3	-0.2	1.2	5.4	0.4	9.1	0.7	0.1	-0.3	1.3	0.2	-6.4	7.8	

^{1/} Почнувајќи од 2007 година, структурата на индексот на трошоците на животот (ЦПИ) е проширена за категориите: ресторани и хотели и за категоријата останати услуги неспомнати на друго место.

^{2/} Кварталните пресметки се изработени во Дирекција за истражување на НБРМ.
 Извор: Државен завод за статистика.

Табела 3

Индекс на индустриското производство и индекс на продуктивноста во индустријата
годишни стапки на раст (во %)

	Вкупно	По сектори			По група на производи				
		Вадене руди и камен	Преработувачка индустрија	Електрична енергија, гас и вода	Енергија	Интермедијарни производи, освен енергија	Капитални производи	Трајни производи за широка потрошувачка	Нетрајни производи за широка потрошувачка
2002	-5.3	-24.5	-4.7	-3.8	-16.8	-8.0	53.3	-22.6	-2.4
2003	4.7	-39.1	5.9	9.8	28.7	-12.1	-9.0	36.9	19.0
2004	-2.2	-5.0	-2.1	-2.6	-1.8	0.9	-20.1	9.1	-3.4
2005	7.0	40.4	7.3	2.5	4.6	14.2	-3.2	-14.9	3.8
2006	3.6	11.5	3.6	0.8	3.2	5.6	9.2	-20.0	2.6
2007	3.7	9.8	5.2	-9.5	-6.9	12.9	19.7	8.8	-2.0
2008	5.5	9.9	6.3	-3.1	-0.1	7.7	-1.3	64.2	4.0
2009	-7.7	-12.3	-9.3	8.8	2.5	-14.3	-24.5	-20.7	-1.4
2005 Кв.1 ^{1/}	4.8	-19.7	5.8	3.7	2.0	14.1	-1.6	-19.3	0.7
Кв.2	13.5	13.9	16.3	-0.3	5.8	24.6	-1.8	10.0	8.8
Кв.3	6.0	62.4	5.5	2.0	3.8	9.8	-5.7	-10.7	5.1
Кв.4	4.1	95.2	2.5	3.7	6.9	9.5	-6.9	-26.2	0.0
2006 Кв.1	0.6	38.3	-0.7	-0.7	4.7	-0.7	-4.1	-1.9	0.0
Кв.2	1.6	24.9	0.8	1.1	-2.9	-0.5	25.7	-39.9	4.9
Кв.3	8.2	2.9	8.8	4.5	5.2	13.8	12.1	-8.7	5.0
Кв.4	3.5	-4.6	4.6	-0.4	5.3	8.9	2.4	-19.6	-0.1
2007 Кв.1	11.6	13.8	16.0	-9.1	-2.1	25.0	39.0	10.3	6.2
Кв.2	-2.8	16.2	-1.5	-20.7	-16.7	7.9	-4.4	25.3	-7.8
Кв.3	1.1	15.5	1.5	-8.7	-4.5	7.5	27.3	-3.0	-5.8
Кв.4	6.2	-3.4	7.8	-1.1	-6.3	15.3	24.7	6.5	1.8
2008 Кв.1	5.8	11.9	6.6	-0.8	1.7	8.8	26.5	77.3	-1.3
Кв.2	11.9	13.6	12.8	1.9	15.9	13.1	28.0	77.0	3.9
Кв.3	13.1	3.4	14.6	1.9	3.4	28.0	-15.9	55.0	4.3
Кв.4	-7.7	11.2	-8.0	-12.2	-15.3	-18.7	-31.3	51.4	7.9
2009 Кв.1	-10.8	-12.6	-12.1	-1.6	-0.1	-29.8	-24.9	-16.3	6.2
Кв.2	-13.2	-19.2	-15.4	15.6	-0.9	-25.9	-40.1	-32.4	2.8
Кв.3	-13.1	-11.3	-15.1	10.4	-5.2	-21.1	-19.3	-15.3	-4.9
Кв.4	7.5	-6.5	7.4	14.2	16.2	27.8	-6.8	-17.3	-7.6
Јануари	-16.7	-23.7	-18.7	-4.6	-1.6	-41.4	-20.8	-15.7	0.5
Февруари	-11.3	-21.9	-11.4	-6.5	-6.2	-26.0	-44.8	-16.7	9.6
Март	-4.8	8.7	-7.2	7.0	8.2	-23.0	-1.7	-16.6	7.8
Април	-7.7	-8.2	-8.5	-0.3	-3.9	-23.0	-30.8	-29.2	14.9
Мај	-15.3	-18.1	-18.7	26.1	-8.1	-26.3	-42.1	-25.8	0.0
Јуни	-16.2	-30.8	-18.4	25.5	10.0	-28.3	-46.0	-41.1	-4.4
Јули	-19.8	-24.0	-21.6	5.7	-0.2	-39.2	-38.2	-29.2	-1.6
Август	-9.9	-6.2	-12.7	21.2	0.4	-13.4	-27.8	-2.3	-7.5
Септември	-9.8	-2.4	-11.4	4.6	-16.5	-12.9	11.6	-12.6	-5.8
Октомври	-1.0	-6.4	-2.3	13.8	5.5	13.3	-12.7	-7.6	-14.0
Ноември	4.3	-4.0	3.5	14.8	15.9	14.2	-9.9	-15.0	-4.3
Декември	20.0	-8.9	22.7	14.0	28.9	62.7	3.0	-27.9	-4.8
2010 Кв.1	-9.4	-5.8	-14.6	19.0	-3.2	-7.7	-34.1	-13.8	-10.2
Кв.2	-1.6	0.2	-6.5	38.5	27.5	-2.7	-24.9	1.2	-8.6
Кв.3	-2.4	4.9	-3.7	6.9	7.4	-15.9	-23.0	-2.0	10.7
Јануари	-2.9	11.4	-8.2	16.7	5.6	0.8	-40.0	-9.7	-5.3
Февруари	-13.1	0.9	-20.7	31.2	6.4	-15.7	-33.5	-19.0	-18.3
Март	-11.2	-23.2	-13.9	10.6	-21.1	-6.4	-30.3	-12.6	-6.2
Април	-9.6	-14.2	-14.1	29.5	1.9	-6.7	-35.6	4.7	-14.3
Мај	-0.4	-1.1	-5.3	37.5	53.7	-5.8	-37.4	-5.2	-8.7
Јуни	5.4	19.9	0.0	49.7	31.8	4.5	0.6	4.3	-3.0
Јули	8.3	11.2	5.3	35.1	22.9	10.5	-16.0	10.8	3.9
Август	-1.5	4.3	-1.9	-0.2	8.1	-14.8	-24.0	-1.9	12.5
Септември	-11.9	0.1	-12.6	-10.8	-12.5	-31.5	-26.9	-11.8	16.3

^{1/} Кварталните пресметки се изработени во Дирекција за истражување на НБРМ.

Извор: Државен завод за статистика.

Табела 4
Вработеност и продуктивност во целата економија

	Вкупно работоспособно население	Активно население:			Број на вработени лица по економски дејности:			Продуктивност /1
		Вкупно	Вработени	Невработени	Земјоделство	Индустрија	Услуги	
1996	1,436,602	789,081	537,591	251,489	100,067	193,975	243,548	-
1997	1,489,625	800,513	512,301	288,213	84,256	163,988	264,056	-
1998	1,503,365	823,826	539,762	284,064	107,249	190,674	241,839	-
1999	1,518,250	806,674	545,222	261,452	115,361	185,283	244,580	-
2000	1,534,256	811,557	549,846	261,711	119,971	187,066	242,809	-
2001	1,554,420	862,504	599,308	263,196	131,094	190,458	277,755	-
2002	1,566,953	824,824	561,341	263,483	134,293	186,917	238,868	-
2003	1,579,450	860,976	545,108	315,868	120,132	184,855	238,583	-
2004	1,594,557	832,281	522,995	309,286	88,050	171,390	261,810	-
2005	1,607,997	869,187	545,253	323,934	106,533	175,868	261,523	-0.1
2006	1,618,482	891,679	570,404	321,274	114,777	186,085	268,117	-0.6
2007	1,628,635	907,138	590,234	316,905	107,717	184,928	294,305	2.3
2008	1,633,341	919,424	609,015	310,409	119,749	190,530	297,189	1.8
2009	1,638,869	928,775	629,901	298,873	116,668	187,077	324,410	-4.1
2005 Кв.1	1,603,675	827,428	507,397	320,030	76,546	181,450	251,307	5.0
Кв.2	1,606,833	883,522	552,797	330,724	126,194	174,588	251,112	3.3
Кв.3	1,609,071	889,725	564,880	324,845	135,712	170,157	257,804	-1.7
Кв.4	1,612,410	876,074	555,938	320,136	87,921	180,089	286,837	-6.3
2006 Кв.1	1,615,584	877,798	559,702	318,096	103,319	190,355	264,550	-2.7
Кв.2	1,617,423	885,609	566,293	319,316	128,519	189,630	246,842	0.8
Кв.3	1,619,447	899,732	576,813	322,919	125,322	187,760	262,480	2.0
Кв.4	1,621,475	903,576	578,810	324,766	101,948	176,592	298,599	-2.5
2007 Кв.1	1,624,611	902,588	579,301	323,287	95,384	186,975	293,629	3.5
Кв.2	1,627,216	906,199	589,254	316,944	112,982	184,622	288,104	-0.5
Кв.3	1,630,010	909,466	598,327	311,139	117,531	181,993	294,863	0.9
Кв.4	1,632,702	910,301	594,054	316,247	104,975	186,122	300,622	5.5
2008 Кв.1	1,635,058	920,512	600,593	319,919	121,238	178,848	298,110	1.6
Кв.2	1,633,339	917,566	607,125	310,441	129,711	186,184	289,783	3.4
Кв.3	1,631,646	925,073	619,802	305,271	119,149	198,499	301,415	2.3
Кв.4	1,633,321	914,547	608,541	306,006	108,896	198,590	299,451	0.1
2009 Кв.1	1,634,986	919,026	618,189	300,837	120,186	181,567	314,199	-3.8
Кв.2	1,637,828	933,878	636,156	297,722	122,958	188,433	322,983	-6.6
Кв.3	1,640,302	940,661	642,541	298,120	119,474	189,239	333,028	-5.4
Кв.4	1,642,360	921,534	622,720	298,814	104,055	189,069	327,428	-0.6
2010 Кв.1	1,644,423	925,613	615,962	309,651	109,821	182,562	321,505	-0.8
Кв.2	1,648,132	923,323	627,129	296,194	121,442	183,307	320,243	1.9

/1 Годишни стапки на раст во (%). Пресметките се изработени во Дирекција за истражување на НБРМ.

Извор: Државен завод за статистика. Анкета за работна сила.

Табела 5
Плати
износ (во денари), промена (во %)

	Бруто плати:						Нето плати:					
	Просечна, вкупно	Номинална промена	Реална промена	По економски дејности:			Просечна, вкупно	Номинална промена	Реална промена	По економски дејности:		
				Земјодел- ство	Индустрија	Услуги				Земјодел- ство	Индустрија	Услуги
1999	16,941	3.6	-	12,944	16,306	19,684	10,029	2.9	3.6	8,667	8,380	10,720
2000	17,958	6.0	-	15,733	17,785	20,968	10,526	5.5	-0.3	9,294	8,883	11,354
2001	17,893	-0.4	-5.6	14,739	18,304	20,467	10,592	3.5	-1.9	8,754	10,348	11,852
2002	19,030	6.4	4.5	14,437	19,243	21,648	11,550	6.9	5.0	8,833	11,415	12,791
2003	19,957	4.9	3.7	14,100	19,854	22,955	11,955	4.8	3.6	8,522	11,782	13,549
2004	20,779	4.1	4.5	17,287	20,692	23,748	12,534	4.0	4.4	10,337	12,290	13,999
2005	21,335	2.7	2.2	19,128	21,450	24,737	13,125	2.5	2.0	11,419	12,738	14,548
2006	23,037	8.0	4.6	19,485	23,570	25,624	13,854	7.3	4.0	11,660	13,983	15,036
2007	24,139	4.8	2.4	17,755	23,965	26,520	14,586	7.9	5.5	10,766	14,585	16,080
2008	25,349	8.7	0.3	17,342	25,478	28,492	16,095	10.3	1.9	10,693	15,780	17,581
2009	29,923	9.4	10.3	19,331	29,068	33,056	19,958	9.9	10.8	13,096	19,316	22,136
2006 Кв.1	22,559	7.6	4.9	19,179	22,969	25,184	13,207	6.9	3.7	11,466	13,606	14,757
Кв.2	22,923	8.5	5.1	19,600	23,340	25,444	13,428	7.7	4.2	11,681	13,820	14,910
Кв.3	23,214	8.7	5.1	19,719	23,967	25,835	13,584	7.7	3.9	11,779	14,184	15,125
Кв.4	23,451	7.1	4.0	19,440	24,003	26,035	13,854	7.2	4.0	11,712	14,321	15,351
2007 Кв.1	23,139	2.6	1.9	17,809	23,414	25,635	13,962	5.7	5.0	10,802	14,230	15,516
Кв.2	23,651	3.2	2.1	18,396	23,569	26,020	14,287	6.4	5.3	11,161	14,335	15,746
Кв.3	24,193	4.2	1.8	17,524	24,043	26,510	14,604	7.5	5.1	10,652	14,608	16,086
Кв.4	25,574	9.1	4.2	17,291	24,836	27,917	15,490	11.8	6.9	10,451	15,167	16,971
2008 Кв.1	25,146	8.7	-0.8	16,983	24,571	27,429	15,430	10.5	0.9	10,315	15,220	16,934
Кв.2	25,566	8.1	-1.6	16,679	25,126	27,899	15,697	9.9	0.0	10,295	15,559	17,228
Кв.3	26,337	8.9	0.4	16,779	25,610	28,561	16,171	10.7	2.1	10,479	15,860	17,628
Кв.4	27,863	9.0	3.3	18,928	26,604	30,080	17,081	10.3	4.5	11,684	16,480	18,534
Јануари	25,349	10.2	1.4	17,355	25,456	27,398	15,555	12.0	3.1	10,453	15,757	16,918
Февруари	24,799	7.4	-2.0	16,599	24,265	27,165	15,207	9.1	-0.4	10,169	15,019	16,771
Март	25,289	8.4	-1.6	16,994	23,993	27,724	15,529	10.4	0.2	10,325	14,884	17,114
Април	25,412	7.5	-2.3	16,379	24,735	27,808	15,605	9.2	-0.8	10,042	15,315	17,176
Мај	25,612	7.9	-1.4	16,379	25,337	27,843	15,728	9.8	0.2	10,104	15,691	17,198
Јуни	25,673	8.8	-1.1	17,279	25,307	28,047	15,759	10.7	0.5	10,741	15,672	17,311
Јули	25,739	8.6	-0.8	16,653	24,907	28,100	15,808	10.5	1.0	10,493	15,415	17,355
Август	25,758	7.7	-0.8	16,811	25,413	28,078	15,820	9.5	0.8	10,438	15,739	17,333
Септември	27,513	10.2	2.9	16,873	26,510	29,505	16,884	12.1	4.6	10,505	16,425	18,196
Октомври	27,758	7.2	0.1	20,034	26,800	29,855	17,020	9.0	1.8	12,364	16,621	18,404
Ноември	27,507	8.3	3.0	17,223	25,889	29,603	16,859	10.0	4.6	10,687	16,029	18,238
Декември	28,323	11.4	7.0	19,527	27,125	30,784	17,363	11.7	7.3	12,001	16,791	18,960
2009 Кв.1*	29,540	12.5	11.5	19,127	28,496	32,764	19,653	12.7	11.8	12,973	18,774	21,885
Кв.2*	30,137	12.8	13.5	19,489	29,156	33,394	20,116	13.4	14.1	13,191	19,414	22,423
Кв.3*	29,833	8.4	9.9	19,453	29,248	32,861	19,891	8.9	10.4	13,171	19,496	21,973
Кв.4*	30,183	3.7	5.9	19,254	29,372	33,207	20,172	4.5	6.8	13,051	19,579	22,261
Јануари*	29,586	11.7	9.9	19,610	28,815	32,608	19,616	11.6	9.8	13,241	18,752	21,767
Февруари*	29,433	13.6	12.8	18,840	27,834	32,929	19,598	14.1	13.3	12,811	18,490	21,973
Март*	29,602	12.1	11.8	18,930	28,841	32,753	19,746	12.6	12.3	12,869	19,081	21,913
Април*	30,139	13.5	14.1	19,129	29,367	33,683	20,167	14.4	15.0	12,931	19,530	22,723
Мај*	30,100	12.5	12.1	19,831	28,249	33,603	20,112	13.2	12.7	13,431	18,810	22,561
Јуни*	30,171	12.5	14.4	19,507	29,851	32,896	20,070	12.7	14.7	13,211	19,903	21,987
Јули*	29,730	10.6	12.0	18,930	29,137	32,725	19,763	10.7	12.1	12,879	19,420	21,806
Август*	29,767	10.6	12.2	19,841	29,139	32,850	19,867	11.2	12.7	13,421	19,430	21,975
Септември*	30,002	4.4	5.9	19,589	29,469	33,009	20,044	5.1	6.6	13,213	19,636	22,137
Октомври*	30,110	3.8	6.4	19,618	29,173	32,919	20,116	4.6	7.2	13,306	19,449	22,051
Ноември*	29,829	3.8	6.3	19,434	29,644	32,640	19,918	4.6	7.0	13,173	19,732	21,855
Декември*	30,611	3.5	5.1	18,710	29,300	34,061	20,483	4.4	6.1	12,676	19,555	22,877
2010 Кв.1	29,879	1.1	0.6	19,358	29,223	32,467	20,303	3.3	2.8	13,234	19,774	22,136
Кв.2*	30,238	0.3	-0.8	19,678	29,636	32,650	20,557	2.2	1.1	13,491	19,982	22,283
Јануари 2010	29,947	1.2	1.1	19,844	29,370	32,586	20,330	3.6	3.5	13,651	19,850	22,196
Февруари	29,751	1.1	0.5	19,205	28,801	32,659	20,240	3.3	2.7	13,155	19,565	22,324
Март	29,938	1.1	0.4	19,026	29,500	32,157	20,338	3.0	2.3	12,897	19,907	21,889
Април	30,081	-0.2	-1.6	19,723	29,249	32,481	20,449	1.4	0.0	13,551	19,760	22,155
Мај	30,598	1.7	1.5	19,684	29,925	32,971	20,798	3.4	3.2	13,573	20,154	22,501
Јуни	30,035	-0.5	-2.2	19,626	29,734	32,500	20,424	1.8	0.0	13,348	20,033	22,193
Јули	29,827	0.3	-1.2	20,661	29,164	31,921	20,299	2.7	1.2	14,125	19,728	21,792

* Од јануари 2009 година настана структурна промена во податоците за платите, заради примената на концептот на "бруто плата". Оттука, износите за нето и бруто плата од јануари 2009 година се значајно повисоки во однос на претходниот период. Од друга страна, стапките на раст на нето и бруто платите се однесуваат на податоците кои се корегирани за структурната промена. Промената е направена од страна на НБРМ, така што е претпоставено дека платата во јануари 2009 година е непроменета во однос на платата од декември 2008 година, а потоа на овој износ се надоврзани месечните стапки на раст објавени од ДЗС.

Извор: Државен завод за статистика.

Табела 6

Буџет на Република Македонија (Централен буџет и буџети на фондови)
во милиони денари

	2008				јан.-декр. 2008	2009				јан.-декр. 2009	2010		
	Кв.1	Кв.2	Кв.3	Кв.4		Кв.1	Кв.2	Кв.3	Кв.4		Кв.1	Кв.2	Кв.3
ВКУПНИ ПРИХОДИ	33,134	31,688	37,073	34,516	136,411	31,298	31,780	31,785	33,635	128,498	29,522	32,320	36,127
Даночни приходи и придонеси	28,002	28,105	29,329	29,667	115,103	26,554	26,033	27,774	29,499	109,860	25,268	28,122	29,137
Даночни приходи (ССП)*	135	31	66	63	295	37	58	63	111	269	177	160	196
Даноци приходи	19,046	19,006	19,658	18,849	76,559	17,327	16,248	18,234	18,945	70,754	16,009	18,528	19,209
Персонален данок на доход	2,075	2,134	1,988	2,499	8,696	2,029	2,198	2,141	2,342	8,710	2,111	2,116	2,085
Данок на добивка	2,823	2,075	1,747	1,934	8,579	1,996	614	997	827	4,434	879	623	1154
ДДВ	8,857	9,145	9,697	8,474	36,173	8,175	7,817	9,205	9,976	35,173	8,204	9,734	9,929
Акцизи	3,291	3,389	3,870	3,726	14,276	3,124	3,662	3,991	3,756	14,533	3,140	3,542	4,304
Увозни давачки	1,320	1,675	1,666	1,614	6,275	1,304	1,316	1,235	1,374	5,229	953	1,772	903
Други даноци	680	588	690	602	2,560	699	641	665	670	2,675	722	741	834
Придонеси	8,821	9,068	9,605	10,755	38,249	9,190	9,727	9,477	10,443	38,837	9,082	9,434	9,732
Фонд за ПИОМ	5,954	6,024	6,481	7,127	25,586	6,185	6,650	6,412	7,034	26,281	6,162	6,386	6,614
Завод за вработување	416	425	436	513	1,790	439	450	457	502	1,848	400	400	410
Фонд за здравство	2,451	2,619	2,688	3,115	10,873	2,566	2,627	2,608	2,907	10,708	2,520	2,648	2,708
Неданочни приходи	4,552	3,035	7,189	3,624	18,400	4,160	5,173	3,533	3,536	16,402	3,731	3,048	6,324
Неданочни приходи (ССП)*	1,882	1,543	1,764	1,971	7,160	1,832	1,436	1,740	1,851	6,859	1,864	1,431	1,821
Профит од јавни финансиски институции	1,338	46	3,839	323	5,546	1,197	2,406	101	103	3,807	495	63	3157
Народна банка на Република Македон	1,289	0	0	0	1,289	1,161	0	0	0	1,161	408	0	0
Агенција за управување со средства	0	0	0	260	260	0	0	60	72	132	40	28	0
Други приходи од имот	4	0	3	3	10	2	0	1	0	3	37	9	632
Камати од депонирани средства во Н	44	44	44	50	182	34	23	24	30	111	8	26	15
Дивиденди	1	2	3,792	10	3,805	0	2,383	16	1	2,400	2	0	2510
Административни такси	472	453	456	477	1,858	446	464	495	492	1,897	448	474	381
Партиципација за здравствени услуги	121	119	83	67	390	76	77	74	85	312	85	80	75
Други административни такси	121	143	127	170	561	137	128	110	139	514	133	137	115
Други неданочни приходи	147	179	406	210	942	125	216	509	415	1,265	275	317	185
Надоместоци за Фондот за патишга	471	552	514	406	1,943	346	446	504	451	1,747	358	446	574
Капитални приходи	336	282	373	399	1,390	414	238	194	321	1,167	268	331	227
Странски донации	191	237	162	737	1,327	114	268	204	247	833	201	648	281
Приходи од наплатени заеми	53	29	20	89	191	57	68	80	32	237	56	172	158
ВКУПНИ РАСХОДИ	28,874	31,945	30,710	48,693	140,222	33,231	35,357	33,008	37,797	139,393	33,626	34,293	36,647
Тековни трошоци	26,274	28,499	27,733	37,654	120,160	30,639	31,687	30,216	33,423	125,965	30,398	31,564	31,706
Плати и надоместоци	5,220	4,971	4,879	5,757	20,827	5,570	5,782	5,650	5,697	22,699	5,751	5,636	5,588
Стоки и услуги	3,165	4,075	3,724	7,781	18,745	3,757	4,481	3,631	4,351	16,220	3,729	3,180	3,785
Трансфери	17,469	18,771	18,743	22,959	77,942	20,809	20,699	20,593	22,500	84,601	20,688	22,086	20,963
Трансфери (ССП)*	320	452	326	185	1,283	221	255	416	613	1,505	264	309	369
Социјални трансфери	13,848	14,275	14,453	15,528	58,104	15,132	15,430	15,368	15,812	61,742	15,621	15,931	16,083
Фонд за ПИОМ	7,792	8,163	8,513	8,898	33,366	8,932	9,047	9,147	9,329	36,455	9,232	9,380	9,381
Завод за вработување	368	407	386	465	1,626	435	500	590	746	2,271	495	525	518
Социјална помош	1,004	1,022	986	978	3,990	957	1,114	1,144	1,090	4,305	1,267	1,336	1,216
Здравствена заштита	4,684	4,683	4,568	5,187	19,122	4,808	4,769	4,487	4,647	18,711	4,627	4,690	4,968
Други трансфери	3,284	4,030	3,953	7,221	18,488	5,446	4,997	4,793	6,060	21,296	4,794	5,829	4,501
Бегалци	17	14	11	25	67	10	17	16	15	58	9	17	10
Каматни плаќања	420	682	387	1,157	2,646	503	725	342	875	2,445	231	661	1370
Камати по домашен долг	141	408	48	346	943	139	479	161	232	1,011	99	464	185
Камати по надворешен долг	279	274	339	811	1,703	364	246	181	643	1,434	131	198	1185
Гаранции	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Капитални трошоци	2,600	3,446	2,977	11,039	20,062	2,592	3,670	2,792	4,374	13,428	3,228	2,729	4,941
Инвестиции во постојани средства	2,136	1,872	1,881	7,579	13,468	2,286	2,049	2,125	2,993	9,453	2,387	1,815	3,623
Капитални трансфери	464	1,574	1,096	3,460	6,594	306	1,621	667	1,381	3,975	842	914	1,318
БУЏЕТСКИ ДЕФИЦИТ / СУФИЦИТ	4,260	-257	6,363	-14,177	-3,811	-1,933	-3,577	-1,223	-4,162	-10,895	-4,104	-1,974	-520
Финансирање	-4,260	257	-6,363	14,177	3,811	1,933	3,577	1,223	4,162	10,895	4,104	1,974	520
Прилив	-3,737	3,419	-5,662	16,767	10,787	2,908	6,891	2,049	7,091	18,939	4,699	5,506	1,555
Приходи од приватизација	661	377	0	602	1,640	0	0	0	0	0	0	1	0
Странски заеми	355	678	136	1,497	2,666	185	1,038	11,088	729	13,040	337	1593	507
Депозити	-5,151	2,769	-6,104	11,832	3,345	-2,751	9,059	-8,062	1,480	-274	4,440	1,617	354
Државни записи	379	-475	305	2,829	3,038	5,424	-3,206	-978	4,858	6,098	-78	2,295	695
Продажба на акции	19	70	1	7	97	50	0	1	24	75	0	0	0
Одлив	523	3,162	701	2,590	6,976	975	3,314	826	2,929	8,044	596	3,532	1035
Отплата на главница	523	3,162	701	2,590	6,976	975	3,314	826	2,929	8,044	596	3,532	1035
Надворешен долг	392	317	701	468	1,878	593	554	695	514	2,356	596	534	726
Домашен долг	131	2,845	0	2,122	5,098	382	2,760	131	2,415	5,688	0	2,998	309

*Сметки за сопствени приходи.

Извор: Министерство за финансии на Република Македонија.

Табела 7
Биланс на НБРМ ^{1,2,3,4}
во милиони денари

	2003	2004	2005	2006	2007		2008											
	XII	XII	XII	XII	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
A. ВКУПНИ СРЕДСТВА	52223	51352	75272	95647	101704	99990	100006	100544	98510	97154	97441	99435	100296	102261	107770	107245	101893	96111
1. Девизни средства	46078	44831	69588	88102	96604	94979	94978	95488	93530	92181	92431	94492	95338	97898	103371	102821	97688	91908
1.1. Девизни резерви	44178	44423	68698	86664	94822	93291	94332	94847	93085	91726	92357	94414	95263	97838	103314	102750	97584	91808
1.2. Останати девизни средства	1900	408	890	1438	1782	1688	646	641	445	455	73	78	75	60	57	71	104	100
2. Побарувања од Државата	3890	3495	3549	2519	1306	1271	1272	1272	1272	1272	1272	1272	1272	1272	1272	1272	1294	1304
2.1. Во денари	3815	3495	3549	2505	1299	1264	1264	1264	1264	1264	1264	1264	1264	1264	1264	1264	1286	1296
2.2. Во странска валута	75	0	0	14	7	7	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8
3. Други средства	2254	3025	2135	5025	3794	3740	3756	3784	3708	3701	3738	3671	3686	3090	3127	3152	2911	2898
B. ВКУПНИ ОБВРСКИ	52223	51352	75272	95647	101704	99990	100006	100544	98510	97154	97441	99435	100296	102261	107770	107245	101893	96111
1. Монетарна база	22345	22683	28374	34018	38427	41468	39386	40317	38826	40481	40310	44247	45792	45563	46424	48556	44403	48035
1.1. Готови пари во оптик	15010	15071	15813	17732	17982	19894	18333	18124	17792	18508	18421	18454	19892	18776	18894	18963	18179	20799
1.2. Останати депозитни институции	6018	6043	10307	13769	16066	17966	16939	17772	16718	17566	17396	20716	20542	19910	21740	23624	20185	21619
1.2.1. Трансферабилни депозит и, исклучени од монетарните агрегати, во денари	3248	2677	4984	7396	8868	10689	9518	9343	8158	8865	8580	11700	11400	9447	10514	11931	8394	10288
1.2.2. Останати депозит и, исклучени од монетарните агрегати, во денари							0	0	0	0	0	0	0	1149	1467	1773	2019	1528
1.2.3. Останати депозит и, исклучени од монетарните агрегати, во странска валута	2770	3366	5323	6373	7198	7277	7421	8429	8560	8701	8816	9016	9142	9314	9759	9920	9772	9803
1.3. Локална самоуправа	0	0	679	635	1883	1602	1891	2038	1953	2033	2043	2569	2505	2668	2858	2940	2988	2823
1.3.1. Трансферабилни депозит и - Локална самоуправа, во денари	0	0	679	635	1883	1602	1891	2038	1953	2033	2043	2569	2505	2668	2858	2940	2988	2823
1.4. Останати финансиски институции	1317	1569	1575	1882	2496	2006	2223	2383	2363	2374	2450	2508	2853	4209	2932	3029	3051	2794
2. Готови пари кај останати депозитни институции	844	921	1389	1545	1721	1986	1948	1916	2074	2191	2041	2303	3155	2426	2369	2381	2355	3198
3. Останати депозитни институции - останати обврски	4581	4713	8945	9480	19206	21040	21616	22218	21738	20653	23252	21641	19979	20759	20096	18436	16879	17451
3.1. Трансферабилни депозити, исклучени од монетарните агрегати, во странска валута	193	147	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.2. Останати депозити, исклучени од монетарните агрегати, во странска валута	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.3. Хартии од вредност, исклучени од монетарните агрегати, во денари	4388	4566	8945	9480	19206	21040	21616	22218	21738	20653	23252	21641	19979	20759	20096	18436	16879	17451
4. Ограничени депозити	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	1	1	3	11
5. Девизни обврски	3982	3457	3863	3249	590	555	560	560	560	560	560	560	944	943	943	945	945	955
6. Депозити на државата	12348	12865	24025	34648	28468	20833	21431	20262	22929	21256	19287	18749	19193	21034	24584	23346	21679	12334
6.1. Во денари	3997	6584	8399	16962	24587	15313	15928	14910	17830	16385	14645	13343	14005	15977	19936	19034	16393	9208
6.2. Во странска валута	8351	6281	15626	17686	3881	5520	5503	5352	5099	4871	4642	5406	5188	5057	4648	4312	5286	3126
7. Останати обврски	8967	7634	10065	14252	15013	16094	17013	17187	14458	14204	14031	14237	14387	13961	15722	15961	17984	17324

1) Ревидирани податоци: Почнувајќи со кварталниот извештај за Q1 2009 податоците се ревидирани согласно со новата усвоена методологија за периодот од јануари 2003

2) Почнувајќи од Август 2008 година, депозитните банки и штедилниците издвојуваат задолжителен депозит кај НБРМ, согласно Одлуката за задолжителен депозит кај НБРМ, бр. 02-15/VI-1/2008 од 12.06.2008 година.

3) Почнувајќи од Јануари 2009 година податоците се компилирани врз основа на новиот Сметковен план за банки

4) Согласно препораките на ММФ, променет е третманот на СПВ алокацијата така што наместо да биде дел од капиталните сметки претставува девизна обврска на НБРМ. Извршена е ревизија на целата временска серија.

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Биланс на НБРМ ^{1,2,3,4}
во милиони денари

	2009												2010					
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI
A. ВКУПНИ СРЕДСТВА	93073	91373	82366	78467	76168	78057	89571	96341	97643	98975	101631	102010	103709	103882	103114	105478	107774	109433
1. Девизни средства	88888	87201	78197	74290	72012	73904	85428	92219	93538	94889	97499	97807	99515	99697	98935	101310	103590	105246
1.1. Девизни резерви	88543	86814	77859	73928	71658	73618	85235	92066	93387	94760	97380	97725	99435	99595	98837	101209	103485	105138
1.2. Останати девизни средства	345	387	338	362	354	286	193	154	151	129	119	83	80	102	99	102	105	108
2. Побарувања од Државата	1309	1305	1305	1306	1306	1305	1306	1306	1301	1294	1319	1327	1337	1347	1347	1355	1380	1394
2.1. Во денари	1297	1297	1297	1297	1297	1297	1297	1297	1297	1286	1311	1318	1328	1338	1338	1346	1371	1383
2.2. Во странска валута	12	8	8	9	9	9	9	9	8	8	8	9	9	9	9	9	9	11
3. Други средства	2876	2867	2864	2872	2850	2847	2837	2815	2804	2792	2813	2876	2857	2838	2832	2813	2804	2793
B. ВКУПНИ ОБВРСКИ	93073	91373	82366	78467	76168	78057	89571	96341	97643	98975	101631	102010	103709	103882	103114	105478	107774	109433
1. Монетарна база	45654	45915	42550	42717	42016	44035	49041	49542	48875	52287	51188	51892	52672	51077	50046	51684	52365	54127
1.1. Готови пари во оптик	18484	17856	17267	17388	17144	16822	18094	17599	17170	17243	17449	19482	18431	17949	17995	17925	18576	18463
1.2. Останати депозитни институции	21246	22026	19686	19678	18742	20850	24377	25356	24860	28055	27171	26639	28044	27090	26001	27345	27166	29001
1.2.1. Трансферабилни депозит и, исклучени од монетарните агрегати, во денари	10550	10787	8823	8444	7279	9281	12815	13470	12612	15759	14881	14245	15704	14919	13761	14877	14760	16299
1.2.2. Останати депозити, исклучени од монетарните агрегати, во денари	895	847	240	331	275	324	310	281	269	239	186	169	150	0	0	0	0	0
1.2.3. Останати депозити, исклучени од монетарните агрегати, во странска валута	9801	10392	10623	10903	11189	11245	11252	11605	11978	12058	12104	12225	12189	12171	12240	12468	12406	12702
1.3. Локална самоуправа	3080	3185	2655	2646	2992	3219	3157	3290	3467	3596	3241	2361	2896	2622	2592	2930	3162	3179
1.3.1. Трансферабилни депозит и - Локална самоуправа, во денари	3080	3185	2655	2646	2992	3219	3157	3290	3467	3596	3241	2361	2896	2622	2592	2930	3162	3179
1.4. Останати финансиски институции	2844	2848	2942	3006	3137	3143	3414	3296	3379	3392	3327	3410	3300	3415	3459	3484	3460	3484
2. Готови пари кај останати депозитни институции	2569	2515	2621	2627	2700	2613	2795	2834	2714	2639	2979	3216	2906	2862	3151	2702	3071	2801
3. Останати депозитни институции - останати обврски	13593	14103	7511	10502	9923	12489	8391	13054	15247	14830	17846	16676	18194	21033	23201	23447	25012	23660
3.1. Трансферабилни депозити, исклучени од монетарните агрегати, во странска валута	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.2. Останати депозити, исклучени од монетарните агрегати, во странска валута	0	418	602	663	1557	2835	2110	3781	2618	2496	2526	814	417	215	246	215	197	185
3.3. Хартии од вредност, исклучени од монетарните агрегати, во денари	13593	13685	6909	9838	8366	9654	6280	9274	12629	12333	15319	15862	17776	20817	22954	23231	24814	23475
4. Ограничени депозити	2	1	1	13	17	17	8	2	12	7	0	0	0	0	0	0	0	0
5. Девизни обврски	949	950	949	949	734	733	733	4158	4542	4484	4505	4561	4638	4719	4722	4777	4812	4903
6. Депозити на државата	13738	11696	14900	8287	7600	5445	16149	14595	13536	12103	11903	12692	11385	9507	8242	7620	6112	6774
6.1. Во денари	10876	9055	12445	5757	4808	3485	3812	2170	1539	1523	1674	2775	3110	3013	4206	2384	2384	2384
6.2. Во странска валута	2862	2641	2455	2530	2793	1960	12337	12425	11997	10580	10229	9917	8274	6494	4035	5236	4566	4585
7. Останати обврски	19137	18708	16455	15999	15878	15338	15249	14989	15431	15264	16189	16189	16820	17546	16904	17950	19474	19968

1) Ревидирани податоци: Почнувајќи со кварталниот извештај за Q1 2009 податоците се ревидирани согласно со новата усвоена методологија за периодот од јануари 2003

2) Почнувајќи од Август 2008 година, депозитните банки и штедилниците издвојуваат задолжителен депозит кај НБРМ, согласно Одлуката за задолжителен депозит кај НБРМ, бр. 02-15/VI-1/2008 од 12.06.2008 година.

3) Почнувајќи од Јануари 2009 година податоците се компилирани врз основа на новиот Сметковен план за банки

4) Согласно препораките на ММФ, променет е третманот на СПВ алокацијата така што наместо да биде дел од капиталните сметки претставува девизна обврска на НБРМ. Извршена е ревизија на целата временска серија.

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 8

Биланс на останатите депозитни институции - банки и штедилници^{1,2}
во милиони денари

	2003	2004	2005	2006	2007	2008											
	XI	XI	XI	XI	XI	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
А. ВКУПНО СРЕДСТВА	128133	146283	171189	204745	254348	254344	260479	259638	266302	269256	275230	280768	286509	284799	284014	279281	283710
1. Валут и депозити	40700	44136	49509	55860	59192	55552	55793	53142	55432	53979	56547	57250	60132	58007	54892	50692	50211
1.1. Валут	2368	2390	3332	3905	4791	3582	3491	3870	4298	4017	4782	5753	4819	4335	5309	4723	5667
1.1.1. Во денари	844	921	1389	1545	1986	1948	1916	2074	2191	2041	2303	3155	2426	2369	2381	2355	3198
1.1.2. Во девизи	1524	1469	1943	2360	2805	1634	1575	1796	2107	1976	2479	2598	2393	1966	2928	2368	2469
1.2. Депозити	38332	41746	46177	51955	54401	51970	52302	49272	51134	49962	51765	51497	55313	53672	49583	45969	44544
1.2.1. Во денари	3583	2850	4814	7420	10848	9520	9522	8080	8765	8434	11713	11386	10556	11806	13671	10495	11977
- НБРМ/																	
<i>Задолжителна резерва и клиринг, задолжителен депозит</i>																	
- Останат и депозитни институции	288	83	72	91	199	25	295	17	16	14	136	136	134	12	17	322	361
1.2.2. Во странска валута	34749	38896	41363	44535	43553	42450	42780	41192	42369	41528	40052	40111	44757	41866	35912	35474	32567
- Останат и депозитни институции	771	343	766	1347	1185	789	783	1276	1581	1438	1688	1958	2091	2039	1913	1564	1832
- НБРМ	2951	3504	5323	6373	7277	7421	8429	8560	8701	8816	9016	9142	9314	9758	9892	9743	9769
- Нерезидент и	31027	35049	35274	36815	35091	34240	33568	31356	32087	31274	29348	29011	33352	30069	24107	24167	20966
2. Хартии од вредност различни од акции	10778	11656	16218	22912	34300	34323	33490	32436	30461	31902	29482	27623	28453	28024	26704	25875	27339
2.1. Во денари	4829	6041	16140	22835	34217	34240	33408	32355	30379	31820	29401	27541	28370	27940	26616	25770	27240
2.1.1. НБРМ	4006	4465	8932	9457	21000	21594	22195	21660	20683	23226	21607	19958	20724	20058	18412	16851	17437
2.1.2. Останат и депозитни институции	0	0	0	0	300	224	222	272	222	222	222	212	212	212	529	529	529
2.1.3. Останат и финансиски институции	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.1.4. Држава	823	1571	7205	13365	12837	12342	10911	10343	9394	8292	7492	7281	7354	7590	7912	8310	9252
2.1.5. Останат и нефинансиски институции	0	5	3	13	80	80	80	80	80	80	80	80	80	80	80	80	22
2.1.6. Нерезидент и	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.2. Во странска валута	5949	5615	78	77	83	83	82	81	82	82	81	82	83	84	88	105	99
2.2.1. Држава	5889	5502	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.2.2. Нерезидент и	60	113	78	77	83	83	82	81	82	82	81	82	83	84	88	105	99
3. Кредити	49164	60126	72604	95069	131562	134501	140277	144039	149379	152467	157345	162214	164785	169638	171812	174121	176417
3.1. Во денари	40735	47799	54148	70302	99521	101756	107169	110734	114704	117282	121319	124651	126447	130078	132009	134270	136665
3.1.1. НБРМ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.1.2. Останат и депозитни институции	1342	743	796	1568	1966	1800	2903	2005	2247	2172	2676	2778	2984	3713	2765	2704	2849
3.1.3. Останат и финансиски институции	46	0	3	4	52	47	45	50	44	50	64	59	62	58	91	30	30
3.1.4. Држава	24	153	44	268	139	133	128	121	116	108	103	99	99	100	103	106	115
3.1.5. Локална самоуправа	2	20	13	0	0	0	0	0	0	0	0	25	25	25	24	24	24
3.1.6. Јавни нефинансиски институции	458	677	517	363	315	331	294	295	290	285	278	274	264	248	246	217	133
3.1.7. Останат и нефинансиски институции	28507	30065	30336	37026	48498	49509	52126	54714	56753	57791	59750	61199	61471	63141	64574	66113	68078
3.1.8. Други резидент и	10355	16139	22428	31049	48487	49896	51655	53533	55231	56864	58443	60182	61492	62767	64208	64987	65414
3.1.9. Нерезидент и	1	2	11	24	64	40	18	16	23	12	19	30	53	22	31	28	22
3.2. Во странска валута	8429	12327	18456	24767	32041	32745	33108	33305	34675	35185	36026	37563	38338	39560	39803	39851	39752
3.2.1. Останат и депозитни институции	917	666	962	988	1151	1146	1142	1140	1135	1162	1161	1155	1156	1157	1159	1160	1175
3.2.2. Останат и финансиски институции	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.2.3. Држава	2	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.2.4. Јавни нефинансиски институции	27	5	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0
3.2.5. Останат и нефинансиски институции	7069	10934	16477	21864	28361	28948	29281	29324	30320	30467	30977	32206	32824	33904	34105	34152	34128
3.2.6. Други резидент и	180	458	750	1709	2358	2461	2575	2729	2997	3332	3697	4039	4215	4351	4391	4389	4344
3.2.7. Нерезидент и	234	263	267	204	171	190	110	112	223	224	189	163	143	148	148	150	105
4. Акции и други сопственички хартии од вредност	1424	1349	1567	1622	1308	1319	1306	1295	1305	1320	1334	1333	1322	1279	1271	1540	1593
4.1. Во денари	1275	1200	1415	1451	1117	1124	1114	1108	1116	1126	1145	1136	1096	1093	1395	1402	1402
4.2. Во странска валута	149	149	152	171	191	195	192	187	189	194	189	188	186	183	178	145	191
5. Финансиски деривативи	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6. Останати побарувања	15085	17498	20113	18538	17935	18557	19491	18572	19512	19296	20171	21881	21234	17231	18632	16375	17193
6.1. Во денари	13686	15345	18946	17214	16141	16843	17737	16956	17744	17629	18462	20039	19562	16004	17428	15218	16024
6.2. Во странска валута	1399	2153	1167	1324	1794	1714	1754	1616	1768	1667	1709	1842	1672	1227	1204	1157	1169
7. Нефинансиски средства	10982	11518	11178	10744	10051	10092	10122	10154	10213	10292	10351	10467	10583	10620	10703	10678	10957

1) Ревидирани податоци: Почнувајќи со кварталниот извештај за Q1 2009 податоците се ревидирани согласно со новата усвоена методологија за периодот од јануари 2003

2) Почнувајќи од Јануари 2009 година податоците се компилирани врз основа на новиот Сметковен план за банки

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Биланс на останатите депозитни институции - банки и штедилници ^{1,2}

во милиони денари

	2003	2004	2005	2006	2007	2008											
	XI	XI	XII	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Б. ВКУПНО ОБВРСКИ	128133	146283	171189	204745	254348	254344	260479	259638	266302	269256	275230	280768	286509	284799	284014	279281	283710
1. Депозит и вклучени во монета	65671	78831	92725	117838	155869	157534	160504	160448	164434	168327	171071	173138	176800	178437	175665	171303	175130
1.1. Во денари	31159	36262	41617	57385	87613	87462	89079	87994	90119	92383	94414	94640	95235	95929	95125	89702	91298
1.1.1. Останат и финансиски институции	398	285	338	492	1008	1094	1165	1217	1356	1578	1621	1545	1709	1792	1843	1898	1947
1.1.2. Локална самоуправа	308	193	16	10	33	33	31	30	32	31	32	31	31	30	31	47	42
1.1.3. Јавни нефинансиски институции	457	659	609	674	2511	2432	2619	2281	2261	2309	2269	2592	1877	1610	2130	2207	3095
1.1.4. Останат и нефинансиски институции	15491	18866	20571	27691	37280	37187	38410	38327	39865	41891	42975	43867	44837	44431	43065	37960	38913
1.1.5. Други резидент и	14505	16259	20083	28518	46781	46716	46854	46139	46605	46574	47517	47605	46781	48066	48056	47590	47301
1.2. Во странска валута	34512	42569	51108	60453	68256	70072	71425	72454	74315	75944	76657	78498	81565	82508	80540	81601	83832
1.2.1. Останат и финансиски институции	49	73	20	32	78	57	58	56	47	52	92	60	92	57	85	94	217
1.2.2. Локална самоуправа	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.2.3. Јавни нефинансиски институции	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.2.4. Останат и нефинансиски институции	6834	9659	11522	15243	17417	17687	18307	18428	18795	19685	19345	19390	20578	20177	18745	19789	19883
1.2.5. Други резидент и	27629	32837	39566	45178	50761	52328	53060	53970	55473	56207	57220	59048	60895	62274	61710	61718	63732
2. Депозит и исклучени од монет	7372	5849	8541	13869	18367	15760	16701	17489	18212	16955	18760	19821	21665	20501	21081	22034	23512
2.1. Во денари	3166	2241	2985	3516	4398	4919	5272	4908	4828	4833	5189	6267	4965	4773	4701	4797	5721
2.1.1. НБРМ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.1.2. Останат и депозит ни институции	1150	740	1273	1746	2954	2827	3208	2885	2859	2904	3001	3043	3070	3084	2984	3070	3420
2.1.3. Останат и финансиски институции	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.1.4. Држава	1850	1177	1562	1672	1399	2013	1985	1875	1827	1787	2056	3092	1769	1633	1668	1669	2243
2.1.5. Локална самоуправа	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.1.6. Јавни нефинансиски институции	166	324	150	98	85	79	79	148	142	142	132	132	126	56	49	58	58
2.1.7. Останат и нефинансиски институции	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.1.8. Други резидент и	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.1.9. Нерезидент и	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.2. Во странска валута	4206	3608	5556	10353	13969	10841	11429	12581	13384	12122	13571	13554	16700	15728	16380	17237	17791
2.2.1. Останат и депозит ни институции	760	340	964	1657	1571	1065	1062	1562	1949	1759	2132	2307	2456	2226	2209	1868	2308
2.2.2. Останат и финансиски институции	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.2.3. Држава	25	27	1	1	1	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2
2.2.4. Останат и нефинансиски институции	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.2.5. Други резидент и	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.2.6. Нерезидент и	3421	3241	4591	8695	12397	9774	10365	11018	11434	10363	11438	11246	14243	13501	14170	15367	15481
3. Хартии од вредност различни	0	0	0	0	300	300	300	300	300	300	300	300	300	300	300	954	954
4. Кредити	8959	9691	13556	14646	17860	17411	18187	17092	17452	17511	17977	18395	18473	19162	18364	18339	16047
4.1. Во денари	2532	1946	2218	3212	3575	3367	4521	3640	3968	4021	4610	4777	5030	5732	4887	4896	5089
4.2. Во странска валута	6427	7745	11338	11434	14285	14044	13666	13452	13484	13490	13367	13618	13443	13430	13477	13443	10958
5. Финансиски деривативи	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.1. Во денари	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.2. Во странска валута	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6. Останати обврски	14131	16931	18778	19115	18639	19213	20336	19949	20512	20339	20820	22269	21923	17556	19136	16685	18373
6.1. Во денари	12791	14086	17542	17802	16684	17269	18341	18030	18307	18203	18856	19745	20083	16182	17768	15415	17090
6.2. Во странска валута	1340	2845	1236	1313	1955	1944	1995	1919	2205	2136	1964	2524	1840	1374	1368	1270	1283
7. Акции и други сопственички х:	32000	34981	37589	39277	43313	44126	44451	44360	45392	45824	46302	46845	47348	48843	49468	49966	49694

1) Ревидирани податоци: Почнувајќи со кварталниот извештај за Q1 2009 податоците се ревидирани согласно со новата усвоена методологија за периодот од јануари 2003

2) Почнувајќи од Јануари 2009 година податоците се компилирани врз основа на новиот Сметковен план за банки

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Биланс на останатите депозитни институции - банки и штедилници ^{1,2}
во милиони денари

	2009											2010						
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	I	II	III	IV	V	VI	
A. ВКУПНО СРЕДСТВА	279841	283209	281636	284510	282706	284134	287565	293062	293358	298724	302720	306469	307928	309677	310961	317359	324351	328194
1. Валути и депозити	49414	50741	50913	53215	55682	54737	60173	62983	60786	63857	61073	60794	57956	55073	53849	56658	60361	60487
1.1. Валути	5043	4812	4962	5203	5268	5025	6109	5512	5349	5200	5539	5912	5153	4932	5286	5231	5534	5297
1.1.1. Во денари	2569	2515	2621	2627	2700	2613	2795	2834	2714	2639	2979	3216	2906	2862	3151	2702	3071	2801
1.1.2. Во девизи	2474	2297	2341	2576	2568	2412	3315	2679	2635	2561	2560	2696	2247	2070	2135	2530	2463	2496
1.2. Депозити	44370	45930	45952	48012	50414	49713	54064	57471	55437	58657	55535	54882	52802	50140	48563	51427	54827	55190
1.2.1. Во денари	11675	11737	9307	8942	7739	9812	13404	14055	13167	16135	15262	14614	15967	15031	13930	14952	14926	16737
- НБРМ /																		
Задолжителна резерва и клиринг;	11208	11373	8856	8522	7289	9366	12958	13604	12730	15702	14824	14176	15528	14586	13484	14580	14529	16312
- Останат и депозитни институции	467	365	452	420	450	447	447	451	438	433	438	438	439	445	446	372	397	425
1.2.2. Во странска валута	32696	34192	36644	39071	42675	39900	40659	43415	42270	42522	40273	40268	36835	35109	34633	36475	39901	38453
- Останат и депозитни институции	1225	1375	1716	1888	2985	3063	2596	3666	2693	2106	2819	1686	1233	1123	1166	1095	1021	1010
- НБРМ	9801	10392	10623	10903	11189	12468	12231	13196	12835	13404	13083	12225	12189	12171	12240	12468	12406	12702
- Нерезиденти	21669	22425	24305	26280	28501	24369	25833	26553	26742	27012	24371	26357	23412	21814	21227	22912	26474	24742
2. Хартии од вредност различни од акции	23722	23509	21291	20610	17722	19528	16807	20231	22937	23633	28020	29782	32668	35877	36709	36801	38309	38149
2.1. Во денари	23663	23450	21233	20551	17664	19434	16590	19944	22637	23331	27500	29265	32145	35353	36336	36431	37952	37789
2.1.1. НБРМ	13460	13281	6893	9824	8331	9594	6280	9572	12628	12331	15318	15861	17776	20814	22954	23230	24814	23196
2.1.2. Останат и депозитни институции	860	863	868	871	876	895	837	838	839	832	833	836	839	840	841	835	837	
2.1.3. Останат и финансиски институции	53	34	34	34	34	13	13	13	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
2.1.4. Држава	9289	9272	13384	9823	8422	8932	9461	9521	9169	10161	11350	12571	13533	13701	12542	12360	12303	13756
2.1.5. Останат и нефинансиски институции	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
2.1.6. Нерезиденти	0	0	53	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
2.2. Во странска валута	59	59	59	59	58	94	217	286	300	302	520	517	523	523	374	370	357	360
2.2.1. Држава	0	0	0	0	0	91	215	284	300	302	363	359	362	361	374	370	357	360
2.2.2. Нерезиденти	59	59	59	59	58	3	3	3	0	157	159	161	162	0	0	0	0	
3. Кредити	177028	179306	180406	180903	180305	179846	180324	180022	179793	180417	181923	184241	184395	185977	187083	188961	190102	191702
3.1. Во денари	136261	138503	139788	140089	140167	139659	140192	139829	139662	140081	141064	142289	142513	142846	143466	143654	143816	144628
3.1.1. НБРМ	8	7	8	8	8	9	10	12	11	12	12	14	13	12	13	12	13	
3.1.2. Останат и депозитни институции	2223	2398	2771	2813	2714	2607	2618	2507	2439	2710	2683	2925	2690	2911	2905	2245	2285	
3.1.3. Останат и финансиски институции	118	141	87	95	50	57	44	24	33	35	35	31	41	41	42	43	39	
3.1.4. Држава	52	52	56	56	55	105	103	103	102	102	102	98	97	98	101	96	97	
3.1.5. Локална самоуправа	24	24	24	23	23	22	22	22	21	21	20	20	20	20	19	18	17	
3.1.6. Јавни нефинансиски институции	92	91	90	94	87	37	34	32	31	29	30	33	33	32	31	25	23	
3.1.7. Останат и нефинансиски институции	66608	68693	69356	69471	69411	68790	69090	68821	68671	68759	69602	70993	71540	71734	72103	72594	72099	
3.1.8. Други резиденти	67083	67044	67344	67472	67764	67978	68216	68252	68296	68357	68526	68121	68025	67945	68196	68561	69186	
3.1.9. Нерезиденти	53	53	53	56	55	54	56	58	56	55	55	54	53	54	54	61	55	
3.2. Во странска валута	40767	40803	40617	40815	40138	40187	40131	40192	40131	40337	40859	41952	41882	43131	43618	45307	46286	
3.2.1. Останат и депозитни институции	1076	1083	1068	1063	1044	1088	1093	1095	1088	1045	1071	1826	1817	2263	2265	2908	2954	
3.2.2. Останат и финансиски институции	13	126	131	130	130	104	72	71	71	68	41	41	46	46	46	45	44	
3.2.3. Држава	185	182	22	21	21	19	18	18	18	20	19	18	18	18	17	17	17	
3.2.4. Јавни нефинансиски институции	282	281	427	418	425	415	396	403	416	412	409	398	391	386	395	395	437	
3.2.5. Останат и нефинансиски институции	34700	34657	34557	34845	34200	33667	33808	33721	33601	33810	34382	34737	34798	35630	36057	36992	37744	
3.2.6. Други резиденти	4381	4341	4285	4210	4172	4094	4029	3980	3928	3893	3844	3823	3806	3778	3833	3990	4077	
3.2.7. Нерезиденти	130	132	129	128	146	798	715	905	1010	1089	1092	1109	1005	1009	1005	961	1013	
4. Акции и други сопственички хартии од вредност	1224	1261	1259	1271	1278	1299	1300	1306	1316	1334	1332	1353	1337	1347	1351	1356	1342	
4.1. Во денари	1051	1086	1092	1092	1097	1121	1119	1122	1135	1147	1144	1154	1137	1144	1143	1144	1143	
4.2. Во странска валута	173	176	167	179	181	179	181	184	181	187	189	198	199	203	207	212	199	
5. Финансиски деривативи	0	0	0	2	0	0	0	16	16	15	15	15	18	4	5	8	18	
6. Останати побарувања	17038	16571	16283	17019	16218	17028	17310	16661	16671	17684	18461	17861	19238	19079	19597	21036	21731	
6.1. Во денари	16060	15628	15126	15845	14985	16017	16326	15663	15394	16351	17071	16549	17971	17810	18316	19774	20511	
6.2. Во странска валута	977	943	1157	1174	1233	1010	985	999	1276	1333	1390	1312	1267	1269	1282	1262	1219	
7. Нефинансиски средства	11417	11821	11483	11490	11501	11696	11651	11842	11840	11783	11895	12424	12317	12321	12367	12538	12488	

1) Ревидирани податоци: Почнувајќи со кварталниот извештај за Q1 2009 податоците се ревидирани согласно со новата усвоена методологија за периодот од јануари 2003

2) Почнувајќи од Јануари 2009 година податоците се компилирани врз основа на новиот Сметковен план за банки

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Биланс на останатите депозитни институции - банки и штедилници ^{1,2}
во милиони денари

	2009												2010					
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI
Б. ВКУПНО ОБВРСКИ	279841	283210	281636	284510	282706	284134	287565	293062	293358	298724	302720	306469	307928	309677	310961	317359	324351	328194
1. Депозити вклучени во монета	173922	174586	172789	174714	173259	174596	172880	177642	177897	181947	183647	187587	189304	189768	192433	196282	200480	201213
1.1. Во денари	88487	88391	83493	82879	82375	82972	78099	80497	80773	83617	85023	87073	87556	88087	89897	91937	95189	96197
1.1.1. Останати и финансиски институции	5227	5232	4850	4859	5018	5495	5158	5387	5893	6244	6708	7005	7062	7266	7497	7777	7896	7690
1.1.2. Локална самоуправа	61	60	61	52	52	59	37	32	29	42	39	34	33	33	34	33	33	32
1.1.3. Завни нефинансиски институции	5455	5220	5278	5073	4695	4330	3625	4260	3692	3487	3183	3067	2410	3127	2799	2962	2684	2732
1.1.4. Останати и нефинансиски институции	32860	34104	32240	31848	32275	33312	29409	31276	30733	31548	32111	31459	31777	29999	29881	30026	32156	32122
1.1.5. Други резиденти	44884	43774	41065	41047	40335	39776	39870	39543	40426	42295	42983	45508	46273	47663	49685	51138	52420	53621
1.2. Во странска валута	85435	86195	89296	91834	90885	91624	94780	97145	97124	98330	98624	100513	101748	101681	102535	104345	105292	105016
1.2.1. Останати и финансиски институции	793	893	844	873	1017	994	935	941	933	971	1015	1108	1085	1044	1382	956	970	1010
1.2.2. Локална самоуправа	7	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	9	9	9	9	9	9	10
1.2.3. Завни нефинансиски институции	1791	327	383	435	261	230	392	457	431	459	484	358	369	364	362	363	365	341
1.2.4. Останати и нефинансиски институции	17668	17528	17746	17790	15904	15177	16361	17641	16829	17609	17131	17679	17732	16931	17370	19636	20693	20034
1.2.5. Други резиденти	65176	67440	70316	72729	73695	75215	77084	78096	78922	79283	79986	81360	82553	83333	83412	83380	83254	83621
2. Депозити и исклучени од монет	21661	23950	24033	24248	25233	20024	24959	25539	25359	24009	24103	21332	19363	19154	19076	18423	18380	18501
2.1. Во денари	4087	4771	4713	5047	5373	5012	5971	6665	6737	6028	5937	6124	6438	5582	5743	5786	5655	5688
2.1.1. НБРМ	35	35	0	0	0	3	3	4	6	7	7	8	9	10	12	13	15	17
2.1.2. Останати и депозитни институции	510	504	593	530	561	562	593	621	628	542	554	552	565	551	582	491	494	523
2.1.3. Останати и финансиски институции	0	4	88	19	4	4	34	34	37	37	37	37	38	33	34	33	33	33
2.1.4. Држава	1230	1212	1217	1299	1182	1310	1330	1931	1948	1365	1168	1226	1256	1122	1175	1307	1154	1104
2.1.5. Локална самоуправа	23	23	23	23	23	24	24	18	18	18	18	18	12	12	10	10	10	10
2.1.6. Завни нефинансиски институции	39	39	39	39	39	39	0	19	19	19	21	21	21	21	21	21	21	21
2.1.7. Останати и нефинансиски институции	483	966	1077	1097	1072	1000	989	976	1007	930	956	912	1048	992	992	939	933	899
2.1.8. Други резиденти	803	1020	828	810	1113	792	860	830	830	891	930	1136	1187	1128	1132	1170	1169	1226
2.1.9. Нерезиденти	964	970	846	1228	1377	1280	2138	2231	2245	2219	2247	2214	2302	1713	1786	1801	1824	1853
2.2. Во странска валута	17573	19179	19320	19202	19861	15012	18988	18874	18622	17981	18165	15208	12926	13571	13333	12637	12725	12813
2.2.1. Останати и депозитни институции	1213	963	1170	1247	1382	1454	1493	1780	1350	921	1150	902	849	875	945	862	807	797
2.2.2. Останати и финансиски институции	47	56	9	9	9	9	8	8	8	8	9	9	9	9	12	12	12	14
2.2.3. Држава	49	16	5	8	8	6	5	7	6	4	5	5	6	7	6	6	6	5
2.2.4. Останати и нефинансиски институции	244	1826	1910	1942	1935	1923	1861	1792	1797	1753	1757	1747	1764	1762	1652	1626	1673	1636
2.2.5. Други резиденти	1606	1633	1770	1742	1717	1797	1809	2058	2392	2344	2156	2243	2258	2353	2404	2474	2430	2808
2.2.6. Нерезиденти	14414	14686	14455	14253	14809	9822	13812	13229	13069	12951	13087	10303	8040	8567	8316	7657	7798	7553
3. Хартии од вредност различни	957	959	975	977	944	932	936	940	943	947	942	932	938	942	945	949	945	936
4. Кредити	15599	15955	16088	16330	15912	20139	19923	19672	19695	20991	21801	25445	25125	26354	25004	25900	27845	28593
4.1. Во денари	4838	4999	5358	5360	5263	5209	5181	5074	5101	5412	5441	5779	5462	5713	5710	4964	5139	5363
4.2. Во странска валута	10760	10956	10730	10971	10649	14929	14742	14598	14594	15578	16359	19666	19663	20641	19294	20936	22705	23220
5. Финансиски деривативи												1	5	6	1	0	0	2
5.1. Во денари												0	0	0	0	0	0	0
5.2. Во странска валута												1	5	6	1	0	0	2
6. Останати обврски	17133	17215	17787	18570	17326	18010	17996	17923	17516	18329	19228	18366	19854	19760	19810	22141	22690	24395
5.1. Во денари	15824	15924	16520	17287	16112	16664	16683	16655	15921	16763	17623	17036	18481	18356	18454	20796	21334	23033
5.2. Во странска валута	1309	1290	1267	1282	1214	1346	1313	1268	1595	1567	1605	1330	1373	1404	1356	1345	1356	1362
7. Акции и други сопственички х	50569	50544	49964	49672	50031	50432	50871	51347	51948	52501	53000	52806	53340	53693	53692	53664	54011	54555

1) Ревидирани податоци: Почнувајќи со кварталниот извештај за Q1 2009 податоците се ревидирани согласно со новата усвоена методологија за периодот од јануари 2003
2) Почнувајќи од Јануари 2009 година податоците се компилирани врз основа на новиот Сметковен план за банки

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 9

Преглед на депозитни институции - НБРМ, останати депозитни институции (ОДИ-банки и штедилници) ^{1,2}

во милиони денари

	2003	2004	2005	2006	2007	2008											
	XII	XII	XII	XII	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
А. ДЕВИЗНИ СРЕДСТВА, НЕТО	65371	67722	88937	107524	109068	109870	109285	104779	104025	104424	104162	104093	108162	111029	104329	97548	90980
1. Девизни средства, нето	42096	41374	65725	84853	94424	94418	94928	92970	91621	91871	93932	94394	96955	102428	101876	96743	90953
1.1. Девизни средства	46078	44831	69588	88102	94979	94978	95488	93530	92181	92431	94492	95338	97898	103371	102821	97688	91908
1.2. Девизни обврски	-3982	-3457	-3863	-3249	-555	-560	-560	-560	-560	-560	-944	-944	-943	-943	-945	-945	-955
2. Девизни средства, нето	23275	26348	23212	22671	14644	15452	14357	11809	12404	12553	10230	9699	11207	8601	2453	805	27
2.1. Девизни средства	33080	37106	37797	39732	38478	36468	35609	33598	34802	33808	32421	32134	36258	32517	27524	26999	23904
2.2. Девизни обврски	-9805	-10758	-14585	-17061	-23834	-21016	-21252	-21789	-22398	-21255	-22191	-22435	-25051	-23916	-25071	-26194	-23877
Б. ДОМАШНИ КРЕДИТИ	43317	55212	57232	72912	121814	123439	127900	129284	135034	139083	142983	146070	147978	148996	153632	158519	169749
1. Побарувања од државата, нето	-4392	-4132	-15271	-21263	-8922	-10468	-10837	-14107	-13353	-12498	-13044	-14752	-15233	-18389	-16837	-14763	-5530
1.1. Побарувања од државата	3890	3495	3549	2519	1271	1272	1272	1272	1272	1272	1272	1272	1272	1272	1272	1294	1304
1.2. Депозити на државата	-12348	-12865	-24025	-34648	-20833	-21431	-20262	-22929	-21256	-19287	-18749	-19193	-21034	-24584	-23346	-21679	-12334
1.3. Побарувања од државата	6833	7333	7542	13646	12995	12616	11099	10539	9621	8548	7781	7602	7710	7984	8346	8784	9380
1.4. Депозити на државата	-2767	-2095	-2338	-2781	-2355	-2925	-2946	-2989	-2990	-3031	-3348	-4433	-3181	-3061	-3109	-3163	-3880
2. Побарувања од локалната самоуправа	2	20	13	0	0	0	0	0	0	0	0	0	25	25	25	24	24
2.1. Побарувања од локалната самоуправа	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.2. Побарувања од локалната самоуправа	2	20	13	0	0	0	0	0	0	0	0	0	25	25	24	24	24
3. Побарувања од јавни нефинансиски институции	485	682	517	363	315	331	294	295	290	285	280	274	264	248	246	217	133
3.1. Побарувања од јавни нефинансиски институции	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.2. Побарувања од јавни нефинансиски институции	485	682	517	363	315	331	294	295	290	285	280	274	264	248	246	217	133
4. Побарувања од приватен сектор	47172	58639	71967	93803	130366	133526	138395	143042	148050	151243	155694	160456	162859	167047	170138	172640	174782
4.1. Побарувања од приватен сектор	-1	44	1063	1092	1412	1408	1425	1421	1412	1406	1399	1393	1388	1473	1466	1514	1508
4.2. Побарувања од приватен сектор	47173	58595	70904	92711	128954	132118	136970	141621	146638	149837	154295	159063	161471	165574	168672	171126	173274
5. Побарувања од останати финансиски институции	49	3	6	9	55	50	48	53	47	53	53	67	62	65	61	401	340
5.1. Побарувања од останати финансиски институции	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
5.2. Побарувања од останати финансиски институции	46	0	3	6	52	47	45	50	44	50	50	64	59	62	58	398	337
В. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА	28265	28842	31354	36788	48858	46489	47705	46415	48299	50237	52003	51029	52699	53040	52147	52285	56942
1. Готови пари надвор од останати депозитни институции	14166	14150	14424	16187	17908	16385	16208	15718	16317	16380	16151	16737	16350	16525	16582	15824	17601
2. Обврски кон јавен сектор	0	0	679	635	1602	1891	2038	1953	2033	2043	2569	2505	2668	2858	2940	2988	2823
3. Обврски кон останати финансиски институции	1317	1569	1575	1882	2006	2223	2383	2363	2374	2450	2508	2853	4209	2932	3029	3051	2794
4. Депозитни пари	12782	13123	14676	18084	27342	25990	27076	26381	27575	29364	30775	28934	29472	30725	29596	30422	33724
Г. ОГРАНИЧЕНИ ДЕПОЗИТИ	166	324	150	98	85	79	79	148	142	143	133	133	127	57	50	61	69
1. Ограничени депозити	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	1	1	1	3	11
2. Ограничени депозити	166	324	150	98	85	79	79	148	142	142	132	132	126	56	49	58	58
Д. ОСТАНАТИ ДЕПОЗИТИ	52889	65708	78049	99754	128527	131544	133428	134067	136859	138963	140296	144204	147328	147712	146069	140881	141406
1. Орочени, штедни и девизни депозити	52889	65708	78049	99754	128527	131544	133428	134067	136859	138963	140296	144204	147328	147712	146069	140881	141406
Ѓ. ОБВРСКИ КОН ОСТАНАТИ ФИНАНСИСКИ ИНСТИТУЦИИ	0	0	0	15	346	344	343	0	0	0	0	0	0	0	0	10	10
1. Обврски кон останати финансиски институции	0	0	0	15	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2. Обврски кон останати финансиски институции	0	0	0	0	346	344	343	0	0	0	0	0	0	0	0	10	10
Е. КАПИТАЛНИ СМЕТКИ	38327	40727	45756	47644	52570	54590	54879	53889	54668	54919	55595	56364	57160	59982	61321	63569	61474
Ж. ОСТАНАТИ СТАВКИ (НЕТО)	-10959	-12667	-9140	-3863	496	263	751	-456	-909	-755	-883	-1566	-1175	-766	-1626	-739	828

1) Ревидирани податоци: Почнувајќи со кварталниот извештај за Q1 2009 податоците се ревидирани согласно со новата усвоена методологија за периодот од јануари 2003

2) Почнувајќи од Јануари 2009 година податоците се компилирани врз основа на новиот Сметковен план за банки

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Преглед на депозитни институции - НБРМ, останати депозитни институции (ОДИ-банки и штедилници)^{1,2}
во милиони денари

	2009											2010						
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI
А. ДЕВИЗНИ СРЕДСТВА, НЕТО	88967	87428	80949	78762	78534	77493	86604	90895	92170	92974	92113	94764	95012	92917	92943	96911	100656	99983
1. Девизни средства, нето	87939	86251	77247	73340	71278	73172	84696	88061	88996	90405	92994	93246	94877	94978	94214	96534	98778	100343
1.1. Девизни средства	88888	87201	78197	74290	72012	73904	85428	92219	93538	94889	97499	97807	99515	99697	98935	101310	103590	105246
1.2. Девизни обврски	-949	-950	-949	-949	-734	-733	-733	-4158	-4542	-4484	-4505	-4561	-4638	-4719	-4722	-4777	-4812	-4903
2. Девизни средства, нето	1029	1177	3702	5421	7256	4322	1908	2834	3174	2569	-881	1518	135	-2061	-1271	377	1877	-360
2.1. Девизни средства	24682	25244	27203	29365	31604	27899	30187	30465	30720	30978	28489	30643	27146	25372	24694	26761	30269	28488
2.2. Девизни обврски	-23654	-24067	-23501	-23944	-24348	-23577	-28279	-27632	-27546	-28409	-29370	-29125	-27012	-27433	-25965	-26383	-28392	-28848
Б. ДОМАШНИ КРЕДИТИ	170028	173783	174959	178445	177414	179028	169596	170240	170646	174054	177231	178825	181649	184830	186027	188332	190973	193713
1. Побарувања од државата, нето	-6033	-4360	-4082	-1073	-1643	1028	-9009	-7941	-7308	-4287	-2648	-2408	-91	2070	2145	2476	4153	5036
1.1. Побарувања од државата	1309	1305	1305	1306	1306	1305	1306	1306	1301	1294	1319	1327	1337	1347	1347	1355	1380	1394
1.2. Депозити на државата	-13738	-11696	-14900	-8287	-7601	-5446	-16149	-14595	-13536	-12103	-11903	-12692	-11385	-9507	-8242	-7620	-6112	-6774
1.3. Побарувања од државата	9800	9588	13529	9972	8576	9228	9884	10018	9687	10690	11945	13059	14021	14195	13056	12865	12800	14266
1.4. Депозити на државата	-3405	-3557	-4017	-4064	-3924	-4060	-4050	-4669	-4761	-4168	-4009	-4103	-4064	-3965	-4017	-4124	-3916	-3849
2. Побарувања од локалната самоуправа, нето	24	24	24	23	23	22	22	22	21	21	20	20	20	20	19	18	18	17
2.1. Побарувања од локалната самоуправа	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.2. Побарувања од локалната самоуправа	24	24	24	23	23	22	22	22	21	21	20	20	20	20	19	18	18	17
3. Побарувања од јавни нефинансирани институции, нето	374	372	516	512	511	453	431	435	446	441	439	431	424	417	426	420	461	448
3.1. Побарувања од јавни нефинансирани институции	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.2. Побарувања од јавни нефинансирани институции	374	372	516	512	511	453	431	435	446	441	439	431	424	417	426	420	461	448
4. Побарувања од приватен сектор, нето	175068	177000	177802	178276	177861	176876	177546	177138	176893	177287	178846	180196	180710	181736	182852	184832	185758	187635
4.1. Побарувања од приватен сектор	1499	1490	1494	1506	1498	1491	1487	1480	1471	1464	1480	1512	1514	1493	1487	1468	1453	1444
4.2. Побарувања од приватен сектор	173569	175509	176307	176769	176363	175386	176059	175658	175422	175823	177366	178684	179196	180244	181364	183364	184305	186191
5. Побарувања од останати финансирани институции, нето	595	747	699	708	661	649	607	586	593	592	573	587	586	587	586	586	584	577
5.1. Побарувања од останати финансирани институции	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
5.2. Побарувања од останати финансирани институции	594	746	698	707	660	648	606	585	592	591	572	586	585	585	585	585	582	576
В. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА	52702	52073	49446	49465	50319	50854	51471	52894	51376	52716	52301	54584	52872	53367	52866	53508	56104	55706
1. Готови пари надвор од останати депозитни институции	15915	15341	14646	14760	14443	14210	15299	14766	14456	14604	14470	16266	15525	15087	14844	15224	15505	15662
2. Обврски кон јавен сектор	3080	3185	2655	2646	2992	3219	3157	3290	3467	3596	3241	2361	2896	2622	2592	2930	3162	3179
3. Обврски кон останати финансирани институции	2844	2848	2942	3006	3137	3143	3414	3296	3379	3392	3327	3410	3300	3415	3459	3484	3460	3484
4. Депозитни пари	30863	30700	29203	29053	29746	30281	29602	31542	30075	31123	31262	32547	31151	32242	31971	31871	33976	33381
Г. ОГРАНИЧЕНИ ДЕПОЗИТИ	3201	5509	5649	5667	5917	5592	5551	5695	6075	5962	5838	6077	6291	6268	6211	6241	6237	6601
1. Ограничени депозити	2	1	1	13	17	17	8	2	12	7	0	0	0	0	0	0	0	0
2. Ограничени депозити	3199	5507	5648	5654	5900	5575	5543	5693	6062	5955	5837	6077	6290	6268	6211	6240	6237	6600
Д. ОСТАНАТИ ДЕПОЗИТИ	143059	143887	143586	145660	143514	144315	143278	146100	147823	150824	152385	155040	158153	157526	160461	164411	166504	167832
1. Орочени, штедни и девизни депозити	143059	143887	143586	145660	143514	144315	143278	146100	147823	150824	152385	155040	158153	157526	160461	164411	166504	167832
Ѓ. ОБВРСКИ КОН ОСТАНАТИ ФИНАНСИРСКИ ИНСТИТУЦИИ	441	452	436	369	360	340	381	361	356	415	407	397	398	396	379	378	363	348
1. Обврски кон останати финансирани институции	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2. Обврски кон останати финансирани институции	441	452	436	369	360	340	381	361	356	415	407	397	398	396	379	378	363	348
Е. КАПИТАЛНИ СМЕТКИ	64514	65062	63470	62687	62817	62648	62848	63140	63672	64130	65552	65554	66408	67627	67758	68609	70473	71522
Ж. ОСТАНАТИ СТАВКИ (НЕТО)	-4921	-5772	-6680	-6641	-6979	-7226	-7329	-7055	-6485	-7019	-7140	-8062	-7460	-7437	-8705	-7903	-8053	-8313

1) Ревидирани податоци: Почнувајќи со кварталниот извештај за Q1 2009 податоците се ревидирани согласно со новата усвоена методологија за периодот од Јануари 2003

2) Почнувајќи од Јануари 2009 година податоците се компилирани врз основа на новиот Сметковен план за банки

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 10

Кредити на недржавен сектор дадени од банки и штедилници^{1,2}
во милиони денари

	2003		2004		2005		2006		2007		2008							
	I	XII	XII	XII	XII	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
ВКУПНИ КРЕДИТИ	39125	46644	58298	70524	92017	128071	131192	135976	140645	145635	148789	153197	157989	160350	164498	167606	169973	172150
1. Во денари	33301	39368	46901	53297	68442	97352	99783	104120	108592	112318	114990	118521	121744	123311	126243	129110	131432	133679
1.1. Краткорочни кредити	15460	15975	17200	17800	22121	32070	32902	34889	36638	38004	38594	39808	40767	41331	42634	43113	44516	44469
1.1.1. Во денари без валут на клаузула	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1.1.2. Во денари со валут на клаузула	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1.2. Долгорочни кредити	9810	14347	20810	26065	36856	56324	57617	59857	62460	64789	66568	68774	70868	71702	73271	75458	76171	78193
1.2.1. Во денари без валут на клаузула	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1.2.2. Во денари со валут на клаузула	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1.3. Пресметана камата	521	406	385	485	578	752	799	830	866	892	930	952	978	1079	1033	1066	1138	1027
1.4. Сомнителни и спорни побарувања	7510	8640	8506	8947	8887	8206	8465	8544	8628	8633	8898	8987	9131	9199	9305	9473	9607	9990
2. Во странска валута	5824	7276	11397	17227	23575	30719	31409	31856	32053	33317	33799	34676	36245	37039	38255	38496	38541	38471
2.1. Краткорочни кредити	1361	1863	3246	3360	4654	6734	7114	7369	7460	8014	8206	8394	8998	9176	10034	9889	9725	9829
2.2. Долгорочни кредити	3295	4016	6993	12684	17692	22695	22537	22662	23197	24018	24372	24813	25878	26491	26718	27058	27168	27064
2.3. Пресметана камата	50	33	45	44	76	88	93	89	93	118	105	107	101	105	133	120	111	96
2.4. Сомнителни и спорни побарувања	1118	1364	1113	1139	1153	1202	1665	1736	1303	1167	1116	1362	1268	1267	1370	1429	1537	1482

годишни стапки на пораст

ВКУПНИ КРЕДИТИ			24.98	20.97	30.48	39.18	39.97	41.44	42.22	44.08	43.37	42.09	42.04	40.13	38.61	39.65	37.66	34.42
1. Во денари			19.13	13.64	28.42	42.24	42.25	45.07	47.03	48.18	47.81	47.03	45.53	42.88	40.93	41.51	40.11	37.32
1.1. Краткорочни кредити			7.67	3.49	24.28	44.98	42.38	47.85	53.16	56.63	57.05	57.26	52.30	48.86	42.95	42.73	45.15	38.66
1.1.1. Во денари без валут на клаузула																		
1.1.2. Во денари со валут на клаузула																		
1.2. Долгорочни кредити			45.05	25.25	41.40	52.82	53.29	54.53	53.88	54.17	53.78	50.61	49.46	46.55	46.97	46.47	42.10	38.83
1.2.1. Во денари без валут на клаузула																		
1.2.2. Во денари со валут на клаузула																		
1.3. Пресметана камата			-5.17	25.97	19.18	30.10	37.52	27.11	37.03	41.14	39.85	44.24	42.57	45.22	33.46	43.09	49.74	36.57
1.4. Сомнителни и спорни побарувања			-1.55	5.18	-0.67	-7.66	-4.58	-2.79	-1.00	-2.75	-4.01	0.12	3.93	3.74	1.97	8.04	9.48	21.74
2. Во странска валута			56.64	51.15	36.85	30.30	33.20	30.74	28.05	31.79	30.08	27.46	31.47	31.68	31.47	33.75	29.93	25.24
2.1. Краткорочни кредити			74.24	3.51	38.51	44.69	54.48	52.00	44.15	53.85	48.15	36.38	53.21	53.55	61.21	67.27	56.65	45.96
2.2. Долгорочни кредити			74.13	81.38	39.48	28.28	27.67	23.93	24.61	27.92	27.57	26.45	27.48	28.52	25.04	26.61	23.24	19.25
2.3. Пресметана камата			36.36	-2.22	72.73	15.79	6.90	32.84	5.68	34.09	3.96	-4.46	8.60	10.53	66.25	29.03	29.07	9.09
2.4. Сомнителни и спорни побарувања			-18.40	2.34	1.23	4.25	34.71	49.14	12.91	-3.31	-9.93	3.50	-2.76	-12.20	-3.93	1.71	16.00	23.29

1) Ревидирани податоци: Почнувајќи со кварталниот извештај за Q1 2009 податоците се ревидирани согласно со новата усовоена методологија за периодот од јануари 2003

2) Почнувајќи од Јануари 2009 година податоците се компилирани врз основа на новиот Сметковен план за банки

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Кредити на недржавен сектор дадени од банки и штедилници^{1,2} во милиони денари

	2009												2010					
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI
ВКУПНИ КРЕДИТИ	173301	175397	176298	176758	176261	175164	175711	175326	175066	175384	176889	178196	178702	179611	180722	182662	183668	185258
1. Во денари	133925	135992	136900	137156	137334	136884	137406	137151	137052	137201	138212	139197	139660	139771	140391	141241	141366	141971
1.1. Краткорочни кредити	44943	45454	45691	46097	45789	45204	45330	44905	44496	42948	43485	44529	44518	44621	45084	45791	46018	46099
1.1.1. Во денари без валут на клаузула	40204	40759	40424	39468	39004	38549	38424	37803	37339	35794	36187	36400	36099	35654	36159	36519	36657	36529
1.1.2. Во денари со валут на клаузула	4738	4695	5267	6628	6785	6654	6906	7102	7157	7153	7298	8130	8419	8967	8925	9272	9360	9570
1.2. Долгорочни кредити	78631	80030	80332	80069	79653	79141	79123	78939	78834	79650	80109	81155	80273	80265	80545	80346	79934	80684
1.2.1. Во денари без валут на клаузула	29856	30968	30948	28581	28297	28388	28144	27968	27865	28008	27969	28288	27841	27837	28200	28544	28906	29524
1.2.2. Во денари со валут на клаузула	48775	49062	49384	51488	51357	50753	50979	50972	50969	51642	52141	52866	52433	52428	52345	51802	51028	51160
1.3. Пресметана камата	1542	1552	1589	1615	1690	1681	1723	1824	1841	1849	1904	1788	1913	1880	1874	1890	1921	1907
1.4. Сомнителни и спорни побарувања	8808	8956	9287	9375	10201	10858	11230	11483	11880	12753	12713	11725	12954	13004	12889	13212	13494	13281
2. Во странска валута	39376	39405	39398	39602	38927	38280	38304	38175	38015	38183	38676	38998	39042	39840	40331	41421	42302	43287
2.1. Краткорочни кредити	9974	10173	9967	10428	9786	9516	9554	9342	8797	8873	9210	8558	8303	8441	8704	8781	8705	8510
2.2. Долгорочни кредити	26559	26323	26027	25563	25452	25034	25080	25059	25075	25171	25318	26226	26256	26899	26963	28062	28543	29551
2.3. Пресметана камата	243	260	238	222	231	232	224	244	226	220	230	216	234	245	249	231	249	258
2.4. Сомнителни и спорни побарувања	2601	2649	3166	3389	3456	3499	3445	3530	3917	3919	3918	3999	4249	4255	4414	4347	4805	4968
годишни стапки на пораст																		
ВКУПНИ КРЕДИТИ	32.10	28.99	25.35	21.37	18.46	14.34	11.22	9.34	6.42	4.64	4.07	3.51	3.12	2.40	2.51	3.34	4.20	5.76
1. Во денари	34.22	30.61	26.07	22.11	19.43	15.49	12.87	11.22	8.56	6.27	5.16	4.13	4.28	2.78	2.55	2.98	2.94	3.72
1.1. Краткорочни кредити	36.60	30.28	24.71	21.29	18.64	13.55	11.19	8.65	4.37	-0.38	-2.32	0.14	-0.94	-1.83	-1.33	-0.66	0.50	1.98
1.1.1. Во денари без валут на клаузула													-10.21	-12.53	-10.55	-7.47	-6.02	-5.24
1.1.2. Во денари со валут на клаузула													77.68	90.99	69.44	39.90	37.96	43.82
1.2. Долгорочни кредити	36.47	33.70	28.61	23.58	19.66	15.07	11.65	10.09	7.59	5.56	5.17	3.79	2.09	0.29	0.26	0.35	0.35	1.95
1.2.1. Во денари без валут на клаузула													-6.75	-10.11	-8.88	-0.13	2.15	4.00
1.2.2. Во денари со валут на клаузула													7.50	6.86	6.00	0.61	-0.64	0.80
1.3. Пресметана камата	93.04	86.96	83.49	81.05	81.70	76.61	76.15	69.02	78.19	73.49	67.35	74.09	24.01	21.15	17.93	17.06	13.69	13.43
1.4. Сомнителни и спорни побарувања	4.05	4.82	7.63	8.60	14.65	20.82	22.99	24.82	27.67	34.63	32.33	17.37	47.07	45.20	38.79	40.93	32.27	22.31
2. Во странска валута	25.37	23.70	22.92	18.86	15.17	10.39	5.68	3.07	-0.63	-0.81	0.35	1.37	-0.85	1.10	2.37	4.59	8.67	13.08
2.1. Краткорочни кредити	40.20	38.05	33.60	30.13	19.26	13.37	6.18	1.81	-12.33	-10.27	-5.30	-12.93	-16.75	-17.02	-12.67	-15.79	-11.05	-10.57
2.2. Долгорочни кредити	17.85	16.15	12.20	6.43	4.43	0.89	-3.08	-5.41	-6.15	-6.98	-6.81	-3.10	-1.14	2.19	3.60	9.78	12.14	18.05
2.3. Пресметана камата	160.88	192.62	156.36	88.13	120.30	116.41	122.26	132.42	69.77	83.37	107.57	124.79	-3.73	-6.08	4.53	3.88	7.73	11.24
2.4. Сомнителни и спорни побарувања	56.21	52.57	142.99	190.39	209.72	156.88	171.70	178.59	185.94	174.25	154.92	169.84	63.37	60.67	39.42	28.27	39.00	42.00

1) Ревидирани податоци: Почнувајќи со кварталниот извештај за Q1 2009 податоците се ревидирани согласно со новата усвоена методологија за периодот од јануари 2003

2) Почнувајќи од Јануари 2009 година податоците се компилирани врз основа на новиот Сметковен план за банки

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 11

Монетарни агрегати и нивните компоненти (недржавен сектор)^{1,2}

во милиони денари

	2003	2004	2005	2006	2007	2008											
	XII	XII	XII	XII	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
1. Готови пари во оптек	14166	14150	14424	16187	17908	16385	16208	15718	16317	16380	16151	16737	16350	16525	16582	15824	17601
2. Депозитни пари	14099	14692	16251	19966	29348	28213	29459	28744	29949	31814	33283	31787	33681	33657	32625	33473	36518
3. (1+2) Парична маса M1	28265	28842	30675	36153	47256	44598	45667	44462	46266	48194	49434	48524	50031	50182	49207	49297	54119
4. Краткорочни депозити	48986	61593	73802	94187	119697	122689	123836	123847	126001	127350	128619	132004	134108	133842	130872	124744	124766
4.1. во денари	15752	20722	24677	36742	55599	56661	57017	56462	57141	57250	57585	59307	59146	58247	57902	51234	49584
4.2. во странска валута	33234	40871	49125	57445	64098	66028	66819	67385	68860	70100	71034	72697	74962	75595	72970	73510	75182
5. (3+4.1.) Парична маса M2 - денарски	44017	49564	55352	72895	102855	101259	102684	100924	103407	105444	107019	107831	109177	108429	107109	100531	103703
6. (5+4.2.) Парична маса M2 - вкупно	77251	90435	104477	130340	166953	167287	169503	168309	172267	175544	178053	180528	184139	184024	180079	174041	178885
7. Долгорочни депозити	3903	4115	4247	5567	8830	8855	9592	10220	10858	11613	11677	12200	13220	13870	15197	16137	16640
7.1. во денари	2625	2417	2264	2559	4672	4811	4986	5151	5403	5769	6054	6399	6617	6957	7627	8046	7990
7.2. во странска валута	1278	1698	1983	3008	4158	4044	4606	5069	5455	5844	5623	5801	6603	6913	7570	8091	8650
8. (6+7) Парична маса M4 - вкупно	81154	94550	108724	135907	175783	176142	179095	178529	183125	187157	189730	192728	197359	197894	195276	190178	195525

годишни стапки на пораст

1. Готови пари во оптек	-0.11	1.94	12.22	10.63	12.96	8.32	4.71	5.22	6.81	2.10	0.53	-0.02	-1.15	0.21	-2.69	-1.71
2. Депозитни пари	4.21	10.61	22.86	46.99	44.13	47.19	38.44	37.56	43.17	50.18	38.38	37.90	38.18	37.15	32.48	24.43
3. Парична маса M1	2.04	6.35	17.86	30.71	30.86	30.56	24.29	24.11	28.33	30.15	22.47	22.69	22.17	21.99	18.71	14.52
4. Краткорочни депозити	25.74	19.82	27.62	27.08	26.92	24.44	22.61	20.31	18.45	15.96	17.03	19.16	18.75	13.90	6.35	4.23
4.1. во денари	31.55	19.09	48.89	51.32	50.14	43.46	37.77	29.82	24.11	17.82	18.97	20.87	15.22	8.63	-6.15	-10.82
4.2. во странска валута	22.98	20.20	16.94	11.58	12.05	11.79	12.27	13.42	14.19	14.50	15.49	17.84	21.62	18.46	17.22	17.29
5. Парична маса M2 - денарски	12.60	11.68	31.69	41.10	40.99	37.42	31.48	27.20	26.00	23.21	20.52	21.70	18.33	14.39	4.59	0.82
6. Парична маса M2 - вкупно	17.07	15.53	24.75	28.09	27.95	26.03	23.05	21.31	21.01	19.58	18.45	20.10	19.66	16.00	9.58	7.15
7. Долгорочни депозити	5.43	3.21	31.08	58.61	62.78	69.02	80.76	67.30	59.15	58.40	52.14	64.74	65.14	87.55	94.33	88.45
7.1. во денари	-7.92	-6.33	13.03	82.57	89.93	89.73	92.20	57.43	59.19	58.61	55.16	52.85	55.08	83.83	91.89	71.02
7.2. во странска валута	32.86	16.78	51.69	38.23	39.11	51.17	70.44	78.38	59.11	58.17	48.93	78.65	76.67	91.45	96.81	108.03
8. Парична маса M4 - вкупно	16.51	14.99	25.00	29.34	29.34	27.77	25.34	23.32	22.83	21.41	20.13	22.32	22.02	19.55	13.79	11.23

1) Ревидирани податоци: Почнувајќи со кварталниот извештај за Q1 2009 податоците се ревидирани согласно со новата усвоена методологија за периодот од јануари 2003

2) Почнувајќи од Јануари 2009 година податоците се компилирани врз основа на новиот Статистички план за банки

Монетарни агрегати и нивните компоненти (недржавен сектор)^{1,2}

во милиони денари

	2009												2010					
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI
1. Готови пари во оптик	15915	15341	14646	14760	14443	14210	15299	14766	14456	14604	14470	16266	15525	15087	14844	15224	15505	15662
2. Депозитни пари	33707	33548	32145	32059	32883	33425	33016	34838	33453	34516	34590	35957	34451	35658	35430	35355	37437	36865
3. (1+2) Парична маса M1	49622	48888	46791	46819	47326	47635	48315	49603	47909	49119	49060	52223	49976	50745	50274	50578	52942	52527
4. Краткорочни депозити	128446	128828	128168	130009	127606	128129	126819	129604	130687	132786	132869	133761	136124	135063	136879	139799	141464	142646
4.1. во денари	50444	50453	46995	46580	45341	45530	41523	42133	43538	44957	45742	45735	47145	46229	47695	49297	50090	51574
4.2. во странска валута	78002	78376	81173	83429	82264	82598	85296	87471	87149	87829	87128	88025	88979	88835	89184	90502	91374	91072
5. (3+4.1.) Парична маса M2 - денарски	100065	99341	93786	93400	92668	93165	89837	91736	91447	94076	94801	97958	97121	96974	97969	99876	103032	104101
6. (5+4.2.) Парична маса M2 - вкупно	178067	177717	174959	176829	174932	175763	175133	179208	178596	181905	181929	185984	186100	185808	187153	190377	194406	195173
7. Долгорочни депозити	14613	15058	15418	15651	15908	16186	16460	16496	17136	18038	19516	21279	22029	22463	23582	24612	25040	25186
7.1. во денари	7180	7239	7295	7246	7288	7160	6975	6823	7161	7537	8019	8791	9260	9617	10231	10769	11123	11242
7.2. во странска валута	7433	7820	8123	8405	8620	9026	9485	9673	9975	10501	11496	12488	12769	12846	13351	13843	13918	13945
8. (6+7) Парична маса M4 - вкупно	192681	192775	190377	192480	190840	191949	191593	195704	195732	199943	201445	207262	208129	208271	210735	214989	219446	220359
годишни стапки на пораст																		
1. Готови пари во оптик	-2.87	-5.35	-6.82	-9.54	-11.82	-12.02	-8.59	-9.69	-12.52	-11.93	-8.55	-7.59	-2.45	-1.65	1.35	3.14	7.35	10.22
2. Депозитни пари	19.47	13.88	11.83	7.05	3.36	0.43	3.87	3.43	-0.60	5.79	3.34	-1.54	2.21	6.29	10.22	10.28	13.85	10.29
3. Парична маса M1	11.26	7.05	5.24	1.20	-1.80	-3.64	-0.43	-0.85	-4.53	-0.18	-0.48	-3.50	0.71	3.80	7.44	8.03	11.87	10.27
4. Краткорочни депозити	4.69	4.03	3.49	3.18	0.20	-0.38	-3.93	-3.36	-2.36	1.46	6.51	7.21	5.98	4.84	6.80	7.53	10.86	11.33
4.1. во денари	-10.97	-11.51	-16.77	-18.48	-20.80	-20.93	-29.99	-28.76	-25.25	-22.36	-10.72	-7.76	-6.54	-8.37	1.49	5.83	10.47	13.27
4.2. во странска валута	18.14	17.30	20.46	21.16	17.35	16.28	17.33	16.69	15.28	20.36	18.52	17.08	14.07	13.34	9.87	8.48	11.07	10.26
5. Парична маса M2 - денарски	-1.18	-3.26	-7.07	-9.68	-12.12	-12.95	-16.69	-15.97	-15.66	-12.17	-5.70	-5.54	-2.94	-2.38	4.46	6.93	11.18	11.74
6. Парична маса M2 - вкупно	6.44	4.85	3.95	2.65	-0.35	-1.29	-2.99	-2.68	-2.95	1.01	4.53	3.97	4.51	4.55	6.97	7.66	11.13	11.04
7. Долгорочни депозити	65.03	56.99	50.86	44.14	36.98	38.62	34.91	24.78	23.55	18.69	20.94	27.88	50.74	49.17	52.95	57.25	57.41	55.60
7.1. во денари	49.25	45.18	41.63	34.11	26.32	18.27	9.00	3.11	2.93	-1.18	-0.33	10.02	28.96	32.85	40.24	48.62	52.63	57.00
7.2. во странска валута	83.80	69.77	60.25	54.08	47.51	60.52	63.50	46.50	44.29	38.72	42.09	44.37	71.78	64.28	64.36	64.70	61.45	54.49
8. Парична маса M4 - вкупно	9.39	7.64	6.64	5.11	1.97	1.17	-0.59	-0.84	-1.09	2.39	5.92	6.00	8.02	8.04	10.69	11.69	14.99	14.80

1) Ревидирани податоци: Почнувајќи со кварталниот извештај за Q1 2009 податоците се ревидирани согласно со новата усовоена методологија за периодот од јануари 2003

2) Почнувајќи од Јануари 2009 година податоците се компилирани врз основа на новиот Сметковен план за банки

Табела 12

Побарувања на останати депозитни институции (банки и штедилници)

ВО МИЛИОНИ ДЕНАРИ

I. НЕДРЖАВЕН СЕКТОР

- Нефинансиски друштва (јавни и приватни друштва)

Период	Кредити				Пресмета на камата		Достасани ненаплатени и сомнителни и спорни		Хартии од вредност		Акции	
	Според валута		Според рочност		Според валута		Според валута		Според валута		Според валута	
	Во денари	Во странска валута	Краткорочни	Долгорочни	Во денари	Во странска валута	Во денари	Во странска валута	Во денари	Во странска валута	Во денари	Во странска валута
XII.03	20696	5717	15577	10836	313	33	7956	1346	0	0	596	0
XII.04	23010	9796	17499	15307	253	45	7479	1098	5	0	514	0
XII.05	23077	15318	17065	21330	280	44	7496	1115	3	0	446	0
2006												
I	23167	15417	17233	21351	297	64	7759	1135	3	0	440	0
II	23894	15834	17833	21895	349	49	7627	1136	3	0	440	0
III	24710	16455	18491	22674	313	76	7470	1179	3	0	439	0
IV	25073	17080	19034	23119	350	61	7627	1178	3	0	439	0
V	25307	17425	18905	23827	370	55	7651	1190	3	0	439	0
VI	26994	17952	20122	24824	351	62	7553	1353	3	0	452	0
VII	26887	18240	19674	25453	332	76	7700	1396	3	0	453	0
VIII	26400	18670	18975	26095	347	70	8154	1375	3	0	453	0
IX	26844	19199	19431	26612	327	75	7214	1147	3	0	453	0
X	28256	19700	20280	27676	322	85	7555	1205	3	0	453	0
XI	28528	20416	19736	29208	355	82	7504	1130	3	0	444	0
XII	29812	20668	20288	30192	334	76	7243	1120	13	0	446	0
2007												
I	30579	20573	20504	30648	324	87	7206	1204	13	0	447	0
II	31619	21465	21099	31985	395	67	7089	1126	13	0	446	0
III	32448	22064	21338	33174	366	88	7123	1119	13	0	428	0
IV	32846	22185	21212	33819	360	88	7266	1172	13	0	414	0
V	32934	22804	21279	34459	382	101	7558	1204	13	0	402	0
VI	34500	23870	22261	36109	372	112	7280	1275	13	0	382	0
VII	35731	24235	22739	37227	383	93	6953	1264	64	0	382	0
VIII	36823	24664	23221	38266	425	95	6918	1361	64	0	382	0
IX	38493	25632	25166	38959	449	80	7039	1338	64	0	381	0
X	39167	25263	24718	39712	411	93	6656	1315	64	0	365	0
XI	40105	26125	25207	41023	426	86	6595	1239	75	0	373	0
XII	42409	27165	26611	42963	420	88	5984	1108	80	0	362	0
2008												
I	43232	27338	27182	43388	429	93	6179	1517	80	0	372	0
II	45778	27581	28942	44417	460	89	6182	1611	80	0	361	0
III	48372	28052	30308	46116	473	93	6164	1179	80	0	356	0
IV	50391	29094	31768	47717	487	118	6165	1108	80	0	360	0
V	51282	29345	31998	48629	513	105	6281	1017	80	0	360	0
VI	53261	29736	32909	50088	524	107	6243	1136	80	0	346	0
VII	54752	31037	34092	51697	542	101	6179	1068	80	0	344	0
VIII	55018	31661	34269	52410	615	105	6102	1058	80	0	343	0
IX	56824	32637	36229	53232	572	133	5993	1134	80	0	342	0
X	58138	32802	36422	54518	590	120	6092	1183	80	0	341	0
XI	59463	32757	37390	54830	658	111	6209	1284	80	0	340	0
XII	61309	32796	37811	56294	567	96	6335	1235	22	0	341	0
2009												
I	61364	32442	37678	56127	506	212	4830	2328	0	0	349	0
II	63338	32359	38455	57242	513	230	4933	2349	0	0	349	0
III	63690	31918	38221	57387	528	209	5227	2856	0	0	355	0
IV	63847	31998	39012	56833	531	193	5187	3071	0	0	354	0
V	63289	31297	37902	56684	564	201	5645	3127	0	0	358	0
VI	62440	30727	36971	56195	529	200	5858	3156	0	0	355	0
VII	62624	30921	37162	56383	538	193	5963	3091	0	0	354	0
VIII	62185	30751	36300	56636	596	211	6073	3161	0	0	356	0
IX	61796	30305	35238	56863	596	195	6309	3517	0	0	358	0
X	61178	30519	33811	57886	570	188	7040	3515	0	0	363	0
XI	62024	31073	34709	58388	602	200	7006	3518	0	0	353	6
XII	64196	31381	35418	60159	529	187	6300	3567	0	0	352	6
2010												
I	63659	31173	35100	59732	596	204	7318	3813	0	0	351	6
II	63838	31965	35486	60317	596	221	7331	3831	0	0	357	6
III	64418	32248	36317	60349	565	226	7152	3978	0	0	357	6
IV	64627	33277	37090	60815	572	210	7420	3900	0	0	357	6
V	64199	33603	37126	60676	572	228	7352	4350	0	0	355	6
VI	64377	34409	37112	61674	542	237	7107	4378	0	0	355	6

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Побарувања на останати депозитни институции (банки и штедилници)

ВО МИЛИОНИ ДЕНАРИ

I. НЕДРЖАВЕН СЕКТОР

- Домаќинства (физички лица и самостојни вршители на дејност со личен труд)

Период	Кредити				Пресметана камата		Достасани ненаплатени и сомнителни и спорни побарувања по кредити		Кредити						
	Според валута		Според рочност		Според валута		Според рочност		Според намена						
	Во денари	Во странска валута	Краткорочни	Долгорочни	Во денари	Во странска валута	Во денари	Во странска валута	Потрошувачк и кредити	Автомобилск и	За станбена маграда	Рамковни кредити	Останати	За вршење на самостојна дејност	
2003	XII	9569	3	2141	7431	93	0	680	18	-	-	1499	1175	6695	203
2004	XII	14966	344	2902	12408	132	0	1023	15	-	-	2018	1490	11342	460
2005	XII	20763	717	4079	17401	205	0	1416	24	-	-	2803	2350	15390	937
2006	III	21889	963	4543	18309	216	0	1530	24	-	-	2910	2723	16131	1088
	IV	22418	1088	4637	18869	222	0	1574	22	-	-	2964	2810	16531	1201
	VI	23930	1323	4928	20325	227	0	1724	24	-	-	3177	3183	17504	1388
	VII	24745	1400	5105	21040	239	0	1657	26	-	-	3335	3377	17995	1438
	VIII	25450	1438	5436	21452	246	0	1752	28	-	-	3422	3687	18320	1459
	IX	26112	1496	5601	22007	243	0	1459	29	-	-	3512	3894	18694	1508
	X	26966	1580	5885	22661	256	0	1556	29	-	-	3636	4183	19128	1599
	XI	27902	1636	6201	23337	246	0	1583	29	-	-	3781	4479	19596	1682
	XII	29150	1675	6478	24347	244	0	1608	32	-	-	3901	4818	20325	1781
2007	I	30099	1682	7196	24585	257	0	1629	32	-	-	3978	5582	20407	1814
	II	30693	1667	7332	25028	258	0	1664	38	-	-	4065	5701	20699	1895
	III	32040	1720	7745	26015	266	0	1556	34	-	-	4188	6140	21442	1990
	IV	33423	1794	8250	26967	272	0	1575	34	-	-	4315	6587	22250	2065
	V	34892	1835	8819	27908	283	0	1676	34	-	-	4450	7117	23011	2149
	VI	36444	1903	9195	29152	288	0	1660	39	-	-	4640	7523	23983	2201
	VII	38420	1929	9888	30461	303	0	1708	39	-	-	4848	8106	25158	2237
	VIII	39836	1916	10506	31246	318	0	1821	81	-	-	5010	8605	25833	2304
	IX	41153	1951	10870	32234	325	0	1955	87	-	-	5211	8979	26562	2352
	X	42504	2012	11368	33148	334	0	1945	89	-	-	5361	9346	27357	2452
	XI	44094	2113	11634	34573	334	0	2010	85	-	-	5570	9643	28431	2563
	XII	45905	2249	12149	36005	332	0	2050	93	-	-	5772	10165	29548	2669
2008	I	47206	2297	12788	36715	370	0	2112	111	-	-	5897	10737	30133	2736
	II	48894	2435	13277	38052	370	0	2185	124	-	-	6041	11151	31290	2847
	III	50650	2589	13748	39491	393	0	2284	123	-	-	6220	11614	32455	2950
	IV	52333	2922	14214	41041	405	0	2285	58	-	-	6448	11985	33773	3049
	V	53803	3217	14756	42264	417	0	2431	98	-	-	6740	12502	34652	3126
	VI	55243	3455	15246	43452	428	0	2556	225	-	-	7114	12949	35465	3170
	VII	56761	3824	15599	44986	436	0	2761	199	-	-	7468	13317	36211	3589
	VIII	57889	3991	16160	45720	464	0	2903	208	-	-	7767	13829	36740	3544
	IX	58961	4100	16367	46694	461	0	3116	233	-	-	8110	14022	37424	3505
	X	60318	4130	16512	47936	476	0	3182	242	-	-	8487	14230	38103	3628
	XI	61020	4122	16693	48449	480	0	3198	251	-	-	8730	14409	38380	3623
	XII	61222	4083	16392	48913	460	0	3450	245	-	-	8932	14263	38303	3807
2009	I	61987	4064	17053	48998	1036	30	3977	273	23382	4252	13162	16664	4329	4262
	II	61895	3997	16973	48920	1038	30	4022	299	23238	4237	13273	16562	4352	4231
	III	62136	3932	17293	48776	1060	28	4058	310	23147	4213	13615	16758	4384	3953
	IV	62112	3850	17360	48601	1083	28	4187	318	23029	4249	13722	16876	4329	3756
	V	61996	3800	17577	48219	1125	29	4556	330	22697	4214	13732	17131	4256	3766
	VI	61752	3707	17668	47791	1151	30	4999	343	23553	4177	13730	17287	2909	3803
	VII	61669	3631	17652	47648	1184	30	5266	355	23357	4183	13834	17286	2892	3748
	VIII	61544	3567	17887	47224	1227	32	5409	368	23008	4138	13862	17550	2866	3686
	IX	61409	3485	17980	46914	1244	30	5570	400	22793	4102	13878	17666	2854	3602
	X	61278	3446	17932	46792	1278	31	5713	404	22620	4083	13953	17640	2838	3592
	XI	61433	3402	17915	46921	1302	30	5706	400	22602	4061	14080	17633	2840	3619
	XII	61366	3351	17612	47105	1258	28	5424	432	22542	4074	14233	17375	2864	3629
2010	I	61003	3329	17663	46669	1316	29	5636	436	22220	4045	14211	17403	2850	3603
	II	60925	3318	17518	46725	1283	24	5673	425	22197	4028	14367	17246	2837	3568
	III	61069	3363	17411	47021	1308	23	5736	436	22346	3983	14498	17177	2854	3574
	IV	61363	3512	17426	47449	1317	21	5792	447	22585	3963	14678	17207	2919	3524
	V	61618	3591	17541	47667	1348	21	6137	454	22806	3918	14770	17312	2942	3461
	VI	62260	3599	17469	48390	1364	20	6169	589	23313	3897	14983	17257	2985	3424

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Побарувања на останати депозитни институции (банки и штедилници)

ВО МИЛИОНИ ДЕНАРИ

I. НЕДРЖАВЕН СЕКТОР

- Останато (Непрофитни институции кои им служат на домаќинствата, Останати финансиски институции, Локална самоуправа)

Период	Кредити				Пресметана камата		Достасани ненаплатени и сомнителни и спорни побарувања по кредити		Хартии од вредност		Акции		
	Според валута		Според рочност		Според валута		Според валута		Според валута		Според валута		
	Во денари	Во странска валута	Краткорочни	Долгорочни	Во денари	Во странска валута	Во денари	Во странска валута	Во денари	Во странска валута	Во денари	Во странска валута	
2003	XII	57	159	120	96	0	0	4	0	0	0	0	0
2004	XII	34	99	45	88	0	0	4	0	0	0	0	0
2005	XII	25	9	16	18	0	0	35	0	0	0	0	0
2006	I	25	8	17	16	0	0	35	0	0	0	0	0
	II	38	8	31	15	0	0	35	0	0	0	0	0
2006	III	38	7	31	14	0	0	35	0	0	0	0	0
	IV	44	6	37	13	0	0	35	0	0	0	0	0
	V	42	5	34	13	0	0	35	0	0	0	0	0
	VI	31	3	22	12	0	0	36	0	0	0	0	0
	VII	31	3	24	10	0	0	36	0	0	0	0	0
	VIII	25	2	18	9	0	0	36	0	0	0	0	0
	IX	24	2	17	9	0	0	36	0	0	0	0	0
	X	11	4	6	9	0	0	36	0	0	0	0	0
	XI	13	3	7	9	0	0	36	1	0	0	0	0
	XII	15	3	9	9	0	0	36	1	0	0	0	0
2007	I	18	2	13	7	0	0	36	0	0	0	0	0
	II	20	2	15	7	0	0	36	0	0	0	0	0
	III	23	6	14	15	0	0	36	1	1	0	0	0
	IV	20	6	11	15	0	0	36	1	1	0	0	0
	V	35	5	15	25	0	0	36	1	1	0	0	0
	VI	32	5	12	25	0	0	36	2	1	0	0	0
	VII	34	9	14	29	0	0	125	1	1	0	0	0
	VIII	32	9	14	27	0	0	128	1	1	0	0	0
	IX	33	8	13	28	0	0	131	1	0	0	0	0
	X	52	8	33	27	0	0	167	1	0	0	0	0
	XI	71	15	35	51	0	0	170	1	0	0	0	0
	XII	80	15	44	51	0	0	172	1	0	0	0	0
2008	I	81	16	46	51	0	0	174	37	0	0	0	0
	II	74	15	39	50	0	0	177	1	0	0	0	0
	III	76	16	42	50	0	0	180	1	0	0	0	0
	IV	69	16	36	49	0	0	183	1	0	0	0	0
	V	77	16	46	47	0	0	186	1	0	0	0	0
	VI	78	16	47	47	0	0	188	1	0	0	0	0
	VII	122	15	74	63	0	0	191	1	0	0	0	0
	VIII	126	15	78	63	0	0	194	1	0	0	0	0
	IX	120	15	72	63	0	0	196	3	0	0	0	0
	X	115	15	68	62	0	0	199	4	0	0	0	0
	XI	204	14	158	60	0	0	200	2	0	307	0	0
	XII	131	14	95	50	0	0	205	2	0	307	0	0
2009	I	222	27	185	64	2	0	1	0	53	405	5	5
	II	250	140	199	191	2	0	1	0	34	441	5	5
	III	197	144	143	197	2	1	1	0	34	441	4	4
	IV	206	143	153	197	2	1	1	0	34	442	4	4
	V	157	142	97	202	2	1	1	0	34	442	4	4
	VI	152	116	80	188	2	1	1	0	13	470	4	4
	VII	160	83	70	173	2	1	1	0	13	473	4	4
	VIII	115	83	60	138	1	1	1	0	13	473	4	4
	IX	125	82	74	133	2	1	1	0	0	484	4	4
	X	142	79	78	142	1	1	1	0	0	484	4	4
	XI	137	53	71	119	2	0	1	0	0	493	4	4
	XII	122	52	57	117	2	0	1	0	0	510	4	4
2010	I	130	57	58	129	2	0	1	0	0	493	4	4
	II	122	57	58	122	2	0	1	0	0	493	4	4
	III	142	56	59	139	1	0	1	0	0	493	4	4
	IV	147	55	57	145	1	0	1	0	0	493	4	4
	V	134	54	55	133	1	1	5	0	0	494	5	5
	VI	147	54	29	171	1	1	5	0	0	505	5	5

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Побарувања на останати депозитни институции (банки и штедилници)

ВО МИЛИОНИ ДЕНАРИ

II. ДРЖАВА

Период	Кредити				Пресмета на камата		Достасани ненаплатени и сомнителни и спорни		Хартии од вредност		Акции			
	Според валута		Според рочност		Според валута		Според валута		Според валута		Според валута			
	Во денари	Во странска валута	Краткорочни	Долгорочни	Во денари	Во странска валута	во денари	во странска валута	во денари	во странска валута	во денари	во странска валута		
2003	XII	14	2	14	2	10	0	0	0	823	5889	0	0	
2004	XII	151	1	151	1	2	0	0	0	1571	5502	0	0	
2005	XII	43	0	41	2	1	0	0	0	7205	0	0	0	
2006	III	221	0	167	54	1	0	0	0	9831	0	0	0	
	IV	201	0	147	54	1	0	0	0	11214	0	0	0	
	V	177	0	126	51	1	0	0	0	11682	0	0	0	
	VI	290	0	240	50	1	0	0	0	11136	0	0	0	
	VII	215	0	166	49	2	0	0	0	12203	0	0	0	
	VIII	138	0	90	48	2	0	0	0	13021	0	0	0	
	IX	125	0	77	48	2	0	0	0	13044	0	0	0	
	X	252	0	205	47	1	0	0	0	13852	0	0	0	
	XI	282	0	236	46	1	0	0	0	13894	0	0	0	
	XII	267	0	236	31	1	0	0	0	13365	0	0	0	
	2007	I	287	0	257	30	1	0	0	0	13045	0	0	0
		II	313	0	283	30	1	0	0	0	13481	0	0	0
III		261	0	143	118	1	0	0	0	14307	0	0	0	
IV		207	0	95	112	1	0	0	0	15173	0	0	0	
V		181	0	76	105	1	0	0	0	16084	0	0	0	
VI		160	0	59	101	1	0	0	0	16975	0	0	0	
VII		198	0	42	156	1	0	0	0	16834	0	0	0	
VIII		175	0	24	151	1	0	0	0	17667	0	0	0	
IX		162	0	17	145	2	0	0	0	14141	0	0	0	
X		150	0	11	139	1	0	0	0	12887	0	0	0	
XI		144	0	4	140	1	0	0	0	12923	0	0	0	
XII		138	0	4	134	1	0	0	0	12837	0	0	0	
2008	I	132	0	4	128	1	0	0	0	12342	0	0	0	
	II	127	0	4	123	1	0	0	0	10911	0	0	0	
	III	120	0	4	116	1	0	0	0	10343	0	0	0	
	IV	115	0	4	111	1	0	0	0	9394	0	0	0	
	V	107	0	3	104	1	0	0	0	8292	0	0	0	
	VI	102	0	3	99	1	0	0	0	7492	0	0	0	
	VII	98	0	3	95	1	0	0	0	7281	0	0	0	
	VIII	98	0	3	95	1	0	0	0	7354	0	0	0	
	IX	99	0	3	96	1	0	0	0	7590	0	0	0	
	X	102	0	7	95	1	0	0	0	7912	0	0	0	
	XI	104	0	9	95	2	0	0	0	8310	0	0	0	
	XII	106	0	12	94	9	0	0	0	9252	0	0	0	
2009	I	39	184	23	201	0	0	12	0	9289	0	0	0	
	II	40	182	23	198	0	0	12	0	9272	0	0	0	
	III	44	22	28	38	0	0	12	0	13384	0	0	0	
	IV	44	21	27	38	0	0	12	0	9823	0	0	0	
	V	43	21	27	37	0	0	12	0	8422	0	0	0	
	VI	92	20	14	98	1	0	12	0	8932	91	0	0	
	VII	91	19	14	96	0	0	12	0	9461	215	0	0	
	VIII	91	18	14	95	0	0	12	0	9521	284	0	0	
	IX	90	18	14	94	0	0	12	0	9169	300	0	0	
	X	89	20	15	94	1	0	12	0	10161	302	0	0	
	XI	90	19	15	93	0	0	12	0	11350	363	0	0	
	XII	89	18	15	92	1	0	9	0	12571	359	0	0	
2010	I	87	18	13	92	1	0	8	0	13533	362	0	0	
	II	87	18	14	91	2	0	8	0	13701	361	0	0	
	III	90	17	17	90	3	0	8	0	12542	374	0	0	
	IV	86	17	14	89	1	0	8	0	12360	370	0	0	
	V	85	17	14	88	3	0	8	0	12303	357	0	0	
	VI	88	17	17	88	4	0	9	0	13756	360	0	0	

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 13

Обврски на останати депозитни институции (банки и штедилници) ^{1,2}
во милиони денари

Период	Депозити										Хартии од вредност		Останати кредитни обврски		
	Во денари					Во странска валута					Во денари	Во странска валута	Во денари	Во странска валута	
	депозитни пари	депозити по вилување	орочени до 3 месеци	орочени над 3 месеци до 1 година	орочени над 1 година	ограничени депозити	депозити по вилување	орочени до 1 година	орочени над 1 година	ограничени депозити	Во денари	Во странска валута	Во денари	Во странска валута	
I. НЕДРЖАВЕН СЕКТОР															
- Нефинансиски друштва (јавни и приватни друштва)															
2003	XII	8507	391	5830	899	231	90	4890	1481	0	463	0	0	0	
2004	XII	8988	259	7813	1905	449	111	5010	4088	0	561	0	0	0	
2005	XII	10143	218	7756	2294	662	107	4485	6502	0	535	0	0	0	
2006	XII	12851	309	12317	2316	495	77	5990	8490	7	756	0	0	0	
2007	XII	19786	536	12070	6508	830	61	7282	9437	44	654	0	0	0	
2008	I	18482	550	12808	6876	838	65	7613	9588	42	444	0	0	0	
	II	19184	361	13527	6979	899	79	7999	9707	42	559	0	0	0	
	III	18441	383	15511	5279	928	66	7212	10423	38	755	0	0	0	
	IV	18777	447	19230	2525	1011	136	7184	10556	46	1009	0	0	0	
	V	20254	294	17734	4752	1029	137	7296	11038	62	1289	0	0	0	
	VI	21009	307	17424	5278	1097	129	7969	10563	62	751	0	0	0	
	VII	18849	333	19104	5764	1266	143	7460	11274	166	490	0	0	0	
	VIII	20004	422	19222	5573	1348	145	7515	11822	167	1074	0	0	0	
	IX	20427	331	18807	4897	1417	162	9033	9941	207	996	0	0	0	
	X	19202	333	18405	5645	1438	172	7552	10196	210	787	0	0	0	
	XI	20287	328	11132	6744	1495	181	8822	10109	245	613	30	0	0	
	2009	XII	22574	331	10699	6751	1504	149	8464	10794	170	455	30	0	0
I		19104	324	10724	6505	1282	375	8148	9949	251	1111	0	0	27	
II		19140	332	11491	6078	1220	1063	6532	9933	257	1132	0	0	27	
III		17644	261	12019	5709	1209	675	6598	9920	188	1423	0	0	27	
IV		16796	615	13448	4241	1131	690	6574	10089	221	1341	0	0	27	
V		17752	305	8226	8879	1134	674	7568	7177	219	1200	0	0	27	
VI		18427	270	7180	10146	1050	569	6873	7209	236	1089	0	0	26	
VII		17590	281	8636	4982	985	560	7494	7690	264	1305	0	0	26	
VIII		19636	215	9044	5111	966	564	7523	9093	281	1202	0	0	26	
IX		18135	289	8745	5773	927	557	7624	8303	237	1096	0	0	26	
X		18211	215	8676	6453	948	533	7771	8974	233	1089	0	0	27	
2010		XI	18394	197	8585	6607	941	571	6860	9597	250	908	0	0	26
	XII	18126	205	7499	7091	990	616	7718	9116	271	932	0	0	26	
	I	17374	254	7766	7260	1044	490	8134	8561	297	1108	0	0	26	
	II	18300	147	6280	6881	1039	479	7284	8630	273	1108	0	0	26	
	III	17411	231	8980	4544	1008	507	7468	8817	219	1228	0	0	26	
	IV	17217	154	8647	5486	960	526	9324	9487	231	958	0	0	26	
	V	18776	375	6760	7394	1001	534	10305	9080	221	1453	0	0	26	
	VI	18298	205	5980	8856	1003	512	9505	9277	206	1387	0	0	26	
	- Домаќинства (физички лица и самостојни вршители на дејност со личен труд)														
	2003	XII	2594	4504	2751	1004	2179	0	15774	10899	815	0	0	0	0
	2004	XII	2565	4902	3125	2379	1820	0	16890	14529	1137	0	0	0	0
	2005	XII	3004	5599	4020	4152	1461	0	19276	18581	1448	0	0	0	0
2006	XII	3457	6941	7370	6912	1813	0	20791	21870	2245	0	0	0	0	
2007	XII	5302	8906	10666	15528	3151	0	21210	25872	3460	0	0	0	0	
2008	I	5278	7916	10889	16245	3193	0	21811	26737	3558	0	0	0	0	
	II	5704	7345	10959	16453	3221	0	21358	27497	4005	0	0	0	0	
	III	5848	6798	10654	16441	3301	0	21190	28296	4276	0	0	0	0	
	IV	6646	7095	10539	16360	3308	0	21545	29347	4400	0	0	0	0	
	V	6888	6761	10528	16277	3442	0	21483	30055	4493	0	0	0	0	
	VI	7443	6641	10583	16449	3614	0	21623	30614	4810	0	0	0	0	
	VII	7925	6332	10510	16535	3777	0	21779	31927	5145	0	0	0	0	
	VIII	7187	5936	10593	16669	3841	0	21596	33689	5362	0	0	0	0	
	IX	8037	5958	10564	16900	4001	0	21448	34795	5710	0	0	0	0	
	X	8213	5990	10161	16608	4494	0	20423	34426	6573	0	0	0	0	
	XI	7792	5814	9967	16474	4829	0	19588	34631	7233	0	0	0	0	
	2009	XII	8753	5475	9296	16243	4697	0	19572	35780	8025	0	0	0	0
I		9830	3411	8995	15703	4799	185	18634	37572	7441	1167	0	0	8	
II		9664	3169	8751	15084	4872	211	18578	39495	7857	1163	0	0	8	
III		9549	2894	7571	13948	4845	199	18798	41870	8190	1133	0	0	10	
IV		10477	3183	7017	13323	4860	234	19454	43330	8494	1142	0	0	10	
V		10175	3034	6845	13073	4950	262	19492	44021	8745	1125	0	0	2	
VI		9923	2987	7022	12563	4919	282	19770	44875	9163	1116	0	0	4	
VII		10316	2897	7198	12387	4775	303	20177	45775	9623	1215	0	0	4	
VIII		10101	2744	7281	12375	4692	349	20288	46327	9825	1337	0	0	4	
IX		10179	2668	7662	12481	4809	335	20319	46811	10148	1373	0	0	6	
X		11058	2868	7967	12680	5076	358	19871	47062	10696	1387	0	0	6	
XI		10998	2790	8234	12825	5522	355	19528	47085	11692	1380	0	0	6	
2010	XII	12631	2708	8575	13006	6102	317	19518	47398	12679	1481	0	0	10	
	I	11943	2739	9010	13711	6374	318	19465	48340	12961	1509	0	0	10	
	II	12142	2685	9463	14259	6612	334	19686	48688	13048	1589	0	0	10	
	III	12725	2731	9820	14845	7118	338	19571	48434	13552	1557	0	0	12	
	IV	12804	2906	9969	15482	7520	355	19037	48425	14040	1556	0	0	11	
	V	13162	2828	10227	15880	7870	360	18776	48466	14148	1562	0	0	3	
VI	12787	2894	10590	16553	8124	369	18906	48621	14202	1602	0	0	5		

1) Ревидирани податоци: Почнувајќи со кварталниот извештај за Q1 2009 податоците се ревидирани согласно со новата усвоена методологија за периодот од јануари 200

2) Почнувајќи од Јануари 2009 година податоците се компилирани врз основа на новиот Сметковен план за банки

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Обврски на останати депозитни институции (банки и штедилници) ^{1,2}
во милиони денари

Период	Депозити										Хартии од вредност		Останати кредитни обврски	
	Во денари					Во странска валута					Во денари	Во странска валута	Во денари	Во странска валута
депозитни пари	депозити по видување	орочени до 3 месеци	орочени над 3 месеци до 1 година	орочени над 1 година	ограничени депозити	депозити по видување	орочени до 1 година	орочени над 1 година	ограничени депозити					
I. НЕДРЖАВЕН СЕКТОР														
- Останато														
(Непрофитни институции кои им служат на домаќинствата, Останати финансиски институции, Локална самоуправа)														
2003	XII	1681	0	202	171	125	0	190	0	0	0	0	18	0
2004	XII	1570	0	172	167	37	0	354	0	0	0	0	28	0
2005	XII	1529	0	446	192	34	0	281	0	0	0	0	38	0
2006	XII	1776	0	274	303	174	0	304	0	0	0	0	44	0
2007	XII	2254	0	966	419	630	0	297	0	0	0	0	47	346
2008	I	2230	0	979	398	715	0	279	0	0	0	0	47	344
	II	2188	0	965	428	787	0	258	0	0	0	0	47	343
	III	2092	0	961	435	856	0	264	0	0	0	0	61	0
	IV	2152	0	545	400	948	0	228	0	0	0	0	61	0
	V	2222	0	519	385	1161	0	228	0	0	0	0	61	0
	VI	2323	0	504	399	1214	0	265	0	0	0	0	58	0
	VII	2160	0	284	445	1213	0	257	0	0	0	0	58	0
	VIII	2281	0	288	443	1283	0	340	0	0	0	0	58	0
	IX	2261	0	345	445	1377	0	378	0	0	0	0	55	0
	X	2181	0	314	446	1523	0	373	0	0	0	0	64	0
	XI	2343	0	326	449	1541	0	360	0	0	10	0	64	0
	XII	2397	0	309	480	1640	0	546	26	0	10	0	102	0
2009	I	1929	145	1586	1990	1577	21	528	464	166	3	0	422	77
	II	1896	113	1743	1849	1662	54	523	476	168	81	0	420	78
	III	2010	116	1391	1648	1743	61	492	503	179	3	0	368	0
	IV	1781	42	1421	1802	1747	70	470	529	180	10	0	370	1
	V	1819	56	1534	1884	1725	49	616	529	182	10	0	376	1
	VI	1932	191	1790	1970	1706	46	452	638	181	21	0	357	0
	VII	1695	45	1736	1954	1714	45	414	622	183	21	0	369	0
	VIII	1806	58	1754	2062	1699	42	431	635	185	19	0	348	1
	IX	1760	57	1743	2641	1968	46	365	650	187	9	0	340	0
	X	1854	31	1821	2694	2116	57	339	701	194	13	0	399	0
	XI	1870	144	2006	2750	2173	61	414	705	196	9	0	389	1
	XII	1791	24	1840	3158	2332	64	529	683	179	10	0	380	0
2010	I	1834	29	1753	3138	2452	65	486	698	174	13	0	380	0
	II	1801	40	1784	3182	2590	69	479	707	176	11	0	383	1
	III	1836	132	1550	3336	2724	62	786	715	176	11	0	361	0
	IV	1850	59	1225	3796	2926	55	450	655	172	10	0	359	0
	V	2038	48	1099	3893	2893	50	439	656	177	10	0	344	1
	VI	2296	36	1038	3836	2766	54	476	648	176	10	0	328	0
II. ДРЖАВА														
2003	XII	1154	64	372	104	156	0	25	0	0	0	0	887	0
2004	XII	551	128	379	15	104	0	27	0	0	0	0	889	0
2005	XII	833	128	539	14	48	0	1	0	0	0	0	770	0
2006	XII	1079	162	362	20	49	0	1	0	0	0	0	1029	0
2007	XII	723	176	323	24	113	0	1	0	0	0	0	920	0
2008	I	898	176	776	50	113	0	2	0	0	0	0	895	0
	II	888	177	773	34	113	0	2	0	0	0	0	909	0
	III	856	178	686	42	113	0	1	0	0	0	0	1111	0
	IV	758	178	764	24	103	0	1	0	0	0	0	1161	0
	V	735	179	739	30	104	0	0	0	0	0	0	1243	0
	VI	741	186	1009	23	97	0	1	0	0	0	0	1290	0
	VII	1917	133	814	131	97	0	1	0	0	0	0	1339	0
	VIII	843	8	796	25	97	0	1	0	0	0	0	1410	0
	IX	656	8	851	21	97	0	1	0	0	0	0	1426	0
	X	771	8	771	29	89	0	1	0	0	0	0	1439	0
	XI	668	8	879	25	89	0	2	0	0	0	0	1491	0
	XII	1251	8	854	40	90	0	2	0	0	0	0	1487	0
2009	I	1018	1	93	12	61	45	8	0	41	0	0	1455	581
	II	1018	1	94	11	61	26	8	0	8	0	0	1498	707
	III	959	1	88	82	61	26	5	0	0	0	0	1652	1108
	IV	1048	1	88	82	61	18	8	0	0	0	0	1624	1112
	V	903	2	89	117	61	11	8	0	0	0	0	1630	1081
	VI	1034	1	90	117	61	6	6	0	0	0	0	1696	1024
	VII	1037	1	130	158	0	4	5	0	0	0	0	1652	1019
	VIII	1645	2	125	158	0	2	7	0	0	0	0	1676	1021
	IX	1669	2	118	158	0	1	6	0	0	0	0	1815	954
	X	1091	2	113	158	0	2	4	0	0	0	0	1801	955
	XI	932	2	88	142	0	4	5	0	0	0	0	1863	928
	XII	992	2	88	142	0	2	5	0	0	0	0	1958	870
2010	I	1013	2	88	142	0	11	6	0	0	0	0	1920	868
	II	888	52	38	142	0	2	7	0	0	0	0	1954	871
	III	918	2	109	142	0	4	6	0	0	0	0	1971	814
	IV	1051	2	109	142	0	3	6	0	0	0	0	1903	816
	V	908	2	109	132	0	3	6	0	0	0	0	1935	789
	VI	929	2	37	132	0	4	5	0	0	0	0	1970	752

1) Ревидирани податоци: Почнувајќи со кварталниот извештај за Q1 2009 податоците се ревидирани согласно со новата усвоена методологија за периодот од јануари 2009

2) Почнувајќи од Јануари 2009 година податоците се компилирани врз основа на новиот Сметковен план за банки

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 14

Пондерирани каматни стапки на банките за примени депозити и вкупно дадени кредити во % на годишно ниво

	IX.05	X.05	XI.05	XII.06	XII.07	I.08	II.08	III.08	IV.08	V.08	VI.08	VII.08	VIII.08	IX.08	X.08	XI.08	XII.08	I.09 ¹⁾	II.09	III.09	IV.09	V.09	VI.09	VII.09	VIII.09	IX.09	X.09	XI.09	XII.09	I.10	II.10	III.10	IV.10	V.10	VI.10			
А. ДЕНАРСКИ КАМАТНИ СТАПКИ																																						
1. КАМАТНИ СТАПКИ НА ДЕНАРСКИ КРЕДИТИ	12.2	12.4	12.1	10.7	9.9	9.8	9.7	9.7	9.6	9.6	9.7	9.6	9.6	9.6	9.7	9.8	9.8	9.7	9.7	9.9	9.9	10.1	10.1	10.2	10.2	10.3	10.3	10.2	10.3	10.2	10.0	9.8	9.6	9.6	9.6	9.2	9.2	
1.1. Каматни стапки на кредити без валутна клаузула	12.6	12.9	12.6	10.9	10.2	10.2	10.1	10.1	10.1	10.0	10.2	10.2	10.3	10.3	10.4	10.5	10.5	10.5	10.4	10.7	10.7	11.1	11.4	11.5	11.5	11.6	11.6	11.6	11.5	11.5	11.5	11.3	11.0	10.9	10.3	10.3	10.3	
<i>Каматни стапки на краткорочни кредити без валутна клаузула</i>	11.4	12.3	11.4	9.9	8.9	8.8	8.8	8.7	8.6	8.7	8.9	8.9	9.0	8.9	9.0	9.2	9.2	8.9	8.8	9.0	9.2	9.5	9.6	9.7	9.9	10.0	10.0	10.0	10.0	9.9	9.9	9.7	9.3	9.2	9.2	9.2		
- на краткорочни кредити на претпријатија	10.7	11.7	10.7	9.5	8.6	8.5	8.5	8.5	8.5	8.7	8.7	8.7	8.8	8.7	8.8	9.0	9.0	8.8	8.7	8.9	9.1	9.4	9.6	9.7	9.9	9.9	9.9	9.9	9.9	9.8	9.8	9.7	9.2	9.2	9.2	9.2		
- на краткорочни кредити на население	19.6	19.1	19.4	16.9	13.4	13.2	13.1	12.3	12.2	12.3	12.2	12.3	12.5	12.6	13.4	13.3	13.5	13.6	13.0	13.2	13.6	13.4	13.4	13.5	13.5	14.1	14.3	14.3	14.3	14.4	14.6	14.0	13.7	13.4	11.7			
<i>Каматни стапки на долгорочни кредити без валутна клаузула</i>	13.6	13.5	13.5	11.7	11.3	11.3	11.2	11.2	11.3	11.4	11.4	11.4	11.5	11.7	11.7	11.6	11.7	11.6	11.8	11.8	12.2	12.6	12.6	12.6	12.6	12.6	12.6	12.6	12.6	12.5	12.5	12.5	12.3	12.1	12.0	10.9		
- на долгорочни кредити на претпријатија	10.1	10.2	10.0	8.4	8.4	8.4	8.4	8.4	8.4	8.4	8.6	8.6	8.6	8.6	8.7	8.8	8.8	9.0	9.0	9.3	9.4	9.7	9.8	9.7	9.8	9.8	9.8	9.8	9.8	9.7	9.7	9.5	9.1	9.1	9.0			
- на долгорочни кредити на население	15.5	15.4	15.3	14.3	13.3	13.2	13.1	13.0	13.1	12.9	12.9	13.0	13.0	13.1	13.3	13.4	13.4	13.4	13.4	13.5	13.5	14.0	14.6	14.6	14.6	14.6	14.6	14.6	14.5	14.5	14.3	14.1	13.9	12.1				
1.2. Каматни стапки на кредити со валутна клаузула	11.3	11.2	11.1	10.3	9.5	9.4	9.3	9.2	9.1	9.1	9.0	9.0	8.9	8.9	9.0	9.1	9.1	9.0	9.1	9.1	9.2	9.3	9.1	9.1	9.2	9.2	9.3	9.2	9.3	9.2	8.9	8.7	8.5	8.5	8.3			
<i>Каматни стапки на краткорочни кредити со валутна клаузула</i>	8.8	9.1	9.0	8.1	7.2	7.3	7.2	7.2	7.2	7.2	7.4	7.3	7.3	7.7	7.5	7.4	7.4	7.5	7.9	8.4	8.6	8.8	8.8	8.9	9.0	9.0	9.0	9.0	8.9	8.8	8.7	8.7	8.5	8.4	8.4			
- на краткорочни кредити на претпријатија	8.9	9.3	9.1	8.3	7.2	7.4	7.2	7.2	7.2	7.4	7.4	7.4	7.4	7.4	7.8	7.5	7.4	7.4	7.5	7.9	8.4	8.6	8.8	8.9	8.9	9.1	9.0	9.0	8.9	8.9	8.7	8.7	8.5	8.4	8.4			
- на краткорочни кредити на население	8.3	8.2	8.1	7.0	7.1	7.1	7.3	7.1	7.2	7.2	7.2	6.9	6.9	9.1	7.3	7.4	7.3	7.5	7.9	7.8	8.1	8.2	8.6	8.7	8.2	8.4	8.5	8.5	8.2	8.2	7.7	7.8	7.8	7.5				
<i>Каматни стапки на долгорочни кредити со валутна клаузула</i>	11.8	11.5	11.5	10.6	9.6	9.5	9.4	9.3	9.2	9.2	9.1	9.1	9.0	9.0	9.1	9.2	9.2	9.1	9.2	9.2	9.3	9.3	9.1	9.2	9.2	9.2	9.3	9.2	9.3	9.2	8.9	8.7	8.6	8.5	8.3			
- на долгорочни кредити на претпријатија	11.1	11.1	11.0	10.4	9.3	9.1	9.0	8.9	8.9	8.9	8.9	8.8	8.7	8.7	8.7	9.1	9.0	8.9	9.0	9.3	9.3	9.5	9.4	9.5	9.5	9.4	9.7	9.6	9.7	9.5	9.5	9.4	9.2	9.2	9.1			
- на долгорочни кредити на население	12.3	11.9	11.9	10.8	9.8	9.8	9.7	9.6	9.5	9.4	9.4	9.3	9.2	9.2	9.4	9.4	9.4	9.3	9.3	9.1	9.2	9.2	8.8	8.9	8.9	9.0	9.0	8.9	9.0	8.9	8.4	8.0	8.0	7.9	7.6			
2. КАМАТНИ СТАПКИ НА ДЕНАРСКИ ДЕПОЗИТИ	5.6	5.7	5.6	4.4	5.3	5.4	5.5	5.6	5.5	5.7	5.8	5.9	6.0	6.1	6.2	6.5	6.5	6.8	6.8	6.6	6.7	6.8	6.8	7.2	7.2	7.4	7.4	7.4	7.5	7.3	7.5	7.5	7.1	7.0	7.1			
2.1. Каматни стапки на денарски депозити без валутна клаузула	5.7	5.7	5.7	4.5	5.6	5.7	5.9	5.9	5.9	6.0	6.1	6.2	6.3	6.4	6.5	6.7	6.8	7.1	7.1	7.2	7.3	7.7	7.8	7.9	8.1	8.2	8.2	8.3	8.4	8.0	8.0	7.6	7.5	7.3				
<i>Каматни стапки на денарски депозити без валутна клаузула на претпријатија</i>	7.3	7.5	7.2	3.4	5.4	5.3	5.4	5.5	5.5	5.6	5.8	6.0	6.0	6.0	6.1	6.2	6.2	6.4	6.4	6.4	6.4	6.5	6.6	6.8	7.0	7.0	7.2	7.2	7.1	6.2	6.5	6.5	5.9	5.8	5.8			
- на депозити по видување	0.7	0.8	0.6	0.7	2.3	2.3	3.3	3.5	3.0	2.4	1.1	1.4	1.3	1.4	1.3	1.6	1.5	2.3	2.3	2.3	2.2	1.5	1.6	1.6	0.1	0.2	0.1	0.1	0.2	0.1	0.1	0.2	0.1	0.1	0.1			
- на краткорочно орочени депозити	7.6	7.7	7.3	3.4	5.4	5.3	5.4	5.4	5.5	5.8	5.9	5.9	6.0	6.0	6.0	6.0	6.2	6.2	6.2	6.3	6.3	6.4	6.7	6.9	6.9	7.1	7.1	7.0	6.0	6.2	6.2	5.6	5.5	5.6				
- на долгорочно орочени депозити	7.1	7.7	7.3	6.7	7.5	7.4	7.5	7.6	7.5	7.6	8.4	8.5	8.6	8.6	8.6	8.6	8.9	9.1	9.1	9.2	9.2	9.0	9.0	9.0	9.0	9.0	9.0	9.1	9.1	9.1	9.1	9.1	9.1	9.0	8.8	8.8	8.6	
<i>Каматни стапки на денарски депозити без валутна клаузула на население</i>	4.8	4.7	4.8	5.0	5.7	5.9	6.0	6.1	6.0	6.1	6.2	6.2	6.4	6.5	6.6	6.9	7.0	7.4	7.4	7.5	7.6	8.0	8.2	8.3	8.4	8.5	8.5	8.6	8.7	8.5	8.4	8.4	8.0	8.0	7.7			
- на депозити по видување	1.0	1.0	1.0	1.0	1.1	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0	1.4	1.2	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0	1.1	0.8	0.7	0.9	0.4	0.5	0.3			
- на краткорочно орочени депозити	6.9	7.0	7.0	6.7	6.9	7.1	7.1	7.2	7.1	7.1	7.2	7.2	7.3	7.4	7.4	7.8	7.9	7.9	7.9	8.0	8.2	8.7	8.8	8.9	9.0	9.1	9.1	9.1	9.1	8.9	8.7	8.6	8.0	8.0	7.6			
- на долгорочно орочени депозити	8.0	7.9	8.0	8.3	8.2	8.2	8.2	8.1	8.3	8.4	8.4	8.5	8.6	8.6	8.9	9.0	9.1	9.2	9.2	9.2	9.7	9.8	10.1	10.2	10.3	10.3	10.5	10.6	10.7	10.7	10.5	10.8	10.7	10.6	10.2			
2.2. Каматни стапки на денарски депозити со валутна клаузула	4.4	4.4	4.4	3.4	3.9	3.8	3.8	3.9	4.1	4.2	4.5	4.5	4.4	5.1	5.1	5.1	5.0	4.8	4.8	4.4	4.3	4.1	3.8	3.2	3.3	3.5	3.5	3.5	3.6	3.1	3.9	3.7	3.6	3.2	2.6			
<i>Каматни стапки на денарски депозити со валутна клаузула на претпријатија</i>	4.4	4.4	4.4	3.3	3.9	3.7	3.8	3.9	4.0	4.2	4.5	4.4	4.4	5.1	5.1	5.1	5.0	4.8	4.8	4.4	4.3	4.1	3.8	3.1	3.3	3.5	3.5	3.5	3.5	3.0	3.8	3.7	3.6	3.2	2.6			
- на краткорочно орочени депозити	4.5	4.5	4.5	3.2	3.9	3.7	3.8	3.9	4.0	4.2	4.5	4.5	4.4	5.1	5.1	5.1	5.0	4.8	4.8	4.4	4.2	4.1	3.7	3.0	3.2	3.4	3.5	3.5	3.5	3.0	3.8	3.7	3.5	3.1	2.4			
- на долгорочно орочени депозити	4.1	3.2	3.7	5.8	4.0	4.0	3.9	3.9	3.9	3.9	3.9	3.9	3.9	3.9	3.9	4.0	4.4	4.3	4.8	4.5	5.6	5.5	5.5	5.5	5.5	6.0	7.1	7.1	7.1	7.1	7.1	7.1	7.1	6.9	6.9	6.9		
<i>Каматни стапки на денарски депозити со валутна клаузула на население</i>				8.8	8.3	8.3	8.2	8.2	8.2	8.2	8.5	8.5	9.2	9.2	9.2	8.8	9.2	9.2	9.6	9.6	9.6	7.6	7.6	7.6	7.6	7.6	7.6	7.6	7.6	7.6	7.6	7.6	7.6	7.6	7.6	7.6	7.6	
- на краткорочно орочени депозити				8.8	8.3	8.3	8.1	8.1	8.1	8.1	8.2	8.2	8.9	8.9	8.9	8.2	8.9	8.9	8.0	8.0	8.0	7.5	7.5	7.5	7.5	7.5	7.5	7.5	7.5	7.5	7.5	7.5	7.5	5.3	5.3	5.3	5.3	
- на долгорочно орочени депозити					8.0	9.0	9.0	9.9	9.9	9.9	9.9	9.9	9.9	9.9	9.9	9.9	9.9	9.9	9.9	9.9	9.9	9.9	9.9	9.7	9.7	9.7	9.7	9.7	9.7	9.7	9.7	9.7	9.7	9.7	9.7	9.7	9.7	

¹⁾ Почини важи од Јануари 2009. Каматните стапки се пондерираат согласно новиот сметковен план за банки.
Извор: Народна банка на Република Македонија.

Пондерирани каматни стапки на банките за примени депозити и вкупно дадени кредити
во % на годишно ниво

	IX.05	X.05	XI.05	XII.06	XII.07	I.08	II.08	III.08	IV.08	V.08	VI.08	VII.08	VIII.08	IX.08	X.08	XI.08	XII.08	I.09 ¹⁾	II.09	III.09	IV.09	V.09	VI.09	VII.09	VIII.09	IX.09	X.09	XI.09	XII.09	I.10	II.10	III.10	IV.10	V.10	VI.10		
Б. ДЕВИЗНИ КАМАТНИ СТАПКИ																																					
1. КАМАТНИ СТАПКИ НА ДЕВИЗНИ КРЕДИТИ	7.6	7.6	7.8	8.5	8.5	8.2	8.1	8.1	8.0	8.1	8.1	8.1	8.0	8.1	8.3	7.8	7.2	6.6	7.0	7.4	7.4	7.5	7.7	7.6	7.6	7.6	7.5	7.6	7.5	7.3	7.3	7.3	7.3	7.4			
1.1. Каматни стапки на краткорочни девизни кредити	7.5	7.7	8.1	8.4	8.1	7.6	7.4	7.4	7.4	7.5	7.5	7.4	7.3	7.4	7.8	7.0	6.2	5.7	6.2	7.0	7.2	7.2	7.3	7.3	7.3	7.3	7.3	7.2	7.2	7.4	7.4	7.4	7.4	7.4	7.4	7.5	
Каматни стапки на краткорочни девизни кредити на претпријатија	7.4	7.6	8.0	8.4	8.0	7.6	7.4	7.4	7.4	7.5	7.5	7.4	7.3	7.4	7.8	7.0	6.2	5.7	6.2	7.0	7.2	7.2	7.3	7.3	7.3	7.3	7.3	7.2	7.2	7.4	7.4	7.4	7.4	7.4	7.4	7.5	
- одобрени во ЕВРА	7.4	7.5	8.1	8.4	8.1	7.7	7.6	7.7	7.7	7.7	7.7	7.6	7.7	7.8	8.3	7.5	6.8	6.3	6.8	7.2	7.4	7.4	7.6	7.5	7.5	7.5	7.5	7.5	7.7	7.7	7.8	7.8	7.7	7.7	7.7	7.7	
- одобрени во САД долари	9.6	9.2	7.4	8.0	6.8	5.7	4.9	4.5	4.8	4.7	4.7	4.7	4.6	4.9	5.8	4.5	3.1	2.5	2.7	6.0	6.1	6.2	5.9	5.9	6.1	6.2	6.0	6.0	6.0	6.0	5.9	5.9	5.9	5.9	5.9	6.0	
Каматни стапки на долгорочни девизни кредити на население	16.1	16.1	16.2	13.3	12.4	12.1	12.0	12.0	12.1	11.8	11.7	11.5	11.5	11.9	11.9	11.8	12.8	10.0	9.3	12.5	12.0	11.1	11.1	10.5	10.1	9.4	9.7	9.4	9.6	9.6	9.2	9.1	8.8	9.1	8.8	8.8	
- одобрени во ЕВРА	16.1	16.1	16.2	13.3	12.4	12.1	12.0	12.0	12.1	11.8	11.7	11.5	11.5	11.9	11.9	11.8	12.8	10.0	9.3	12.5	12.0	11.1	11.1	10.5	10.1	9.4	9.7	9.4	9.6	9.6	9.2	9.1	8.8	9.1	8.8	8.8	
- одобрени во САД долари										3.0	3.0	3.0	3.0	3.0	3.0	3.0	3.0	3.0	3.0	3.0	3.0	3.1	3.0	3.0	3.0	3.0	2.4	2.0	2.0	2.0							
1.2. Каматни стапки на долгорочни девизни кредити	7.6	7.6	7.8	8.5	8.7	8.4	8.3	8.4	8.2	8.3	8.4	8.3	8.3	8.4	8.5	8.0	7.5	6.9	7.3	7.5	7.5	7.5	7.8	7.7	7.6	7.6	7.6	7.7	7.6	7.5	7.2	7.3	7.3	7.3	7.3	7.3	
Каматни стапки на долгорочни девизни кредити на претпријатија	7.5	7.5	7.6	8.4	8.7	8.4	8.3	8.3	8.3	8.3	8.3	8.3	8.3	8.3	8.5	8.0	7.3	6.6	7.0	7.3	7.3	7.3	7.4	7.3	7.2	7.2	7.2	7.3	7.3	7.2	7.1	7.2	7.2	7.2	7.2	7.2	
- одобрени во ЕВРА	7.5	7.5	7.6	8.5	8.7	8.5	8.4	8.4	8.4	8.4	8.3	8.3	8.4	8.5	8.1	7.4	6.7	7.1	7.3	7.3	7.3	7.4	7.3	7.2	7.2	7.2	7.3	7.3	7.2	7.1	7.2	7.2	7.2	7.2	7.2	7.2	
- одобрени во САД долари	6.8	6.8	6.9	7.6	7.1	6.6	5.6	5.3	5.3	5.1	5.0	4.9	5.2	5.3	6.4	4.2	3.7	2.9	3.0	6.3	6.3	6.3	6.1	6.3	6.4	6.4	6.4	6.4	6.5	6.5	6.4	6.5	6.7	6.6	6.6	6.6	
Каматни стапки на долгорочни девизни кредити на население	10.4	10.4	10.4	9.2	8.6	8.5	8.4	8.5	7.7	8.3	8.4	8.4	8.4	8.5	8.5	8.0	8.5	8.6	8.6	8.6	8.6	8.8	10.3	10.3	10.3	10.2	10.2	10.2	10.2	9.7	8.1	8.1	8.1	8.1	8.1	8.1	
- одобрени во ЕВРА	10.5	10.5	10.4	9.2	8.6	8.5	8.4	8.5	7.7	8.3	8.4	8.4	8.4	8.5	8.5	8.0	8.5	8.6	8.6	8.6	8.6	8.8	10.3	10.3	10.3	10.3	10.3	10.2	10.2	10.2	9.7	8.1	8.1	8.1	8.1	8.1	8.1
- одобрени во САД долари	4.3	4.2	4.2	4.1	4.7	4.5	4.5	4.4	4.4	3.2	3.1	3.1	3.0	3.1	3.0	3.0	3.0	3.0	3.0	3.0	2.5	2.8	2.8	2.8	3.0	2.8	2.8	2.8	2.8	2.8	2.8	2.8	3.9	2.8	2.7	2.7	2.8
2. КАМАТНИ СТАПКИ НА ДЕВИЗНИ ДЕПОЗИТИ	1.3	1.3	1.4	1.8	2.0	2.1	2.2	2.2	2.2	2.3	2.3	2.3	2.4	2.5	2.7	2.9	3.0	3.1	3.2	3.2	3.2	3.2	3.3	3.3	3.3	3.3	3.3	3.4	3.4	3.3	3.3	3.2	3.1	3.1	3.0	3.0	
2.1. Каматни стапки на девизни депозити на претпријатија	1.6	1.7	1.7	2.1	2.3	2.3	2.3	2.3	2.5	2.4	2.5	2.5	2.6	2.8	2.7	2.7	2.7	2.8	2.6	2.6	2.1	2.3	2.2	2.2	2.1	2.1	2.3	2.2	2.0	2.1	2.0	1.7	1.6	1.7	1.7		
- на депозити по видување	0.4	0.5	0.5	0.6	0.6	0.6	0.6	0.6	0.6	0.6	0.6	0.6	0.6	0.7	0.6	0.7	0.7	0.7	0.5	0.5	0.4	0.4	0.4	0.4	0.3	0.3	0.3	0.3	0.4	0.4	0.4	0.3	0.3	0.3	0.3	0.3	
- примени во ЕВРА	0.4	0.5	0.5	0.6	0.6	0.6	0.6	0.6	0.6	0.6	0.6	0.6	0.6	0.7	0.6	0.7	0.7	0.7	0.5	0.5	0.4	0.4	0.4	0.4	0.3	0.3	0.3	0.3	0.4	0.4	0.3	0.3	0.3	0.3	0.3	0.3	
- примени во САД долари	0.5	0.6	0.5	0.6	0.6	0.6	0.5	0.4	0.3	0.4	0.4	0.4	0.4	0.4	0.4	0.4	0.3	0.4	0.4	0.4	0.3	0.3	0.3	0.3	0.3	0.3	0.3	0.4	0.4	0.5	0.4	0.5	0.5	0.5	0.4	0.4	
- на краткорочно орочени депозити	2.4	2.4	2.5	3.2	3.6	3.6	3.6	3.4	3.4	3.7	3.8	3.6	3.7	4.3	4.4	4.4	4.2	4.3	4.3	4.0	4.0	3.9	4.0	3.9	3.7	3.7	3.6	3.6	3.5	3.5	3.4	3.1	2.9	3.2	3.2		
- примени во ЕВРА	1.9	1.9	2.1	2.8	3.6	3.6	3.6	3.5	3.6	3.9	3.9	3.9	3.9	4.4	4.5	4.4	4.3	4.4	4.3	4.0	4.0	3.9	4.0	3.9	3.7	3.7	3.6	3.6	3.5	3.5	3.4	3.1	2.9	3.2	3.2		
- примени во САД долари	3.0	3.2	3.3	4.3	3.8	3.6	3.6	2.6	2.4	2.1	2.2	2.3	2.3	2.4	3.2	3.1	3.1	3.1	2.3	2.2	2.2	2.2	2.2	2.0	2.5	2.4	2.4	2.4	2.4	2.4	2.3	1.9	2.5	2.3	2.5	2.5	
- на долгорочно орочени депозити				3.0	2.7	2.9	2.9	3.0	2.8	2.5	2.6	3.9	3.8	4.0	3.8	3.1	2.5	3.8	4.7	4.8	4.8	4.8	4.8	4.8	4.7	4.8	4.8	5.0	5.0	5.0	5.0	5.0	5.0	5.0	4.9	4.9	
- примени во ЕВРА				3.0	2.7	2.9	2.9	3.0	2.8	2.5	2.6	3.9	3.8	4.0	3.8	3.1	2.5	4.2	4.7	4.8	4.8	4.8	4.8	4.8	4.7	4.8	4.8	5.0	5.0	5.0	5.0	5.0	5.0	5.0	4.9	4.9	
- примени во САД долари														2.5	2.5	2.5	2.5	1.5																			
2.2. Каматни стапки на девизни депозити на население	1.2	1.2	1.3	1.7	1.9	2.0	2.1	2.2	2.2	2.2	2.2	2.3	2.4	2.5	2.7	3.0	3.1	3.2	3.3	3.3	3.4	3.4	3.5	3.6	3.5	3.5	3.6	3.6	3.6	3.6	3.6	3.6	3.5	3.4	3.4	3.4	3.4
- на депозити по видување	0.6	0.6	0.6	0.8	0.8	0.8	0.8	0.8	0.8	0.8	0.8	0.8	0.8	0.8	0.8	0.8	0.8	0.8	0.8	0.8	0.8	0.8	0.8	0.8	0.8	0.8	0.8	0.8	0.7	0.7	0.6	0.4	0.3	0.3	0.3	0.3	
- примени во ЕВРА	0.7	0.7	0.7	0.8	0.8	0.8	0.8	0.8	0.8	0.8	0.8	0.8	0.8	0.8	0.8	0.8	0.8	0.9	0.9	0.8	0.8	0.8	0.8	0.8	0.8	0.9	0.9	0.9	0.9	0.8	0.7	0.6	0.5	0.3	0.3	0.3	
- примени во САД долари	0.5	0.5	0.5	0.6	0.6	0.6	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	0.4	0.4	0.4	0.4	0.4	0.4	0.4	0.4	0.4	0.4	0.4	0.4	0.4	0.2	0.2	0.2	0.2	
- на краткорочно орочени депозити	1.7	1.7	1.8	2.3	2.6	2.8	2.9	2.9	2.9	2.9	2.9	3.0	3.1	3.2	3.4	3.8	3.9	3.9	4.0	4.1	4.1	4.2	4.3	4.3	4.3	4.3	4.3	4.3	4.3	4.3	4.3	4.2	4.1	4.0	4.1	3.9	
- примени во ЕВРА	1.7	1.8	1.8	2.3	2.6	2.9	3.0	3.0	2.9	3.0	3.0	3.1	3.2	3.3	3.6	4.0	4.1	4.1	4.2	4.3	4.3	4.4	4.5	4.5	4.5	4.5	4.5	4.5	4.5	4.5	4.4	4.3	4.2	4.3	4.1	4.1	
- примени во САД долари	1.5	1.5	1.7	2.3	2.4	2.4	2.4	2.4	2.4	2.2	2.2	2.2	2.2	2.3	2.3	2.3	2.1	2.2	2.2	2.1	2.1	2.1	2.1	2.1	2.1	2.1	2.1	2.2	2.2	2.2	2.2	2.1	2.1	2.0	2.0	2.0	
- на долгорочно орочени депозити	2.7	2.7	2.9	3.7	3.7	3.8	3.9	4.0	4.0	4.0	4.0	4.1	4.0	4.2	4.5	4.6	4.8	5.1	5.2	5.4	5.4	5.4	5.4	5.4	5.4	5.4	5.4	5.5	5.5	5.5	5.5	5.5	5.4	5.5	5.4	5.3	5.3
- примени во ЕВРА	2.7	2.8	2.9	3.8	3.9	3.9	4.1	4.1	4.1	4.2	4.2	4.2	4.2	4.4	4.7	4.8	4.9	5.2	5.3	5.5	5.5	5.5	5.5	5.5	5.5	5.4	5.5	5.5	5.5	5.5	5.5	5.5	5.5	5.5	5.5	5.4	5.4
- примени во САД долари	2.4	2.4	2.5	3.1	3.0	2.9	2.8	2.8	2.8	2.8	2.8	2.8	2.8	2.7	2.8	2.8	2.8	3.8	4.0	3.8	3.9	3.9	3.8	3.8	3.7	3.7	3.7	3.6	3.6	3.6	3.7	3.7	3.6	3.6	3.6	3.6	

1) Почнувајќи од Јануари 2009, каматните стапки се пондерираат согласно новиот Сметковен план за банки.

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 15

Каматни стапки на Народна банка на Република Македонија
во %

Период	Есконтна стапка	Активни каматни стапки - обезбедување на		Пасивни каматни стапки - повлекување на ликвидност	
		Расположлив кредит преку ноќ-ломбарден кредит	Аукциски репо-транзакции	Благајнички записи - основна рочност*	
				тендер со износи	тендер со каматни стапки
2003.XII	6.5	14.0			6.2
2004.I	6.5	14.0			6.8
II	6.5	14.0		7.5	
III	6.5	14.0		8.0	
IV	6.5	14.0		8.0	
V	6.5	14.0		8.0	
VI	6.5	14.0		8.0	
VII	6.5	11.0		8.0	
VIII	6.5	11.0		8.3	
IX	6.5	11.0		8.6	
X	6.5	11.0		9.0	
XI	6.5	11.0		9.7	
XII	6.5	13.0		10.0	
2005.I	6.5	13.0		10.0	
II	6.5	13.0		10.0	
III	6.5	13.0		10.0	
IV	6.5	13.0		10.0	
V	6.5	13.0		10.0	
VI	6.5	13.0		10.0	
VII	6.5	13.0		10.0	
VIII	6.5	13.0		10.0	
IX	6.5	13.0		10.0	
X	6.5	13.0			10.0
XI	6.5	13.0			9.1
XII	6.5	13.0			8.5
2006.I	6.5	13.0			7.3
II	6.5	11.0			7.1
III	6.5	11.0			6.8
IV	6.5	11.0			6.2
V	6.5	11.0			5.7
VI	6.5	9.5			5.8
VII	6.5	9.5			5.6
VIII	6.5	9.5			5.5
IX	6.5	9.5			5.4
X	6.5	9.5			5.5
XI	6.5	9.5			5.7
XII	6.5	9.5			5.7
2007.I	6.5	9.5			5.7
II	6.5	9.5			5.4
III	6.5	9.5			5.3
IV	6.5	9.5			5.1
V	6.5	9.5			5.0
VI	6.5	7.5			4.9
VII	6.5	7.5			5.1
VIII	6.5	7.5			5.1
IX	6.5	7.5			4.8
X	6.5	7.5			4.8
XI	6.5	7.5			4.7
XII	6.5	7.5			4.77
2008.I	6.5	7.5			4.89
II	6.5	7.5		5.15	
III	6.5	7.5		5.85	
IV	6.5	7.5		6.00	
V	6.5	7.5		6.80	
VI	6.5	8.5		7.00	
VII	6.5	8.5		7.00	
VIII	6.5	8.5		7.00	
IX	6.5	8.5		7.00	
X	6.5	8.5		7.00	
XI	6.5	8.5		7.00	
XII	6.5	8.5		7.00	
2009.I	6.5	8.5		7.00	
II	6.5	8.5		7.00	
III	6.5	8.5		7.00	
IV	6.5	10.5		9.00	
V	6.5	10.5		9.00	
VI	6.5	10.5		9.00	
VII	6.5	10.5		9.00	
VIII	6.5	10.5		9.00	
IX	6.5	10.5		9.00	
X	6.5	10.5		9.00	
XI	6.5	10.5		9.00	
XII	6.5	10.0		8.50	
2010.I	6.5	9.5		8.00	
II		9.0		7.61	
III		9.0		7.26	
IV		8.0		6.50	
V		7.5		6.24	
VI		6.5		5.46	

* 28 дена

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 16

Задолжителна резерва на банки и штедилници*
во милиони денари

Период	Стапки на задолжителна резерва на банки (%)			Задолжителна резерва на банки во денари					Задолжителна резерва на банки во евра		Задолжителна резерва на штедилници во денари			
	Обврски во домашна валута	Обврски во домашна валута со валутна клаузула	Обврски во странска валута	Процент од износот утврден од обврски во странска валута**	Задолжителна резерва	Просечно исполнување	Вишок/ Недостиг	Процент на исполнување (%)	Стапка на надомест (%)	Задолжителна резерва	Стапка на надомест (%)	Стапка на задолжителна резерва (%)	Задолжителна резерва	Стапка на надомест (%)
2003.XII	7.5		7.5	0.00	2,488	3,467	980	139.4	4.0	2,763	1.0	2.5	7	4.0
2004.I	7.5		7.5	0.00	2,519	3,005	486	119.3	4.0	2,768	1.0	2.5	7	4.0
II	7.5		7.5	0.00	2,559	3,053	494	119.3	4.0	2,869	1.0	2.5	7	4.0
III	7.5		7.5	0.00	2,558	3,069	511	120.0	4.0	2,895	1.0	2.5	8	4.0
IV	7.5		7.5	0.00	2,574	2,961	387	115.1	4.0	2,934	1.0	2.5	8	4.0
V	7.5		7.5	0.00	2,610	3,150	540	120.7	4.0	2,970	1.0	2.5	8	4.0
VI	7.5		7.5	0.00	2,632	3,016	383	114.6	4.0	3,089	1.0	2.5	8	4.0
VII	7.5		7.5	0.00	2,729	3,102	373	113.7	4.0	3,137	1.0	2.5	8	4.0
VIII	7.5		7.5	0.00	2,741	3,052	312	111.4	2.0	3,149	1.0	2.5	8	2.0
IX	7.5		7.5	0.00	2,827	3,139	375	111.1	2.0	3,190	1.0	2.5	8	2.0
X	7.5		7.5	0.00	2,843	3,100	256	109.0	2.0	3,218	1.0	2.5	8	2.0
XI	7.5		7.5	0.00	2,854	3,126	265	109.5	2.0	3,279	1.0	2.5	8	2.0
XII	7.5		7.5	0.00	2,855	3,309	454	115.9	2.0	3,374	1.0	2.5	8	2.0
2005.I	10.0		10.0	0.00	3,844	4,214	370	109.6	2.0	4,492	0.0	2.5	9	2.0
II	10.0		10.0	0.00	3,837	4,212	375	109.8	2.0	4,670	0.0	2.5	9	2.0
III	10.0		10.0	0.00	3,926	4,288	362	109.2	2.0	4,721	0.0	2.5	9	2.0
IV	10.0		10.0	0.00	4,074	4,400	326	108.0	2.0	4,772	0.0	2.5	10	2.0
V	10.0		10.0	0.00	4,237	4,728	491	111.6	2.0	4,770	0.0	2.5	10	2.0
VI	10.0		10.0	0.00	4,311	4,574	263	106.1	2.0	4,845	0.0	2.5	10	2.0
VII	10.0		10.0	0.00	4,450	4,757	306	106.9	2.0	4,946	0.0	2.5	10	2.0
VIII	10.0		10.0	0.00	4,098	4,399	300	107.3	2.0	5,000	0.0	2.5	11	2.0
IX	10.0		10.0	0.00	3,877	4,184	307	107.9	2.0	5,214	0.0	2.5	11	2.0
X	10.0		10.0	0.00	3,931	4,335	404	110.3	2.0	5,294	0.0	2.5	10	2.0
XI	10.0		10.0	0.00	4,086	4,464	378	109.3	2.0	5,241	0.0	2.5	11	2.0
XII	10.0		10.0	0.00	4,242	5,267	1,025	124.2	2.0	5,325	0.0	2.5	11	2.0
2006.I	10.0		10.0	0.00	4,352	4,573	220	105.1	2.0	5,396	0.0	2.5	11	2.0
II	10.0		10.0	0.00	4,434	5,000	566	112.8	2.0	5,433	0.0	2.5	12	2.0
III	10.0		10.0	0.00	4,542	4,944	403	108.9	2.0	5,507	0.0	2.5	12	2.0
IV	10.0		10.0	0.00	4,674	5,162	488	110.4	2.0	5,572	0.0	2.5	12	2.0
V	10.0		10.0	0.00	4,934	5,550	616	112.5	2.0	5,655	0.0	2.5	13	2.0
VI	10.0		10.0	0.00	5,058	5,433	375	107.4	2.0	5,663	0.0	2.5	13	2.0
VII	10.0		10.0	0.00	4,931	5,263	332	106.7	2.0	5,768	0.0	2.5	13	2.0
VIII	10.0		10.0	0.00	5,030	5,435	405	108.1	2.0	5,874	0.0	2.5	14	2.0
IX	10.0		10.0	0.00	5,213	5,549	336	106.4	2.0	6,003	0.0	2.5	14	2.0
X	10.0		10.0	0.00	5,304	5,618	314	105.9	2.0	6,117	0.0	2.5	14	2.0
XI	10.0		10.0	0.00	5,460	6,674	1,214	122.2	2.0	6,243	0.0	2.5	14	2.0
XII	10.0		10.0	0.00	5,618	6,705	1,087	119.3	2.0	6,373	0.0	2.5	14	2.0
2007.I	10.0		10.0	0.00	5,883	6,219	336	105.7	2.0	6,458	0.0	2.5	15	2.0
II	10.0		10.0	0.00	6,057	6,479	422	107.0	2.0	6,513	0.0	2.5	15	2.0
III	10.0		10.0	0.00	6,194	6,688	494	108.0	2.0	6,596	0.0	2.5	16	2.0
IV	10.0		10.0	0.00	6,431	6,900	469	107.3	2.0	6,675	0.0	2.5	16	2.0
V	10.0		10.0	0.00	6,803	7,401	597	108.8	2.0	6,736	0.0	2.5	16	2.0
VI	10.0		10.0	0.00	7,082	7,343	261	103.7	2.0	6,952	0.0	2.5	16	2.0
VII	10.0		10.0	0.00	7,433	8,763	1,330	117.9	2.0	6,988	0.0	2.5	17	2.0
VIII	10.0		10.0	0.00	7,579	8,428	849	111.2	2.0	7,143	0.0	2.5	17	2.0
IX	10.0		10.0	0.00	7,553	7,933	380	105.0	2.0	7,225	0.0	2.5	17	2.0
X	10.0		10.0	0.00	7,722	8,425	703	109.1	2.0	7,303	0.0	2.5	17	2.0
XI	10.0		10.0	0.00	7,952	8,611	659	108.3	2.0	7,185	0.0	2.5	17	2.0
XII	10.0		10.0	0.00	8,436	9,125	689	108.2	2.0	7,288	0.0	2.5	17	2.0
2008.I	10.0		10.0	0.00	8,734	8,966	232	102.7	2.0	7,394	0.0	2.5	17	2.0
II	10.0		10.0	0.00	9,193	9,555	362	103.9	2.0	8,455	0.0	2.5	17	2.0
III	10.0		10.0	0.00	9,398	9,622	224	102.4	2.0	8,555	0.0	2.5	17	2.0
IV	10.0		10.0	0.00	9,468	9,714	246	102.6	2.0	8,684	0.0	2.5	17	2.0
V	10.0		10.0	0.00	9,600	9,800	200	102.1	2.0	8,847	0.0	2.5	17	2.0
VI	10.0		10.0	0.00	9,774	10,021	247	102.5	2.0	9,014	0.0	2.5	17	2.0
VII	10.0		10.0	0.00	10,003	10,369	366	103.7	2.0	9,139	0.0	2.5	18	2.0
VIII	10.0		10.0	0.00	9,998	10,644	646	106.5	2.0	9,317	0.0	2.5	18	2.0
IX	10.0		10.0	0.00	10,158	10,528	370	103.6	2.0	9,758	0.0	2.5	18	2.0
X	10.0		10.0	0.00	10,334	10,613	279	102.7	2.0	9,997	0.0	2.5	18	2.0
XI	10.0		10.0	0.00	10,234	10,646	412	104.0	2.0	9,773	0.0	2.5	18	2.0
XII	10.0		10.0	0.00	10,125	10,762	637	106.3	2.0	9,802	0.0	2.5	18	2.0
2009.I	10.0		10.0	0.00	9,695	9,915	220	102.3	2.0	9,801	0.0	2.5	17	2.0
II	10.0		10.0	0.00	9,645	9,827	182	101.9	2.0	10,392	0.0	2.5	17	2.0
III	10.0		10.0	0.00	9,310	9,482	172	101.9	2.0	10,623	0.0	2.5	17	2.0
IV	10.0		10.0	0.00	9,146	9,462	316	103.5	2.0	10,903	0.0	2.5	17	2.0
V	10.0		10.0	0.00	8,952	9,224	272	103.0	2.0	11,189	0.0	2.5	16	2.0
VI	10.0		10.0	0.00	8,867	9,365	498	105.6	2.0	11,291	0.0	2.5	16	2.0
VII	10.0	20.0 **	11.5	13.00	11,957	12,161	204	101.7	2.0	11,251	0.0	2.5	16	2.0
VIII	10.0	20.0	13.0	23.00	13,239	13,375	136	101.0	2.0	11,604	0.0	2.5	15	2.0
IX	10.0	20.0	13.0	23.00	13,207	13,410	203	101.5	2.0	11,979	0.0	2.5	15	2.0
X	10.0	20.0	13.0	23.00	13,489	14,058	569	104.2	2.0	12,058	0.1	2.5	15	2.0
XI	10.0	20.0	13.0	23.00	13,653	14,029	376	102.8	2.0	12,104	0.1	2.5	14	2.0
XII	10.0	20.0	13.0	23.00	13,874	14,253	379	102.7	2.0	12,225	0.1	2.5	14	2.0
2010.I	10.0	20.0	13.0	23.00	14,097	14,549	452	103.2	2.0	12,151	0.1	2.5	14	2.0
II	10.0	20.0	13.0	23.00	14,212	14,606	394	102.8	2.0	12,144	0.1	2.5	14	2.0
III	10.0	20.0	13.0	23.00	13,914	14,217	302	102.2	2.0	12,237	0.1	2.5	14	2.0
IV	10.0	20.0	13.0	23.00	14,164	14,348	184	101.3	2.0	12,459	0.1	2.5	14	2.0
V	10.0	20.0	13.0	23.00	14,439	14,559	120	100.8	2.0	12,418	0.1	2.5	14	2.0
VI	10.0	20.0	13.0	23.00	14,843	15,152	309	102.8	2.0	12,693	0.1	2.5	14	2.0

* Задолжителна резерва на банки во денари се одржува на просечно ниво, додека задолжителната резерва на банки во девизи и задолжителната резерва на штедилници во денари се одржува на фиксно ниво. Процент од износот утврден од обврски во странска валута кој се исполнува во денари. Остатокот го претставува износот на задолжителна резерва кој се исполнува во евра.
** Пред 11 јули 2009 година, ст.апкат на задолжителна резерва на обврски во домашна валута со валутна клаузула беше еднаква со ст.апкат на задолжителна резерва на обврски во домашна валута.

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 17

**Каматни стапки на државни хартии од вредност
во %**

Период	во денари						во денари со девизна клаузула					
	1 месец	3 месеци	6 месеци	12 месеци	2 години	3 години	1 месец	3 месеци	6 месеци	12 месеци	2 години	3 години
2004.I		7.5										
II		7.4										
III		8.8										
IV		8.9										
V		8.3										
VI		8.4										
VII		8.4										
VIII		8.4										
IX		8.5										
X		8.9										
XI		9.2	9.5									
XII		9.2	10.4									
2005.I		9.3	10.8									
II		10.0	10.8									
III		10.5	11.2									
IV		10.4	9.8									
V		10.8	10.5									
VI		10.4	10.5	11.1								
VII		10.4	10.6									
VIII		10.5	10.9									
IX		10.3	11.2									
X		9.8	10.1									
XI		8.9	9.9		10.0							
XII		8.0	8.8	9.6								
2006.I		7.2	7.6									
II		7.0	7.1									
III		6.8	7.3	8.6								
IV		6.4	6.8		9.4							
V		6.1	7.1									
VI		6.5	6.9	8.7								
VII		6.2	6.7									
VIII		6.0	6.6									
IX		6.0	7.0	8.7								
X		6.2	6.9		9.3							
XI		6.1	6.8			9.6						
XII		6.3	7.0	8.9								
2007.I		6.5	6.8	8.8								
II		6.4	6.8		8.9							
III		6.4	7.0	8.4		8.0						
IV		6.4	6.8									
V		6.2	6.6		5.7							
VI		5.4	5.5	5.8								
VII		5.4	5.6									
VIII		5.4	5.5									
IX		3.7		5.1								
X		5.1	5.4									
XI		5.2	5.4		6.5							
XII		4.8										
2008.I		5.1	5.4	5.7								
II		5.1	5.3		6.3							
III		5.8	5.6	6.5		6.8						
IV		6.1	6.3		7.0							
V		6.7	6.3									
VI		7.1	7.2	7.3		8.0						
VII		7.31	7.30	7.92		8.0						
VIII		7.39	7.76		8.25							
IX		7.43	7.68	7.99		8.40						
X		7.55	7.86		8.25							
XI		7.58	7.69									
XII		7.48	7.84	7.00								
2009.I		7.43	7.26	7.00								
II		7.80	7.51									
III	8.57	8.74	7.69									
IV	8.81	8.97	9.10									
V		9.03	8.80									
VI		9.35	8.99					5.25		7.00		
VII		8.65							5.25	5.70		
VIII									5.50			
IX								5.40				
X									5.50			
XI									5.50			
XII								5.30				
2010.I										5.20		
II										5.00		
III										4.99		
IV										4.99		
V										4.99		
VI										4.99		

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 18

Платен биланс на Република Македонија - Агрегатни податоци /1
во милиони САД долари

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
I. Тековна сметка	-82.5	-262.9	-298.9	-339.8	-286.5	-280.1	-65.6	-103.1	-235.4	-378.8	-185.5	-451.6	-159.3	-28.5	-605.7	-1220.1	-645.6
СТОКИ, нето	42.8	-184.9	-222.8	-314.7	-386.3	-515.6	-495.9	-690.8	-526.7	-805.6	-851.0	-1139.0	-1063.0	-1260.5	-1638.5	-2572.5	-2156.9
Извоз, ф.о.б	1055.3	1086.3	1204.0	1147.4	1236.8	1291.5	1190.0	1320.7	1155.4	1112.1	1362.7	1674.9	2040.6	2410.7	3391.5	3970.9	2685.5
Увоз, ф.о.б /2	-1012.5	-1271.3	-1426.8	-1462.1	-1623.1	-1807.1	-1685.9	-2011.6	-1682.2	-1917.7	-2213.7	-2813.8	-3103.6	-3671.2	-5030.0	-6543.4	-4842.3
УСЛУГИ, нето	-154.5	-155.1	-200.5	-156.2	-137.8	-59.8	38.9	48.7	-19.2	-22.1	-6.6	-54.4	-33.6	28.5	34.4	11.4	40.1
Прилив	84.0	172.0	185.2	154.3	138.1	149.3	272.8	316.7	244.6	253.1	380.3	452.5	515.5	601.3	818.4	1011.7	862.7
Одлив	-238.5	-327.1	-385.7	-310.4	-275.8	-209.1	-234.0	-268.0	-263.8	-275.3	-386.9	-506.9	-549.1	-572.8	-784.0	-1000.2	-822.6
ДОХОД, нето	-56.7	-46.6	-39.6	-51.3	-54.4	-53.5	-72.1	-70.0	-27.2	-45.5	-63.8	-38.0	-114.8	-33.7	-385.0	-114.7	-128.0
Прилив	4.3	10.0	20.8	22.8	17.5	23.6	24.2	41.6	52.6	50.8	60.4	84.6	97.5	134.9	213.1	272.7	178.1
Одлив	-61.0	-56.6	-60.4	-74.2	-71.9	-77.1	-96.4	-111.7	-79.8	-96.3	-124.2	-122.6	-212.4	-168.6	-598.1	-387.4	-306.2
ТЕКОВНИ ТРАНСФЕРИ, нето	85.8	123.7	163.9	182.3	292.0	348.9	463.6	609.0	337.8	494.4	735.9	779.7	1052.2	1237.1	1383.4	1455.7	1599.2
Прилив	115.0	197.0	293.5	341.3	433.3	376.5	507.2	635.5	372.4	535.2	773.8	824.5	1094.9	1279.2	1480.9	1525.6	1672.4
Одлив	-29.2	-73.3	-129.5	-158.9	-141.3	-27.6	-43.6	-26.5	-34.6	-40.8	-37.9	-44.8	-42.7	-42.1	-97.5	-70.0	-73.2
II. Капитална и финансиска сметка	-12.9	162.3	280.6	318.2	349.6	296.3	-91.4	40.2	236.6	388.0	218.3	434.1	165.5	23.0	647.8	1215.4	619.1
КАПИТАЛНА СМЕТКА, нето	0.0	30.0	1.7	0.0	0.0	-1.8	0.0	0.3	1.4	8.3	-6.7	-4.6	-2.0	-1.1	4.9	-17.6	28.4
ФИНАНСИСКА СМЕТКА, нето	-12.9	132.3	278.9	318.2	349.6	298.1	-91.4	39.9	235.2	379.7	225.0	438.7	167.5	24.1	642.9	1232.9	590.8
Директни инвестиции, нето	0.0	24.0	9.5	11.2	58.0	150.5	88.1	215.7	446.3	105.5	117.5	321.9	94.2	424.0	700.2	600.5	234.8
Директни инвестиции во земјата	0.0	24.0	9.5	11.2	58.1	150.5	88.4	215.1	447.1	105.6	117.8	323.0	97.0	424.2	699.1	587.0	247.9
Директни инвестиции во странство	0.0	0.0	0.0	0.0	-0.1	0.0	-0.3	0.6	-0.9	-0.1	-0.3	-1.2	-2.8	-0.2	1.1	13.5	-13.1
Портфолио-инвестиции, нето	0.0	0.0	2.7	0.3	1.3	-0.2	0.1	-0.9	3.5	1.2	5.7	11.5	238.6	92.4	155.2	-72.5	147.6
Средства	0.0	0.0	1.4	-0.5	1.7	0.2	0.1	-0.8	3.2	1.2	0.3	-0.9	0.8	-0.5	-2.8	-1.1	-51.2
Обврски	0.0	0.0	1.3	0.8	-0.4	-0.4	0.0	-0.1	0.4	0.1	5.3	12.4	237.8	92.8	157.9	-71.4	198.8
Останати инвестиции, нето	44.0	150.2	367.4	300.8	294.1	201.1	-36.3	89.6	-137.6	133.4	152.8	124.8	249.7	-116.4	-69.4	657.7	344.8
Средства	32.0	34.7	39.9	77.7	-66.1	-58.9	-184.1	-63.0	-112.2	226.8	18.2	8.5	-47.0	-148.6	-80.9	297.7	-143.6
Обврски	12.0	115.5	327.5	223.1	360.3	260.0	147.8	152.6	-25.4	-93.4	134.7	116.3	296.8	32.2	11.4	360.0	488.4
Бруто официјални резерви, (- = зголемување) /3	-56.8	-41.9	-100.6	5.9	-3.8	-53.3	-143.3	-264.5	-77.0	139.7	-51.0	-19.5	-415.1	-375.8	-143.0	47.2	-136.5
III. Грешки и пропусты	95.4	100.6	18.3	21.6	-63.2	-16.2	157.0	62.9	-1.2	-9.2	-32.8	17.6	-6.2	5.6	-42.0	4.7	26.5

Извор: Народна банка на Република Македонија.

1/ Претходни податоци.

а. во ноември 2009 година извршена е ревизија на податоците за:

- 2008 година во категориите: директни инвестиции, доход и останати инвестиции - поради вклучување на податоците од годишниот прашалник за странски вложувања ДИ 22 и подобар опфат на податоците за кредитната задолженост;

- стоки и услуги - пресметане и применет нов ц.и.ф. - ф.о.б. фактор за 2008 година и

- стоки, услуги и трговски кредити, врз основа на дефинитивните податоци за надворешно - трговска размена за 2006 и 2007 година.

2/ Увозот е прикажан на ф.о.б. паритет согласно V издание на прирачникот за платен биланс од ММФ. Пресметката на ц.и.ф. - ф.о.б. факторот како процент од увозот ц.и.ф.

по години изнесува: 1993-20%, 1994-20%, 1995-20%, 1996-14%, 1997-10%, 1998-5,02%, 1999-4,86%, 2000-3,9%, 2001-4,2%, 2002-3,8%, 2003-4,06%, 2004, 2005, 2006, 2007-4,14%, 2008 и 2009 - 3,86%.

3а 2 за 2006, 2007 и 2008 година направено е и временско прилагодување за увозот на електрична енергија.

3/ Без монетарно злато и курсни разлики.

Табела 19

Платен биланс на Република Македонија - Агрегатни податоци /1
во милиони евра

	2003	2004	2005	2006	2007	Кв.1	Кв.2	Кв.3	Кв.4	2008	Кв.1	Кв.2	Кв.3	Кв.4	2009	1	2	3	4	5	6	Кв.1	Кв.2	2010
I. Тековна сметка	-169.8	-361.8	-122.5	-23.4	-421.2	-173.1	-210.7	-68.3	-401.2	-853.3	-345.6	-100.1	102.5	-140.0	-483.3	-41.9	-18.7	-13.5	-38.9	-4.7	-1.3	-74.1	-44.9	-119.0
СТОКИ, нето	-753.0	-914.3	-858.5	-1001.5	-1181.0	-374.2	-464.0	-419.9	-492.6	-1750.7	-446.6	-339.1	-301.0	-464.3	-1551.0	-87.2	-92.2	-117.1	-156.7	-112.1	-122.8	-296.5	-391.7	-688.2
Извоз, ф.о.б	1203.2	1345.0	1642.9	1914.0	2472.2	611.6	735.8	745.2	591.6	2684.2	400.3	491.3	532.4	497.0	1920.9	133.8	158.5	190.1	182.7	206.8	226.4	482.4	615.9	1098.4
Увоз, ф.о.б /2	-1956.2	-2259.3	-2501.4	-2915.5	-3653.2	-985.8	-1199.9	-1165.1	-1084.2	-4434.9	-846.8	-830.3	-833.4	-961.3	-3471.9	-221.0	-250.7	-307.2	-339.5	-318.9	-349.2	-778.9	-1007.6	-1786.6
УСЛУГИ, нето	-6.0	-43.4	-24.7	22.4	25.1	0.5	-7.6	29.6	-18.1	4.3	-1.0	-1.2	23.3	6.9	28.0	1.4	0.9	3.9	3.5	6.8	11.8	6.2	22.1	28.4
Прилив	335.3	363.7	416.2	477.3	594.5	144.0	158.3	196.9	187.0	686.3	141.7	148.3	163.4	164.8	618.3	39.6	44.2	50.6	51.6	55.0	66.0	134.4	172.6	307.0
Одлив	-341.4	-407.1	-440.8	-455.0	-569.4	-143.6	-166.0	-167.3	-205.1	-681.9	-142.7	-149.6	-140.2	-157.9	-590.3	-38.2	-43.3	-46.7	-48.1	-48.1	-54.3	-128.2	-150.4	-278.7
ДОХОД, нето	-56.9	-32.3	-92.6	-26.1	-277.7	23.8	0.7	-14.4	-101.0	-90.9	-27.4	-20.4	-17.6	-26.3	-91.7	-28.9	-8.7	-5.0	-5.7	-7.7	-7.7	-42.7	-21.2	-63.8
Прилив	53.2	67.9	79.0	107.2	155.2	51.4	43.2	45.7	44.9	185.2	31.0	31.4	33.7	32.0	128.0	9.1	10.2	13.5	12.4	9.2	13.1	32.7	34.6	67.3
Одлив	-110.1	-100.2	-171.6	-133.4	-432.9	-27.6	-42.6	-60.2	-145.8	-276.1	-58.4	-51.8	-51.3	-58.2	-219.7	-38.0	-18.9	-18.5	-18.1	-16.9	-20.8	-75.4	-55.8	-131.2
ТЕКОВНИ ТРАНСФЕРИ, нето	646.1	628.2	853.3	981.9	1012.4	176.8	260.3	336.4	210.5	984.0	129.4	260.6	397.8	343.6	1131.4	72.8	81.4	104.7	120.0	108.3	117.5	258.9	345.8	604.7
Прилив	679.5	664.2	887.5	1015.3	1081.3	191.3	270.3	347.4	222.6	1031.7	140.9	273.3	408.6	360.9	1183.8	75.9	84.2	108.9	124.2	110.9	122.2	269.0	357.3	626.3
Одлив	-33.4	-36.0	-34.2	-33.4	-68.9	-14.5	-10.0	-11.0	-12.2	-47.7	-11.5	-12.7	-10.8	-17.3	-52.3	-3.1	-2.8	-4.2	-4.1	-2.7	-4.7	-10.1	-11.5	-21.5
II. Капитална и финансиска сметка	193.9	347.1	127.7	18.3	454.0	184.3	221.3	56.4	389.2	851.2	327.4	115.9	-111.5	134.4	466.1	35.9	17.7	8.0	44.3	-5.6	0.4	61.6	39.1	100.7
КАПИТАЛНА СМЕТКА, нето	-5.8	-3.8	-1.7	-0.8	3.7	-0.8	-2.6	-0.5	-8.3	-12.2	0.8	1.7	15.2	2.3	20.0	0.1	0.3	0.4	1.2	0.7	1.3	0.9	3.1	4.1
ФИНАНСИСКА СМЕТКА, нето	199.7	350.9	129.4	19.1	450.3	185.1	223.9	56.9	397.6	863.5	326.6	114.2	-126.7	132.1	446.2	35.8	17.4	7.5	43.1	-6.3	-0.9	60.7	35.9	96.6
Директни инвестиции, нето	100.1	259.7	74.9	344.7	506.9	142.5	111.5	74.8	80.5	409.4	56.5	60.3	-5.8	60.9	171.9	36.9	-22.4	29.0	25.4	30.5	15.5	43.5	71.4	114.8
Директни инвестиции во земјата	100.4	260.7	77.2	344.8	506.0	130.0	113.6	76.1	80.1	399.9	56.7	60.8	-4.8	68.2	181.0	37.0	-21.8	29.1	25.6	30.5	16.2	44.2	72.3	116.5
Директни инвестиции во странство	-0.3	-0.9	-2.3	-0.1	0.9	12.5	-2.1	-1.3	0.4	9.5	-0.2	-0.5	-1.0	-7.3	-9.1	-0.2	-0.5	-0.1	-0.2	0.0	-0.7	-0.8	-0.9	-1.7
Портфолио-инвестиции, нето	5.1	8.6	200.8	72.7	114.1	-8.2	-10.8	-8.2	-23.4	-50.6	-19.1	-12.4	148.7	-12.8	104.3	-1.6	-3.0	3.6	-4.2	-3.3	-12.0	-1.0	-19.6	-20.5
Средства	0.3	-0.8	0.7	-0.4	-2.0	-0.2	-0.6	-0.6	0.8	-0.5	-14.1	-4.5	-15.5	-3.4	-37.6	0.0	-0.3	-0.2	-3.9	-1.3	-1.1	-0.5	-6.3	-6.9
Обврски	4.8	9.3	200.1	73.1	116.1	-8.0	-10.2	-7.6	-24.2	-50.1	-4.9	-7.8	164.1	-9.4	141.9	-1.6	-2.7	3.9	-0.3	-2.0	-10.9	-0.5	-13.2	-13.7
Останати инвестиции, нето	133.1	98.5	201.6	-100.7	-68.9	42.8	146.7	117.9	145.7	453.1	36.4	14.0	53.4	135.4	239.3	18.6	27.9	-39.3	42.8	-26.1	10.0	7.2	26.7	33.9
Средства	14.1	7.3	-39.8	-117.6	-61.5	81.0	17.3	19.2	90.1	207.4	-17.0	-6.4	-65.5	-17.3	-106.3	53.3	20.1	-1.7	-42.1	-72.4	20.1	71.7	-94.3	-22.6
Обврски	119.1	91.2	241.4	17.0	-7.5	-38.2	129.5	98.7	55.6	245.7	53.4	20.5	118.9	152.8	345.6	-34.8	7.8	-37.6	84.9	46.3	-10.1	-64.6	121.0	56.5
Бруто официјални резерви, (- = зголемување) /3	-38.6	-15.9	-347.9	-297.6	-101.8	8.0	-23.5	-127.6	194.8	51.6	252.8	52.2	-323.0	-51.4	-69.4	-18.1	14.9	14.2	-20.8	-7.4	-14.4	11.0	-42.6	-31.6
III. Грешки и пропусти	-24.1	14.7	-5.3	5.1	-32.8	-11.2	-10.6	11.9	12.0	2.1	18.2	-15.8	9.1	5.6	17.1	5.9	1.0	5.6	-5.4	10.3	0.9	12.5	5.8	18.3

Извор: Народна банка на Република Македонија.

1/ Претходни податоци.

а. во ноември 2009 година извршена е ревизија на податоците за:

- 2008 година во категориите: директни инвестиции, доход и останати инвестиции - поради вклучување на податоците од годишниот прашалник за странски вложувања ДИ 22 и подобар опфат на податоците за кредитната задолженост;

- стоки и услуги - пресметане и применет нов ц.и.ф. - ф.о.б. фактор за 2008 година и

- стоки, услуги и трговски кредити, врз основа на дефинитивните податоци за надворешно - трговска размена за 2006 и 2007 година.

2/ Увозот е прикажан на ф.о.б. паритет согласно V издание на прирачникот за платен биланс од ММФ. Пресметката на ц.и.ф. - ф.о.б. факторот како процент од увозот ц.и.ф.

по години изнесува: 1993-20%, 1994-20%. 1995-20%, 1996-14%, 1997-10%, 1998-5,02%, 1999-4,86%, 2000-3,9%, 2001-4,2%, 2002-3,8%, 2003-4,06%, 2004, 2005, 2006, 2007-4,14%, 2008, 2009 и 2010 - 3,86%.

3/ За 2006, 2007 и 2008 година направено е и временско прилагодување за увозот на електрична енергија.

3/ Без монетарно злато и курсни разлики.

Табела 20

Платен биланс на Република Македонија - услуги
во милиони евра

Период	2003	2004	2005	2006	2007	2008	Кв.1	Кв.2	Кв.3	Кв.4	2009	1	2	3	4	5	6	Кв.1	Кв.2	2010
Услуги, нето	-6.0	-43.4	-24.7	22.4	25.1	4.3	-1.0	-1.2	23.3	6.9	28.0	1.4	0.9	3.9	3.5	6.8	11.8	6.2	22.1	28.4
- Извоз	335.3	363.7	416.2	477.3	594.5	686.3	141.7	148.3	163.4	164.8	618.3	39.6	44.2	50.6	51.6	55.0	66.0	134.4	172.6	307.0
- Увоз	-341.4	-407.1	-440.8	-455.0	-569.4	-681.9	-142.7	-149.6	-140.2	-157.9	-590.3	-38.2	-43.3	-46.7	-48.1	-48.1	-54.3	-128.2	-150.4	-278.7
1. Транспорт	-32.8	-52.8	-45.3	-33.9	-43.3	-47.2	-6.7	-14.2	-3.0	-14.2	-3.0	-3.0	-2.1	-1.9	-4.3	-0.2	-1.5	-7.0	-6.0	-13.0
- Извоз	110.9	115.2	129.3	148.1	183.9	222.8	41.5	42.1	46.7	50.1	180.4	13.2	13.6	16.0	16.4	17.4	18.3	42.8	52.0	94.8
- Увоз	-143.7	-168.0	-174.6	-182.0	-227.2	-270.1	-48.2	-56.3	-49.7	-64.3	-218.5	-16.2	-15.6	-18.0	-20.6	-17.6	-19.8	-49.8	-58.0	-107.8
2. Патувања	7.6	14.0	22.4	46.3	61.0	62.7	17.6	17.1	28.9	20.4	84.0	4.8	4.2	5.2	6.1	6.0	5.9	14.2	18.0	32.1
- Извоз	49.9	57.9	72.3	102.4	134.9	155.2	36.9	35.1	48.4	35.7	156.2	8.7	7.8	10.1	11.0	11.9	13.1	26.7	36.0	62.7
- Увоз	-42.3	-43.9	-49.9	-56.2	-73.9	-92.4	-19.3	-18.0	-19.6	-15.3	-72.2	-3.9	-3.6	-5.0	-4.9	-5.9	-7.2	-12.5	-18.1	-30.6
3. Други услуги	19.1	-4.6	-1.8	10.0	7.4	-11.2	-11.9	-4.2	-2.6	0.7	-17.9	-0.4	-1.2	0.6	1.7	1.1	7.4	-1.0	10.2	9.2
- Извоз	174.5	190.7	214.5	226.8	275.7	308.3	63.3	71.1	68.3	79.0	281.7	17.8	22.8	24.4	24.2	25.7	34.6	65.0	84.6	149.5
- Увоз	-155.4	-195.2	-216.3	-216.8	-268.3	-319.4	-75.1	-75.3	-70.9	-78.3	-299.6	-18.1	-24.0	-23.8	-22.5	-24.6	-27.3	-65.9	-74.4	-140.3
3.1. Комуникациски услуги	31.1	21.8	19.6	26.5	27.8	21.9	4.9	5.1	6.4	3.2	19.6	2.1	0.4	1.8	0.9	2.0	2.0	4.3	4.8	9.1
- Извоз	48.7	38.6	36.2	48.5	50.9	54.6	13.0	14.7	21.5	12.7	61.9	3.5	2.7	3.9	3.6	4.7	5.6	10.2	14.0	24.2
- Увоз	-17.6	-16.8	-16.6	-22.0	-23.1	-32.7	-8.1	-9.6	-15.1	-9.5	-42.3	-1.4	-2.3	-2.2	-2.7	-2.8	-3.6	-5.9	-9.1	-15.1
Поштенски и курирски услуги	0.7	0.7	0.7	0.4	0.4	0.6	0.2	0.0	0.0	0.2	0.4	0.0	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.2	0.2	0.0
- Извоз	1.1	0.9	0.8	1.1	1.1	1.1	0.4	0.3	0.3	0.4	1.4	0.0	0.2	0.1	0.1	0.2	0.1	0.3	0.4	0.7
- Увоз	-0.3	-0.2	-0.2	-0.6	-0.7	-0.5	-0.2	-0.3	-0.3	-0.2	-0.9	0.0	-0.1	0.0	-0.1	-0.3	-0.2	-0.1	-0.6	-0.7
Телекомуникациски услуги	30.3	21.2	19.0	26.0	27.3	21.3	4.7	5.1	6.3	3.0	19.2	2.1	0.3	1.7	0.9	2.0	2.1	4.1	5.1	9.1
- Извоз	47.6	37.7	35.4	47.4	49.8	53.5	12.7	14.4	21.1	12.3	60.5	3.5	2.5	3.9	3.5	4.5	5.5	9.9	13.6	23.5
- Увоз	-17.3	-16.5	-16.4	-21.4	-22.5	-32.2	-7.9	-9.3	-14.8	-9.3	-41.3	-1.4	-2.2	-2.2	-2.6	-2.5	-3.4	-5.8	-8.5	-14.3
3.2. Градежни услуги	32.9	43.0	40.6	36.0	53.2	32.4	-1.9	9.5	2.9	11.8	22.4	0.5	1.0	0.5	1.4	0.2	1.1	2.0	2.6	4.6
- Извоз	36.5	45.4	47.8	38.3	54.9	41.4	3.0	11.5	4.8	12.5	31.8	0.6	1.1	0.9	1.5	0.8	1.2	2.6	3.5	6.1
- Увоз	-3.6	-2.4	-7.2	-2.3	-1.7	-8.9	-4.9	-2.0	-1.9	-0.7	-9.4	-0.1	-0.1	-0.4	-0.2	0.6	-0.1	-0.6	-0.9	-1.5
Градежни работи во странство	36.5	45.4	47.7	29.2	34.1	27.2	2.2	10.7	4.4	12.1	29.4	0.5	1.1	0.9	1.2	0.6	1.2	2.5	3.0	5.5
- Извоз	36.5	45.4	47.7	29.2	34.1	27.2	2.2	10.7	4.4	12.1	29.4	0.5	1.1	0.9	1.2	0.6	1.2	2.5	3.0	5.5
- Увоз	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Градежни работи во земјата	-3.6	-2.4	-7.1	6.8	19.1	5.2	-4.1	-1.1	-1.5	-0.2	-7.0	0.0	0.0	-0.4	0.1	-0.4	-0.1	-0.4	-0.4	-0.9
- Извоз	0.0	0.0	0.1	9.1	20.8	14.1	0.8	0.8	0.4	0.4	2.4	0.1	0.0	0.1	0.3	0.2	0.0	0.2	0.5	0.6
- Увоз	-3.6	-2.4	-7.2	-2.3	-1.7	-8.9	-4.9	-2.0	-1.9	-0.7	-9.4	-0.1	-0.1	-0.4	-0.2	-0.6	-0.1	-0.6	-0.9	-1.5
3.3. Осигурителни услуги	-7.5	-7.1	-9.1	-11.8	-11.9	-12.1	-1.6	-2.6	-3.5	-1.2	-8.9	-0.7	-1.2	-1.0	-1.6	-1.3	-1.4	-3.0	-4.3	-7.2
- Извоз	2.0	3.7	3.9	4.7	4.2	5.3	1.2	1.3	1.3	2.5	6.2	0.3	0.4	0.4	0.4	0.3	0.3	1.0	1.0	2.0
- Увоз	-9.5	-10.9	-13.1	-16.5	-16.1	-17.4	-2.8	-3.9	-4.8	-3.7	-15.2	-1.0	-1.6	-1.4	-2.0	-1.6	-1.7	-4.0	-5.3	-9.2
3.4. Финансиски услуги	0.1	-0.2	-0.8	1.7	1.4	-1.1	-1.1	0.0	-0.7	-0.1	-1.9	-0.2	-0.1	-0.1	-0.4	0.0	0.1	-0.4	-0.3	-0.7
- Извоз	2.5	2.5	2.8	4.2	6.3	3.5	0.5	0.8	0.7	0.9	3.0	0.3	0.3	0.3	0.2	0.2	0.6	0.9	1.0	1.9
- Увоз	-2.4	-2.7	-3.6	-2.5	-4.9	-4.6	-1.6	-0.8	-1.4	-1.0	-4.8	-0.4	-0.4	-0.4	-0.6	-0.3	-0.5	-1.2	-1.3	-2.6
3.5. Компјутерски и информациски услуги	-7.5	-9.6	-6.2	-13.3	-6.4	-8.4	-4.7	-0.3	-4.4	-5.0	-14.4	0.5	-1.6	-0.3	0.9	-1.8	0.2	-1.5	-0.7	-2.2
- Извоз	4.0	7.1	13.5	18.6	24.0	34.3	7.0	6.8	5.6	6.9	26.4	2.4	3.2	2.4	2.5	2.5	3.0	8.0	8.0	15.9
- Увоз	-11.5	-16.7	-19.7	-31.9	-30.4	-42.7	-11.7	-7.1	-10.0	-11.9	-40.8	-1.9	-4.8	-2.7	-1.6	-4.3	-2.8	-9.4	-8.7	-18.1
3.6. Патенти и лиценци	-4.1	-5.0	-5.8	-4.7	-10.5	-13.3	-4.3	-1.5	-2.0	-2.4	-10.2	-0.8	-0.6	-0.6	-0.2	-0.1	-0.5	-2.0	-0.8	-2.8
- Извоз	2.0	2.5	2.5	2.1	3.4	3.9	1.0	1.7	0.9	1.0	4.5	0.5	0.3	0.5	0.8	0.6	0.5	1.3	1.9	3.1
- Увоз	-6.2	-7.5	-8.3	-6.9	-13.9	-17.2	-5.3	-3.1	-2.9	-3.3	-14.6	-1.3	-0.9	-1.1	-1.0	-0.6	-1.1	-3.3	-2.7	-5.9
3.7. Други деловни услуги	-28.0	-49.9	-44.2	-19.7	-36.9	-18.7	0.4	-10.1	1.8	-3.0	-10.9	-0.5	1.7	2.6	1.2	4.3	8.0	3.8	13.5	17.2
- Извоз	56.9	66.0	80.7	86.7	106.2	139.3	31.1	28.6	27.6	34.0	121.3	8.7	12.5	14.0	13.0	14.9	21.2	35.3	49.1	84.3
- Увоз	-84.9	-115.9	-125.0	-106.4	-143.2	-158.1	-30.7	-38.7	-25.8	-37.0	-132.3	-9.3	-10.9	-11.4	-11.8	-10.5	-13.2	-31.5	-35.6	-67.1
3.7.1. Посредување и други услуги поврзани со трговијата	7.9	6.8	15.1	12.4	1.9	16.3	4.1	2.2	3.0	-1.9	7.4	0.5	3.4	3.2	2.0	5.5	9.3	7.2	16.9	24.1
- Извоз	12.9	13.8	22.5	17.8	17.7	29.2	7.0	5.1	6.1	2.4	20.6	1.0	4.7	4.2	3.0	6.5	10.2	9.9	19.7	29.6
- Увоз	-4.9	-6.9	-7.4	-5.5	-15.8	-12.8	-2.9	-2.9	-3.1	-4.3	-13.2	-0.4	-1.3	-1.0	-1.0	-0.9	-0.8	-2.7	-2.8	-5.5
3.7.2. Услуги на оперативен лизинг	0.1	-0.3	-1.2	-2.6	-5.8	-3.8	0.1	-0.1	-0.1	-0.5	-0.7	-0.1	-0.1	-0.2	0.0	-0.1	0.0	-0.4	-0.2	-0.5
- Извоз	1.1	0.8	1.7	1.0	0.7	1.4	0.4	0.3	0.4	0.3	1.3	0.1	0.1	0.2	0.1	0.1	0.2	0.4	0.4	0.8
- Увоз	-1.0	-1.2	-2.9	-3.6	-6.5	-5.2	-0.3	-0.4	-0.4	-0.8	-1.9	-0.2	-0.2	-0.4	-0.1	-0.3	-0.7	-0.6	-0.6	-1.3
3.7.3. Равни деловни, професионални и технички услуги	-36.1	-56.4	-58.2	-29.5	-33.1	-31.3	-3.7	-12.1	-1.2	-0.7	-17.7	-1.0	-1.7	-0.4	-0.8	-1.1	-1.3	-3.1	-3.2	-6.3
- Извоз	42.9	51.4	56.5	67.9	87.8	108.8	23.8	23.2	21.1	31.3	99.5	7.7	7.7	9.6	9.9	8.3	10.8	25.0	29.0	54.0
- Увоз	-79.0	-107.8	-114.6	-97.4	-120.9	-140.1	-27.5	-35.4	-22.3	-32.0	-117.2	-8.7	-9.4	-10.0	-10.7	-9.4	-12.1	-28.1	-32.2	-60.3
3.7.3.1. Правни, сметководствени и услуги менаџерски консалтинг и односи со јавноста	-15.7	-17.2	-17.3	-15.3	-15.5	-30.5	-6.9	-4.0	-2.0	-3.7	-16.5	-1.2	-2.0	-0.7	-0.8	-0.6	-2.2	-3.8	-3.7	-7.5
- Извоз	4.2	6.8	11.2	16.2	16.7	22.9	5.3	5.8	6.2	6.1	23.4	1.5	1.9	2.2	1.9	2.4	2.4	5.6	6.6	12.2
- Увоз	-19.8	-24.0	-28.5	-31.5	-32.2	-53.4	-12.2	-9.8	-8.2	-9.8	-39.9	-2.7	-3.9	-2.8	-2.7	-3.0	-4.6	-9.4	-10.3	-19.7
3.7.3.2. Рекламирање, испитување на пази и испитување на јавно мислење	-1.0	-3.3	-2.5	2.3	-0.3	-1.5	1.5	2.9	2.5	2.0	9.0	0.1	0.5	0.3	0.7	0.2	0.2	1.0	0.6	1.6
- Извоз	9.5	10.8	12.3	15.7	19.3	23.6	6.1	5.5	4.9	5.8	22.3	2.2	1.6	2.0	1.9	1.8	1.8	5.8	5.4	11.2
- Увоз	-10.5	-14.1	-14.8	-13.4	-19.5	-25.0	-4.5	-2.6	-2.4	-3.8	-13.3	-2.0	-1.1	-1.6	-1.2	-2.0	-1.6	-4.7	-4.8	-9.5
3.7.3.3. Истражување и развој	-8.2	-5.8	-2.2	-4.9	-7.5	-3.1	-1.1	-8.3	0.2	-0.1	-0.5	-0.6	-0.3	-0.1	-0.2	-0.1	0.1	-0.9	-0.1	-1.1
- Извоз	4.9	4.5	4.6	2.6	3.6	4.1	0.7	0.8	1.4	1.2	4.1	0.5	0.3	0.3	0.2	0.3	0.6	1.0	1.1	2.1
- Увоз	-13.1	-10.3	-6.7	-7.5	-11.0	-7.2	-1.9	-9.2	-1.2	-1.5	-13.7	-1.0	-0.5	-0.4	-0.4	-0.4	-0.4	-1.9	-1.2	-3.1
3.7.3.4. Архитектонски, инжењерски, и други технички услуги	-5.3	-5.2	-17.9	-4.6	0.3	4.3	-0.3	-2.1	-5.1	-1.1	-8.6	-0.4	-0.7	-0.7	-1.2	-0.7	-0.2	-1.8	-2.1	-3.9
- Извоз	11.7	15.8	14.1	18.3	28.2	38.6	6.5	6.6	3.5	11.9	28.4	1.9	2.6	3.6	4.2	2.3	4.0	8.1		

Табела 21
Платен биланс на Република Македонија - доход
во милиони евра

Период	2003	2004	2005	2006	2007	2008	Кв.1	Кв.2	Кв.3	Кв.4	2009	1	2	3	4	5	6	Кв.1	Кв.2	2010
Доход, нето	-56.9	-32.3	-92.6	-26.1	-277.7	-90.9	-27.4	-20.4	-17.6	-26.3	-91.7	-28.9	-8.7	-5.0	-5.7	-7.7	-7.7	-42.7	-21.2	-63.8
- Прилив	53.2	67.9	79.0	107.2	155.2	185.2	31.0	31.4	33.7	32.0	128.0	9.1	10.2	13.5	12.4	9.2	13.1	32.7	34.6	67.3
- Одлив	-110.1	-100.2	-171.6	-133.4	-432.9	-276.1	-58.4	-51.8	-51.3	-58.2	-219.7	-38.0	-18.9	-18.5	-18.1	-16.9	-20.8	-75.4	-55.8	-131.2
1. Надоместоци на вработениклучувајќи погранични, сезонски, и други работници	24.0	40.6	44.9	53.1	75.1	92.6	19.3	22.5	21.9	20.5	84.2	3.6	7.1	9.1	8.3	5.6	9.3	19.8	23.1	42.9
- Прилив	24.5	41.7	46.3	54.9	77.0	95.9	20.0	23.3	22.6	21.3	87.1	3.7	7.3	9.4	8.5	5.8	9.5	20.4	23.8	44.2
- Одлив	-0.5	-1.1	-1.4	-1.8	-1.8	-3.3	-0.7	-0.8	-0.7	-0.7	-2.9	-0.2	-0.2	-0.2	-0.2	-0.2	-0.2	-0.6	-0.6	-1.3
2. Доход од инвестиции	-80.9	-72.9	-137.5	-79.2	-352.8	-183.5	-46.7	-42.9	-39.5	-46.8	-175.9	-32.5	-15.8	-14.1	-14.0	-13.3	-17.0	-62.4	-44.3	-106.7
- Прилив	28.7	26.2	32.7	52.4	78.2	89.3	11.0	8.1	11.1	10.7	40.9	5.3	2.9	4.1	3.9	3.4	3.6	12.3	10.8	23.2
- Одлив	-109.6	-99.1	-170.2	-131.6	-431.0	-272.8	-57.7	-51.0	-50.6	-57.5	-216.8	-37.8	-18.7	-18.2	-17.9	-16.7	-20.6	-74.8	-55.1	-129.9
2.1. Директни инвестиции	-56.0	-55.4	-114.2	-45.9	-337.7	-181.9	-32.9	-32.9	-31.8	-32.7	-130.3	-12.5	-12.5	-12.3	-12.5	-12.4	-12.4	-37.3	-37.3	-74.5
- Прилив	0.8	0.3	0.5	0.4	1.8	2.3	0.1	0.1	1.2	0.3	1.7	0.0	0.0	0.2	0.0	0.1	0.1	0.2	0.2	0.5
- Одлив	-56.8	-55.8	-114.6	-46.4	-339.5	-184.2	-33.0	-33.0	-33.0	-33.0	-132.0	-12.5	-12.5	-12.5	-12.5	-12.5	-12.5	-37.5	-37.5	-75.0
2.1.1. Доход од капитал	-56.0	-55.4	-114.2	-45.9	-337.7	-181.9	-32.9	-32.9	-31.8	-32.7	-130.3	-12.5	-12.5	-12.3	-12.5	-12.4	-12.4	-37.3	-37.3	-74.5
- Прилив	0.8	0.3	0.5	0.4	1.8	2.3	0.1	0.1	1.2	0.3	1.7	0.0	0.0	0.2	0.0	0.1	0.1	0.2	0.2	0.5
- Одлив	-56.8	-55.8	-114.6	-46.4	-339.5	-184.2	-33.0	-33.0	-33.0	-33.0	-132.0	-12.5	-12.5	-12.5	-12.5	-12.5	-12.5	-37.5	-37.5	-75.0
2.1.2. Доход од заемовен капитал (камата)	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
- Прилив																				
- Одлив																				
2.2. Портфолио инвестиции	2.8	3.4	-2.7	-13.9	2.9	44.7	8.4	6.5	8.4	3.9	27.1	4.7	2.4	3.4	3.5	2.8	2.7	10.5	9.1	19.5
- Прилив	4.8	2.2	0.9	2.3	9.4	52.1	8.4	6.7	8.5	9.2	32.8	4.7	2.4	3.4	3.6	2.9	3.1	10.5	9.5	20.0
- Одлив	-1.9	1.2	-3.6	-16.3	-6.6	-7.4	0.0	-0.2	-0.1	-5.3	-5.7	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	-0.4	0.0	-0.5	-0.5
2.2.1. Доход од капитал	-1.8	1.7	-3.0	-8.7	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
- Прилив	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
- Одлив	-1.8	1.7	-3.0	-8.7	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
2.2.2. Доход од заемовен капитал (камата)	4.6	2.2	0.3	-5.3	2.9	44.7	8.4	6.5	8.4	3.9	27.1	4.7	2.4	3.4	3.5	2.8	2.7	10.5	9.1	19.5
- Прилив	4.8	2.2	0.9	2.3	9.4	52.1	8.4	6.7	8.5	9.2	32.8	4.7	2.4	3.4	3.6	2.9	3.1	10.5	9.5	20.0
- Одлив	-0.1	0.0	-0.6	-7.6	-6.6	-7.4	0.0	-0.2	-0.1	-5.3	-5.7	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	-0.4	0.0	-0.5	-0.5
Обврзници и записи	4.6	1.7	0.3	-5.3	2.9	44.7	8.4	6.5	8.4	3.9	27.1	4.7	2.4	3.4	3.5	2.8	2.7	10.5	9.1	19.5
- Прилив	4.8	2.2	0.9	2.3	9.4	52.1	8.4	6.7	8.5	9.2	32.8	4.7	2.4	3.4	3.6	2.9	3.1	10.5	9.5	20.0
- Одлив	-0.1	-0.5	-0.6	-7.6	-6.6	-7.4	0.0	-0.2	-0.1	-5.3	-5.7	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	-0.4	0.0	-0.5	-0.5
Монетарна власт	4.8	2.2	0.9	2.3	9.4	52.1	8.4	6.7	8.5	9.2	32.8	4.7	2.4	3.4	3.6	2.9	3.1	10.5	9.5	20.0
- Прилив	4.8	2.2	0.9	2.3	9.4	52.1	8.4	6.7	8.5	9.2	32.8	4.7	2.4	3.4	3.6	2.9	3.1	10.5	9.5	20.0
- Одлив																				
Држава	-0.1	-0.5	-0.6	-7.6	-6.6	-7.4	0.0	-0.2	-0.1	-5.3	-5.7	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	-0.4	0.0	-0.5	-0.5
- Прилив																				
- Одлив	-0.1	-0.5	-0.6	-7.6	-6.6	-7.4	0.0	-0.2	-0.1	-5.3	-5.7	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	-0.4	0.0	-0.5	-0.5
Банки	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
- Прилив																				
- Одлив																				
Останати сектори	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
- Прилив																				
- Одлив																				
Инструменти на Пазар на пари	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
- Прилив	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
- Одлив	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
2.3. Останати инвестиции	-27.7	-20.8	-20.7	-19.4	-17.9	-46.3	-22.1	-16.5	-16.1	-18.0	-72.7	-24.7	-5.7	-5.2	-5.1	-3.8	-7.3	-35.6	-16.1	-51.7
- Прилив	23.2	23.6	31.3	49.6	67.0	34.9	2.5	1.3	1.4	1.2	6.4	0.6	0.5	0.5	0.3	0.4	0.4	1.6	1.1	2.7
- Одлив	-50.9	-44.5	-52.0	-69.0	-84.9	-81.2	-24.7	-17.8	-17.5	-19.2	-79.1	-25.3	-6.2	-5.7	-5.3	-4.2	-7.7	-37.2	-17.2	-54.4
2.3.1. Монетарна власт	22.4	22.9	30.2	47.8	66.0	15.2	1.2	0.3	0.7	0.4	2.4	0.1	0.0	0.1	0.1	0.0	0.1	0.2	0.2	0.4
- Прилив	23.2	23.6	31.3	49.6	67.0	15.5	1.2	0.3	0.7	0.4	2.5	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.2	0.2	0.5
- Одлив	-0.7	-0.7	-1.1	-1.8	-1.0	-0.3	0.0	0.0	0.0	0.0	-0.1	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	-0.1
2.3.2. Држава	-28.2	-22.4	-24.4	-25.8	-22.6	-20.7	-5.9	-4.9	-3.1	-4.0	-17.9	-0.8	-0.6	-0.7	-1.2	-1.4	-1.0	-2.1	-3.7	-5.8
- Прилив	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0							0.0	0.0	0.0
- Одлив	-28.2	-22.4	-24.4	-25.8	-22.6	-20.7	-5.9	-4.9	-3.1	-4.0	-17.9	-0.8	-0.6	-0.7	-1.2	-1.4	-1.0	-2.1	-3.7	-5.8
2.3.3. Банки	-9.0	-5.9	-7.5	-11.6	-23.0	-3.7	-4.2	-2.9	-2.9	-3.9	-13.9	-0.3	-0.8	-2.3	-1.1	-0.4	-1.6	-3.5	-3.1	-6.6
- Прилив	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	19.5	1.3	1.0	0.7	0.8	3.9	0.5	0.4	0.5	0.2	0.3	0.3	1.4	0.8	2.2
- Одлив	-9.0	-5.9	-7.5	-11.6	-23.0	-3.7	-4.2	-2.9	-2.9	-3.9	-17.8	-0.9	-1.2	-2.8	-1.3	-0.7	-1.9	-4.9	-3.9	-8.8
2.3.4. Останати сектори	-12.9	-15.4	-19.0	-29.8	-38.4	-37.1	-13.2	-9.0	-10.7	-10.4	-43.3	-23.6	-4.3	-2.2	-2.8	-2.0	-4.7	-30.2	-9.5	-39.7
- Прилив	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0							0.0	0.0	0.0
- Одлив	-12.9	-15.4	-19.0	-29.8	-38.4	-37.1	-13.2	-9.0	-10.7	-10.4	-43.3	-23.6	-4.3	-2.2	-2.8	-2.0	-4.7	-30.2	-9.5	-39.7

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 22

Платен биланс на Република Македонија - тековни трансфери

во милиони евра

Период	2003	2004	2005	2006	2007	2008	Кв.1	Кв.2	Кв.3	Кв.4	2009	1	2	3	4	5	6	Кв.1	Кв.2	2010
Тековни трансфери, нето	646.1	628.2	853.3	981.9	1012.4	984.0	129.4	260.6	397.8	343.6	1131.4	72.8	81.4	104.7	120.0	108.3	117.5	258.9	345.8	604.7
- Прилив	679.5	664.2	887.5	1015.3	1081.3	1031.7	140.9	273.3	408.6	360.9	1183.8	75.9	84.2	108.9	124.2	110.9	122.2	269.0	357.3	626.3
- Одлив	-33.4	-36.0	-34.2	-33.4	-68.9	-47.7	-11.5	-12.7	-10.8	-17.3	-52.3	-3.1	-2.8	-4.2	-4.1	-2.7	-4.7	-10.1	-11.5	-21.5
1. Држава - официјални трансфери	89.4	55.5	53.4	58.8	24.3	47.9	10.3	12.9	8.3	22.4	53.9	0.2	2.3	1.7	8.7	1.1	4.3	4.2	14.2	18.4
- Прилив	92.9	60.1	60.9	66.3	61.0	61.0	13.2	16.4	11.4	30.3	71.4	0.5	2.7	1.9	9.1	1.3	4.8	5.1	15.1	20.2
- Одлив	-3.5	-4.7	-7.6	-7.4	-36.7	-13.1	-2.9	-3.5	-3.2	-8.0	-17.5	-0.3	-0.3	-0.2	-0.4	-0.1	-0.5	-0.8	-0.9	-1.8
2. Останати сектори - приватни трансфери	556.7	572.7	799.9	923.1	988.2	936.1	119.1	247.7	389.5	321.3	1077.6	72.5	79.1	103.0	111.3	107.1	113.2	254.7	331.7	586.3
- Прилив	586.6	604.1	826.5	949.0	1020.4	970.7	127.8	256.9	397.2	330.6	1112.4	75.4	81.5	107.0	115.1	109.7	117.4	263.9	342.2	606.1
- Одлив	-29.9	-31.3	-26.6	-25.9	-32.2	-34.6	-8.7	-9.2	-7.7	-9.3	-34.8	-2.9	-2.4	-3.9	-3.8	-2.6	-4.2	-9.2	-10.5	-19.8
2.1. Дознаки од вработени	115.2	117.9	125.3	144.7	158.1	161.6	35.5	43.3	46.4	44.9	170.1	11.5	11.8	16.0	14.8	15.3	17.2	39.3	47.2	86.5
- Прилив	128.9	129.8	136.6	157.1	174.3	180.9	39.8	47.3	49.9	49.1	186.2	12.6	12.8	17.3	16.0	16.3	18.4	42.7	50.7	93.4
- Одлив	-13.6	-11.9	-11.3	-12.4	-16.2	-19.2	-4.3	-4.1	-3.4	-4.2	-16.0	-1.1	-1.0	-1.4	-1.2	-1.0	-1.2	-3.5	-3.4	-6.9
2.2. Други трансфери	441.5	454.8	674.6	778.4	830.1	774.4	83.6	204.4	343.1	276.4	907.4	61.1	67.2	87.1	96.6	91.9	96.0	215.4	284.4	499.8
- Прилив	457.7	474.3	690.0	791.9	846.0	789.8	87.9	209.5	347.3	281.5	926.2	62.8	68.7	89.6	99.1	93.4	99.0	221.2	291.5	512.7
- Одлив	-16.2	-19.4	-15.3	-13.5	-16.0	-15.4	-4.3	-5.1	-4.2	-5.1	-18.8	-1.8	-1.5	-2.6	-2.5	-1.6	-3.0	-5.8	-7.1	-12.9

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 23

Платен биланс на Република Македонија - капитална и финансиска сметка

во милиони евра

Период	2003	2004	2005	2006	2007	2008	Кв.1	Кв.2	Кв.3	Кв.4	2009	1	2	3	4	5	6	Кв.1	Кв.2	2010
Капитална и финансиска сметка	193.9	347.1	127.7	18.3	454.0	851.2	327.4	115.9	-111.5	134.4	466.1	35.9	17.7	8.0	44.3	-5.6	0.4	61.6	39.1	100.7
А. Капитална сметка	-5.8	-3.8	-1.7	-0.8	3.7	-12.2	0.8	1.7	15.2	2.3	20.0	0.1	0.3	0.4	1.2	0.7	1.3	0.9	3.1	4.1
- Прилив	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	1.6	1.1	1.4	1.9	2.1	2.2	4.1	6.2	10.3
- Одлив	-5.8	-3.8	-1.7	-0.8	3.7	-12.2	0.8	1.7	15.2	2.3	20.0	-1.5	-0.8	-1.0	-0.7	-1.4	-1.0	-3.2	-3.0	-6.2
1. Капитални трансфери	-5.8	-3.8	-1.7	-0.8	1.2	-1.1	0.8	1.7	7.7	2.3	12.5	0.1	0.3	0.4	1.2	0.7	1.3	0.9	3.1	4.1
- Прилив	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	1.6	1.1	1.4	1.9	2.1	2.2	4.1	6.2	10.3
- Одлив	-5.8	-3.8	-1.7	-0.8	1.2	-1.1	0.8	1.7	7.7	2.3	12.5	-1.5	-0.8	-1.0	-0.7	-1.4	-1.0	-3.2	-3.0	-6.2
1.1. Држава - Официјални	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
- Прилив	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
- Одлив	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
1.2. Останати сектори - Приватни	-5.8	-3.8	-1.7	-0.8	1.2	-1.1	0.8	1.7	7.7	2.3	12.5	0.1	0.3	0.4	1.2	0.7	1.3	0.9	3.1	4.1
- Прилив	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	1.6	1.1	1.4	1.9	2.1	2.2	4.1	6.2	10.3
- Одлив	-5.8	-3.8	-1.7	-0.8	1.2	-1.1	0.8	1.7	7.7	2.3	12.5	-1.5	-0.8	-1.0	-0.7	-1.4	-1.0	-3.2	-3.0	-6.2
2. Стекнување/располагање со непроизводни нефинансиски средства	-0.1	0.0	0.0	0.0	2.4	-11.2	0.0	0.0	7.5	0.0	7.5	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
- Приливи	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
- Одлив	-0.1	0.0	0.0	0.0	2.4	-11.2	0.0	0.0	7.5	0.0	7.5	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Платен биланс на Република Македонија - капитална и финансиска сметка

ВО МИЛИОНИ ЕВРА

Table with columns: Период, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, Кв.1, Кв.2, Кв.3, Кв.4, 2009, 1, 2, 3, 4, 5, 6, Кв.1, Кв.2, 2010. Rows include Capital account, Financial account, Direct investment, Portfolio investment, Financial derivatives, and Reserves.

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 24

Надворешнотрговска размена на Република Македонија по сектори на СМТК и по економска намена во милиони САД долари

	ИЗВОЗ						УВОЗ						ИЗВОЗ				УВОЗ				ИЗВОЗ		УВОЗ			
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009				2009				2010		2010			
	Вкупно	Вкупно	Вкупно	Вкупно	Вкупно	Вкупно	Вкупно	Вкупно	Вкупно	Вкупно	Вкупно	Вкупно	Кв.1	Кв.2	Кв.3	Кв.4	Вкупно	Кв.1	Кв.2	Кв.3	Кв.4	Вкупно	Кв.1	Кв.2	Кв.1	Кв.2
ВКУПНО	1,367.0	1,675.9	2,042.3	2,415.2	3,398.3	3,990.6	2,306.4	2,931.6	3,232.8	3,752.3	5,280.6	6,882.7	521.2	670.8	762.5	736.9	2,691.5	1,146.6	1,176.7	1,239.9	1,480.0	5,043.1	666.7	769.4	1,117.1	1,324.0
СМТК																										
Храна и живи животни	92.0	125.6	167.2	192.7	250.4	308.5	271.2	337.5	343.2	362.4	518.3	620.9	45.4	82.9	77.0	78.3	283.5	126.3	132.2	141.5	160.3	560.4	60.7	80.2	128.4	132.1
Пијалоци и тутун	137.1	127.8	163.1	193.6	209.6	218.8	24.2	28.0	31.1	31.8	38.3	51.2	26.5	66.8	66.2	37.5	197.0	8.6	13.7	12.8	16.5	51.7	44.9	50.5	12.6	13.8
Суровини освен гориво	39.9	44.1	67.8	113.6	170.6	272.0	60.0	77.4	106.7	133.5	298.2	351.0	26.7	37.7	50.2	58.3	172.9	34.4	45.6	53.0	64.4	197.3	64.7	63.0	35.9	66.6
Минерални горива, мазива и сл.	73.7	78.3	163.6	225.0	165.3	314.3	323.1	397.8	619.2	758.9	975.7	1,419.3	31.6	46.6	69.8	54.9	202.9	220.4	150.5	196.4	242.5	809.7	50.3	56.9	197.5	209.8
Животински и растителни масла	0.8	7.0	2.9	2.2	2.5	12.4	24.5	52.9	30.0	31.4	47.0	67.4	2.5	2.1	2.6	1.0	8.2	11.9	10.2	10.7	12.9	45.7	2.1	2.4	9.1	10.2
Хемиски производи	70.2	73.4	90.8	100.7	133.1	181.1	254.9	281.0	334.0	364.5	490.2	614.1	31.0	41.7	43.6	56.0	172.2	115.8	141.5	145.1	166.3	568.8	53.1	81.1	151.3	165.0
Производи класирани по материја	398.1	552.7	682.8	853.8	1,513.2	1,602.8	333.2	740.8	950.5	1,121.0	1,509.2	1,862.9	141.5	188.2	223.7	217.6	770.9	237.6	304.8	305.7	353.5	1,201.5	188.5	245.8	259.6	357.6
Машини транспортни уреди	80.6	92.6	109.9	118.7	151.6	186.4	434.2	504.5	563.1	688.8	1,046.3	1,442.4	36.0	36.8	31.2	38.8	142.7	304.9	277.7	276.7	350.0	1,209.3	26.1	36.0	234.4	275.4
Разни готови производи	471.8	570.8	590.5	612.0	800.3	892.8	128.7	171.9	252.9	257.7	355.9	451.6	180.0	167.9	198.0	194.4	740.3	84.1	98.3	97.5	112.9	392.9	176.1	152.9	84.8	93.0
Трансакции и неспомната стока	2.7	3.5	3.7	3.0	1.8	1.4	452.4	340.1	2.1	2.1	1.8	1.7	0.1	0.2	0.4	0.1	0.8	2.7	2.1	0.6	0.4	5.9	0.1	0.7	3.6	0.5
Економска намена																										
Производи за репродукција	669.2	816.2	1,110.4	1,398.9	2,086.1	2,444.1	1,492.5	1,904.7	2,099.0	2,453.5	3,427.8	4,452.7	224.2	346.8	416.6	379.6	1,367.3	637.9	666.9	725.8	851.3	2,881.9	374.6	464.7	678.1	835.8
Средства за работа	22.3	30.6	39.9	51.5	76.6	133.9	285.9	312.8	348.5	421.4	643.7	939.1	33.3	29.7	23.5	29.2	115.7	228.0	188.4	185.6	235.2	837.1	18.2	26.8	136.4	143.6
Стокa за широка потрошувачка	674.5	827.7	891.2	964.7	1,235.6	1,412.6	525.2	711.8	783.2	875.3	1,207.5	1,489.2	263.7	294.3	322.4	328.1	1,208.6	278.1	319.4	327.8	393.0	1,318.4	273.9	277.9	299.1	344.2
Непознато	0.9	1.3	0.8	0.0	0.0	0.0	2.7	2.3	2.1	2.1	1.7	1.6	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	2.7	2.0	0.6	0.4	5.7	0.0	0.0	3.5	0.4

Извор: Државен Завод за статистика на РМ

Табела 26

**Состојба на странски директни инвестиции во Република Македонија по земји на инвеститори /1
во милиони евра**

Земји СДИ во Република Македонија	1997		1998		1999		2000		2001		2002	
	Вредност	%	Вредност	%	Вредност	%	Вредност	%	Вредност	%	Вредност	%
Авганистан	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Албанија	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.1	0.0	0.6	0.1	2.1	0.2
Австралија	-0.1	-0.1	0.2	0.1	0.3	0.1	0.3	0.1	0.4	0.0	1.8	0.2
Австрија	17.6	12.4	30.1	11.2	39.5	11.0	33.0	5.7	36.8	3.5	37.7	3.3
Бахамски Острови	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Барбадос	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Белгија	0.1	0.1	0.1	0.0	0.0	0.0	0.1	0.0	0.4	0.0	0.5	0.0
Бермуди	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Босна и Херцеговина	1.6	1.1	2.9	1.1	2.8	0.8	2.7	0.5	2.4	0.2	2.4	0.2
Белизе	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Британски Девствени Острови	0.1	0.1	0.1	0.1	0.5	0.1	1.4	0.2	3.9	0.4	7.0	0.6
Бугарија	2.6	1.8	3.4	1.2	2.9	0.8	3.5	0.6	6.6	0.6	11.7	1.0
Белорусија	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Канада	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.3	0.1	0.1	0.0	0.1	0.0
Кајмански Острови	0.1	0.1	0.1	0.0	0.1	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Централно Афричка Република	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Шри Ланка	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Кина	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.1	0.0
Тajван	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	2.8	0.5	4.2	0.4	3.5	0.3
Кукви Острови	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Костарика	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Хрватска	5.8	4.1	6.4	2.4	7.6	2.1	8.2	1.4	10.3	1.0	12.3	1.1
Куба	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Кипар	1.2	0.8	77.1	28.5	92.8	25.8	117.9	20.3	138.7	13.4	141.6	12.2
Чешка	0.0	0.0	0.1	0.0	0.1	0.0	0.1	0.0	0.1	0.0	0.2	0.0
Данска	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.1	0.0	0.1	0.0	0.1	0.0
Доминиканска Република	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Ел Салвадор	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Естонија	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Финска	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Франција	0.2	0.2	0.4	0.1	0.4	0.1	8.0	1.4	5.9	0.6	10.7	0.9
Грузија	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Германија	9.3	6.6	14.1	5.2	15.9	4.4	50.2	8.7	54.6	5.3	52.5	4.5
Гибралтар	0.3	0.2	0.4	0.2	0.5	0.1	0.9	0.2	0.8	0.1	1.0	0.1
Грција	9.7	6.9	12.8	4.7	20.5	5.7	105.3	18.2	174.2	16.8	213.0	18.4
Хонг Конг	0.0	0.0	0.0	0.0	0.3	0.1	0.3	0.1	0.0	0.0	0.0	0.0
Унгарија	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	300.6	28.9	300.1	25.9
Исланд	0.9	0.6	0.1	0.0	0.1	0.0	0.1	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Индија	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Иран	0.1	0.1	0.1	0.0	0.1	0.0	0.0	0.0	0.1	0.0	0.0	0.0
Ирак	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Ирска	0.0	0.0	-0.1	0.0	-0.1	0.0	0.1	0.0	0.7	0.1	0.0	0.0
Израел	0.0	0.0	0.2	0.1	0.1	0.0	0.1	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Италија	9.9	7.0	11.0	4.1	11.4	3.2	11.4	2.0	13.9	1.3	16.5	1.4
Јапонија	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Џонстон Остров	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Јордан	0.0	0.0	0.0	0.0	0.1	0.0	0.1	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Либиан	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Либија	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Лихтенштајн	0.2	0.1	3.8	1.4	10.2	2.9	4.8	0.8	6.5	0.6	4.1	0.4
Луксембург	0.2	0.1	1.8	0.7	1.9	0.5	2.3	0.4	2.3	0.2	2.3	0.2
Малезија	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Малта	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Маврициус	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Мексико	0.0	0.0	-0.9	-0.3	0.1	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Молдавија	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Црна Гора	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Холандија	1.4	1.0	4.6	1.7	10.2	2.8	14.7	2.5	15.6	1.5	61.1	5.3
Холандски Антили	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Нигерија	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Норвешка	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.1	0.0	0.1	0.0
Маршалски Острови	1.3	0.9	0.6	0.2	0.7	0.2	0.1	0.0	0.2	0.0	0.2	0.0
Пакстан	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Панама	2.0	1.4	2.9	1.1	3.1	0.9	3.5	0.6	12.9	1.2	13.3	1.2
Полска	0.0	0.0	0.0	0.0	0.1	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Португалија	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Романија	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.1	0.0	0.1	0.0	0.3	0.0
Русија	3.5	2.5	5.5	2.0	2.5	0.7	0.0	0.0	0.0	0.0	1.3	0.1
Сент Ките и Невис	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Сент Винсент и Гренадин	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Сан Марино	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.8	0.1
Саудиска Арабија	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Србија	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Сејшеелски Острови	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.1	0.0	0.1	0.0
Сингапур	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Словачка	0.1	0.0	0.1	0.0	0.1	0.0	0.1	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Словенија	16.4	11.6	21.2	7.8	43.7	12.1	56.2	9.7	58.8	5.7	66.4	5.7
Јужна Африка	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Шланија	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Шведска	1.4	1.0	1.6	0.6	1.7	0.5	2.2	0.4	1.1	0.1	2.3	0.2
Швајцарија	32.1	22.8	40.8	15.1	45.8	12.7	61.5	10.6	79.2	7.6	85.2	7.3
Сирија	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.1	0.0	0.2	0.0
Обединети Арапски Емирати	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Турција	0.7	0.5	1.1	0.4	14.2	4.0	16.1	2.8	16.2	1.6	18.0	1.6
Украина	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Велика Британија	5.3	3.7	5.9	2.2	4.2	1.2	39.5	6.8	26.6	2.6	21.9	1.9
Церси	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Човечки остров	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
САД	1.4	1.0	2.4	0.9	4.1	1.2	12.5	2.2	34.0	3.3	41.3	3.6
Девствени Острови на Обединетите Држави	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.2	0.0	0.2	0.0
Узбекистан	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Србија и Црна Гора	15.9	11.2	19.4	7.2	21.1	5.9	19.3	3.3	29.7	2.9	26.7	2.3
Меѓународна финасиска корпорација	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Европска банка за реконструкција и развој	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Банка за развој на Централно африкански земји	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Северноатланска алијанса за соработка	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Вкупно	141.2	100.0	270.4	100.0	359.9	100.0	580.1	100.0	1,039.2	100.0	1,160.7	100.0

1/ претходни податоци

Извор: Народна банка на Република Македонија

Состојба на странски директни инвестиции во Република Македонија по земји на инвеститори /1 во милиони евра

Земји	2003		2004		2005		2006		2007		2008	
	Вредност	%	Вредност	%	Вредност	%	Вредност	%	Вредност	%	Вредност	%
СДИ во Република Македонија												
Авганистан	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Албанија	2.0	0.2	4.4	0.3	3.6	0.2	11.6	0.6	16.6	0.7	23.9	0.8
Австралија	2.1	0.2	2.1	0.1	2.1	0.1	2.3	0.1	2.0	0.1	2.4	0.1
Австрија	42.8	3.3	62.3	3.9	57.7	3.3	219.4	10.5	238.3	9.4	334.6	11.3
Бахамски Острови	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Барбадос	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.4	0.0	0.0	0.0
Белгија	1.3	0.1	1.3	0.1	1.3	0.1	0.9	0.0	1.3	0.1	1.2	0.0
Бермуди	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.1	0.0	0.1	0.0
Босна и Херцеговина	2.4	0.2	0.7	0.0	0.2	0.0	1.0	0.0	1.3	0.1	1.8	0.1
Белизе	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Британски Девствени Острови	11.3	0.9	8.7	0.5	11.8	0.7	15.8	0.8	29.4	1.2	51.3	1.7
Бугарија	23.3	1.8	24.3	1.5	27.4	1.6	42.8	2.0	62.5	2.5	86.5	2.9
Белорусија	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Канада	0.3	0.0	0.4	0.0	0.5	0.0	1.1	0.1	2.3	0.1	3.2	0.1
Кајмански Острови	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	-1.0	0.0
Централно Афричка Република	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Шри Ланка	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.1	0.0	0.0	0.0
Кина	0.2	0.0	0.9	0.1	1.1	0.1	1.4	0.1	1.5	0.1	1.3	0.0
Тајван	3.3	0.3	2.5	0.2	0.8	0.0	2.2	0.1	1.6	0.1	0.8	0.0
Кукови Острови	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	1.2	0.0	1.3	0.0
Костарика	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.2	0.0
Хрватска	10.9	0.9	15.7	1.0	20.3	1.2	30.6	1.5	44.3	1.7	53.2	1.8
Куба	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Кипар	141.1	10.9	150.5	9.4	160.8	9.1	182.2	8.7	20.5	0.8	34.9	1.2
Чешка	0.2	0.0	0.3	0.0	0.3	0.0	0.3	0.0	7.5	0.3	0.5	0.0
Данска	0.1	0.0	0.1	0.0	0.0	0.0	0.5	0.0	1.2	0.0	1.3	0.0
Доминиканска Република	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Ел Салвадор	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Естонија	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Финска	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Франција	15.2	1.2	19.6	1.2	1.5	0.1	0.3	0.0	10.5	0.4	13.0	0.4
Грузија	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Германија	57.3	4.4	70.6	4.4	64.1	3.6	64.1	3.1	85.9	3.4	66.2	2.2
Гибралтар	0.4	0.0	0.4	0.0	0.5	0.0	0.7	0.0	0.8	0.0	0.0	0.0
Грција	223.0	17.3	264.1	16.4	279.2	15.8	320.4	15.3	387.1	15.2	450.7	15.2
Хонг Конг	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Унгарија	313.4	24.3	354.4	22.0	350.0	19.8	350.4	16.7	421.3	16.6	410.6	13.8
Исланд	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	8.1	0.3	12.2	0.4
Индија	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Иран	0.0	0.0	0.1	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Ирак	0.1	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Ирска	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Израел	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	4.3	0.2	4.1	0.1
Италија	15.0	1.2	32.1	2.0	37.7	2.1	44.4	2.1	46.5	1.8	55.5	1.9
Јапонија	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	-0.2	0.0	0.0	0.0
Џонстон Остров	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Јордан	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Либан	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Либија	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Лихтенштајн	22.0	1.7	1.5	0.1	2.5	0.1	6.7	0.3	1.6	0.1	2.1	0.1
Луксембург	2.2	0.2	10.8	0.7	15.2	0.9	25.4	1.2	71.9	2.8	69.1	2.3
Малезија	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Малта	0.0	0.0	-0.1	0.0	-0.2	0.0	-0.1	0.0	0.0	0.0	0.1	0.0
Маврициус	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Мексико	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Молдавија	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.1	0.0
Црна Гора	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.2	0.0	0.2	0.0
Холандија	69.7	5.4	103.2	6.4	213.3	12.1	212.0	10.1	431.3	16.9	435.6	14.7
Холандски Антили	0.0	0.0	98.9	6.1	69.5	3.9	54.7	2.6	18.0	0.7	0.0	0.0
Нигерија	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Норвешка	0.0	0.0	-0.1	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.4	0.0	0.9	0.0
Маршалски Острови	0.3	0.0	0.3	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Пакистан	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	-0.5	0.0	-0.3	0.0
Панама	13.3	1.0	3.0	0.2	3.2	0.2	4.1	0.2	8.6	0.3	11.1	0.4
Полска	0.0	0.0	0.1	0.0	0.1	0.0	0.5	0.0	0.5	0.0	0.5	0.0
Португалија	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	1.8	0.1	2.2	0.1	2.3	0.1
Романија	0.3	0.0	0.5	0.0	0.4	0.0	0.1	0.0	0.5	0.0	-0.3	0.0
Русија	1.3	0.1	1.4	0.1	1.3	0.1	1.3	0.1	1.5	0.1	1.3	0.0
Сент Ките и Невис	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	3.0	0.1	2.9	0.1
Сент Винсент и Гренадин	0.0	0.0	0.0	0.0	36.1	2.0	17.6	0.8	19.3	0.8	62.1	2.1
Сан Марино	0.7	0.1	0.7	0.0	0.8	0.0	0.9	0.0	2.4	0.1	2.4	0.1
Саудиска Арабија	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Србија	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	66.3	2.6	62.3	2.1
Сејшелски Острови	-0.1	0.0	2.1	0.1	0.0	0.0	0.1	0.0	0.1	0.0	0.0	0.0
Сингапур	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	2.0	0.1	0.0	0.0
Словачка	0.0	0.0	0.1	0.0	0.2	0.0	0.0	0.0	0.1	0.0	0.0	0.0
Словенија	84.7	6.6	101.8	6.3	106.8	6.0	126.7	6.0	165.8	6.5	262.8	8.9
Јужна Африка	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Шпанија	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	-0.2	0.0	-0.1	0.0
Шведска	2.0	0.2	2.5	0.2	2.5	0.1	2.6	0.1	2.7	0.1	-1.8	-0.1
Швајцарија	101.9	7.9	143.9	8.9	164.2	9.3	150.8	7.2	166.8	6.6	200.7	6.8
Сирија	0.2	0.0	0.1	0.0	0.2	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Обединети Арапски Емирати	0.0	0.0	0.1	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.1	0.0	0.0	0.0
Турција	18.9	1.5	26.5	1.7	25.1	1.4	27.7	1.3	34.9	1.4	43.0	1.4
Украина	0.2	0.0	0.6	0.0	3.6	0.2	3.3	0.2	1.9	0.1	0.9	0.0
Велика Британија	34.7	2.7	38.4	2.4	38.2	2.2	67.4	3.2	102.2	4.0	145.6	4.9
Церси	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.5	0.0
Човечки остров	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
САД	42.2	3.3	25.6	1.6	29.8	1.7	45.3	2.2	35.9	1.4	47.8	1.6
Девствени Острови на Обединетите Држави	0.5	0.0	0.8	0.1	0.9	0.1	1.2	0.1	7.6	0.3	7.0	0.2
Узбекистан	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	-0.1	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Србија и Црна Гора	29.1	2.3	29.5	1.8	32.8	1.9	53.8	2.6	0.0	0.0	0.0	0.0
Меѓународна финасиска корпорација	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Европска банка за реконструкција и развој	2.6	0.2	2.4	0.2	1.8	0.1	1.4	0.1	0.0	0.0	0.0	0.0
Банка за развој на Централно африкански земји	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Северноатланска алијанса за соработка	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	1.7	0.1	0.0	0.0
Вкупно	1,292.1	100.0	1,610.2	100.0	1,769.0	100.0	2,098.6	100.0	2,545.2	100.0	2,968.8	100.0

/1/ претходни податоци

Извор: Народна банка на Република Македонија

Табела 27

Состојба на странски директни инвестиции во Република Македонија по дејности - 1997 - 2008 /1
во милиони евра

Дејности	1997		1998		1999		2000		2001		2002		2003		2004		2005		2006		2007		2008	
	Вредност	%	Вредност	%	Вредност	%	Вредност	%	Вредност	%	Вредност	%	Вредност	%	Вредност	%	Вредност	%	Вредност	%	Вредност	%	Вредност	%
СДИ во Република Македонија																								
ЗЕМЈОДЕЛСТВО, ЛОВ И РИБАРСТВО	1.1	0.8	0.6	0.2	0.9	0.3	0.8	0.1	2.7	0.3	3.7	0.3	9.8	0.8	23.1	1.4	23.0	1.3	23.1	1.1	27.0	1.1	30.9	1.0
РУДАРСТВО И ЕКСТРАКЦИЈА	0.3	0.2	0.4	0.2	0.7	0.2	9.9	1.7	13.6	1.3	16.9	1.5	15.5	1.2	22.4	1.4	39.3	2.2	45.3	2.2	50.7	2.0	168.5	5.7
ПРОИЗВОДСТВО	67.5	47.8	165.3	61.2	222.1	61.7	294.8	50.8	396.2	38.1	457.7	39.4	490.4	38.0	664.9	41.3	775.3	43.8	801.9	38.2	907.3	35.6	886.3	29.9
ЕЛЕКТРИФИКАЦИЈА, ГАСИФИКАЦИЈА И ВОДОСТОПАНСТВО	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.7	0.1	5.2	0.3	6.2	0.4	157.1	7.5	161.7	6.4	164.3	5.5
ГРАДЕЖНИШТВО	0.6	0.4	0.8	0.3	5.6	1.6	32.9	5.7	47.0	4.5	56.1	4.8	65.9	5.1	64.5	4.0	61.1	3.5	70.5	3.4	87.1	3.4	117.2	3.9
ВКУПНО УСЛУГИ	68.3	48.4	98.1	36.3	124.9	34.7	236.9	40.8	574.4	55.3	619.6	53.4	702.5	54.4	822.0	51.1	854.2	48.3	984.5	46.9	1,302.7	51.2	1,601.5	53.9
НЕ АЛОЦИРАНИ	3.6	2.5	5.1	1.9	5.7	1.6	4.7	0.8	5.3	0.5	6.7	0.6	7.3	0.6	8.1	0.5	9.9	0.6	16.2	0.8	9.1	0.4	0.0	0.0
СУБ-ТОТАЛ	141.2		270.4		359.9		580.1		1,039.2		1,160.7		1,292.1		1,610.2		1,769.0		2,098.6		2,545.2		2,968.8	
ВКУПНО	141.2	100.0	270.4	100.0	359.9	100.0	580.1	100.0	1,039.2	100.0	1,160.7	100.0	1,292.1	100.0	1,610.2	100.0	1,769.0	100.0	2,098.6	100.0	2,545.2	100.0	2,968.8	100.0

1/ претходни податоци

Извор: Народна банка на Република Македонија

Табела 28

Меѓународна инвестициона позиција на Република Македонија - состојби
во милиони САД долари

Период	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Меѓународна инвестициона позиција, нето	-1,999.0	-2,498.5	-2,333.9	-2,474.0	-3,527.7	-4,606.2
Средства	1,868.5	2,162.2	2,455.8	3,256.5	3,946.3	3,462.8
Директни инвестиции во странство	42.0	54.2	62.1	39.7	67.6	85.0
Акционерски капитал и реинвестирана добивка	35.7	43.9	43.6	37.7	51.6	68.2
Останат капитал	6.3	10.3	18.5	2.0	16.0	16.8
Портфолио инвестиции	3.8	4.1	3.6	4.2	4.4	3.1
Сопственички хартии од вредност	3.8	4.1	3.6	4.2	4.4	3.1
Банки	3.0	3.3	2.9	3.4	3.6	2.1
Останати сектори	0.8	0.8	0.7	0.8	0.8	1.0
Должнички хартии од вредност	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Останати инвестиции	929.3	1,128.6	1,065.4	1,346.9	1,634.7	1,267.1
Трговски кредити	194.3	267.2	299.0	441.8	652.7	674.0
Останати сектори	194.3	267.2	299.0	441.8	652.7	674.0
Долгорочни	0.4	0.4	0.8	0.9	1.1	1.4
Краткорочни	193.9	266.8	298.2	441.0	651.6	672.7
Заеми	25.5	27.4	26.0	2.3	3.9	8.5
Банки	24.0	25.7	25.6	2.0	1.1	1.5
Долгорочни	15.2	16.5	15.0	1.4	1.1	1.5
Краткорочни	8.8	9.2	10.6	0.5	0.0	0.0
Останати сектори	1.5	1.7	0.4	0.3	2.8	7.0
Долгорочни	0.0	1.7	0.1	0.3	2.3	5.8
Краткорочни	1.5	0.0	0.2	0.0	0.5	1.2
Валуте и депозити	706.0	827.7	733.3	868.4	936.4	541.1
Монетарна власт	41.4	16.2	15.5	23.6	25.3	1.6
Банки	664.6	811.5	717.8	844.8	911.2	539.2
Останати средства	3.5	6.3	7.1	34.4	41.7	43.4
Меѓународни официјални резерви	893.4	975.3	1,324.7	1,865.8	2,239.6	2,107.6
Обврски	3,867.5	4,660.7	4,789.7	5,730.5	7,474.1	8,069.0
Директни инвестиции во земјата	1,614.7	2,190.6	2,086.9	2,763.8	3,739.4	4,185.3
Акционерски капитал и реинвестирана добивка	1,477.0	1,858.5	1,863.5	2,454.0	3,271.4	3,394.0
Останат капитал	137.7	332.1	223.4	309.8	468.0	791.4
Портфолио инвестиции	107.2	71.7	273.9	366.5	457.2	373.5
Сопственички хартии од вредност	80.5	40.0	52.8	114.0	194.8	187.9
Банки	12.6	19.1	29.5	106.2	90.9	99.7
Останат сектор	67.9	20.9	23.3	7.8	103.9	88.2
Должнички хартии од вредност	26.8	31.7	221.2	252.5	262.5	185.5
Останати инвестиции	2,145.6	2,398.5	2,428.9	2,600.2	3,277.5	3,510.1
Трговски кредити	398.2	485.6	457.0	486.2	854.5	914.4
Останати сектори	398.2	485.6	457.0	486.2	854.5	909.5
Долгорочни	61.8	46.7	29.3	25.8	21.4	33.2
Краткорочни	336.4	438.9	427.6	460.4	833.1	876.3
Заеми	1,657.2	1,814.4	1,852.2	1,853.3	1,991.9	2,180.9
Монетарна власт	68.4	62.5	62.1	55.8	0.0	0.0
Држава	1,256.5	1,351.2	1,292.2	1,152.6	1,068.4	1,087.3
Банки	90.9	89.1	131.0	192.7	317.8	283.6
Долгорочни	80.0	78.4	128.3	192.7	293.6	283.6
Краткорочни	10.9	10.7	2.7	0.0	24.2	0.0
Останати сектори	241.4	311.6	366.9	452.2	605.7	810.0
Долгорочни	219.9	293.6	293.5	436.8	547.9	789.0
Краткорочни	21.5	18.0	73.4	15.4	57.8	21.0
Валуте и депозити	69.0	70.5	86.9	148.6	238.3	245.3
Банки	69.0	70.5	86.9	148.6	238.3	245.3
Останати обврски	21.4	27.9	32.8	112.1	192.8	169.5

1/ претходни податоци

Извор: Народна банка на Република Македонија

Табела 29

Меѓународна инвестициона позиција на Република Македонија - состојби
во милиони евра

Период	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Меѓународна инвестициона позиција, нето	-1,599.7	-1,836.6	-1,978.4	-1,878.5	-2,401.1	-3,267.2
Средства	1,495.3	1,589.3	2,081.7	2,472.7	2,686.0	2,456.2
Директни инвестиции во странство	33.6	39.9	52.6	30.1	46.0	60.3
Акционерски капитал и реинвестирана добивка	28.6	32.3	37.0	28.6	35.1	48.4
Останат капитал	5.0	7.6	15.6	1.5	10.9	11.9
Портфолио инвестиции	3.0	3.0	3.1	3.2	3.0	2.2
Сопственички хартии од вредност	3.0	3.0	3.1	3.2	3.0	2.2
Банки	2.4	2.4	2.5	2.6	2.5	1.5
Останати сектори	0.6	0.6	0.6	0.6	0.6	0.7
Должнички хартии од вредност	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Останати инвестиции	743.7	829.5	903.1	1,022.7	1,112.7	898.8
Трговски кредити	155.5	196.4	253.5	335.5	444.3	478.1
Останати сектори	155.5	196.4	253.5	335.5	444.3	478.1
Долгорочни	0.3	0.3	0.7	0.7	0.8	1.0
Краткорочни	155.2	196.1	252.8	334.8	443.5	477.1
Заеми	20.4	20.1	22.0	1.7	2.6	6.1
Банки	19.2	18.9	21.7	1.5	0.7	1.1
Долгорочни	12.2	12.2	12.7	1.1	0.7	1.0
Краткорочни	7.0	6.7	9.0	0.4	0.0	0.0
Останати сектори	1.2	1.2	0.3	0.3	1.9	5.0
Долгорочни	0.0	1.2	0.1	0.3	1.6	4.1
Краткорочни	1.2	0.0	0.2	0.0	0.3	0.9
Валуте и депозити	565.0	608.4	621.6	659.4	637.4	383.8
Монетарна власт	33.2	11.9	13.2	17.9	17.2	1.1
Банки	531.8	596.5	608.4	641.5	620.2	382.4
Останати средства	2.8	4.6	6.0	26.1	28.4	30.8
Меѓународни официјални резерви	715.0	716.9	1,122.9	1,416.7	1,524.4	1,494.9
Обврски	3,095.0	3,426.0	4,060.1	4,351.2	5,087.2	5,723.5
Директни инвестиции во земјата	1,292.1	1,610.2	1,769.0	2,098.6	2,545.2	2,968.7
Акционерски капитал и реинвестирана добивка	1,182.0	1,366.1	1,579.6	1,863.4	2,226.6	2,407.4
Останат капитал	110.2	244.1	189.4	235.2	318.6	561.3
Портфолио инвестиции	85.8	52.7	232.2	278.3	311.2	264.9
Сопственички хартии од вредност	64.4	29.4	44.7	86.6	132.6	133.3
Банки	10.1	14.0	25.0	80.7	61.9	70.7
Останати сектори	54.3	15.4	19.7	5.9	70.7	62.6
Должнички хартии од вредност	21.4	23.3	187.5	191.7	178.7	131.6
Останати инвестиции	1,717.1	1,763.1	2,058.9	1,974.3	2,230.8	2,489.8
Трговски кредити	318.6	356.9	387.3	369.2	581.6	648.6
Останати сектори	318.6	356.9	387.3	369.2	581.6	645.1
Долгорочни	49.4	34.3	24.9	19.6	14.5	23.6
Краткорочни	269.2	322.6	362.5	349.6	567.1	621.6
Заеми	1,326.2	1,333.8	1,570.1	1,407.2	1,355.8	1,546.9
Монетарна власт	54.7	46.0	52.7	42.4	0.0	0.0
Држава	1,005.5	993.2	1,095.4	875.2	727.2	771.2
Банки	72.8	65.5	111.1	146.3	216.3	201.1
Долгорочни	64.0	57.6	108.8	146.3	199.8	201.1
Краткорочни	8.7	7.9	2.3	0.0	16.5	0.0
Останати сектори	193.2	229.1	311.0	343.3	412.2	574.6
Долгорочни	175.9	215.8	248.8	331.6	372.9	559.7
Краткорочни	17.2	13.3	62.2	11.7	39.3	14.9
Валуте и депозити	55.2	51.9	73.7	112.8	162.2	174.0
Банки	55.2	51.9	73.7	112.8	162.2	174.0
Останати обврски	17.1	20.5	27.8	85.1	131.2	120.3

1/ претходни податоци

Извор: Народна банка на Република Македонија

Табела 30

**Бруто надворешен долг на Република Македонија - состојба /1
во милиони евра**

	31.12. 2004	31.12. 2005	31.12. 2006	31.12. 2007*	31.03. 2008	30.06. 2008	30.09. 2008	31.12. 2008	31.03. 2009	30.06. 2009	30.09. 2009	31.12. 2009	31.03. 2010	30.06. 2010
1. ДРЖАВЕН СЕКТОР	1,016.46	1,282.82	1,065.56	897.71	883.72	883.07	880.13	906.33	916.40	906.78	1,093.17	1,055.84	1,059.95	1,094.47
1.1 Краткорочни обврски	0.01	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.21	0.42	0.63
1.1.1. Инструменти на пазарот на пари	0.01	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
1.1.2. Заеми	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
1.1.3. Комерцијални кредити	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
1.1.4. Останати обврски	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.21	0.42	0.63
Достасани неплатени обврски	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.21	0.42	0.63
Останато	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
1.2 Долгорочни обврски	1,016.45	1,282.82	1,065.56	897.71	883.72	883.07	880.13	906.33	916.40	906.78	1,093.17	1,055.64	1,059.53	1,093.84
1.2.1. Обврзници	23.25	187.47	190.38	170.49	165.51	155.64	143.61	131.62	134.35	129.18	320.16	275.57	270.06	253.86
1.2.2. Заеми	993.20	1,095.36	875.19	727.22	718.21	727.44	736.52	771.22	778.98	774.73	770.34	777.60	787.21	837.93
1.2.3. Комерцијални кредити	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	3.49	3.08	2.87	2.67	2.46	2.26	2.05
1.2.4. Останати обврски	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
2. МОНЕТАРНА ВЛАСТ (НБРМ)	55.54	62.81	51.99	9.01	8.72	8.69	9.09	9.15	9.50	9.25	71.46	71.74	73.89	79.55
2.1 Краткорочни обврски	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
2.1.1. Инструменти на пазарот на пари	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
2.1.2. Заеми	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
2.1.3. Валуты и депозиты	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
2.1.4. Останати обврски	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Достасани неплатени обврски	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Останато	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
2.2 Долгорочни обврски	55.54	62.81	51.99	9.01	8.72	8.69	9.09	9.15	9.50	9.25	71.46	71.74	73.89	79.55
2.2.1. Обврзници	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
2.2.2. Заеми	45.97	52.66	42.39	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
2.2.2. Валуты и депозиты	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
2.2.4. Останати обврски	9.56	10.14	9.60	9.01	8.72	8.69	9.09	9.15	9.50	9.25	71.46	71.74	73.89	79.55
Од кои СПВ Алокација	9.56	10.14	9.60	9.01	8.72	8.69	9.09	9.15	9.50	9.25	71.46	71.74	73.89	79.55
3. БАНКАРСКИ СЕКТОР	123.24	192.02	269.88	387.85	346.15	358.89	389.60	384.07	377.53	377.43	448.16	467.75	415.65	463.00
3.1 Краткорочни обврски	67.32	81.41	115.44	178.12	142.31	138.83	173.34	171.35	153.22	162.82	227.33	222.20	113.17	117.86
3.1.1. Инструменти на пазарот на пари	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
3.1.2. Заеми	7.04	1.30	0.00	16.50	10.72	10.00	10.00	0.00	0.00	0.00	0.00	40.00	2.50	7.50
3.1.3. Валуты и депозиты	51.71	69.46	104.70	152.26	124.29	121.28	154.87	162.46	143.63	153.59	218.29	172.84	100.52	98.92
3.1.4. Останати обврски	8.57	10.66	10.74	9.36	7.29	7.55	8.48	8.90	9.59	9.23	9.04	9.36	10.15	11.44
Достасани неплатени обврски	8.57	10.66	10.74	9.36	7.29	7.55	8.48	8.90	9.59	9.23	9.04	9.36	10.15	11.44
Останато	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
3.2 Долгорочни обврски	55.93	110.60	154.44	209.73	203.84	220.06	216.25	212.72	224.30	214.62	220.83	245.55	302.48	345.15
3.2.1. Обврзници	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
3.2.2. Заеми	55.79	106.40	146.31	199.81	189.02	206.48	203.21	201.14	200.67	190.92	194.00	219.63	244.72	297.52
3.2.3. Валуты и депозиты	0.14	4.20	8.13	9.92	14.82	13.58	13.04	11.58	23.63	23.69	26.82	25.92	57.77	47.63
3.2.4. Останати обврски	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
4. ОСТАНАТИ СЕКТОРИ	600.40	721.01	786.69	1,115.71	1,031.96	1,143.09	1,328.26	1,321.91	1,340.18	1,341.35	1,352.17	1,417.72	1,433.30	1,561.96
4.1 Краткорочни обврски	370.02	475.84	435.42	727.89	643.68	727.10	808.90	738.32	745.03	736.73	750.23	818.19	850.16	978.24
4.1.1. Инструменти на пазарот на пари	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
4.1.2. Заеми	4.78	53.03	11.65	39.32	24.35	16.37	16.51	14.91	17.02	11.31	9.00	5.03	18.55	46.98
4.1.3. Валуты и депозиты	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
4.1.4. Комерцијални кредиты	322.58	362.86	349.59	567.07	539.02	626.80	703.70	621.55	626.68	620.76	634.16	694.72	686.12	774.04
4.1.5. Останати обврски	42.66	59.95	74.17	121.50	80.30	83.92	88.69	101.87	101.33	104.67	107.06	118.45	145.49	157.22
Достасани неплатени обврски	42.66	59.95	74.17	121.50	80.30	83.92	88.69	101.87	101.33	104.67	107.06	118.45	145.49	157.22
Останато	0.00	1.54	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
4.2 Долгорочни обврски	230.39	245.18	351.27	387.81	388.28	415.99	519.36	583.59	595.15	604.62	601.94	599.53	583.14	583.72
4.2.1. Обврзници	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
4.2.2. Заеми	207.63	234.14	331.68	372.92	371.83	397.35	499.36	559.66	574.66	584.61	581.92	582.29	565.49	567.64
4.2.3. Валуты и депозиты	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
4.2.4. Комерцијални кредиты	22.76	11.04	19.59	14.54	16.10	18.28	19.64	23.57	20.13	19.65	19.67	16.88	17.29	15.73
4.2.5. Останати обврски	0.00	0.00	0.00	0.36	0.36	0.36	0.36	0.36	0.36	0.36	0.36	0.36	0.36	0.36
5. ДИРЕКТНИ ИНВЕСТИЦИИ: Заеми меѓу	284.52	269.57	329.30	430.77	588.22	664.41	685.47	682.70	695.77	742.67	785.44	826.37	851.67	907.80
5.1. Обврски кон директно инвестирани субјекти	3.70	5.68	13.16	6.11	4.30	5.46	6.35	7.40	9.35	9.37	9.43	9.48	7.56	7.60
Краткорочни обврски	2.70	4.68	12.16	5.61	3.80	4.21	5.37	6.54	6.54	6.54	6.54	6.58	6.59	6.60
Долгорочни обврски	1.00	1.00	1.00	0.50	0.50	1.26	0.98	0.87	2.81	2.83	2.89	2.90	0.97	1.00
5.2. Обврски кон директните инвеститори	280.82	263.89	316.14	424.66	583.92	658.95	679.12	675.29	686.42	733.30	776.01	816.89	844.10	900.19
Краткорочни обврски	189.58	112.22	162.51	219.65	213.84	243.62	266.16	246.37	245.10	214.70	248.10	256.16	254.65	308.98
Долгорочни обврски	91.23	151.67	153.63	205.01	370.08	415.33	412.96	428.92	441.32	518.60	527.91	560.72	589.46	591.22
БРУТО НАДВОРЕШЕН ДОЛГ	2,080.17	2,528.23	2,503.42	2,841.05	2,858.77	3,058.16	3,292.55	3,304.16	3,339.37	3,377.48	3,750.39	3,839.43	3,834.46	

Табела 31

Бруто надворешни побарувања на Република Македонија - состојба / 1
во милиони евра

	31.12. 2004	31.12. 2005	31.12. 2006	31.12. 2007*	31.03. 2008	30.06. 2008	30.09. 2008	31.12. 2008	31.03. 2009	30.06. 2009	30.09. 2009	31.12. 2009	31.03. 2010	30.06. 2010
1. ДРЖАВЕН СЕКТОР	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
1.1 Краткорочни побарувања	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
1.1.1. Инструменти на пазарот на пари	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
1.1.2. Заеми	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
1.1.3. Комерцијални кредити	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
1.1.4. Останати побарувања	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Достасани ненаплатени побарувања	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Останато	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
1.2 Долгорочни побарувања	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
1.2.1. Обврзници	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
1.2.2. Заеми	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
1.2.3. Комерцијални кредити	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
1.2.4. Остати побарувања	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
2. МОНЕТАРНА ВЛАСТ (НБРМ)	664.66	1,040.51	1,326.97	1,416.28	1,395.51	1,413.65	1,552.13	1,361.16	1,120.06	1,060.47	1,315.08	1,366.89	1,362.69	1,417.06
2.1 Краткорочни побарувања	664.66	1,040.51	1,167.82	917.15	279.69	300.38	404.19	245.87	168.70	249.03	515.89	465.13	341.54	359.75
2.1.1. Инструменти на пазарот на пари	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
2.1.2. Заеми	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
2.1.3. Валути и депозити	664.66	1,040.51	1,167.82	917.15	279.69	300.38	404.19	245.87	168.70	249.03	515.89	465.13	341.54	359.75
2.1.4. Останати побарувања	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Достасани ненаплатени побарувања	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Останато	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
2.2 Долгорочни побарувања	0.00	0.00	159.16	499.13	1,115.83	1,113.26	1,147.94	1,115.29	951.35	811.44	799.19	901.76	1,021.14	1,057.30
2.2.1. Обврзници	0.00	0.00	159.16	499.13	1,115.83	1,113.26	1,147.94	1,115.29	951.35	811.44	799.19	901.76	1,021.14	1,057.30
2.2.2. Заеми	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
2.2.2. Валути и депозити	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
2.2.4. Останати побарувања	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
3. БАНКАРСКИ СЕКТОР	619.59	635.87	668.26	648.05	549.07	529.53	533.90	390.65	442.10	454.55	510.61	496.74	400.12	460.99
3.1 Краткорочни побарувања	618.75	634.56	667.17	631.33	532.37	509.81	514.22	371.12	422.58	433.88	488.92	473.08	376.73	438.86
3.1.1. Инструменти на пазарот на пари	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
3.1.2. Заеми	0.00	2.17	0.39	0.00	0.00	0.02	0.02	0.01	0.01	9.43	12.16	11.14	10.50	9.74
3.1.3. Валути и депозити	596.54	608.45	641.45	604.19	525.74	502.97	507.24	363.95	415.49	417.15	469.32	454.29	358.37	421.02
3.1.4. Останати побарувања	22.21	23.93	25.33	27.14	6.63	6.83	6.96	7.16	7.09	7.30	7.44	7.65	7.86	8.10
Достасани ненаплатени побарувања	22.21	23.93	25.33	27.14	6.63	6.83	6.96	7.16	7.09	7.30	7.44	7.65	7.86	8.10
Останато	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
3.2 Долгорочни побарувања	0.84	1.31	1.10	16.72	16.70	19.71	19.67	19.52	19.52	20.68	21.69	23.66	23.39	22.14
3.2.1. Обврзници	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
3.2.2. Заеми	0.84	1.31	1.10	0.74	0.72	1.23	1.19	1.04	1.03	2.19	3.20	5.17	4.20	3.65
3.2.3. Валути и депозити	0.00	0.00	0.00	15.98	15.98	18.48	18.49	18.49	18.49	18.49	18.49	18.49	19.19	18.49
3.2.4. Остати побарувања	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
4. ОСТАНАТИ СЕКТОРИ	197.77	253.94	336.54	447.43	490.79	540.12	588.92	507.00	460.93	466.64	496.43	431.28	440.59	500.00
4.1 Краткорочни побарувања	196.55	253.46	335.63	445.09	486.45	534.86	583.89	501.91	455.20	459.55	490.24	425.39	435.97	492.77
4.1.1. Инструменти на пазарот на пари	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
4.1.2. Заеми	0.00	0.20	0.00	0.31	0.23	0.46	0.68	0.88	0.95	0.42	0.41	0.06	0.42	0.00
4.1.3. Валути и депозити	0.00	0.00	0.21	0.39	0.13	0.18	0.04	0.23	0.07	0.06	0.06	0.02	0.11	0.08
4.1.4. Комерцијални кредити*	196.12	252.79	334.82	443.51	463.85	512.13	559.94	477.14	429.81	434.59	464.88	399.23	408.25	464.49
4.1.5. Останати побарувања	0.43	0.46	0.60	0.87	22.23	22.09	23.22	23.65	24.36	24.48	24.90	26.08	27.19	28.20
Достасани ненаплатени побарувања	0.43	0.46	0.60	0.87	22.23	22.09	23.22	23.65	24.36	24.48	24.90	26.08	27.19	28.20
Останато	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
4.2 Долгорочни побарувања	1.23	0.49	0.91	2.34	4.35	5.26	5.04	5.09	5.73	7.09	6.19	5.88	4.63	7.23
4.2.1. Обврзници	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	2.66
4.2.2. Заеми	1.23	0.10	0.25	1.57	3.83	4.10	4.07	4.12	4.96	6.31	5.60	5.30	4.24	4.26
4.2.3. Валути и депозити	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
4.2.4. Комерцијални кредити	0.00	0.39	0.66	0.77	0.52	1.17	0.97	0.97	0.78	0.78	0.58	0.58	0.39	0.31
4.2.5. Остати побарувања	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
5. ДИРЕКТНИ ИНВЕСТИЦИИ: Заеми меѓу поврзани субјекти	47.98	95.87	95.60	123.11	130.14	138.32	127.95	133.29	143.93	181.16	175.31	178.91	206.73	207.10
5.1. Побарувања од директно инвестирани субјекти	11.28	21.33	14.69	17.00	16.81	17.53	17.93	19.33	19.37	19.51	20.22	20.86	21.14	21.87
Краткорочни побарувања	11.28	18.31	12.99	15.79	15.60	15.65	15.97	17.24	17.21	17.21	17.12	16.94	16.99	17.12
Долгорочни побарувања	0.00	3.02	1.70	1.21	1.21	1.88	1.96	2.10	2.16	2.30	3.10	3.92	4.14	4.75
5.2. Побарувања од директните инвеститори	36.70	74.54	80.91	106.11	113.34	120.78	110.02	113.96	124.57	161.65	155.09	158.05	185.60	185.23
Краткорочни побарувања	21.78	24.71	29.46	66.31	59.09	66.61	55.85	57.14	58.48	58.88	66.98	69.45	114.68	122.70
Долгорочни побарувања	14.92	49.82	51.45	39.80	54.24	54.17	54.17	56.82	66.08	102.77	88.11	88.60	70.92	62.52
БРУТО НАДВОРЕШНИ ПОБАРУВАЊА	1,530.00	2,026.19	2,427.38	2,634.87	2,565.51	2,621.61	2,802.90	2,392.10	2,167.03	2,162.82	2,497.43	2,473.82	2,410.13	2,585.15
Меморандум ставки														
Краткорочни побарувања	1,513.01	1,971.55	2,213.07	2,075.67	1,373.19	1,427.32	1,574.12	1,193.28	1,122.17	1,218.55	1,579.16	1,450.01	1,285.92	1,431.21
Долгорочни побарувања	16.99	54.64	214.31	559.20	1,192.33	1,194.29	1,228.78	1,198.83	1,044.85	944.27	918.27	1,023.82	1,124.22	1,153.94

*Ревизија на трговските кредити за 2007 и 2008 година врз основа на податоците од новиот прашалник КИПО.Податоците за трговски кредити за 2009 и Q1 2010 година се проценети врз основа на

1/Претходни податоци

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 32

Нето надворешен долг на Република Македонија - состојба / 1
во милиони евра

	31.12. 2004	31.12. 2005	31.12. 2006	31.12. 2007*	31.03. 2008	30.06. 2008	30.09. 2008	31.12. 2008	31.03. 2009	30.06. 2009	30.09. 2009	31.12. 2009	31.03. 2010	30.06. 2010
1. ДРЖАВЕН СЕКТОР	1,016.46	1,282.82	1,065.56	897.71	883.72	883.07	880.13	906.33	916.40	906.78	1,093.17	1,055.84	1,059.95	1,094.47
1.1 Краткорочни обврски	0.01	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.21	0.42	0.63
1.1.1. Инструменти на пазарот на пари	0.01	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
1.1.2. Заеми	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
1.1.3. Комерцијални кредити	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
1.1.4. Останати обврски	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.21	0.42	0.63
Достасани неплатени обврски	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.21	0.42	0.63
Останато	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
1.2 Долгорочни обврски	1,016.45	1,282.82	1,065.56	897.71	883.72	883.07	880.13	906.33	916.40	906.78	1,093.17	1,055.64	1,059.53	1,093.84
1.2.1. Обвзаници	23.25	187.47	190.38	170.49	165.51	155.64	143.61	131.62	134.35	129.18	320.16	275.57	270.06	253.86
1.2.2. Заеми	993.20	1,095.36	875.19	727.22	718.21	727.44	736.52	771.22	778.98	774.73	770.34	777.60	787.21	837.93
1.2.3. Комерцијални кредити	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	3.49	3.08	2.87	2.67	2.46	2.26	2.05
1.2.4. Останати обврски	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
2. МОНЕТАРНА ВЛАСТ (НБРМ)	-609.12	-977.70	-1,274.98	-1,407.27	-1,386.79	-1,404.95	-1,543.04	-1,352.01	-1,110.56	-1,051.22	-1,243.62	-1,295.15	-1,288.79	-1,337.50
2.1 Краткорочни обврски	-664.66	-1,040.51	-1,167.82	-917.15	-279.69	-300.38	-404.19	-245.87	-168.70	-249.03	-515.89	-465.13	-341.54	-359.75
2.1.1. Инструменти на пазарот на пари	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
2.1.2. Заеми	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
2.1.3. Валутни и депозити	-664.66	-1,040.51	-1,167.82	-917.15	-279.69	-300.38	-404.19	-245.87	-168.70	-249.03	-515.89	-465.13	-341.54	-359.75
2.1.4. Останати обврски	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Достасани неплатени обврски	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Останато	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
2.2 Долгорочни обврски	55.54	62.81	-107.17	-490.11	-1,107.10	-1,104.57	-1,138.85	-1,106.14	-941.86	-802.19	-727.73	-830.02	-947.25	-977.75
2.2.1. Обвзаници	0.00	0.00	-159.16	-499.13	-1,115.83	-1,113.26	-1,147.94	-1,115.29	-951.35	-811.44	-799.19	-901.76	-1,021.14	-1,057.30
2.2.2. Заеми	45.97	52.66	42.39	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
2.2.3. Валутни и депозити	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
2.2.4. Останати обврски	9.56	10.14	9.60	9.01	8.72	8.69	9.09	9.15	9.50	9.25	71.46	71.74	73.89	79.55
Од кои СГВ Алокација	9.56	10.14	9.60	9.01	8.72	8.69	9.09	9.15	9.50	9.25	71.46	71.74	73.89	79.55
3. БАНКАРСКИ СЕКТОР	-496.34	-443.85	-398.38	-260.20	-202.92	-170.63	-144.30	-6.57	-64.58	-77.12	-62.45	-29.00	15.53	2.01
3.1 Краткорочни обврски	-551.43	-553.14	-551.72	-453.20	-390.06	-370.98	-340.88	-199.77	-269.36	-271.06	-261.59	-250.89	-263.56	-321.00
3.1.1. Инструменти на пазарот на пари	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
3.1.2. Заеми	7.04	-0.87	-0.39	16.50	10.72	9.98	9.98	-0.01	-0.01	-9.43	-12.16	28.86	-8.00	-2.24
3.1.3. Валутни и депозити	-544.82	-539.00	-536.75	-451.93	-401.45	-381.68	-352.37	-201.49	-271.86	-263.57	-251.03	-281.46	-257.86	-322.10
3.1.4. Останати обврски	-13.64	-13.27	-14.59	-17.78	0.67	0.72	1.51	1.74	2.51	1.94	1.60	1.71	2.29	3.34
Достасани неплатени обврски	-13.64	-13.27	-14.59	-17.78	0.67	0.72	1.51	1.74	2.51	1.94	1.60	1.71	2.29	3.34
Останато	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
3.2 Долгорочни обврски	55.09	109.29	153.34	193.01	187.14	200.35	196.58	193.19	204.78	193.94	199.14	221.89	279.10	323.01
3.2.1. Обвзаници	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
3.2.2. Заеми	54.95	105.09	145.21	199.07	188.31	205.25	202.02	200.10	199.64	188.73	190.80	214.45	240.52	293.87
3.2.3. Валутни и депозити	0.14	4.20	8.13	-6.06	-1.16	-4.90	-5.44	-6.91	5.14	5.21	8.34	7.44	38.58	29.14
3.2.4. Останати обврски	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
4. ОСТАНАТИ СЕКТОРИ	402.63	467.07	450.15	668.28	541.17	602.97	739.33	814.91	879.25	874.70	855.75	986.45	992.71	1,061.96
4.1 Краткорочни обврски	173.47	222.38	99.79	282.81	157.23	192.24	225.01	236.41	289.84	277.18	259.99	392.80	414.20	485.47
4.1.1. Инструменти на пазарот на пари	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
4.1.2. Заеми	4.78	52.83	11.65	39.01	24.13	15.92	15.83	14.02	16.07	10.89	8.59	4.97	18.13	46.98
4.1.3. Валутни и депозити	0.00	0.00	-0.21	-0.39	-0.13	-0.18	-0.04	-0.23	-0.07	-0.06	-0.06	-0.02	-0.11	-0.08
4.1.4. Комерцијални кредити	126.47	110.07	14.77	123.56	75.17	114.67	143.76	144.40	196.87	186.17	169.29	295.48	277.88	309.55
4.1.5. Останати обврски	42.23	59.48	73.57	120.63	58.07	61.83	65.47	78.21	76.97	80.18	82.17	92.37	118.30	129.02
Достасани неплатени обврски	42.23	59.48	73.57	120.63	58.07	61.83	65.47	78.21	76.97	80.18	82.17	92.37	118.30	129.02
Останато	0.00	1.54	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
4.2 Долгорочни обврски	229.16	244.69	350.36	385.47	383.94	410.72	514.32	578.50	589.42	597.53	595.76	593.65	578.51	576.50
4.2.1. Обвзаници	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	-2.66
4.2.2. Заеми	206.40	234.04	331.43	371.35	368.00	393.25	495.29	555.54	569.70	578.30	576.31	576.99	561.25	563.38
4.2.3. Валутни и депозити	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
4.2.4. Комерцијални кредити	22.76	10.65	18.93	13.77	15.58	17.11	18.67	22.60	19.36	18.87	19.08	16.30	16.91	15.42
4.2.5. Останати обврски	0.00	0.00	0.00	0.36	0.36	0.36	0.36	0.36	0.36	0.36	0.36	0.36	0.36	0.36
5. ДИРЕКТНИ ИНВЕСТИЦИИ: Заеми меѓу поврзани субјекти	236.54	173.71	233.70	307.66	458.08	526.10	557.52	549.40	551.83	561.51	610.13	647.46	644.93	700.70
5.1. Обврски кон директно инвестирани субјекти	-7.57	-15.65	-1.53	-10.89	-12.51	-12.07	-11.58	-11.93	-10.02	-10.14	-10.79	-11.37	-13.57	-14.27
Краткорочни обврски	-8.58	-13.63	-0.83	-10.18	-11.80	-11.45	-10.60	-10.70	-10.67	-10.67	-10.58	-10.36	-10.40	-10.52
Долгорочни обврски	1.00	-2.02	-0.70	-0.71	-0.71	-0.62	-0.98	-1.23	0.65	0.53	-0.21	-1.01	-3.17	-3.75
5.2. Обврски кон директните инвеститори	244.11	189.36	235.23	318.55	470.58	538.17	569.09	561.33	561.85	571.65	620.91	658.84	658.50	714.97
Краткорочни обврски	167.80	87.51	133.05	153.35	154.75	177.01	210.30	189.23	186.61	155.82	181.11	186.71	139.97	186.27
Долгорочни обврски	76.31	101.85	102.18	165.20	315.84	361.16	358.79	372.10	375.24	415.82	439.80	472.13	518.54	528.69
НЕТО НАДВОРЕШЕН ДОЛГ	550.17	502.05	76.05	206.1										

Табела 33
Девизни резерви
во милиони евра

	1. Девизни резерви					2. Други девизни средства
	Монетарно злато	Специјални права на влечење - SDR	Резервна позиција кај ММФ	Девизи	ВКУПНО	
2003	29.7	0.3	0.0	685.0	715.0	33.2
2004	63.6	0.6	0.0	652.8	716.9	11.9
2005	94.9	0.7	0.0	1,027.3	1,122.9	13.2
2006	105.4	2.3	0.0	1,309.0	1,416.7	17.9
2007	124.3	1.0	0.0	1,399.1	1,524.4	17.2
I	108.7	1.7	0.0	1,284.7	1,395.1	18.1
II	111.7	0.2	0.0	1,270.6	1,382.6	17.9
III	108.7	7.0	0.0	1,297.3	1,413.1	17.9
IV	108.5	4.2	0.0	1,343.0	1,455.7	17.7
V	106.8	1.4	0.0	1,357.8	1,466.0	17.8
VI	104.8	1.4	0.0	1,312.2	1,418.4	17.8
VII	106.6	1.4	0.0	1,341.1	1,449.1	17.7
VIII	107.1	1.2	0.0	1,377.1	1,485.4	17.8
IX	113.6	1.1	0.0	1,407.4	1,522.1	17.4
X	118.6	1.1	0.0	1,431.4	1,551.1	17.6
XI	117.7	1.0	0.0	1,428.3	1,547.0	17.1
XII	124.3	1.0	0.0	1,399.1	1,524.4	17.2
Кв.1	108.7	7.0	0.0	1,297.3	1,413.1	17.9
Кв.2	104.8	1.4	0.0	1,312.2	1,418.4	17.8
Кв.3	113.6	1.1	0.0	1,407.4	1,522.1	17.4
Кв.4	124.3	1.0	0.0	1,399.1	1,524.4	17.2
2008	133.9	1.0	0.0	1,360.0	1,494.9	1.1
I	136.1	1.0	0.0	1,398.6	1,535.8	9.9
II	139.9	0.9	0.0	1,408.1	1,548.9	9.8
III	129.5	0.9	0.0	1,388.9	1,519.3	6.6
IV	121.6	1.1	0.0	1,371.5	1,494.3	6.7
V	123.8	1.0	0.0	1,385.1	1,509.9	0.6
VI	129.3	1.0	0.0	1,413.1	1,543.4	0.6
VII	127.7	1.0	0.0	1,428.2	1,556.9	0.6
VIII	123.9	1.0	0.0	1,474.7	1,599.6	0.6
IX	136.5	1.0	0.0	1,551.5	1,689.0	0.6
X	122.0	1.1	0.0	1,550.1	1,673.2	0.7
XI	139.5	1.0	0.0	1,448.7	1,589.2	1.2
XII	133.9	1.0	0.0	1,360.0	1,494.9	1.1
Кв.1	129.5	0.9	0.0	1,388.9	1,519.3	6.6
Кв.2	129.3	1.0	0.0	1,413.1	1,543.4	0.6
Кв.3	136.5	1.0	0.0	1,551.5	1,689.0	0.6
Кв.4	133.9	1.0	0.0	1,360.0	1,494.9	1.1
2009	168.1	63.5	0.0	1,365.9	1,597.5	1.0
I	156.4	1.0	0.0	1,284.3	1,441.8	5.4
II	162.9	1.0	0.0	1,249.7	1,413.6	6.1
III	152.0	1.0	0.0	1,114.8	1,267.8	5.2
IV	146.3	1.0	0.0	1,056.6	1,203.8	5.6
V	150.5	0.9	0.0	1,015.4	1,166.8	5.0
VI	146.1	0.9	0.0	1,056.6	1,203.6	3.9
VII	145.5	0.9	0.0	1,247.0	1,393.4	2.4
VIII	145.5	57.0	0.0	1,302.6	1,505.0	2.1
IX	150.2	63.3	0.0	1,313.1	1,526.6	2.0
X	154.1	62.4	0.0	1,332.5	1,549.0	1.6
XI	171.5	62.7	0.0	1,357.7	1,591.8	1.5
XII	168.1	63.5	0.0	1,365.9	1,597.5	1.0
Кв.1	152.0	1.0	0.0	1,114.8	1,267.8	5.2
Кв.2	146.1	0.9	0.0	1,056.6	1,203.6	3.9
Кв.3	150.2	63.3	0.0	1,313.1	1,526.6	2.0
Кв.4	168.1	63.5	0.0	1,365.9	1,597.5	1.0
2010	222.0	70.4	0.0	1,415.9	1,708.3	1.2
I	168.8	64.5	0.0	1,386.4	1,619.7	0.9
II	179.0	65.4	0.0	1,374.9	1,619.3	1.2
III	179.6	65.4	0.0	1,361.5	1,606.6	1.1
IV	193.5	66.2	0.0	1,384.3	1,644.0	1.2
V	214.0	69.1	0.0	1,399.5	1,682.6	1.2
VI	222.0	70.4	0.0	1,415.9	1,708.3	1.2
Кв.1	179.6	65.4	0.0	1,361.5	1,606.6	1.1
Кв.2	222.0	70.4	0.0	1,415.9	1,708.3	1.2

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 34

Девизен курс на денарот (просек за периодот)

		100 ATS	100 FRF	100 ITL	100 DEM	100 CHF	1 GBP	1 USD	1 EUR	100 JPY
1993	/1	2.0127	4.1226	1.4832	14.1617	15.9867	35.3541	23.5722	-	-
1994		3.7833	7.7828	2.6792	26.6162	31.5905	66.0911	43.2351	-	-
1995		3.7722	7.6206	2.3369	26.5390	32.1770	60.0303	38.0354	-	-
1996		3.7787	7.8183	2.5929	26.5848	32.3948	62.4691	39.9935	-	-
1997		4.0780	8.5259	2.9225	28.6980	34.3423	81.6392	49.8299	-	-
1998		4.3993	9.2329	3.1357	30.9525	37.5788	90.2462	54.4506	-	-
1999		4.4052	9.2409	3.1306	30.9927	37.8747	92.0413	56.8964	-	-
2000		4.4131	9.2575	3.1362	31.0482	38.9892	99.6905	65.8856	60.7250	61.1533
2001		4.4267	9.2862	3.1459	31.1445	40.3381	97.9875	68.0421	60.9133	56.0157
2002		-	-	-	-	41.5689	97.0365	64.7341	60.9783	51.6839
2003		-	-	-	-	40.3117	88.6405	54.3031	61.2639	46.8292
2004		-	-	-	-	39.7337	90.4298	49.4105	61.3377	45.6661
2005		-	-	-	-	39.5872	89.6186	49.2919	61.2958	44.7895
2006		-	-	-	-	38.8981	89.7611	48.7854	61.1885	41.9345
2007		-	-	-	-	37.2534	89.4324	44.7184	61.1838	37.9705
2008		-	-	-	-	38.6300	77.1265	41.8646	61.2654	40.7177
2009		-	-	-	-	40.5769	68.8041	44.0766	61.2728	47.1313
2007	Кв.1	-	-	-	-	37.8609	91.2615	46.6974	61.1809	39.1234
	Кв.2	-	-	-	-	37.1487	90.0730	45.3961	61.1741	37.6175
	Кв.3	-	-	-	-	37.1335	90.0013	44.5585	61.1750	37.8021
	Кв.4	-	-	-	-	36.8825	86.4403	42.2718	61.2053	37.3601
2008	Кв.1	-	-	-	-	38.2826	81.0138	40.9350	61.2908	38.8218
	Кв.2	-	-	-	-	38.0241	77.2550	39.2020	61.2579	37.5382
	Кв.3	-	-	-	-	37.9561	76.9805	40.7035	61.1776	37.8493
	Кв.4	-	-	-	-	40.2469	73.3003	46.5786	61.3356	48.6062
2009	Кв.1	-	-	-	-	41.0135	67.5760	47.0742	61.4067	50.4188
	Кв.2	-	-	-	-	40.5226	69.6867	45.0823	61.3386	46.2837
	Кв.3	-	-	-	-	40.2498	70.2639	42.8182	61.1774	45.7428
	Кв.4	-	-	-	-	40.5307	67.6727	41.4079	61.1720	46.1421
2010	Кв.1	-	-	-	-	41.9384	69.2109	44.3686	61.4015	48.9037
	Кв.2	-	-	-	-	43.6691	72.0352	48.3614	61.5465	52.4391
2007	1-6	-	-	-	-	37.5029	90.6640	46.0432	61.1774	38.3663
2007	1	-	-	-	-	37.8973	92.1831	47.0635	61.1802	39.1269
	2	-	-	-	-	37.7300	91.6664	46.8414	61.1905	38.8048
	3	-	-	-	-	37.9428	89.9742	46.2014	61.1729	39.4077
	4	-	-	-	-	37.3937	90.0173	45.3304	61.1754	38.1562
	5	-	-	-	-	37.0661	89.7285	45.2464	61.1729	37.5017
	6	-	-	-	-	36.9892	90.4847	45.6166	61.1739	37.1983
	7	-	-	-	-	36.9193	90.7086	44.6560	61.1771	36.6735
	8	-	-	-	-	37.3499	90.3063	44.9242	61.1713	38.4779
	9	-	-	-	-	37.1313	88.9552	44.0798	61.1767	38.2698
	10	-	-	-	-	36.6500	87.9323	43.0387	61.1820	37.1373
	11	-	-	-	-	37.1130	86.4482	41.7364	61.2049	37.5533
	12	-	-	-	-	36.8919	84.9406	42.0230	61.2290	37.3960
2008	1-6	-	-	-	-	38.1533	79.1344	40.0685	61.2744	38.1800
2008	1	-	-	-	-	37.7680	82.1796	41.6851	61.3375	38.5097
	2	-	-	-	-	38.1420	81.7821	41.6268	61.3231	38.8401
	3	-	-	-	-	38.9287	79.1295	39.5378	61.2140	39.1168
	4	-	-	-	-	38.4651	77.1392	38.9019	61.3727	38.0133
	5	-	-	-	-	37.7336	77.3340	39.3720	61.2280	37.7820
	6	-	-	-	-	37.8834	77.2891	39.3265	61.1740	36.8111
	7	-	-	-	-	37.8104	77.1410	38.7910	61.1836	36.3449
	8	-	-	-	-	37.7134	77.2368	40.7884	61.1783	37.3325
	9	-	-	-	-	38.3576	76.5500	42.5922	61.1706	39.9380
	10	-	-	-	-	40.2313	77.6866	45.7943	61.1979	45.7813
	11	-	-	-	-	40.6211	74.2772	48.2683	61.4102	49.8986
	12	-	-	-	-	39.9004	67.9685	45.7279	61.4012	50.1804
2009	1-6	-	-	-	-	40.7667	68.6372	46.0728	61.3724	48.3398
2009	1	-	-	-	-	41.1248	66.6250	46.0763	61.3998	50.9909
	2	-	-	-	-	41.1790	69.3252	48.0659	61.4078	52.1057
	3	-	-	-	-	40.7526	66.9471	47.1763	61.4126	48.3223
	4	-	-	-	-	40.4791	68.2231	46.4123	61.3479	46.9268
	5	-	-	-	-	40.6244	69.3441	45.1223	61.4011	46.6773
	6	-	-	-	-	40.4609	71.5043	43.7110	61.2647	45.2340
	7	-	-	-	-	40.2642	71.0768	43.4667	61.1950	46.0554
	8	-	-	-	-	40.1109	70.9292	42.9041	61.1714	45.2262
	9	-	-	-	-	40.3786	68.7365	42.0592	61.1656	45.9535
	10	-	-	-	-	40.4087	66.9090	41.3269	61.1685	45.8048
	11	-	-	-	-	40.4927	68.1054	41.0722	61.1695	45.9878
	12	-	-	-	-	40.6894	68.0175	41.8137	61.1778	46.6287
2010	1-6	-	-	-	-	42.8085	70.6309	46.3760	61.4744	50.6812
2010	1	-	-	-	-	41.4189	69.2566	42.8267	61.1798	46.8747
	2	-	-	-	-	41.8753	70.1393	44.9312	61.4225	49.7987
	3	-	-	-	-	42.5149	68.3266	45.4022	61.6042	50.1244
	4	-	-	-	-	43.0267	70.3153	45.9023	61.5988	49.1079
	5	-	-	-	-	43.4104	71.6068	48.7870	61.5285	52.8646
	6	-	-	-	-	44.5787	74.1980	50.3806	61.5127	55.3306

1/ Извршена деноминација на денарот за 100 во мај 1993

Извор: Народна банка на Република Македонија

Табела 35

Среден девизен курс на денарот (на крај на периодот)

	EUR	DEM	ITL	USD	ATS	FRF	GBP	CHF 1/
	1	100	100	1	100	100	1	100
31.12.1993		2,575.2100	2.6000	44.4600	366.3000	757.7600	65.8200	3,029.4800
31.12.1994		2,621.1400	2.5000	40.6000	372.4900	759.5300	63.4500	3,098.1900
31.12.1995		2,649.4300	2.4000	37.9800	376.5900	775.0400	58.6500	3,299.6000
31.12.1996		2,663.4000	2.7100	41.4100	378.4961	789.1662	69.9596	3,062.9100
31.12.1997		3,092.4800	3.1500	55.4200	439.5300	924.1300	92.2200	3,811.4800
31.12.1998		3,098.3900	3.1294	51.8400	440.4100	923.8800	86.6900	3,786.2300
31.12.1999	60.6173	3,099.3136	3.1306	60.3400	440.5231	924.1000	97.5000	3,776.5400
31.12.2000	60.7878	3,108.0300	3.1400	65.3300	441.7600	926.7000	97.4000	3,990.8000
31.12.2001	60.9610	3,116.8844	3.1484	69.1716	443.0206	929.3438	100.1824	4,110.9286
31.12.2002	61.0707			58.5979			93.9549	4,197.8760
31.12.2003	61.2931			49.0502			87.1136	3,930.5566
31.12.2004	61.3100			45.0676			86.4983	3,970.8549
31.12.2005	61.1779			51.8589			89.2717	3,934.0171
31.12.2006	61.1741			46.4496			91.1007	3,806.9637
31.01.2007	61.2139			47.1893			92.7062	3,770.2575
28.02.2007	61.1773			46.2413			90.8079	3,780.3436
31.03.2007	61.1675			45.9284			89.9787	3,764.8489
30.04.2007	61.1621			44.8304			89.6476	3,722.3602
31.05.2007	61.1920			45.5976			90.0545	3,716.0381
30.06.2007	61.1692			45.2973			90.7555	3,695.3543
31.07.2007	61.1658			44.7806			90.5757	3,721.2265
31.08.2007	61.1716			44.9461			90.2236	3,729.5208
30.09.2007	61.1940			43.1582			87.8215	3,686.1635
31.10.2007	61.1821			42.4669			87.7540	3,652.4446
30.11.2007	61.2935			41.5888			85.7552	3,713.6322
31.12.2007	61.2016			41.6564			83.2901	3,685.9552
31.01.2008	61.4240			41.4747			82.6258	3,806.8795
29.02.2008	61.2338			40.4959			80.4279	3,818.2827
31.03.2008	61.2664			38.7860			77.4740	3,893.6384
30.04.2008	61.3856			39.4230			77.8067	3,800.2600
31.05.2008	61.1654			39.4412			77.8186	3,758.0118
30.06.2008	61.1741			38.8456			77.2059	3,810.7581
31.07.2008	61.1879			39.2507			77.7779	3,750.4076
31.08.2008	61.1642			41.5095			75.9804	3,783.9767
30.09.2008	61.1689			42.6294			76.8550	3,860.4544
31.10.2008	61.4099			47.1115			77.6652	4,149.3176
30.11.2008	61.4030			48.2462			73.9884	3,973.0184
31.12.2008	61.4123			43.5610			63.0387	4,104.2772
31.01.2009	61.4129			47.9189			68.4000	4,129.7088
28.02.2009	61.4129			48.5708			68.7637	4,138.0567
31.03.2009	61.4135			46.5501			66.1000	4,051.2897
30.04.2009	61.4115			46.2924			68.3299	4,076.7061
31.05.2009	61.4128			43.5614			70.3549	4,059.5452
30.06.2009	61.1642			43.5085			72.0724	4,008.1389
31.07.2009	61.1704			43.5284			71.7626	3,994.4103
31.08.2009	61.1761			42.8764			69.4867	4,015.7608
30.09.2009	61.1741			42.0469			67.0916	4,044.8360
31.10.2009	61.1741			41.3339			68.4465	4,045.1035
30.11.2009	61.1741			41.0069			67.2908	4,060.9466
31.12.2009	61.1732			42.6651			67.6695	4,111.6548
31.01.2010	61.3673			43.9405			70.8180	4,185.4658
28.02.2010	61.5058			45.3248			68.8986	42.0179
31.03.2010	61.5200			45.6312			68.8682	42.9729
30.04.2010	61.5628			46.4415			70.9371	42.9069
31.05.2010	61.5025			49.6629			72.3601	43.1354
30.06.2010	61.5467			50.4564			75.9461	46.4223

Извор: Народна банка на Република Македонија

Табела 36

Индекси на ефективен девизен курс на денарот*

базен период 2003=100, пондери НТР 2006 година

година	Квартал	Номинален ефективен девизен курс на денарот	Реален ефективен девизен курс на денарот		
			Индекс на трошоци на живот	Индекс на цени на производители на индустриски производи	Индекс на трошоци на работна сила по единица производ
2002	Квартал 4	93.0	110.1	108.8	
2003	Квартал 4	96.4	110.4	107.1	105.3
2004	Квартал 4	99.4	105.9	103.6	111.1
2005	Квартал 4	99.8	100.6	99.4	109.0
2006	Квартал 4	99.3	98.7	97.8	97.8
2007	Квартал 4	99.5	97.5	96.7	85.5
2008	Квартал 4	101.2	98.3	95.6	90.9
2009	Квартал 4	106.8	98.5	100.5	
2002	Квартал 1	89.3	110.4	109.0	
	Квартал 2	90.6	111.2	110.5	
	Квартал 3	92.6	110.8	109.8	
	Квартал 4	93.0	110.1	108.8	
2003	Квартал 1	94.4	109.5	108.7	132.3
	Квартал 2	95.4	110.5	108.5	128.2
	Квартал 3	95.0	109.7	106.5	118.1
	Квартал 4	96.4	110.4	107.1	105.3
2004	Квартал 1	96.9	108.7	105.1	110.4
	Квартал 2	97.0	106.0	103.4	110.4
	Квартал 3	98.0	105.2	103.7	108.0
	Квартал 4	99.4	105.9	103.6	111.1
2005	Квартал 1	99.8	104.3	101.5	109.8
	Квартал 2	99.6	102.5	100.7	92.9
	Квартал 3	99.8	101.6	101.7	95.2
	Квартал 4	99.8	100.6	99.4	109.0
2006	Квартал 1	99.9	100.6	100.4	107.4
	Квартал 2	100.6	100.6	101.3	95.4
	Квартал 3	100.1	100.0	100.6	99.4
	Квартал 4	99.3	98.7	97.8	97.8
2007	Квартал 1	99.5	97.3	96.6	88.3
	Квартал 2	99.8	97.1	96.5	85.3
	Квартал 3	99.6	96.7	96.5	82.4
	Квартал 4	99.5	97.5	96.7	85.5
2008	Квартал 1	100.6	100.0	97.2	79.6
	Квартал 2	101.0	99.4	98.7	76.6
	Квартал 3	99.7	97.0	97.9	72.7
	Квартал 4	101.2	98.3	95.6	90.9
2009	Квартал1	106.4	101.3	97.8	82.6
	Квартал2	106.3	99.8	99.0	83.8
	Квартал3	106.8	99.2	100.4	80.9
	Квартал 4	106.8	98.5	100.5	
2010	Квартал1	106.1	98.4	99.7	
	Квартал2	104.9	96.4	100.0	

* Индекс под 100 означува зголемена извозна конкурентност.

Извор: Народна банка на Република Македонија.

МЕТОДОЛОШКИ ОБЈАСНУВАЊА

РЕАЛЕН СЕКТОР

Табела бр.1 Бруто домашен производ

Извор на податоците за бруто домашниот производ (БДП) е Државниот завод за статистика на Република Македонија (ДЗСРМ). Пресметката на БДП базира на податоци од годишните сметки од Централниот регистар, од статистичките истражувања на ДЗС, од Министерството за финансии, УЈП и од други извори.

Бруто домашниот производ (БДП) по тековни цени (според производствен метод) е финален производ на производната активност на резидентните производни единици и претставува збир на бруто додадената вредност од одделни институционални сектори или одделни дејности, по основни цени, зголемен за данокот на промет (односно ДДВ) и царините, а намален за субвенциите на производи (што не се распределени по дејности).

Податоци за БДП на квартална основа се расположливи од 1997 година. Производствената страна на БДП на квартална основа се пресметува по постојани цени. Податоците за БДП по произведен метод прикажани по сектори се според Националната класификација на дејности - НКД.

Табела бр.2 Цени

Извор на податоците за цените е ДЗСРМ.

Просечните месечни цени на мало, нивната динамика и структурата на личната потрошувачка се основа за пресметка на *индексот на трошоците на животот (Consumer price index - CPI)*.

При изборот на производите за следење на цените на мало се земаат предвид само оние производи кои имаат значајно учество во прометот на мало. Под цени на мало се подразбираат цените по кои трговијата на мало, индивидуалните производители и вршителите на услугите ги продаваат производите и услугите на крајните потрошувачи. Во цените е вклучен и ДДВ.

Индексот на трошоци на животот се пресметува врз база на посебно групирана листа на производи и услуги од личната потрошувачка на неземјоделските домаќинства и просечните месечни цени на мало на тие производи и услуги, односно нивните индивидуални индекси на цени, пондерирани со структурата од индивидуалната потрошувачка. Од јануари 2007 година структурата на индексот на трошоците на животот е проширена за две нови категории: „Ресторани и хотели“ и „Останати услуги неспомнати на друго место“.

Цените на производителите на индустриски производи - ЦПИП (Producer price index-PPI) се следат во Месечниот извештај за цени на производители на индустриски производи, Ц.41 кај 200 претпријатија од областа на индустријата во Р. Македонија. Изборот на претпријатијата се врши според нивното значење во вкупното производство.

Продажна цена на производителите на индустриски производи е цената според која производителот ги продава своите производи на редовните купувачи на домашниот пазар, во најголеми количества франко натоварено во вагон (камион) во местото на производителот, или цената по која производителот врши пресметка со други производители во прометната сфера. Во оваа цена влегува регресот, ако продавачот го остварува според прописите, а од цената се одбива трговскиот рабат и попустот (каса сконто и др.) што продавачот му го одобрува на купувачот. Во цената не влегува ДДВ.

Од јануари 2001 година индексот на ЦПИП се обработува според Националната класификација на дејностите.

Табела бр.3 Индекс на индустриското производство и индекс на продуктивноста во индустријата

Извор на податоците за *индустриското производство* е ДЗСРМ. Податоците за индустријата се прибираат преку месечни извештаи што ги доставуваат претпријатијата евидентирани во областа на индустријата, како и деловните единици кои се занимаваат со индустриска дејност, а се наоѓаат во состав на индустриските претпријатија.

Врз основа на податоците од месечните извештаи се пресметуваат индексите на производство.

Со годишниот извештај за индустријата до 1998 година и месечниот извештај за индустријата до 1999 година, податоците се прибираа според Единствената класификација на дејности - ЕКД, а од 1999 година, односно 2000 година, соодветно, прибирањето на податоците врз база на споменатите извештаи се врши според Националната класификација на дејности - НКД.

Индексот на физички обем на индустриско производство се пресметува врз основа на производството, т.е. по чиста дејност, со распоредување на производите во соодветната гранка. За пресметување на индексот се користат:

- просечното месечно готово производство и структурата на производството во базната година;
- вкупно месечно производство во тековната година;
- номенклатурата на производи за месечниот извештај за индустриското производство;
- пондерациони коефициенти за секој производ;
- пондерациони фактори што ја изразуваат структурата на производството, т. е. учеството на секоја гранка во вкупното индустриско производство на Република Македонија.

Продуктивноста во индустријата се пресметува во НБРМ, врз база на податоци од ДЗСРМ за физичкиот обем на индустриското производство и бројот на вработените во индустријата (според Анкета за работна сила), на квартална основа.

Табела бр.4 Вработеност и продуктивност во целата економија

Извор на презентираниите податоци за *вработеноста* е Анкетата за работна сила (АРС) на ДЗСРМ.

АРС е најсеопфатно истражување на економската активност на населението и нивните демографски, образовни и други карактеристики во меѓупописниот период. Анкетата се спроведува на целата територија на Р. Македонија, врз база на примерок од 10.000 домаќинства (7.200 домаќинства до 2003 година) или 1,8% од вкупниот број домаќинства во земјата. До 2003 година АРС се спроведуваше годишно, а од 2004 година се спроведува континуирано неделно во тек на цела година, а обработката се врши квартално и годишно. Единици на набљудување се лица на возраст од 15 до 79 години и домаќинствата. АРС се изработува врз база на меѓународни препораки (ILO и Eurostat). Применети класификации: Национална класификација на дејности и Национална класификација на занимања.

Работоспособното население го сочинуваат сите лица на возраст од 15 години и повеќе. Работоспособното население се дели на активно население и неактивно население.

Активното население (работна сила) ги опфаќа вработените и невработените лица.

Неактивно население ги опфаќа следните лица:

- ученици и студенти
- пензионери
- домаќинки
- издржувани лица (од друго лице, од државата или од друг приход како рента, камата).

Вработените во *земјоделството* ги опфаќаат секторите А и Б; вработените во *индустријата* ги опфаќаат секторите В, Г, Д и Ѓ; вработените во *услужната дејност* ги опфаќаат секторите од Е до Љ според НКД.

Продуктивноста во економијата се пресметува во НБРМ, врз база на податоци од ДЗСРМ за вкупниот БДП и вкупниот број на вработени во економијата (според Анкета за работна сила), на квартална основа.

Табела бр.5 Плати

Податоците за исплатените нето и бруто плати по вработен базираат на месечни извештаи од деловните субјекти во приватна и друга (општествена, државна, задружна и мешовита) сопственост со различни дејности во Република Македонија. Податоците ги изготвува ДЗСРМ.

Нето платите се однесуваат на просечните примања во месецот по работник, остварени за работа со полно, покусо и подолго работно време (прекувремена работа). Вкупно исплатените нето плати опфаќаат и надоместок на нето платата од средствата на претпријатието (или друго правно лице) за годишен одмор, државни празници, платено отсуство до 7 дена, платено отсуство за стручно усовршување, за боледување до 21 ден, надоместок за време поминато на вежби по покана од надлежен државен орган, цивилна заштита, и сл.

Бруто платите ги опфаќаат исплатените нето плати за извештајниот месец, платениот персонален данок и платените придонеси за пензиско, инвалидско и здравствено осигурување, за вработување, професионално заболување и за водостопанство.

Почнувајќи од мај 2001 година податоците за платите се објавуваат според Националната класификација на дејности-НКД.

Платите во *земјоделството* ги опфаќаат секторите А и Б; платите во *индустријата* ги опфаќаат секторите В, Г, Д и Ѓ; платите во *услужната дејност* ги опфаќаат секторите од Е до Љ според НКД.

Табела бр.6 Буџет на Република Македонија (Централен буџет и буџети на фондови)

Податоците за буџетот ги изготвува Министерството за финансии на Република Македонија.

Буџетот на Република Македонија ги инкорпорира централниот буџет и буџетите на вонбуџетските фондови.

Централниот буџет, кој се однесува на централната власт, ги опфаќа основниот буџет, буџетот на самофинансирачки активности и буџетите на заеми и донации. Во вонбуџетски фондови спаѓаат: Фонд за ПИОМ, Фонд за здравствено осигурување, Агенција за вработување и Фонд за патишта.

МОНЕТАРЕН СЕКТОР

Податоците во агрегираниот биланс на останатите депозитни институции (банки и штедилници) и билансот на Народната банка на Република Македонија (НБРМ) се поделени согласно со секторскиот и валутниот критериум, како и со финансискиот инструмент врз основа на кој настануваат определени побарувања и обврски. Податоците во прикажаните биланси се однесуваат на крајните салда на крајот на референтниот период. Износите коишто се изразени во странска валута се конвертираат според средниот девизен курс на денарот на крајот на референтниот период, согласно со индикативната курсна листа на НБРМ.

Во секторската класификација, дефинирана во Прирачникот за монетарна и финансиска статистика на ММФ (во согласност со секторизацијата дадена во СНА93 и ЕСА95), комитентите се распоредуваат во две основни групи: резиденти и нерезиденти. Во рамките на групата „резиденти“ постојат пет сектори: финансиски институции, нефинансиски друштва, држава, домаќинства и непрофитни институции коишто им служат на домаќинствата.

- Секторот „финансиски институции“ го сочинуваат пет потсектори:
 - Народна банка на Република Македонија (монетарна власт);
 - Останати депозитни институции (банки и штедилници);
 - Останати финансиски институции;
 - Осигурителни друштва и пензиски фондови;
 - Останати финансиски посредници, освен осигурителните друштва и пензиските фондови и помошните финансиски институции.
- Секторот „нефинансиски друштва“ опфаќа два потсектора: јавни нефинансиски претпријатија и приватни нефинансиски претпријатија.
- Секторот „држава“ е поделен на: централна државна власт (Буџет и органи на централната државна власт, фондови за социјално осигурување и други фондови и агенции, како и установи на јавниот сектор (училишта, болници и сл.)) и локална власт.
- Секторот „домаќинства“ опфаќа: население и физички лица кои вршат регистрирана дејност.
- Секторот „непрофитни институции“ коишто им служат на домаќинствата вклучува непрофитни и нефинансиски институции (институции со социјално-хуманитарен карактер, стопански комори, политички партии, здруженија на граѓани, верски заедници, синдикати, црвен крст).

За потребите на монетарните биланси, секторот на домаќинствата и секторот на непрофитни институции коишто им служат на домаќинствата се прикажани заедно како сектор на останати резиденти.

Народната банка на Република Македонија и останатите депозитни институции (банките и штедилниците) ги сочинуваат депозитните институции на Република Македонија.

Средствата и обврските на депозитните институции се класифицирани во следниве агрегирани категории: монетарно злато и специјални права на влечење (СПВ), валути и депозити (вклучувајќи ги трансферабилните депозити и останатите депозити), хартии од вредност различни од акции, кредити, акции и други сопственички хартии од вредност, останати побарувања и обврски (вклучувајќи ги и трговските кредити и други сметки).

Табела бр. 7 Биланс на Народната банка на Република Македонија

Билансот на НБРМ се изготвува врз основа на сметководствената евиденција на сите средства и обврски на НБРМ кон останатите сектори во економијата, вклучувајќи го и секторот

„нерезиденти“. Билансот на НБРМ се објавува на крајот на месецот и содржи податоци за претходниот месец.

А. Средствата на билансот на НБРМ ги вклучуваат следниве категории: девизни средства, побарувања од државата и други средства.

Девизните средства на НБРМ се состојат од: средства на девизните резерви и останати девизни средства. Во девизните резерви се опфаќаат: монетарното злато, девизите во форма на ефективни странски пари, трансферабилни и останатите депозити на НБРМ во странски банки, пласманите во хартии од вредност емитирани од нерезиденти (во странска валута), пласманите во девизи кај меѓународни финансиски институции и држењето специјални права на влечење (СПВ). Останатите девизни средства ги опфаќаат останатите девизи, чековите, трансферабилните и останатите депозити во странска валута, хартиите од вредност и акциите во странска валута и останатите побарувања од нерезиденти во денари и во странска валута коишто не се дел од девизните резерви.

Побарувањата на НБРМ од Државата се однесуваат на односите со ММФ (алокација на СПВ и побарувања врз основа на репласирани кредити на ММФ), како и побарувања врз основа на пласмани во хартии од вредност. Пласманите во хартии од вредност претставуваат специфична категорија. Имено, емисијата на овие хартии од вредност претставува еден од механизмите во процесот на санирање на банките, преку кој се изврши преземање на лошите пласмани во портфолиото на една банка. Овие хартии од вредност се во сопственост на Агенцијата за санација на банки. Нивното амортизирање се одвива во согласност со склучениот договор помеѓу државата и централната банка.

Останатите средства на НБРМ вклучуваат: побарувања на НБРМ од други сектори врз основа на своето тековно работење, основни средства, средства за посебни намени и според посебни прописи, залихи, приливи врз основа на камати, сомнителни и спорни побарувања врз основа на камата и надомести.

Б. Обврските на билансот на НБРМ опфаќаат: монетарна база, готови пари кај останатите депозитни институции, останати обврски на НБРМ кон останатите депозитни институции, ограничени депозити, девизни обврски, депозити на државата и останати обврски на НБРМ.

Монетарната база ги вклучува: готовите пари во оптек, готовината во благајната, сметките на банките и штедилниците кај НБРМ, сметките на останатите финансиски институции кај НБРМ (главно на фондот за осигурување на депозити). Готовите пари во оптек претставуваат обврска на НБРМ и се однесуваат на готовите пари во оптек коишто ги држат небанкарските субјекти. Сметките на банките кај НБРМ се однесуваат на сметките на банките кај НБРМ (вклучително и на штедилниците), во чии рамки влегува и депонираната задолжителна резерва во денари на останатите финансиски институции кај НБРМ и издвоената задолжителна резерва на банките во странска валута. Задолжителната резерва се пресметува по утврдени стапки на задолжителна резерва коишто се применуваат на просечната месечна состојба на соодветните депозити. Притоа, во примена е просечен систем на одржување задолжителна резерва, според кој банките имаат можност да ги користат средствата на задолжителната резерва за одржување на дневната ликвидност најмногу до 80% од обврската. Податоците за готовите пари во оптек се преземаат од Дирекцијата за трезорско работење при НБРМ, додека податоците за дневната ликвидност на банките и штедилниците се засноваат на нивните дневни извештаи доставени до НБРМ.

Готовите пари кај останатите депозитни институции се однесуваат на готовината во благајната на банките и штедилниците.

Останатите обврски на НБРМ кон останатите депозитни институции главно ги опфаќаат обврските на НБРМ врз основа на издадени благајнички записи. Аукциите на благајнички записи претставуваат основен инструмент на монетарната политика на НБРМ којшто се користи за регулирање на глобалното ниво на ликвидност и каматните стапки во

банкарскиот систем, како и за сигнализирање на насоките на монетарната политика. За првпат се воведени во февруари 1994 година и по дефиниција се наменети за повлекување ликвидност од банкарскиот систем. Интервенциите со овој инструмент, чијашто рочност изнесува 28 дена, се вршат преку спроведување аукции коишто можат да бидат организирани како „тендер со износи“ или „тендер со каматни стапки“ (американски тип). Аукциите на благајнички записи се поставени на пазарна и флексибилна основа, што овозможува нивно постојано менување, со цел да се зголеми нивната ефикасност и успешно да се остварат поставените цели.

Депозитите на државата ги опфаќаат депозитните пари на државата во денари (трезорска сметка на државата и други буџетски фондови) и во странска валута (депозити за посебни намени на централно ниво на државата и други депозити). Во рамки на денарските депозити на државата, почнувајќи од март 2006 година, се вклучени и паричните фондови мобилизирани преку емисија на **државни записи за монетарни цели**, коишто се депонираат на посебна сметка. Имено, на 07.03.2006 година, НБРМ во соработка со Министерството за финансии започна со емисија на државни записи за монетарни цели со рок на достасување од три месеци. Државните записи за монетарни цели се издаваат на редовните аукции на државни хартии од вредност и ги имаат истите карактеристики како редовните државни хартии од вредност. Според Законот за јавен долг, државните записи за монетарни цели не се дел од јавниот долг, бидејќи се издаваат за потребите на монетарната политика. Воедно, државата нема право на располагање со повлечените средства преку издавање државни записи за монетарни цели. Каматната стапка на државните записи за монетарни цели ја плаќа НБРМ, според просечната каматна стапка постигната на аукциите на тримесечни државни записи. За регулирање на меѓусебните односи, Министерството за финансии и НБРМ склучија Договор за државни записи за монетарни цели.

Девизните обврски кон странство ги опфаќаат обврските на НБРМ кон нерезидентите врз основа на чекови и кредитни писма во девизи, како и обврските врз основа на искористени кредити од Меѓународниот монетарен фонд. Во оваа категорија е опфатена и алокацијата на специјалните права на влечење (СПВ).

Останатите обврски на НБРМ ги опфаќаат: капиталните сметки коишто ги опфаќаат сопствените средства на НБРМ, задржаната добивка, добивката од тековната година, општата и специфична исправка на вредноста на посебната резерва, вредносните прилагодувања и алокација на СПВ. Во оваа категорија се опфатени и неклассифицираните обврски на НБРМ коишто произлегуваат од најразлични деловни односи со резидентниот сектор.

Останатите обврски на НБРМ ги опфаќаат: капиталните сметки коишто ги опфаќаат сопствените средства на НБРМ, задржаната добивка, добивката од тековната година, општата и специфична исправка на вредноста на посебната резерва и вредносните прилагодувања. Во оваа категорија се и неклассифицираните обврски на НБРМ коишто произлегуваат од најразлични деловни односи со резидентниот сектор.

Табела бр.8. Биланс на останатите депозитни институции - банки и штедилници

Билансот на останатите депозитни институции се изготвува врз основа на доставената сметководствена евиденција од страна на банките и штедилниците (КНБИФО) и претставуваат агрегирани биланси на средствата и обврските на сите останати депозитни институции. Месечниот биланс на останатите депозитни институции се објавува на крајот на месецот и содржи податоци за претходниот месец. Билансот содржи податоци за побарувањата и обврските (носители на монетарните агрегати, согласно со националната дефиниција) на останатите депозитни институции (со исклучок на НБРМ) кон останатите сектори во економијата, вклучувајќи го и секторот „нерезиденти“. Податоците се класифицирани во стандардизирани компоненти според сектори, финансиски инструменти и сметководствени принципи.

А. Средствата во билансот на останатите депозитни институции вклучуваат: валути и депозити, хартии од вредност различни од акции, кредити, акции и други сопственички хартии од вредност, финансиски деривати, останати побарувања, нефинансиски средства.

Валутите и депозитите се поделени согласно со валутната структура во денари и странска валута. Валутите ги опфаќаат банкнотите и кованите пари во благајните на останатите депозитни институции коишто се издадени од централната банка и девизите коишто се издадени од централните банки на странски држави. Депозитите ги сочинуваат трансферабилните депозити коишто ги вклучуваат тековните сметки на останатите депозитни институции кај НБРМ (што ја вклучуваат и нивната задолжителна резерва во денари депонирана кај НБРМ) и сметките на банките во странство. Во групата на депозитите се вклучени и депозитите по видување, штедните и други депозити (коишто го вклучуваат и задолжителниот депозит на банките во НБРМ).

Хартиите од вредност различни од акции се класифицирани според валутната структура и секторот и ги опфаќаат благајничките записи, трезорските записи, државните обврзници, компаниските обврзници, комерцијалните хартии од вредност, преносливите депозитни сертификати и сл.

Кредитите се однесуваат на средствата коишто се дадени на различни сектори од страна на останатите депозитни институции. Податоците за кредитите ја вклучуваат пресметаната камата, додека очекуваните загуби, резервациите за кредити и исправките на вредност се исклучени од оваа категорија. Кредитите се класифицирани во денарски и девизни, според валутната распределба.

Акциите и другите сопственички хартии од вредност ги опфаќаат финансиските инструменти коишто на имателот му даваат право на сопственост на друштвото коешто ги издало.

Останатите побарувања ги вклучуваат трговските кредити и аванси коишто се однесуваат на финансиските услуги што останатите депозитни институции ги даваат на други финансиски и нефинансиски институции. Оваа категорија ги содржи и сите останати ставки коишто не се опфатени во другите категории на финансиски инструменти, а се однесуваат на дивидендите, побарувањата во пресметка, ставките во процес на наплата и сл.

Нефинансиските средства ги вклучуваат материјалните средства (фиксни средства, залихи и сл.) и нематеријалните средства за кои нема евидентирани соодветни обврски (патенти, лиценци, софтвер и сл.).

Б. Обврските на останатите депозитни институции ги вклучуваат обврските што настануваат врз основа на: примени депозити, добиени кредити, емитирани хартии од вредност, останати обврски и акции и други сопственички хартии од вредност.

Депозитите се поделени на депозити вклучени и исклучени од парична маса, а понатаму се класифицирани во депозити во денари и странска валута.

Депозитите вклучени во паричната маса ги опфаќаат трансферабилните депозити и останатите депозити на домашните депозитни институции коишто се вклучени во националната дефиниција на паричната маса. Оваа категорија ги вклучува депозитите на останатите финансиски институции, нефинансиски друштва, домаќинства, непрофитни институции коишто им служат на домаќинствата и локалната самоуправа.

Депозитите исклучени од парична маса ги опфаќаат трансферабилните и останатите депозити на државата (освен на локалната самоуправа), депозитните институции и нерезидентите.

Хартиите од вредност се однесуваат на комерцијалните хартии од вредност емитирани од страна на останатите депозитни институции коишто се во функција на зајакнување на вкупниот финансиски потенцијал.

Кредитите се однесуваат на средствата коишто останатите депозитни институции ги добиваат од различни институционални сектори.

Останатите обврски вклучуваат: трговски кредити (добиеени при купување стоки и услуги од домаќинства, непрофитни институции и нефинансиски друштва) и аванси примени за тековни работи или работи коишто треба да отпочнат, како и авансни плаќања за стоки и услуги. Во оваа категорија се вклучени и обврските во пресметка, обврски по дивиденди, резервации за загуби за оштетени финансиски средства, акумулирана амортизација и загуби коишто произлегуваат од исправката на вредноста и останати обврски. Останатите обврски ги вклучуваат сите сметки што не се класифицирани на друго место во билансната шема на останатите депозитни институции.

Акциите и другите сопственички хартии од вредност се поделени на сопственички вложувања, задржана добивка, финансиски резултат од тековната година, општа и специфична исправка на вредноста и посебна резерва, алокација на специјалните права на влечење (СПВ) и вредносни прилагодувања.

Акциите и другите сопственички хартии од вредност се поделени на сопственички вложувања, задржана добивка, финансиски резултат од тековната година, општа и специфична исправка на вредноста и посебна резерва и вредносни прилагодувања.

Табела бр.9 Преглед на депозитни институции - НБРМ, останати депозитни институции (ОДИ-банки и штедилници)

Прегледот на депозитните институции претставува консолидиран преглед на сметките на банките, штедилниците и НБРМ, при што ги покажува комбинираниите средства и обврски на монетарниот систем во однос на останатите резидентни и нерезидентни субјекти. Основни извори за изработка на прегледот на депозитни институции се прегледот на НБРМ и прегледот на останатите депозитни институции.

Како консолидиран биланс на монетарниот систем претставува основа за негово постојано следење. Истовремено, прегледот овозможува и анализа на соработката на основните макроекономски сектори: реалниот, фискалниот, надворешниот и монетарниот сектор.

Месечниот преглед на депозитните институции се објавува на крајот на месецот и содржи податоци за претходниот месец.

Главни компоненти на Прегледот на депозитните институции се: нето девизни средства, домашни кредити, парични средства, депозити (ограничени и останати), обврски кон останатите финансиски институции, капитални сметки и останати ставки (нето).

Нето девизните средства претставуваат разлика од девизните средства и обврски на НБРМ и останатите депозитни институции (банки и штедилници). Сите девизни средства и обврски на НБРМ и останатите депозитни институции се агрегирани и се прикажани како нето девизни средства на монетарниот систем.

Домашните кредити ги опфаќаат побарувањата на депозитните институции (НБРМ, банки и штедилници) од државата (прикажани на нето-основа), побарувања од локалната самоуправа, јавните нефинансиски институции, приватниот сектор и останатите финансиски институции (прикажани на бруто основа).

Побарувања од државата се однесуваат на побарувања врз основа на кредити, хартии од вредност и трговски кредити и аванси. Како извори на кредити одобрени на Државата се користат: странски кредити, кредитни линии, депозитниот потенцијал и останати извори. Побарувањата од Државата врз основа на хартии од вредност претставуваат побарувања врз основа на специфични хартии од вредност (издадени од државата во процесот на санација на една банка, издадени обврзници за старото девизно штедење).

Побарувањата од локалната самоуправа се однесуваат на побарувањата врз основа на дадени кредити во домашна валута.

Побарувањата од јавните нефинансиски друштва се однесуваат на побарувањата врз основа на дадени кредити во домашна и странска валута на јавните претпријатија.

Побарувањата од приватниот сектор ги опфаќаат вкупните пласмани на депозитните институции на приватниот сектор врз основа на дадени кредити, пласмани во хартии од вредност и акции и останати пласмани. Побарувањата од приватниот сектор ги содржат: побарувањата од останатите нефинансиски друштва, побарувањата од домаќинства и побарувањата од непрофитни институции коишто им служат на домаќинствата.

Побарувањата од останати финансиски институции ги опфаќаат вкупните пласмани на депозитните институции врз основа на дадени кредити, пласмани во хартии од вредност и акции.

Паричните средства ги опфаќаат готовите пари во оптек (готови пари надвор од останатите депозитни институции), депозитните пари на локалната самоуправа и останатите финансиски институции кај НБРМ и депозитните пари на секторот на држатели на пари кај банките и штедилниците.

Ограничените депозити ги вклучуваат депозитите чијашто употреба е ограничена за одредена намена утврдена со пропис. Овие депозити се наменети за покривање отворени акредитиви во надворешниот платен промет, гаранции, банкарски дознаки и др.

Останатите депозити ги опфаќаат орочените, штедните и девизните депозити на секторите вклучени во дефиницијата на парична маса, кај НБРМ, банките и штедилниците.

Обврските кон останатите финансиски институции ги опфаќаат вкупните обврски на депозитните институции врз основа на депозити, хартии од вредност и примени кредити.

Капиталните сметките ги обединуваат капиталните сметки на НБРМ, банките и штедилниците.

Останатите ставки (нето) ги прикажуваат сите категории коишто не се опфатени во претходно прикажаните категории, како и сите неklasифицирани средства и обврски на депозитните институции.

Табела бр. 10 Кредити на недржавниот сектор дадени од банки и штедилници

Кредитите коишто останатите депозитни институции ги одобруваат на недржавниот сектор се класифицирани од аспект на валутата: кредити во денари и во странска валута. Понатаму се класифицирани во краткорочни и долгорочни кредити, пресметана камата и сомнителни и спорни побарувања. Краткорочните и долгорочни кредити се поделени на кредити со и без валутна клаузула. Кредитите на недржавниот сектор ги опфаќаат кредитите на следниве сектори: нефинансиски друштва, домаќинства, непрофитни институции коишто им служат на домаќинствата, локална самоуправа и останати финансиски институции.

Табела бр. 11 Монетарни агрегати и нивните компоненти (недржавен сектор)

Монетарните агрегати, како збир на финансиски инструменти класифицирани согласно со степенот на нивната ликвидност, се дефинирани во согласност со меѓународно прифатените дефиниции и критериуми (согласно со методологијата за монетарна и финансиска статистика на ММФ). Депозитите вклучени во монетарните агрегати се однесуваат на следниве сектори: останати финансиски институции, локалната самоуправа, нефинансиски друштва (приватни и јавни), домаќинства (физички лица и самостојни вршители на дејност со личен труд) и непрофитни институции коишто им служат на домаќинствата.

Паричната маса М1 ги опфаќа готовите пари во оптек и депозитните пари. Притоа, депозитните пари се однесуваат на тековните сметки кај банките и штедилниците и тековните сметки на останатите финансиски институции кај НБРМ.

Готовите пари во оптек претставуваат разлика помеѓу вкупниот износ на печатени и ковани пари и износот на готови пари што се наоѓа во благајната на банките, во трезорот на НБРМ и во дисперзираните трезори.

Паричната маса М2 (ликвидни средства) ги вклучува монетарниот агрегат М1 и краткорочните депозити. Краткорочните депозитите се дефинирани како депозити во кои се опфатени: депозитите по видување, орочените депозити до една година, во денари и странска валута.

Парична маса М4 (вкупен депозитен потенцијал на монетарниот систем), ги вклучува монетарниот агрегат М2 и долгорочните депозити т.е. депозитите орочени над една година, во денари и странска валута.

Табела бр. 12 Вкупни побарувања на останати депозитни институции (ОДИ - банки и штедилници)

Побарувањата на останатите депозитни институции се однесуваат на кредитите, пласманите во хартии од вредност, акциите и достасаните ненаплатени побарувања и сомнителните и спорни побарувања врз основа на кредити. Пласманите на останатите депозитни институции се поделени по сектори, рочности и валути. Согласно со прифатените стандарди од областа на монетарната и финансиската статистика за консолидација, т.е. исклучување на меѓусебните побарувања и обврски во рамките на еден сектор, пласманите ги исклучуваат меѓубанкарските побарувања.

Побарувањата на банките и штедилниците од нефинансиски друштва (приватни и јавни) се однесуваат на побарувањата врз основа на кредити, пресметаната камата врз основа на кредити, достасаните ненаплатени и сомнителни и спорни побарувања по кредити, хартии од вредност и акции. Сите категории се поделени по валута, а кредитите и по рочност. Останатите депозитни институции одобруваат кредити од различни извори на средства: депозити, сопствени извори, странски кредити, добиени кредитни линии и останати извори. Побарувањата врз основа на хартии од вредност претставуваат побарувања врз основа на краткорочни хартии од вредност (чекови и меници) и побарувања врз основа на долгорочни хартии од вредност, односно учества или вложувања на банките и штедилниците во хартии од вредност на нефинансиски друштва. Побарувањата што ја сочинуваат категоријата акции се однесуваат на финансиските инструменти коишто им даваат на останатите депозитни институции право на сопственост врз нефинансиското друштво коешто ги издало.

Побарувањата на банките и штедилниците од домаќинствата (физички лица и самостојни вршители на дејност со личен труд) се однесуваат на побарувањата врз основа на кредити, пресметана камата врз основа на кредити, достасани ненаплатени побарувања и сомнителни и спорни побарувања врз основа на кредити. Побарувањата од домаќинствата се поделени по валута, рок и намена. Според намената, кредитите се делат на: потрошувачки кредити, автомобилски кредити, кредити за станбена изградба, рамковни

кредити (кредитни картички и негативни салда на тековни сметки), останати кредити и кредити за вршење самостојна дејност (им се одобруваат на физичките лица кои вршат регистрирана дејност).

Побарувањата на банките и штедилниците од непрофитните институции коишто им служат на домаќинствата, останатите финансиски институции и локалната самоуправа се однесуваат на побарувањата врз основа на кредити, пресметаната камата врз основа на кредити, достасаните ненаплатени побарувања и сомнителни и спорни побарувања врз основа на кредити, побарувањата врз основа на хартии од вредност и побарувањата врз основа на акции.

Побарувањата на останатите депозитни институции од Државата се однесуваат на побарувањата врз основа на кредити, пресметаната камата врз основа на кредити, достасаните ненаплатени побарувања и сомнителни и спорни побарувања врз основа на кредити, побарувањата врз основа на хартии од вредност и побарувањата врз основа на акции. Како извори на кредити одобрени на Државата се користат: странските кредити, кредитните линии, депозитниот потенцијал и останати извори.

Побарувањата од Државата врз основа на хартии од вредност претставуваат побарувања врз основа на специфични хартии од вредност.

Табела бр. 13 Обврски на останатите депозитни институции (ОДИ - банки и штедилници)

Согласно со доминантната класична депозитно-кредитна активност на **останатите депозитни институции, обврските кон нефинансиските друштва** вклучуваат депозити на нефинансиските друштва и кредити добиени од нефинансиските друштва. Покрај депозитите и кредитите во оваа категорија се вклучени и хартиите од вредност издадени од нефинансиските друштва. Депозитите се поделени од аспект на нивната рочна и валутна структура. Кредитите и хартиите од вредност се делат согласно со нивната валутна структура.

Обврските на останатите депозитни институции кон домаќинствата ги вклучуваат тековните сметки, депозитите по видување, орочените депозити (до три месеци, над три месеци, до една година и над една година) и ограничените депозити наменети за покривање акредитиви во домашниот платен промет.

Обврските на депозитните банки кон други комитенти - непрофитни институции коишто им служат на домаќинствата, кон локалната самоуправа, кон останатите финансиски организации, како и обврските кон државата, соодветно. Станува збор за обврски врз основа на различни видови депозити поделени според нивната рочна и валутна структура, како и обврски врз основа на хартии од вредност и други кредитни обврски изразени во денари и странска валута.

Табела бр.14 Пондерирани каматни стапки на банките за примени депозити и вкупно дадени кредити

Врз основа на Извештај за пондерирани каматни стапки на примени депозити и дадени кредити, кои на редовна месечна основа депозитните банки ги доставуваат до НБРМ, се изготвува агрегиран преглед на Пондерирани каматни стапки на примени депозити и дадени кредити во денари и во девизи.

Каматни стапки на денарски кредити ги опфаќа: каматни стапки на денарски кредити без валутна клаузула и каматни стапки на денарски кредити со валутна клаузула.

Каматни стапки на денарски депозити ги опфаќа: каматни стапки на денарски депозити без валутна клаузула и каматни стапки на денарски депозити со валутна клаузула.

Кај денарските кредити/депозити понатаму е извршена поделба според два критериума: секторска класификација и рочност. Според секторската класификација, извршена е поделба на: кредити/депозити кои се однесуваат на претпријатија, кредити/депозити кои се однесуваат на население. Според рочноста, поделба е извршена кај кредитите на: краткорочни и долгорочни; и кај депозитите на: депозити по видување, краткорочно и долгорочно орочени депозити.

Девизните кредити/депозити се класифицирани според три критериума: по сектор, по валута и по рочност. Според секторската класификација, извршена е поделба на: кредити/депозити кои се однесуваат на претпријатија, кредити/депозити кои се однесуваат на население. Според рочноста, поделба е извршена кај кредитите на: краткорочни и долгорочни; а кај депозитите на: депозити по видување, краткорочно орочени депозити и долгорочно орочени депозити. Според валутната класификација, извршена е поделба на: кредити/депозити одобрени во евра и одобрени во САД долари.

Каматните стапки на кредитите и депозитите искажани се во проценти на годишно ниво.

Табела бр.15 Каматни стапки на Народна банка на Република Македонија

1. Есконтна стапка е важечката каматна стапка во тековниот месец.
2. Каматната стапка на расположливиот кредит преку ноќ - ломбарден кредит е важечката каматна стапка во тековниот месец.
3. Каматната стапка на репо трансакции за обезбедување на ликвидност во банкарскиот систем се прикажува како просечна пондерирана каматна стапка остварена на аукциите во тој месец.
4. Каматната стапка на благајнички записи се прикажува како просечна пондерираната каматна стапка остварена на аукциите со рок на достасување од 28 дена во тој месец. Каматната стапка е разграничена од аспект на типот на тендер кој може да биде: тендер со износи или тендер со каматни стапки.
5. Каматната стапка на репо трансакции за повлекување на ликвидност од банкарскиот систем се прикажува како просечна пондерирана каматна стапка остварена на аукциите во тој месец.

Табела бр.16 Задолжителна резерва на банки и штедилници

Банките и штедилниците издвојуваат задолжителната резерва врз основа на просечната состојба на депозитите во претходниот месец. Периодот на одржување на задолжителната резерва е од 11-ти во тековниот месец до 10-ти во наредниот месец. Исполнувањето на задолжителната резерва на банките во денари е на просечна основа, додека на задолжителната резерва на штедилниците во денари и задолжителната резерва на банките во девизи е на фиксна основа.

Табела бр.17 Каматни стапки на државни хартии од вредност

Каматните стапки на државните хартии од вредност се прикажуваат како просечни пондерирани каматни стапки остварени на аукциите во соодветниот месец со определен рок на достасување.

НАДВОРЕШНОТРГОВСКИ И ДЕВИЗЕН СЕКТОР

Табели бр.18-23 ПЛАТЕН БИЛАНС

Платниот биланс претставува статистички извештај за определен временски период, кој систематски ги сумира сите економски трансакции на Република Македонија со остатокот од светот.

Согласно Законот за Народна банка на Република Македонија и прописите од доменот на девизното работење, Народна банка на Република Македонија (НБРМ) е одговорна за составување и следење на извршувањето на платниот биланс.

Платно-билансната статистика на Република Македонија во основа се подготвува во согласност со методологијата на Меѓународниот Монетарен Фонд (Прирачник за платен биланс, петто издание - ППБ). Податоците се објавуваат на месечна основа, во милиони евра и САД долари. Трансакциите деноминирани во други валути се конвертираат во евра и САД долари еквивалентно на девизниот курс на денот на трансакцијата.

Основни извори на податоци за извршувањето на платниот биланс се:

- единствениот царински документ (ЕЦД) за надворешно-трговската размена на Република Македонија;
- системот за известување за платниот промет на банките со странство (ППС);
- систем за известување за надворешниот долг (КЗ);
- банкарските извештаи за состојбата на средствата и обврските (КНБИФО);
- месечни извештаи за промените и состојбите на сметките во странство на резидентите кои не се овластени банки и состојбата и прометот на евидентните сметки (месечни извештаи-МИ);
- дополнителни извештаи на НБРМ за менувачкото работење и за состојбата на официјалните девизни резерви на Република Македонија;
- податоци од годишниот прашалник за странски директни инвестиции-ДИ 22.

ПЛАТЕН БИЛАНС: ОДДЕЛНИ СТАВКИ

ТЕКОВНА СМЕТКА

Стоки

Извор на податоци за надворешно-трговската размена на Република Македонија е царинската документација (ЕЦД), која се прибира од страна на Царинската Управа на Република Македонија, а се обработува и објавува од страна на Државниот завод за статистика на Република Македонија (ДЗСРМ) и НБРМ.

ДЗСРМ согласно методологијата за евидентирање на надворешно-трговската размена во трговската статистика, ги објавува податоците за извозот на **ф.о.б.** основа, а за увозот на **ц.и.ф.** основа.

НБРМ согласно препораките на ППБ при евидентирање на стоките во платниот биланс врши прилагодување за опфат и класификација и тоа за:

- опфат: за вратените стоки и за фактурната вредност на извршената услуга за поправка на стоките;
- класификација: за **ц.и.ф./ф.о.б.** факторот и доработките. Во платниот биланс извозот и увозот се прикажуваат на **ф.о.б.** основа, поради што е неопходно прилагодување на увозот **ц.и.ф.** за **ц.и.ф./ф.о.б.** факторот. Во периодот од 1993 до 1997 година **ц.и.ф./ф.о.б.** факторот е утврден врз основа на просечните меѓународно определени стапки за пресметка на овие трошоци. Од 1998 година наваму **ц.и.ф./ф.о.б.** факторот се пресметува по утврдена

методологија која се базира на податоците од ЕЦД за транспорт и осигурување на паритетите со дестинација во Република Македонија прилагодени на целокупниот увоз.

За пресметување на ставката увоз во пристанишни места, се користат податоци од месечните извештаи -МИ.

Услуги

Транспорт: Податоците кои се однесуваат на транспортот се од платниот промет на банките со странство и месечните извештаи -МИ. Постои можност за дизагрегација по вид на транспорт (воздушен, поморски, железнички и патен) и по категорија на услуги (превоз на стоки, патници и останато). Прилагодување се врши кај одливот на транспортни услуги (превоз на стоки) за делот од **ц.и.ф./ф.о.б.** факторот кој се однесува на трошоците за превозни услуги извршени од нерезиденти.

Туризам: Извор се податоците од платниот промет на банките со странство и месечните извештаи -МИ.

Останати услуги: Основен извор се податоците од платниот промет на банките со странство за извршените наплати од и плаќања кон нерезиденти по видови на услуги: телекомуникациони услуги, инвестициони работи, осигурување, деловни, владини и останати услуги. Прилагодување се врши кај одливот за осигурување за делот од **ц.и.ф./ф.о.б.** факторот кој се однесува на трошоците за осигурување при превозот на стоки. Како дополнителен извор на податоци за одделните видови услуги се користат податоци од месечните извештаи -МИ.

Доход

Доходот како компонента на платниот биланс произлегува од: надомест за вработени (резиденти вработени кај нерезиденти и обратно) и доход од инвестиции. Доходот од инвестиции претставува капитална добивка од директните инвестиции, портфолио инвестициите и останатите инвестиции (дивиденди, камати на заеми и кредити и сл.).

Доход од директни инвестиции: Во податоците се опфатени платените дивиденди и распределената добивка, како и реинвестираната и нераспределена добивка. Извор на податоци за платените/наплатени дивиденди е платниот промет на банките со странство. Извор на податоци за реинвестираната добивка за претходните години претставува годишниот прашалник за директни инвестиции, додека за тековната година се вршат проценки врз основа на податоците од претходните години.

Доход од портфолио инвестиции: Во податоците на страната на приливот се опфатени наплатените камати од странски должнички хартии од вредност и пресметаните камати од странски должнички хартии од вредност во рамки на девизните резерви. На страната на одливот се опфатени платените дивиденди по сопственички хартии од вредност и платените камати по основ на домашни должнички хартии од вредност. Извор се податоците од платниот промет на банките со странство, извештаите на НБРМ за состојбата на официјалните девизни резерви и годишниот прашалник за директни инвестиции.

Доход од останати инвестиции: Во податоците се опфатени наплатените и платените камати на депозити, краткорочни, среднорочни и долгорочни заеми и кредити. Наплатените камати ги сочинуваат приливите на камати од девизните депозити на сметки во странство (каматата на официјалните девизни резерви и на девизните средства на банките). Извор се податоците од платниот промет на банките со странство и извештаите на НБРМ за состојбата на официјалните девизни резерви. Платените камати сеоднесуваат на доспеаните тековни обврски по камати за користени среднорочни и долгорочни странски заеми и кредити. Извор се податоците од КЗ кои задолжително се регистрираат во НБРМ.

Тековни трансфери

Официјалните трансфери во најголем дел се однесуваат на парична и стокова помош добиена од влади на странски држави и меѓународни организации. Извор на податоци за паричните трансфери е платниот промет на банките со странство, а за стоките трансфери царинската евиденција.

Приватните трансфери ги сочинуваат: дознаките во и од странство на домашните физички лица, откупената и продадената ефектива на менувачкиот пазар и останатите трансфери од кој најголем дел се рентите, пензиите, инвалиднините и др. Основен извор на податоци е платниот промет на банките со странство. Откупената и продадената ефектива на менувачкиот пазар согласно ППБ треба да се класифицира во капитално - финансиската сметка на платниот биланс. Меѓутоа, со оглед дека голем дел од овие средства потекнуваат од наплатите на резиденти од нерезиденти по дадени стоки и услуги (сива економија) и примени трансфери во ефективни странски пари, овие трансакции се евидентираат како дел од тековната сметка на платниот биланс (приватни трансфери).

КАПИТАЛНА И ФИНАНСИСКА СМЕТКА

КАПИТАЛНА СМЕТКА

Опфатени се капиталните трансфери за кои основен извор на податоци е платниот промет на банките со странство.

ФИНАНСИСКА СМЕТКА

Директни инвестиции: Директните инвестиции ги опфаќаат акционерскиот капитал, реинвестираната добивка и другиот капитал. Трговските кредити, долгорочните и краткорочните заеми помеѓу поврзаните субјекти се евидентираат во ставката друг капитал. Основен извор на податоци за претходните години е годишниот прашалник ДИ 22. Извор на податоци за паричните влогови е платниот промет на банките со странство, а за стоките влогови царинските документи. За тековната година за реинвестираната добивка и за еден дел од другиот капитал се вршат проценки врз основа на податоците за претходните години. Податоците за заемите во рамките на другиот капитал се добиваат од системот за известување на надворешниот долг и побарувања.

Портфолио инвестиции: Извор на податоци за портфолио инвестициите е платниот промет на банките со странство. Дополнителен извор на податоци за претходните години е годишниот прашалник ДИ 22.

Други инвестиции:

Трговски кредити: Трговските кредити (одобрени во странство и примени од странство) претставуваат разлика помеѓу физичката размена на стоките и наплатите односно плаќањата за истите. Податоците за трговските кредити како проценка се изведени од податоците за стоканата размена од царинските документи и извршените наплати и плаќања од платниот промет по основ на извоз и увоз на стоки. Доколку вредноста на физичкиот извоз е поголема од вредноста на наплатениот извоз, разликата се евидентира како одобрен трговски кредит (со негативен предзнак). Ако вредноста на увезената стока е поголема од плаќањето по основ на увоз на стоки, разликата се евидентира како примен трговски кредит (со позитивен предзнак). Како дополнителен извор на податоци се користат податоци од месечните извештаи -МИ.

Заеми: Во категоријата заеми се прикажуваат користењата и обврските за отплата на главнина, по среднорочни и долгорочни заеми и кредити. Довтасаните, а неплатени обврски за главнина и камата се евидентираат во категоријата други инвестиции - друго. Податоците се базираат на извештаите за среднорочниот и долгорочниот јавен и приватен надворешен долг изготвени во НБРМ врз основа на КЗ кои задолжително се регистрираат во НБРМ.

Валутни и депозити: Податоците се однесуваат првенствено на промените на девизните средства и девизните обврски на банките. Извор на податоци се месечните банкарски извештаи - КНБИФО и платниот промет на банките со странство. Промените на девизните средства и обврски на банките се искажани со делумно исклучување на

меѓувалутарните промени. Промените на девизните средства на населението ја опфаќаат нето положената ефектива на девизни сметки на граѓаните во банкарскиот систем намалена за увозот на стоки од физички лица. Извор на податоци за нето положената ефектива на девизни сметки е платниот промет на банките со странство, а за увозот на стоки од физички лица царинските декларации. Како дополнителен извор на податоци за валутите и депозитите на останатите сектори се користат податоци од месечните извештаи -МИ.

Бруто официјални резерви: Податоците се однесуваат на промените на состојбата на официјалните девизни резерви. Извор на податоци се извештаите на НБРМ за состојбата на девизните резерви пресметани по курс на денот на извештајниот период.

Табели бр.24 и 25 Надворешно-трговска размена

Извор на податоци за надворешно-трговската размена е ДЗСРМ. Податоците за стоковната размена на

Република Македонија со странство се подготвуваат согласно основните статистички стандарди, дефиниции и препораки на ООН за концептите и дефинициите на статистиката на надворешната трговија. Податоците за извозот се објавуваат на **ф.о.б.** а за увозот на **ц.и.ф.** основа.

Табели бр.26 и 27 Состојба на странски директни инвестиции

Начинот на пресметување и прикажување на странските директни инвестиции (СДИ) во меѓународни рамки се базира на методолошките препораки на Прирачникот на ММФ (Balance of Payments Manual-fifth edition, IMF 1993) и Прирачникот на OECD (OECD Benchmark Definition of Foreign Direct Investment-third edition, OECD 1996). Согласно овие препораки СДИ вклучуваат:

- сопственички капитал и реинвестирана добивка;
- побарувања од поврзаните претпријатија во странство;
- обврски кон поврзаните претпријатија во странство.

Реинвестираната добивка методолошки вклучува:

- дел од добивка распоредена во капитал;
- дел од добивка распоредена во резерви;
- дел од добивка распоредена за покривање на загуби од изминат период;
- нераспоредена добивка;
- непокриена загуба;
- загуба од претходен период, претворена во побарување од инвеститорот и
- добивка од претходен период, претворена во обврска кон инвеститорот.

Согласно Петтото издание на прирачникот од ММФ се препорачува како критериум да се користи минимално учество од 10% во капиталот или правото на глас. Според тоа дистинкција на директен и портфолио инвеститор се прави од аспект на процентот на поседувани акции и удели во претпријатието.

Методолошките постапки кои се применуваат во Република Македонија за пресметување на странските директни и портфолио инвестиции во потполност кореспондираат со методолошките постапки применувани од страна на земјите членки на ММФ и OECD.

Податоците за СДИ во Република Македонија се прикажани од аспект од земајќа од каде потекнуваат и дејноста во која е инвестирано.

Табели бр.28 и 29 Меѓународна инвестициона позиција

Меѓународната инвестициона позиција претставува статистички извештај кој ја прикажува состојбата и структурата на финансиските побарувања (средства) на резидентите од нерезидентите и финансиските обврски на резидентите кон нерезидентите кои произлегуваат од нивното меѓусебно работење, на определен датум, вообичаено на последниот ден од годината.

Меѓународните финансиски средства на земјата ги сочинуваат директните и портфолио инвестициите на резидентите правни и физички лица во други земји вклучително и инвестициите во финансиски деривативи, останатите инвестиции на резидентите во странство во вид на одобрени заеми и кредити, девизните средства на резидентните банки кај странските комерцијални банки, како и официјалните девизни резерви. Меѓународните финансиски обврски на земјата ги сочинуваат обврските по директните и портфолио инвестициите на нерезидентите правни и физички лица во земјата вклучително и инвестициите во финансиски деривативи, обврските по останатите инвестиции на нерезидентите во земјата во вид на користени заеми и кредити и обврските по депозитите на странските правни и физички лица кај резидентните банки.

Разликата помеѓу вкупните меѓународни финансиски средства и обврски ја дава нето меѓународната инвестициона позиција на една земја. Односно, нето меѓународната инвестициона позиција на Република Македонија е разлика помеѓу инвестициите на резидентите кај нерезиденти (нејзините меѓународни средства) и инвестициите на нерезидентите кај резиденти (нејзините меѓународни обврски).

Директните инвестиции се вложувања со кои инвеститорот има намера да воспостави трајна економска поврзаност и/или да оствари право на управување со правното лице во кое инвестира. Притоа, како критериум за дефинирање на директните инвестиции, согласно меѓународните препораки и стандарди, се користи минимално учество од 10% во капиталот или одлучувачко право на глас во правното лице во кое се инвестира. Директните инвестиции го вклучуваат акционерскиот капитал, реинвестираната добивка и долгот на меѓусебно поврзаните субјекти. Извор на податоци за директните инвестиции за составување на меѓународната инвестициона позиција на Република Македонија, се прашалниците - извештаите за состојбата и прометот на поврзаните субјекти кои до НБРМ на годишна основа ги доставуваат сите правни лица-резиденти за вложувањата во и од странство.

Портфолио инвестициите ги опфаќаат вложувањата во должнички хартии од вредност и во сопственички хартии од вредност, каде инвеститорот поседува помалку од 10% од акционерскиот капитал или нема одлучувачко право на глас. За составување на меѓународната инвестициона позиција на Република Македонија, извор на податоци за вложувањата во сопственички хартии од вредност се годишните прашалници - извештаи за состојбата и прометот на поврзаните субјекти, а за вложувањето во должнички хартии од вредност се користат податоците од платниот промет на деловните банки со странство (согласно Извештајниот систем за меѓународните трансакции), извештаите за работи со хартии од вредност од овластените учесници на Македонската берза, како и базата на податоци на Централниот депозитар на хартии од вредност. За пресметка на пазарната вредност на хартиите, се користат податоците за пазарните цени од Македонската берза на хартии од вредност.

Останатите инвестиции ги опфаќаат средствата и обврските врз основа на краткорочни и долгорочни финансиски и трговски кредити и заеми, валути и депозити и останати средства и обврски. Согласно Прирачникот за платен биланс на ММФ, под трговски кредити се подразбираат побарувањата и обврските кои произлегуваат од комерцијално работење на резидентите со странство (по основ на извоз/увоз на стоки и услуги, авансно плаќање и сл.). За составување на меѓународната инвестициона позиција на Република Македонија, извор на податоци за трговските кредити се кварталните извештаи за побарувања и обврски по комерцијално работење на резидентите со странство (образец КИПО), а за финансиските

кредити и заеми се користи кредитната евиденција со странство (образец КЗ и КО). Валутите и депозити ги опфаќаат депозитите кои резидентните банки ги држат во странство, односно обврските на резидентните банки кон нерезидентите. Извори на податоци за оваа ставка се месечните извештаи за сметководствената состојба на сметките од комерцијалните банки и платниот промет на банките со странство.

Табели бр.30-32 Бруто надворешен долг, Бруто надворешни побарувања и Нето надворешен долг

Општи методолошки објаснувања

Евидентирањето и следењето на надворешниот долг го врши Народната банка на Република Македонија (во продолжение: Народната банка) како надлежна институција, согласно со Законот за Народната банка на Република Македонија и Законот за девизно работење.

Статистиката за надворешниот долг, во основа, се изготвува согласно со Прирачникот за статистика на надворешниот долг⁸⁸ (Прирачник).

Бруто надворешен долг

Бруто надворешниот долг во даден момент е еднаков на износот на тековните и безусловните обврски кои бараат плаќања на главница и/или камата од страна на должникот во некое идно време и кои се должат кон нерезиденти, од страна на резидентите на една економија. Согласно со ваквата дефиниција, бруто надворешниот долг претставува состојба на одреден ден на сите идни обврски на резидентите кон нерезидентите, што вклучува обврски по главница, достасани неплатени обврски по главница и камата, како и пресметана задоцнета камата, независно од видот на инструментот и рочноста.

Бруто надворешни побарувања

Бруто надворешните побарувања се состојба на сите тековни и безусловни побарувања, врз основа на должнички инструменти, кои ги имаат резидентите од нерезиденти. Во основа, дефиницијата за бруто надворешните побарувања е идентична со дефиницијата за бруто надворешниот долг, со оглед на фактот дека побарувањата на една економија претставуваат долг на друга економија.

Нето надворешен долг

Нето надворешниот долг е дефиниран како разлика помеѓу состојбата на бруто надворешниот долг и бруто надворешните побарувања. Нето надворешниот долг, во својата структура е идентичен со бруто надворешниот долг, при што стандардното прикажување се состои од поделба по институционални сектори, рачност и инструменти на долг.

Согласно со Прирачникот, поделбата на долгот се врши помеѓу четири основни институционални сектори во економијата, и тоа:

- државниот сектор (ја вклучува јавната власт и нејзините агенции - владините единици на сите нивоа - централна, локална власт и социјални фондови);
- монетарната власт (централната банка, или друга институција носител на монетарната власт);
- банкарскиот сектор (финансиските посредници кои вршат активности на прибирање депозити и давање кредити);
- останати сектори (небанкарските финансиски посредници, нефинансиските трговски друштва, домаќинствата и непрофитните институции).

⁸⁸ External Debt Statistics: Guide for compilers and Users, IMF, 2003.

Понатаму, во рамките на секој сектор, е извршено разграничување по рочност, при што долгот се дели на краткорочен (со рок на доспевање до една година) и долгорочен (со рок на доспевање над една година).

На третото ниво, долгот се распределува по стандардни видови на инструменти, и тоа:

- трговски кредити (побарувања или обврски кои произлегуваат од директно одобрување кредит од добавувачот (испорачателот), врз основа на промет на стоки и услуги, авансни плаќања од купувачот на стоки и услуги и изведување на работи);
- заеми (побарувања или обврски кои настануваат со директно позајмување на финансиски средства (пари) од страна на кредиторот на должникот врз основа на договор за кредит);
- должнички хартии од вредност (креирање долг или побарувања преку емисија/купување хартии од вредност, како дел од портфолио-инвестициите во земјата, со кои се тргува на организирани финансиски пазари, како и преку шалтер);
- валути и депозити (валутите се побарувања од централната банка која ги издала банкнотите и монетите, од страна на нерезидентите кои располагаат со нив. Обврските врз основа на депозити се обврски на финансиските институции кои примаат депозити од нерезидентите, додека побарувањата по депозити настануваат врз основа на депонирани средства кај нерезидентни финансиски институции); и
- останато (останатите побарувања и обврски настануваат врз основа на должнички инструменти кои не се вклучени во претходните групи. Важна категорија во ставката „останато“ се достасаните неплатени обврски/побарувања кои се третираат како краткорочни, бидејќи доспеваат веднаш и се кумулатив на достасаните неплатени обврски/побарувања по сите претходно наведени инструменти).

Во рамките на нето надворешниот долг, посебно се прикажуваат нето обврските на меѓусебно поврзаните субјекти. Издвојувањето на побарувањата/обврските на меѓусебно поврзаните субјекти во рамки на нето надворешниот долг е значајно заради обезбедување компатибилност и конзистентност со извештајот за меѓународната инвестициска позиција, каде што овие обврски/побарувања на меѓусебно поврзаните субјекти се дел од категоријата „директни инвестиции (останат капитал)“.

Од аспект на вреднувањето, согласно со Прирачникот за сите инструменти се користи номиналната вредност, освен за должничките хартии од вредност, каде што долгот се прикажува по пазарна вредност. Ова во целост усогласено со начинот на нивно прикажување во рамките на меѓународната инвестициска позиција на земјата.

Податоците за состојбата на долг, плановите на отплата, достасаните неплатени обврски и склучените кредитни работи се пресметуваат во извештајните валути по средниот курс на Народната банка, на датумот на пресек. Тековите по надворешниот долг, повлечените средства и отплатите се курсираат по средниот курс на Народната банка, на датумот на настанување на трансакциите.

Состојбата на надворешниот долг е резултат на повлекувањата на средства, намалени за вкупните отплати на главнина, зголемени за износите на капитализирана достасана неплатена камата и оценета задоцнета камата до датумот на пресек. Со оглед на фактот дека состојбите се курсираат по курс на крај на периодот, а тековите (повлекувања и отплати) со курс на денот на трансакцијата, разликата во состојбата на почетокот и крајот на периодот не одговара на нето-промените од трансакции, туку таа ги вклучува и остварените курсни разлики.

Извори на податоци и методологија за изготвување на нето надворешниот долг на Република Македонија

Извори на податоци за нето надворешниот долг на државниот сектор:

- за категоријата „должнички хартии од вредност (обврзници и инструменти на пазарот на пари)“ - во делот на должничките хартии од вредност издадени во странство и купени од нерезиденти, се користат податоци од системот за известување за надворешниот долг (КЗ);

- за категоријата „должнички хартии од вредност (обврзници и инструменти на пазарот на пари)“ - во делот на должничките хартии од вредност, издадени во земјата и купени од нерезиденти, се користат податоци од: извештаите за работи со хартии од вредност (ИХВ), кои ги доставуваат овластените учесници на Македонската берза; од Централниот депозитар на хартии од вредност и од Македонската берза на хартии од вредност за утврдување на пазарната цена на хартиите од вредност. Во делот на бруто надворешниот долг, за тековната година, при пресметката на оваа ставка се користи состојбата на долг на крајот на претходната година и нејзе ѝ се додадени нето-движењата од платниот биланс во делот на портфолио-инвестициите - должнички хартии од вредност.

- за категоријата „заеми“ се користат податоци од: системот за известување за надворешниот долг (извештаи за кредитното задолжување КЗ) - кредитна евиденција која се води во НБРМ и која произлегува од поединечно евидентирање на обврските по одделни кредитни работи со сите основни елементи. Оваа евиденција овозможува добивање на податоци за состојбата на надворешниот долг, користењата, отплатите, износот на достасаните неплатени обврски за одредена кредитна работа и сл.; и системот за известување за надворешните побарувања (кредитното одобрување КО) - кредитната евиденција која се води во НБРМ и која произлегува од поединечно евидентирање на побарувањата по одделни кредитни работи со сите основни елементи. Оваа евиденција обезбедува податоци за состојбата на побарувањата, одобрувањата, наплатите, износот на достасаните ненаплатени побарувања за одредена кредитна работа и сл.

Извори на податоци за нето надворешен долг на секторот „монетарна власт“:

- за категоријата „должнички хартии од вредност (обврзници и инструменти на пазарот на пари)“ - се користат податоци од извештаите на НБРМ за состојбата и структурата на официјалните девизни резерви на Република Македонија;

- за категоријата „валути и депозити“ - се користат податоци од извештаите на НБРМ за состојбата и структурата на официјалните девизни резерви на Република Македонија;

- за категоријата „заеми“ - се користат податоци од системот за известување за надворешниот долг (кредитното задолжување КЗ);

- за категоријата останати обврски се користат податоци од системот за известување за надворешниот долг (кредитно задолжување КЗ) и претставува задолжување на Народна банка на Р. Македонија кон Меѓународниот монетарен фонд преку распределба на специјални права за влечење (СПВ).

Извори на податоци за нето надворешен долг на секторот „банки“:

- за категоријата „заеми“ се користат податоци од системот за известување за надворешниот долг (кредитното задолжување КЗ) и системот за известување за надворешните побарувања (кредитното одобрување КО);

- за категоријата „валути и депозити“ се користат податоци од банкарските извештаи за состојбата на средствата и обврските (КЊБИФО) - месечни извештаи за сметководствената состојба на сметките од комерцијалните банки;

- за категоријата „останати обврски“ се користат податоци за достасаните неплатени обврски по категоријата „заеми“, од системот за известување за надворешниот долг (кредитното задолжување КЗ) и системот за известување за надворешните побарувања (кредитното одобрување КО).

Извори на податоци за нето надворешен долг на останатите сектори:

- за категоријата „заеми“ се користат податоци од системот за известување за надворешниот долг (кредитното задолжување КЗ) и системот за известување за надворешните побарувања (кредитното одобрување КО);

- за категоријата „валути и депозити“ се користат податоци од месечните извештаи за состојбата на редовните сметки на резидентите во странство (извештаи МИ);

- за категоријата „краткорочни трговски кредити“ се користат податоци од кварталните извештаи за побарувањата и обврските по комерцијално работење на резидентите со странство

(КИПО). За тековната година, за оваа категорија се прават проценки за податоците за состојбата на долгот и побарувањата од комерцијално работење, при што износите се добиваат со додавање на тековите за ставката трговски кредити од платниот биланс на состојбата на крајот на претходниот квартал ;

- за категоријата „долгорочни трговски кредити“ се користат податоци од системот за известување за надворешниот долг (кредитното задолжување КЗ) и системот за известување за надворешните побарувања (кредитното одобрување КО);

- за категоријата „останати обврски“ се користат податоци за достасаните неплатени обврски по категоријата „заеми“ од системот за известување за надворешниот долг (кредитното задолжување КЗ) и системот за известување за надворешните побарувања (кредитното одобрување КО).

Извори на податоци за нето надворешниот долг на меѓусебно поврзаните субјекти - директни инвестиции:

- како основен извор на податоци за побарувањата и обврските на меѓусебно поврзаните субјекти се користат: за заемите на меѓусебно поврзаните субјекти се користи системот за известување за надворешниот долг (кредитно задолжување КЗ) и системот за известување за надворешните побарувања (кредитно одобрување КО), каде постои можност за утврдување на меѓусебната поврзаност на кредиторите и должниците; за трговските кредити на меѓусебно поврзаните субјекти податоците од кварталните извештаи за побарувања и обврски по комерцијално работење на резидентите со странство (КИПО); како дополнителен извор на податоци за побарувања и обврски по други основи се користат податоците од годишните прашалници - за состојбата и прометот на поврзаните субјекти (ДИ-22 и ДИ-11).

Податоците за периодот 2004-2005 година се на годишна, додека почнувајќи од 2006 година, тие се објавуваат на квартална основа во евра и американски долари.

Табела бр.33 Девизни резерви

Податоците се однесуваат на состојбата на девизните резерви и другите девизни средства на определен датум.

Девизните резерви како средства со кои располагаат и се контролирани од страна на монетарните власти, се состојат од: монетарно злато, специјални права на влечење (SDR-Special Drawing Rights), резервна позиција кај ММФ и девизи.

Одделните компоненти на девизните резерви се дефинирани целосно во согласност со методологијата на Меѓународниот монетарен фонд (Прирачник за платен биланс, петто издание).

Состојбата на девизните резерви се пресметува по средниот курс на НБРМ на денот за кој се објавуваат податоци.

Монетарно злато

Злато: Категоријата монетарно злато го опфаќа златото со кое ракува НБРМ, а кое се состои од монетарно злато кое се наоѓа во трезорот на НБРМ, златни гранулати, монетарно злато депонирано во странски банки и монетарно злато на пат.

Депозити во злато: Депозитите во злато го опфаќаат ороченото злато во странски банки на подолг временски период.

Девизи

Депозити кај странски банки: Оваа категорија ги опфаќа девизните средства на ностро сметки кај странски банки, средства во странски банки кои служат како покритие за отворени акредитиви и гаранции, пласмани во субординирани депозити во странски валути кај нерезиденти, како и орочени девизни средства во странство.

Ефектива во трезор: Ефективата во трезор ја сочинуваат ефективните средства за плаќање кои се наоѓаат во трезорот на НБРМ, чекови во девизи примени во благајна, чекови испратени за наплата во странство, како и чекови испратени за наплата кај домашни банки.

Хартии од вредност: Во оваа категорија влегуваат девизните средства пласирани во должнички купонски и дисконтни хартии од вредност издадени или гарантирани од странски држави, централни банки, мултилатерални развојни банки и меѓународни финансиски институции, како и девизните средства пласирани во колатерализирани и агенциски обврзници.

Други девизни средства

Во оваа категорија се опфатени пласманите во субординирани депозити во странски валути кај нерезиденти, девизни средства во странски банки кои служат како колатерал за дадени гаранции, примени девизни средства на тековните сметки на државата, како и пласмани во сопственички хартии од вредност издадени од нерезиденти (БИС-акции) во странска валута расположиви за продажба.

Табели бр.34 и 35 Девизен курс на денарот- просек за периодот и на крајот од месецот

Просечните годишни девизни курсеви се пресметуваат како аритметичка средина од просечните месечни девизни курсеви.

Просечните квартални девизни курсеви се пресметуваат како аритметичка средина од просечните месечни девизни курсеви од дадениот квартал.

Просечните месечни девизни курсеви се пресметуваат како аритметичка средина од средните дневни девизни курсеви.

Девизен курс на крајот на месецот е средниот дневен девизен курс од курсната листа на НБРМ за последниот ден од месецот.

Табела бр.36 Индекси на ефективен девизен курс на денарот

Реалниот ефективен девизен курс претставува индексен број кој се добива како количник од индексот на номиналниот ефективен девизен курс на денарот и индексот на релативните цени.

Индексот на номиналниот ефективен девизен курс (НЕДК) на денарот се пресметува како пондерирана геометриска средина од билатералните просечни месечни девизни курсеви на дванаесет поголеми надворешнотрговски партнери на Република Македонија (Австрија, Бугарија, Хрватска, Германија, Грција, Италија, Холандија, Русија, Словенија, Турција, САД и Србија), со базен период 2003=100 и пондери засновани врз надворешнотрговската размена во 2006 година.

Индексот на релативни цени е однос помеѓу просечниот пондериран индекс од индексите на странски цени на земјите што соодветствуваат со изборот на земји чии валути се користат при пресметката на НЕДК на денарот и индексот на домашни цени, со базен период

2003=100 и пондери засновани врз надворешнотрговската размена во 2006 година. Притоа, како дефлатори се користат индексот на потрошувачки цени (CPI), Индексот на производители на индустриски производи (PPI) и Индексот на трошоци на работна сила по единица производ (ULC).